

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2018

Δεκέμβριος 2019

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία	15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	17
1.3.1 Αεροδρόμια στις Κυκλάδες	17
1.3.2 Λιμένες στις Κυκλάδες	20
1.3.3 Αεροδρόμια στα Δωδεκάνησα	24
1.3.4 Λιμένες στα Δωδεκάνησα	27
1.3.5 Οδικοί άξονες	30
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2013 και 2018	31
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	31
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα	33
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2013 και 2018	34
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας	34
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	35
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	36
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	36
1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2010 - 2016	38
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	38
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	40
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	41
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	42
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018	43
1.8 Απασχόληση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, 2013 – 2018	44
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	45
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	47

1.8.3	Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	48
1.8.4	Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	51
1.8.5	Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	53
1.8.6	Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	56
1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	58
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης	61
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	63
2	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ	65
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2018	65
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	65
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	68
2.1.3	Ξενοδοχειακό δυναμικό Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	71
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2018	74
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	74
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	77
2.2.3	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	80
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	82
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	82
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	84
2.3.3	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	86
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001 - 2011	88
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2018	91
2.5.1	Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	91
2.5.2	Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα	95
2.5.3	Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα	97
3	ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	98

3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί.....	98
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	100
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Ενότητα.....	100
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	104
3.3	Γαλάζιες Σημαιές, 2018	108
3.4	Μαρίνες, 2018	109
3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι	110
3.6	Γκολφ	111
3.7	Καζίνο	111
3.8	Καταδυτικοί προορισμοί	112
3.9	Πεζοπορία - TREKKING.....	113
3.10	Αναρριχητικά πεδία	121
4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	123
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2013 - 2018.....	123
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια... ..	123
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	125
4.1.3	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	126
4.2	Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	127
4.2.1	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια.....	127
4.2.2	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο	129
4.2.3	Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο	130
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018.....	132
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	132
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	134
4.3.3	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	136
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2013 - 2018	137
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2013 - 2018	138
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	138
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι	140
4.5.3	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι...	142

4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	143
4.5.5	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά Λιμάνι	145
4.5.6	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά Λιμάνι	147
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2013 - 2018	148
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	148
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	150
4.6.3	Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	152
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2013 - 2018	153
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	153
4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	155
4.7.3	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	157
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018	158
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	158
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα	158
5.1.2	Επισκέψεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης	160
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	162
5.1.4	Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης	164
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	166
5.1.6	Εισπράξεις στην Περιφέρεια Αττικής ανά χώρα προέλευσης ..	168
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	170
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	170
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	172
5.2.3	Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	174
5.2.4	Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	176
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	178
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης	180
5.3	Κύριες και Δυνητικές Αγορές	182
5.3.1	Κύριες Αγορές	182
5.3.2	Δυνητικές Αγορές	185

5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2013 - 2018.....	190
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	190
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	192
5.4.3 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	194
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	196
5.4.5 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα	198
5.4.6 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα	200
5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	202
5.4.8 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	203
5.4.9 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα	204
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014 - 2018	205
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	205
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	207
5.6 Τιμές Δωματίων, 2017 - 2018	209
5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες	209
5.6.2 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα	211
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	213
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2017.....	213
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	214
6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ...	216
6.1.3 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα.....	218
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2017-2018.....	220
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	221
6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού.....	222
6.2.3 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού.....	223

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**
- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Ημερήσια Δαπάνη:** ορίζεται ως η Μέση Ημερήσια Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRI:** Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2018 – Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Ημερήσια Δαπάνη, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),
- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.12.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή των τιμών σε ξενοδοχειακά δωμάτια,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

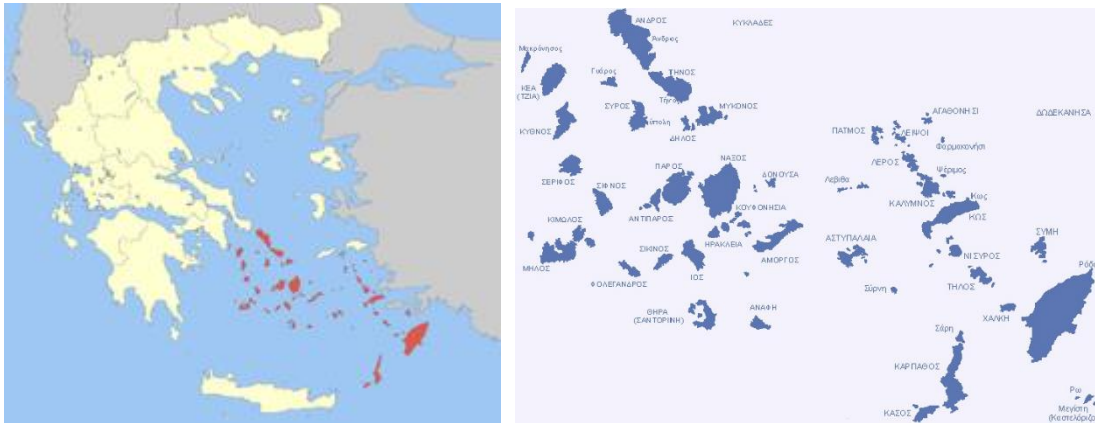
- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τις τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων από την Trivago,

- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ²

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου βρίσκεται στο Νοτιοανατολικό άκρο της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διοικητικά περιλαμβάνει τα νησιωτικά συμπλέγματα των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει συνολική έκταση 5.286 km² και καλύπτει το 4% της συνολικής έκτασης της χώρας, με έδρα την Ερμούπολη του νησιού της Σύρου.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (ΠΝΑ) εκτείνεται σε μία μεγάλη θαλάσσια ζώνη, από τις ακτές της Αττικής (Μακρόνησος) έως τα νότια παράλια της Τουρκίας (Καστελόριζο). Διαθέτει συνολική επιφάνεια ακτών 5.055 km², με συνολικό μήκος ακτογραμμής 3.281 km². Αποτελείται από 79 νησιά, από τα οποία κατοικούνται τα 48, και 178 βραχονησίδες.

Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους τα νησιά της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου είναι μικρά και δεν έχουν ζώνες με μεγάλες υψομετρικές διαφορές. Γι' αυτό τον λόγο η **βλάστηση** που σχηματίζεται σε αυτά είναι συνήθως φρύγανα και Μακκία (χαμηλή βλάστηση) καθώς και περιορισμένα δάση από Τραχεία Πεύκη.

Στα προϊστορικά χρόνια μέχρι την αρχαϊκή εποχή τα νησιά των Κυκλάδων ήταν σκεπασμένα με πυκνά δάση, η δράση του ανθρώπου (φωτιά, βόσκηση) όμως οδήγησε στην σημερινή έλλειψη βλάστησης. Παρόλα αυτά, υπολείμματα των

² Προγενέστερα στοιχεία μπορείτε να βρείτε στο [Marketing Plan της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, οδικός χάρτης 2015-2020](#).

αρχαίων δασών σώζονται στην Άνδρο (πλατάνια, ευκάλυπτοι, βελανιδιές, καρυδιές), στην Κέα όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο δάσος βασιλικής δρυός και στην Νάξο με τις σπάνιες συστάδες Κέδρων. Παρά την φτωχή βλάστηση, στα νησιά της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου συναντάμε ένα σπάνιο πλούτο **χλωρίδας** που περιλαμβάνει περισσότερα από 2.200 είδη με τουλάχιστον 169 καταγεγραμμένα ενδημικά, σπάνια ή απειλούμενα είδη.

Όσον αφορά στην **πανίδα** ευδοκimei ένας σημαντικός αριθμός ειδών που απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας όπως: πτηνά (μόνιμα και μεταναστευτικά), ερπετά (οχιά και σαύρα της Μήλου, σαλαμάνδρα και βάτραχος της Καρπάθου τοπικά ενδημικά κ.α.), θηλαστικά (αγριοκάτσικο της Αντιμήλου, αλογάκι της Ρόδου τοπικά ενδημικά, ελάφι της Ρόδου, λαγοί, αγριοκούνελα, μεσογειακή φώκια και διάφορα είδη δελφινιών (ρινοδέλφινο, μαυροδέλφινο, σταχτοδέλφινο) κ.α.). Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για την εξαιρετικά πλούσια θαλάσσια πανίδα με πάνω από 200 είδη ψαριών καθώς επίσης και για την εντομοπανίδα με πιο χαρακτηριστικό είδος τη σπάνια πεταλούδα *Callimorpha Quadripunctaria* της Πάρου καθώς και την *Panaxia Quadripunctaria*.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου λόγω της ποικιλομορφίας του εδάφους της και της πλούσιας ιστορίας της εμφανίζει στην επικράτεια της πλήθος **θεσμοθετημένων περιοχών**. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου φιλοξενεί:

- 3 από τα 17 Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της χώρας: 1) Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου, 2) Δήλος, 3) Ιστορικό Κέντρο της Πάτμου με τη Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου και το Σπήλαιο της Αποκάλυψης,
- 1 Περιοχή Προστασίας της Φύσης: «Υγρότοπος και ακτή Ψαλιδίου Δήμου Κω (Ζώνες ΠΠΦ1 και ΠΠΦ2)»,
- 2 Προστατευόμενους Φυσικούς Σχηματισμούς και Τοπία: Υπό-περιοχές με στοιχεία 2.3^α.6 και 2.3^α.8 της ΖΟΕ (Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου) Μυκόνου,
- 28 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) (Οδηγία 92/43/ΕΚ) και 31 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την ορνιθοπανίδα (οδηγία 79/409/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκε από την οδηγία 2009/147/ΕΚ). 3 περιοχές που είναι ταυτόχρονα και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Ζώνες Ειδικής Προστασίας,
- 1 Βιογενετικό Απόθεμα: το Φυσικό Μνημείο Δάσους Κυπαρισσιού Έμπωνα Ρόδου,
- 79 Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ),

- 104 περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο των «Μικρών Νησιωτικών Υγροτόπων»,
- 1 γεωλογικό μνημείο παγκόσμιας εμβέλειας: το ηφαιστειακό συγκρότημα της Σαντορίνης,
- Πλήθος θεσμοθετημένων περιοχών του δικτύου Natura και
- 127 Παραδοσιακοί Οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου χωρίζεται σε 13 Περιφερειακές Ενότητες:

Ενότητα Άνδρου, περιλαμβάνει το νησί της Άνδρου και έχει έκταση 379,21 km². Η έδρα της Ενότητας είναι το νησί της Άνδρου.

Ενότητα Θήρας, περιλαμβάνει τα νησιά της Σαντορίνης, της Ίου, της Ανάφης, της Σικίνου και της Φολεγάνδρου και έχει έκταση 312,7 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Θήρα.

Ενότητα Καλύμνου, περιλαμβάνει τα νησιά Κάλυμνος, Αγαθονήσι, Αστυπάλαια, Λειψοί, Λέρος και Πάτμος και έχει έκταση 420 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Κάλυμνος.

Ενότητα Καρπάθου, περιλαμβάνει τα νησιά της Καρπάθου και της Κάσου και έχει έκταση 394,2 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Κάρπαθος.

Ενότητα Κέας – Κύθνου, περιλαμβάνει τα νησιά της Κέας και της Κύθνου και έχει έκταση 249,1 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Ιουλίδα ή Χώρα.

Ενότητα Κω, περιλαμβάνει τα νησιά της Κω και της Νισύρου και έχει έκταση 337,3 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Κως.

Ενότητα Μήλου, περιλαμβάνει τα νησιά της Μήλου, της Κιμώλου, της Σερίφου και της Σίφνου και έχει έκταση 346,6 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Μήλος.

Ενότητα Μυκόνου, περιλαμβάνει το νησί της Μυκόνου και έχει έκταση 105,2 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Μύκονος.

Ενότητα Νάξου, περιλαμβάνει τα νησιά της Νάξου, της Αμοργού, της Δονούσας, των Κουφονησίων, της Σχοινούσας και της Ηρακλείας και έχει έκταση 622,1 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Νάξος.

Ενότητα Πάρου, περιλαμβάνει τα νησιά της Πάρου και της Αντιπάρου και έχει έκταση 231,4 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Πάρος.

Ενότητα Ρόδου, περιλαμβάνει τα νησιά της Ρόδου, της Σύμης, της Τήλου, της Χάλκης και της Μεγίστης και έχει έκταση 1584,3 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Ρόδος.

Ενότητα Σύρου, περιλαμβάνει το νησί της Σύρου και έχει έκταση 102,4 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Ερμούπολη.

Ενότητα Τήνου, περιλαμβάνει το νησί της Τήνου και έχει έκταση 194,6 km². Η έδρα της Ενότητας είναι η Τήνος.

Οι **Κυκλάδες** είναι νησιωτικό σύμπλεγμα το οποίο βρίσκεται στο νότιο και μέχρι το Κεντρικό Αιγαίο, μεταξύ Κρήτης - Πελοποννήσου - Εύβοιας και της Ενότητας Σάμου και Δωδεκανήσων, η έκταση της είναι 2.572 km². Τα νησιά βρέχονται από το Αιγαίο, το Μυρτώο και το Κρητικό Πέλαγος. Τα κυριότερα νησιά των Κυκλάδων είναι η Νάξος, η Άνδρος, η Τήνος, η Πάρος, η Κέα, η Μήλος, η Αμοργός, η Ίος, η Σύρος, η Κύθνος, η Μύκονος, η Σίφνος, η Σέριφος, η Σαντορίνη, η Σίκινος, η Κίμωλος, η Φολέγανδρος, η Ανάφη, η Αντίπαρος, η Γυάρος, η Ηρακλεία, η Μακρόνησος, η Πολύαιγος, η Ρήνεια, η Δονούσα, η Κέρος, η Θηρασιά, το Δεσποτικό και η Δήλος. Η ονομασία των Κυκλάδων οφείλεται στους αρχαίους γεωγράφους, οι οποίοι τις ονόμασαν έτσι λόγω της κυκλικής τους κατανομής γύρω από το ιερό νησί της Δήλου (γενέτειρα της θεάς Άρτεμης και του θεού Απόλλωνα).

Το **έδαφος** των Κυκλάδων είναι κυρίως ορεινό, έτσι δεν υπάρχουν πεδινές εκτάσεις αλλά μόνο μικρές κοιλάδες και κάμποι. Είναι άγονα νησιά και η καλλιεργήσιμη γη είναι περιορισμένη. Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων τους είναι ο τουρισμός και η κτηνοτροφία. Το κλίμα των Κυκλάδων είναι το χαρακτηριστικό κλίμα του Αιγαίου, με ήπιο χειμώνα και δροσερό καλοκαίρι.

Το νησιωτικό σύμπλεγμα των **Δωδεκανήσων** βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του Αιγαίου πελάγους ανάμεσα στη Σάμο, την Κρήτη και τα Μικρασιατικά παράλια, και αποτελεί το πιο απομακρυσμένο σύνορο της ΝΑ Ευρώπης. Τα Δωδεκάνησα περιλαμβάνουν τα νησιά: Πάτμο, Αστυπάλαια, Λέρο, Κάλυμνο, Κω, Νίσυρο, Χάλκη, Τήλο, Σύμη, Ρόδο, Κάρπαθο, Κάσο, Λειψοί, Αγαθονήσι, Καστελόριζο καθώς και πλήθος μικρότερων νησιών. Η έκταση των Δωδεκανήσων είναι 2.714 km².

Το **έδαφος** των Δωδεκανήσων είναι άγονο και πετρώδες. Το 42% της συνολικής έκτασης είναι πεδινό, το 26% ημιορεινό και το 32% ορεινό.

Οι κυριότερες ασχολίες των κατοίκων είναι η γεωργία (κυρίως στα μεγαλύτερα νησιά), η αλιεία (σπογγαλιεία) και ο τουρισμός. Οι **κλιματολογικές συνθήκες** των Δωδεκανήσων διακρίνονται από ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια.

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Αεροπορικές υποδομές στις Κυκλάδες

1.3.1 Αεροδρόμια στις Κυκλάδες

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, οι Κυκλάδες διαθέτουν 6 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Σαντορίνης, τον Διεθνή Αερολιμένα Μυκόνου, τον Κρατικό Αερολιμένα Πάρου, τον Κρατικό Αερολιμένα Νάξου «Απόλλων», τον Κρατικό Αερολιμένα Σύρου «Δημήτριος Βικέλας» και τον Κρατικό Αερολιμένα Μήλου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σαντορίνης βρίσκεται 6χλμ. από την πόλη των Φηρών στην περιοχή «Μονόλιθος» και λειτουργεί από το 1976. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σαντορίνης πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Την επέκταση και της αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,

- Την αύξηση κατά 236% της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού σε 15.460m², με την αντικατάσταση τμήματος του υπάρχοντος και την ανέγερση νέου,
- Την αύξηση κατά 113% των σταθμών check-in (από 8 σε 17),
- Τον διπλασιασμό των ζωνών παραλαβής αποσκευών (από 1 σε 2),
- Την αύξηση κατά 20% του συνολικού αριθμού πυλών (από 5 σε 6),
- Την αύξηση κατά 250% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 7) και
- Την αύξηση κατά 250% των ζωνών ασφαλείας του αεροδρομίου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Μυκόνου βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. από την πόλη της Μυκόνου. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Μυκόνου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Την επέκταση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού – 50% αύξηση της συνολικής έκτασης του αεροσταθμού σε 13.350m² με την ανέγερση νέου τμήματος αεροσταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Την αύξηση κατά 33% των σταθμών check-in (από 12 σε 16),
- Την αύξηση κατά 17% του συνολικού αριθμού πυλών (από 6 σε 7) και
- Την αύξηση κατά 25% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 4 σε 5).

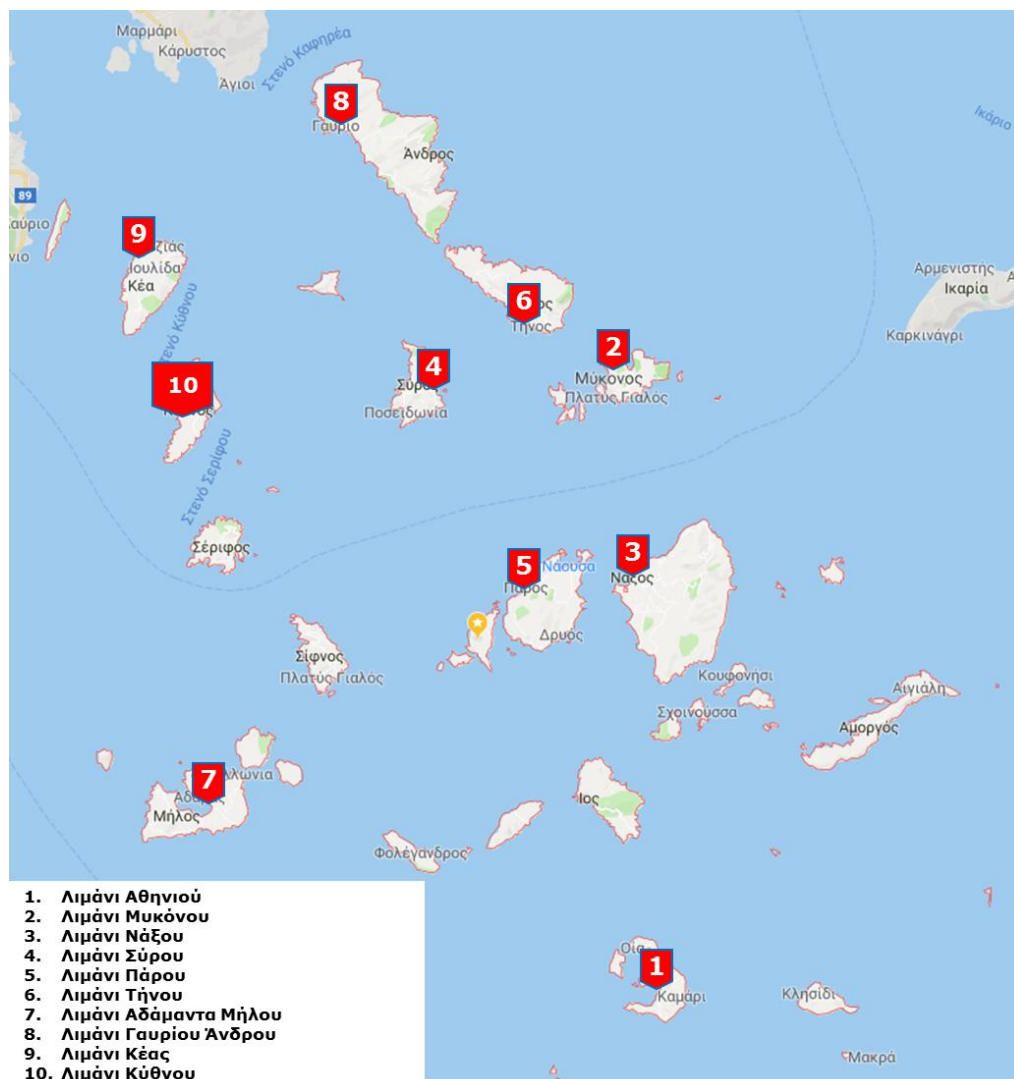
Ο Κρατικός Αερολιμένας Πάρου βρίσκεται ΝΝΔ του νησιού, 10χλμ από το λιμάνι της Παροικιάς. Λειτουργεί από το 1982, ενώ στις 25 Ιουλίου του 2016, έγινε η μετεγκατάσταση του πολύ κοντά στον Παλιό Αερολιμένα. Το εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων για κοινό και γραφεία είναι περίπου 60τμ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό, τρεις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών μεσαίου μεγέθους (ATR-Q400) και θέσεις στάθμευσης ελαφρών αεροσκαφών της Γενικής Αεροπορίας.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Σύρου «Δημήτριος Βικέλας» βρίσκεται 2χλμ. από την Ερμούπολη την έδρα του νησιού και των Κυκλάδων και λειτουργεί από το 1991. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια 1.800τμ. ενώ παράλληλα διαθέτει ένα επιβατικό σταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό, 2 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών και 6 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών της Γενικής Αεροπορίας.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Νάξου «Απόλλων» βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ. από το κέντρο της πόλης της Νάξου και λειτουργεί από το 1992. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις καλύπτουν επιφάνεια 300τμ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό και θέσεις στάθμευσης για 2 αεροσκάφη ATR42 ταυτόχρονα. Τέλος, οι διαστάσεις του αεροδιαδρόμου είναι 900μ.* 30μ.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Μήλου βρίσκεται σε απόσταση 5χλμ. νοτιοανατολικά από το λιμάνι του νησιού, τον Αδάμαντα, δίπλα στις παλιές Αλυκές και λειτουργεί από το 1972. Διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό εμβαδού 1.615τ.μ. και 1 θέση στάθμευσης αεροσκαφών.

Χάρτης 3: Λιμενικές υποδομές στις Κυκλάδες

1.3.2 Λιμένες στις Κυκλάδες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, οι Κυκλάδες διαθέτουν 10 κύρια λιμάνια, το λιμάνι του Αθηνιού (Σαντορίνη), το λιμάνι της Μυκόνου, το λιμάνι της Νάξου, το λιμάνι της Σύρου, το λιμάνι της Παροικιάς (Πάρος), το λιμάνι της Τήνου, το λιμάνι του Αδάμαντα (Μήλος), του λιμάνι του Γαυρίου (Άνδρος), το λιμάνι της Κέας και το λιμάνι της Κύθνου.

Το λιμάνι του Αθηνιού, είναι το κεντρικό λιμάνι της Σαντορίνης, βρίσκεται στους πρόποδες της καλντέρας σε απόσταση 8χλμ. από τα Φηρά, την πρωτεύουσα του νησιού και 7χλμ. από το Διεθνές Αεροδρόμιο της Σαντορίνης. Το λιμάνι του Αθηνιού εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Αθηνιού έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο Νέος λιμένας Μυκόνου αποτελεί το κύριο λιμάνι της Μυκόνου και βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το κέντρο της Μυκόνου στην τοποθεσία «Τούρλου». Ο Νέος Λιμένας Μυκόνου εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, ο Νέος Λιμένας Μυκόνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας Νάξου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, Χώρα ή Νάξος. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Νάξου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας Σύρου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, την Ερμούπολη. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Σύρου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Πάρου βρίσκεται στην έδρα του νησιού την Παροικιά. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Παροικιάς έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Τήνου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, Χώρα ή Τήνος. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Τήνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Μήλου βρίσκεται στην βορειοανατολική ακτή του κόλπου της Μήλου στην τοποθεσία Αδάμαντας. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Αδάμαντα έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Άνδρου βρίσκεται στα βορειοδυτικά του νησιού σε απόσταση 32χλμ. από την Χώρα, στο παραθαλάσσιο χωριό Γαύριο. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά όσο και με τα γύρω νησιά) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι του Γαυρίου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Ο λιμένας της Κέας βρίσκεται σε απόσταση 5,5χλμ. από την έδρα του νησιού, Ιουλίδα, στην τοποθεσία Κορησσία (Λιβάδι). Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική

(τόσο με τον Πειραιά και το Λαύριο όσο και με τα νησιά της Σύρου, της Τήνου, της Κύθνου και της Μυκόνου) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κέας έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

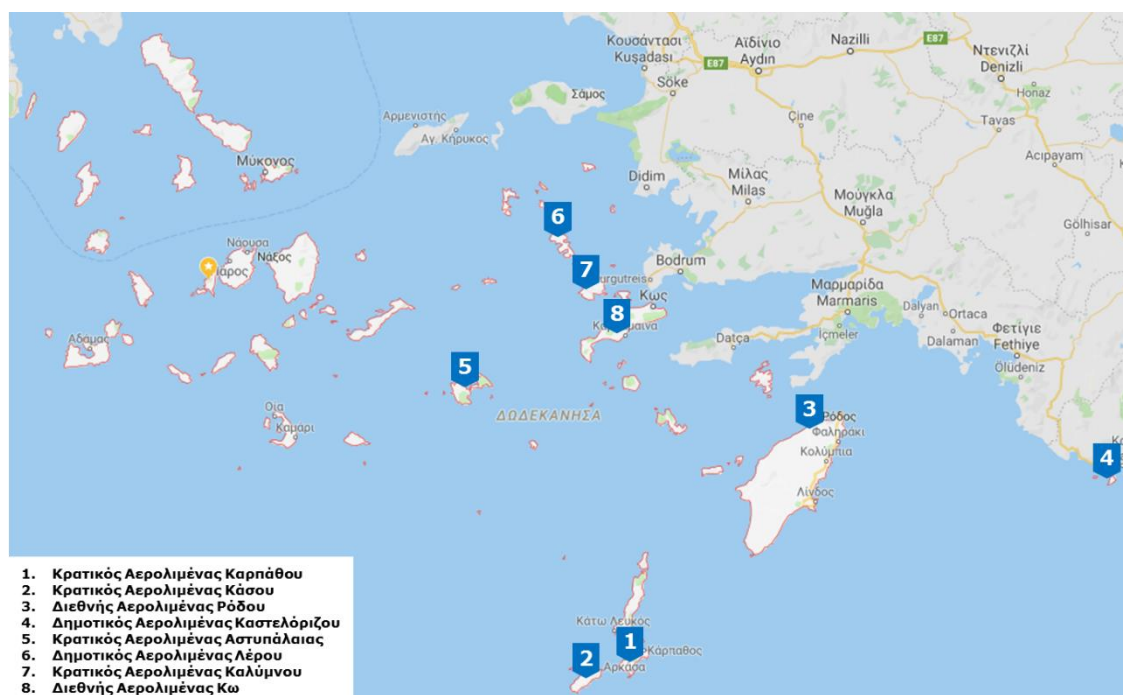
Ο λιμένας της Κύθνου βρίσκεται στα δυτικά του νησιού σε απόσταση 7χλμ. από την Χώρα, στο παραθαλάσσιο οικισμό της Μέριχας. Το Λιμάνι εξυπηρετεί την επιβατική (τόσο με τον Πειραιά και το Λαύριο όσο και με τα νησιά της Σερίφου, της Σίφνου, της Μήλου, της Κιμώλου, της Σαντορίνης, της Σίκινου και της Φολεγάνδρου) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κύθνου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής.

Τα υπόλοιπα λιμάνια των Κυκλάδων είναι:

- Λιμάνι Ίου «Γιαλός ή Όρμος», βρίσκεται ανατολικά σε απόσταση 1,5χλμ. από τη Χώρα της Ίου. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, διαθέτει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Φολεγάνδρου «Καραβοστάσης», βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο του νησιού σε απόσταση 3χλμ. από την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σίκινου «Αλοπρόνοιας», βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του νησιού σε απόσταση 4χλμ. από την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Κιμώλου «Ψάθη», βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού σε απόσταση 1χλμ. από το Χωριό την πρωτεύουσα και κύριο οικισμό της Κιμώλου. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Σερίφου «Λιβιάδι», βρίσκεται στο νότιο τμήμα του νησιού σε απόσταση 5χλμ. από την πρωτεύουσα της Σερίφου την Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι διαθέτει σύγχρονη μαρίνα με ειδικούς χώρους πρόσδεσης σκαφών (ταχύπλων και ιστιοφόρων),
- Λιμάνι Αμοργού «Κατάπολα», το λιμάνι βρίσκεται σε απόσταση 5χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού Χώρα. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Δονούσας «Σταυρός ή Κάμπος», βρίσκεται στο νοτιοδυτικό όρμο του νησιού. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,

- Λιμάνι Σχοινοῦσας «Μερσίνι», απέχει 1,2χλμ. από τον οικισμό της χώρας. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Κουφονησίου, εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού,
- Λιμάνι Ηρακλείας «Άγιος Γεώργιος», βρίσκεται σε απόσταση 4,5χλμ. από την πρωτεύουσα του νησιού Παναγιά. Εξυπηρετεί κυρίως την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Χάρτης 4: Αεροπορικές υποδομές στα Δωδεκάνησα

1.3.3 Αεροδρόμια στα Δωδεκάνησα

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, τα Δωδεκάνησα διαθέτουν 8 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Ρόδου «Διαγόρας», τον Διεθνή Αερολιμένα Κω «Ιπποκράτης», τον Διεθνή Αερολιμένα Καρπάθου, τον Κρατικό Αερολιμένα Κάσου, τον Κρατικό Αερολιμένα Αστυπάλαιας «Παναγίας», τον Κρατικό Αερολιμένα Καλύμνου, το Δημοτικό Αεροδρόμιο Καστελόριζου και το Δημοτικό Αερολιμένα Λέρου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Ρόδου βρίσκεται σε απόσταση 16χλμ. από την πόλη της Ρόδου κοντά στα χωριά Κρεμαστή Ρόδου και Παραδείσι και λειτουργεί από το 1977. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Ρόδου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Την αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- Την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την αύξηση κατά 13% των σταθμών check-in (από 40 σε 45),
- Την αύξηση κατά 13% του συνολικού αριθμού πυλών (από 16 σε 18),
- Την αύξηση κατά 71% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 7 σε 12) και

- Την αύξηση κατά 25% των χώρων παραλαβής των αποσκευών (από 4 σε 5).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Κω βρίσκεται σε απόσταση 27χλμ. από την πόλη της Κω στην περιοχή Αντιμάχεια και λειτουργεί από το 1964. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Κω πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για:

- Την κατασκευή νέου τερματικού σταθμού,
- Την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού,
- Την ανακαίνιση/επέκταση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων,
- Την αύξηση κατά 201% της συνολικής έκτασης του αεροδρομίου σε 24.000km²,
- Την αύξηση κατά 75% των σταθμών check-in (από 16 σε 28) και
- Την αύξηση κατά 125% των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 4 σε 9).

Ο Διεθνής Αερολιμένας Καρπάθου βρίσκεται σε απόσταση 15χλμ. νοτιοδυτικά από το κέντρο της πόλης στην περιοχή της Αφιάρτης και λειτουργεί από το 1970. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 700τ.μ. ενώ διαθέτει και τέσσερις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (2 για μεγάλα, 1 για μικρό και 1 για ελαφρύ αεροσκάφος).

Ο Κρατικός Αερολιμένας Καλύμνου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του νησιού, σε απόσταση 7χλμ. από το κέντρο της πόλης της Καλύμνου και η λειτουργία του ξεκίνησε τον Αύγουστο του 2006. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 2.500τ.μ. ενώ διαθέτει και ένα επιβατικό αεροσταθμό.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Αστυπάλαιας «Παναγίας» βρίσκεται 12χλμ. βορειοανατολικά από την πόλη της Αστυπάλαιας στη θέση Ανάληψη. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων καλύπτουν επιφάνεια περίπου 700τ.μ. ενώ διαθέτει ένα επιβατικό σταθμό, ένα πυροσβεστικό σταθμό και δέκα θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (3ATR, 3 DH8 και 4 γενικής Αεροπορίας).

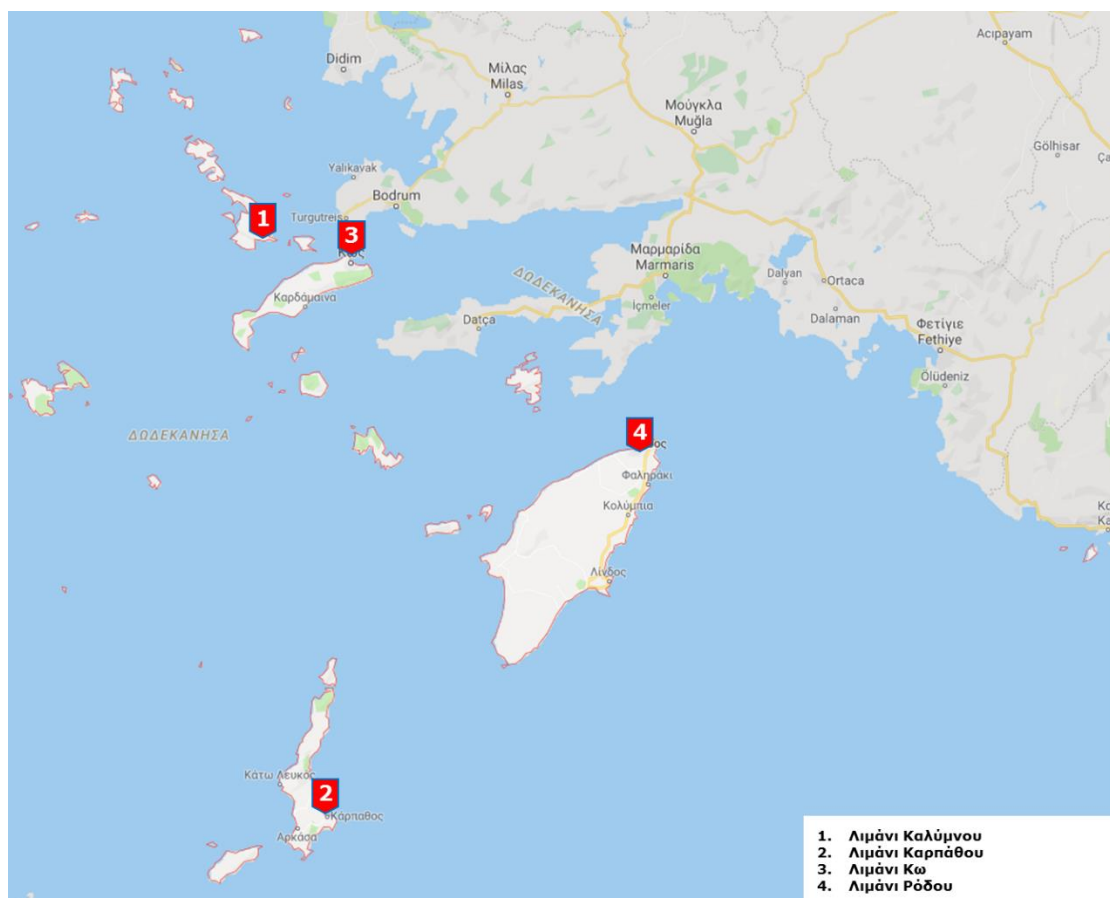
Ο Κρατικός Αερολιμένας Κάσου βρίσκεται στο μέσο του νησιού σε απόσταση 800μ. από το κέντρο της πόλης και λειτουργεί από το 1983. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 120τ.μ. ενώ έχουν ήδη αρχίσει εργασίες για την κατασκευή νέου αεροσταθμού συνολικού εμβαδού 500τ.μ. Διαθέτει ένα επιβατικό

αεροσταθμό και 3 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών (1 ATR-42 ή 1 DASH-8 και 2 ελαφρά αεροσκάφη).

Το Δημοτικό Αεροδρόμιο Καστελόριζου βρίσκεται 2χλμ. από την πόλη της Μεγίστης και λειτουργεί από το 1986. Διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό 150τ.μ. και τέσσερις θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών.

Το Δημοτικό Αεροδρόμιο Λέρου βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του νησιού, στη θέση Παρθένι και σε απόσταση 9χλμ. από το κέντρο της Λέρου (Πλάτανος). Η λειτουργία του άρχισε το 1984. Το εμβαδόν των κτιριακών εγκαταστάσεων του αερολιμένα είναι 2.000τ.μ. και διαθέτει ένα επιβατικό αεροσταθμό και ένα πυροσβεστικό σταθμό. Το αεροδρόμιο δέχεται αεροσκάφη τύπου ATR-43, DASH-8 καθώς και ελαφρά αεροσκάφη.

Χάρτης 5: Λιμενικές υποδομές στα Δωδεκάνησα

1.3.4 Λιμένες στα Δωδεκάνησα

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, τα Δωδεκάνησα διαθέτουν 4 κύρια λιμάνια, το λιμάνι της Καλύμνου, το λιμάνι της Καρπάθου (Διαφάνι), το λιμάνι της Κω και το λιμάνι της Ρόδου.

Το λιμάνι της Ρόδου «Ακαντιάς», είναι το κεντρικό λιμάνι της Ρόδου και εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Κρήτη, Θεσσαλονίκη, Κω, Δωδεκάνησα, Λέσβο, Χίο, Σάμο και Κυκλάδες) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το παλιό λιμάνι της Ρόδου έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού Κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής.

Το λιμάνι της Κω βρίσκεται στην βόρεια πλευρά της πόλης της Κω. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Δωδεκάνησα, Σύρο, Σαντορίνη, Χίο, Μυτιλήνη και Θεσσαλονίκη) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι της Κω έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής. Τέλος, υπάρχει σύνδεση του λιμένα της Κω με τον λιμένα Μπόντρουμ της Τουρκίας.

Ο λιμένας της Καλύμνου βρίσκεται στην έδρα του νησιού, την πόλη Πόθια. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Δωδεκάνησα, Ικαρία, Χίο, Σάμο, Νάξο και Πάρο) και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Ο λιμένας της Καρπάθου βρίσκεται στην πρωτεύουσα του νησιού τα Πηγάδια. Εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Ανάφη, Χάλκη, Ηράκλειο, Κάσο, Μήλο, Ρόδο, Σαντορίνη και Σητεία) και εμπορευματική κίνηση του νησιού.

Τα υπόλοιπα λιμάνια των Δωδεκανήσων είναι:

- Λιμάνι Αγίου Γεωργίου Αγαθονησίου, εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τα νησιά της Σάμου, της Πάτμου, της Καλύμνου, της Ρόδου, της Κω, της Λέρου, των Λειψών και των Αρκιών,
- Λιμάνι Άγιου Ανδρέα Αστυπάλαιας, βρίσκεται 6χλμ. από την πόλη της Αστυπάλαιας. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τα νησιά των Κυκλάδων και των Δωδεκανήσων,
- Λιμάνι Λειψών, εξυπηρετεί την επιβατική (σύνδεση με Πειραιά, Αγαθονήσι, Αρκιούς, Ικαρία, Κάλυμνο, Κω, Λέρο, Πάτμο, Ρόδο, Σάμο, Σύμη και Φούρνους) και εμπορευματική κίνηση του νησιού. Επίσης, το λιμάνι των Λειψών διαθέτει την δυνατότητα ελλιμενισμού αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Λέρου «Λακκί», το λιμάνι βρίσκεται 4χλμ. νοτιοδυτικά από την έδρα του νησιού, τον Πλάτανο. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, των Δωδεκανήσων και της Σύρου,
- Λιμάνι Πάτμου «Σκάλα», το λιμάνι βρίσκεται 3χλμ. από την πόλη της Πάτμου. Εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, την Καβάλα, τα Δωδεκάνησα, τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, την Μύκονο και την Σύρο. Επίσης, το λιμάνι έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Κάσου «Φρυ», το λιμάνι βρίσκεται στην έδρα του νησιού και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, την Σαντορίνη, την Ανάφη, την Κάρπαθο, την Ρόδο, την Χάλκη, την Θήρα, το Ηράκλειο, την Σητεία, την Μήλο και την Κάρπαθο,
- Λιμάνι Νισύρου «Μανδράκι», το λιμάνι βρίσκεται στην έδρα του νησιού και εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο,
- Λιμάνι Μεγίστης, εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο,

- Λιμάνι Σύμης «Γιαλός», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά και τα Δωδεκάνησα. Επίσης, το λιμάνι της Σύμης έχει την δυνατότητα ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοιων και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Τήλου «Λιβιάδια», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Νάξο και την Πάρο και
- Λιμάνι Χάλκης «Νημποριό», εξυπηρετεί την επιβατική και εμπορευματική κίνηση του νησιού με τον Πειραιά, τα Δωδεκάνησα, την Ανάφη, το Ηράκλειο, την Μήλο, την Σαντορίνη και την Σητεία.

1.3.5 Οδικοί άξονες

Το οδικό δίκτυο και οι χερσαίες μεταφορές περιορίζονται κατά ανάγκη σε τοπικό επίπεδο νησιού και η σημασία τους είναι πάντοτε ανάλογη με το μέγεθος του χερσαίου χώρου που αφορούν και το μέγεθος των αναγκών που ικανοποιούν. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι πέρα από τον αριθμό των αυτοκινήτων των μόνιμων κατοίκων, το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου επιβαρύνεται με έναν επίσης υψηλό αριθμό αυτοκινήτων των τουριστών της καλοκαιρινής περιόδου.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 11,0 εκατ. το 2013 σε 10,7 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2013 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 630 χιλ. το 2013 σε 634 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από 335 χιλ. το 2013 σε 341 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+6%, από 199 χιλ. το 2013 σε 211 χιλ. το 2018).

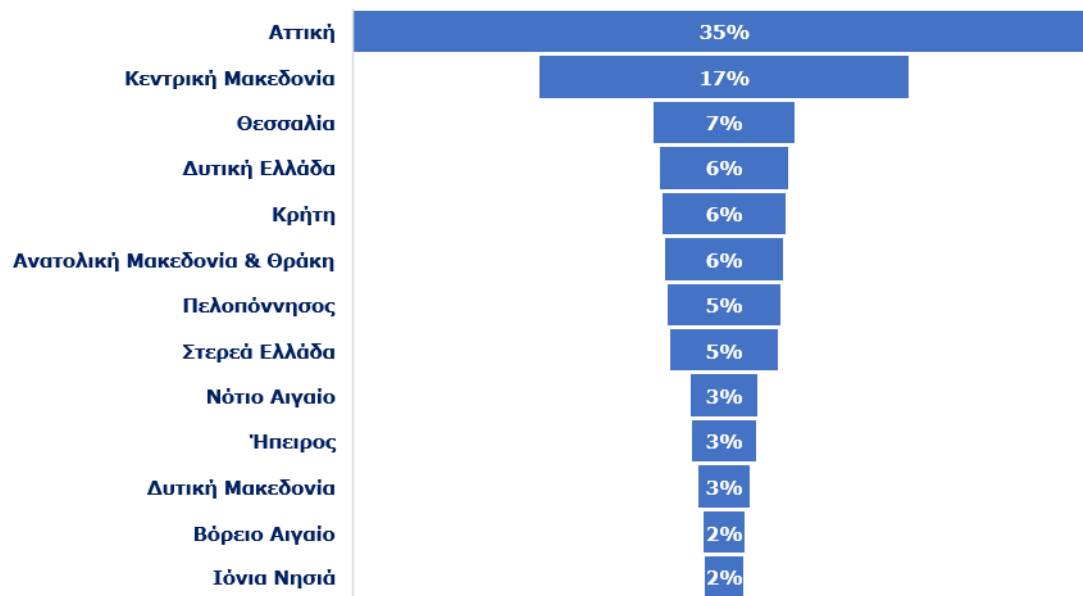
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	3.912.849	3.756.453	-4%
Κεντρική Μακεδονία	1.912.624	1.875.996	-2%
Θεσσαλία	741.593	722.065	-3%
Δυτική Ελλάδα	682.583	659.470	-3%
Κρήτη	630.085	633.506	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	610.102	601.175	-1%
Πελοπόννησος	586.863	576.749	-2%
Στερεά Ελλάδα	560.093	555.623	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.652	340.870	2%
Ήπειρος	343.128	334.337	-3%
Δυτική Μακεδονία	281.324	269.222	-4%
Βόρειο Αιγαίο	199.478	211.137	6%
Ιόνια Νησιά	208.241	204.562	-2%
Ελλάδα	11.003.615	10.741.165	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2018, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσε αύξηση κατά +2% (από 335 χιλ. το 2013 σε 341 χιλ. το 2018). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τα Δωδεκάνησα (+3%, από 207 χιλ. το 2013 σε 214 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Κυκλάδες (-0,4%, από 127 χιλ. το 2013 σε 127 χιλ. το 2018) οριακή μείωση.

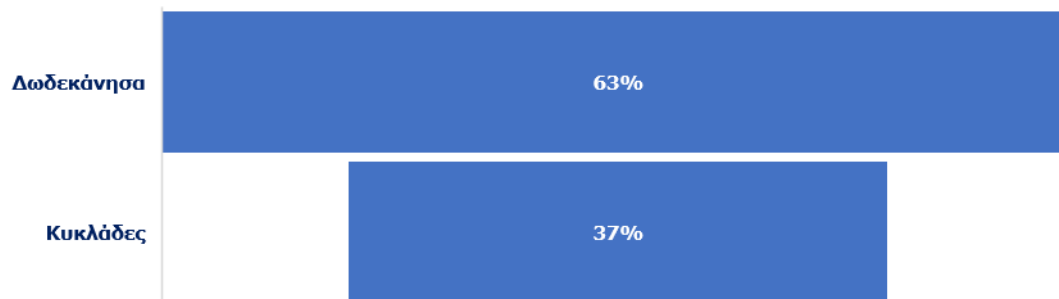
Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, 2013 και 2018

	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Δωδεκάνησα	207.348	214.013	3%
Κυκλάδες	127.304	126.857	0%
Νότιο Αιγαίο	334.652	340.870	2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία
 INSETÉ Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 63% και οι Κυκλάδες το 37%.

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

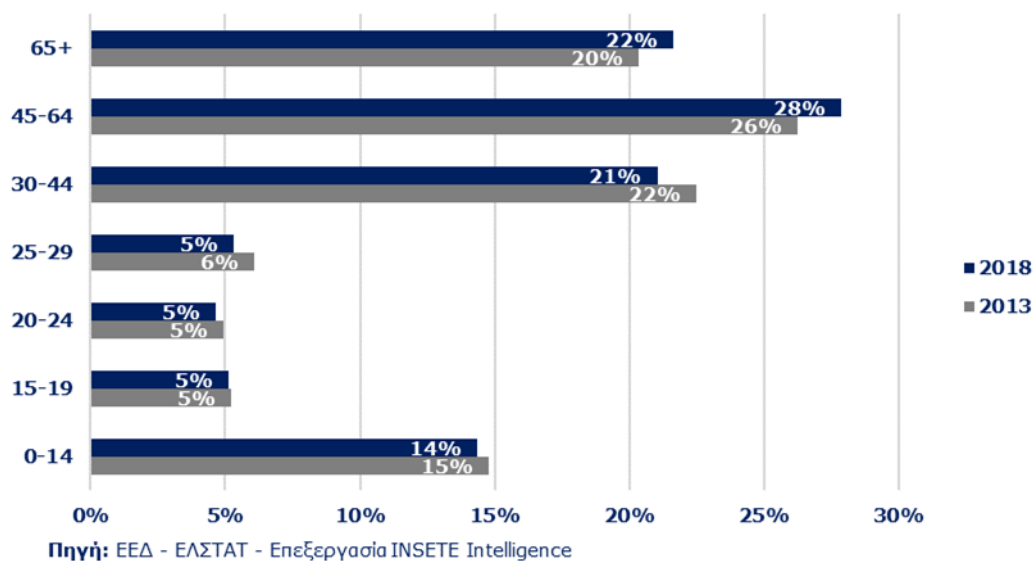

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0 – 44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-5%), 15 – 19 ετών (-4%), 20 – 24 ετών (-8%), 25 – 29 ετών (-14%) και 30 – 44 ετών (-9%) και αύξηση οι ηλικίες 45 – 64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30 – 44 ετών (21%), 15 – 29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

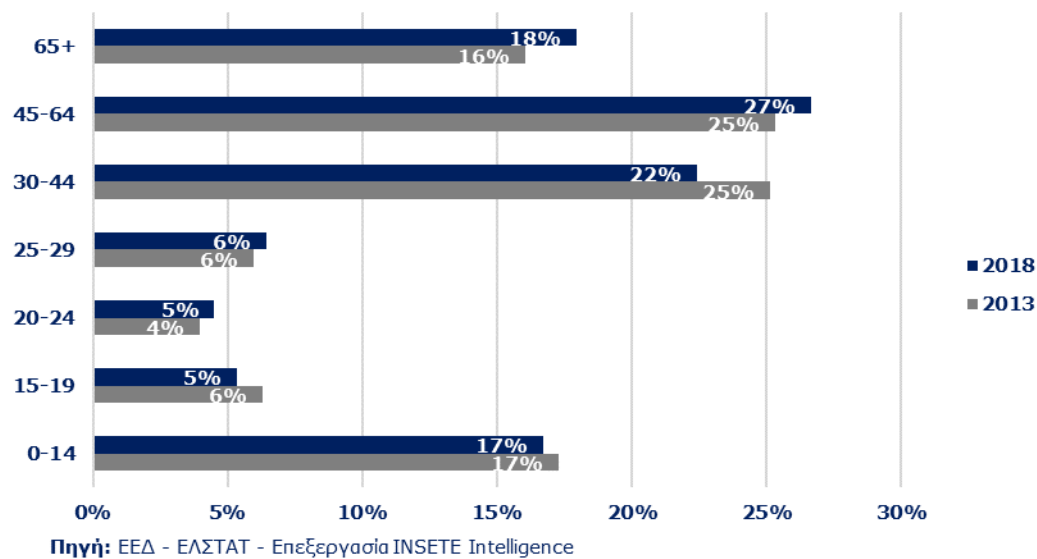
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2013 και 2018

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, σημειώνει πιο έντονη μείωση στις ηλικίες 15 – 19 ετών ενώ παράλληλα σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας οι ηλικίες 20 – 24 και 25 – 29 ετών καταγράφουν αύξηση. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-5%), 15 – 19 ετών (-17%) και 30 – 44 ετών (-13%) και αύξηση οι ηλικίες 20 – 24 ετών (+11%), 25 – 29 ετών (+6%), 45 – 64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+10%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 30 – 44 ετών (22%), 65+ ετών (18%), 15 – 29 ετών (16%) και 0-14 ετών (17%). Τέλος, αξιοσημείωτο για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου είναι η αύξηση των μεριδίων στις ηλικίες 20 – 24 και 25 – 29 ετών σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, 2013 και 2018

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2013 και 2018 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2018 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (57%), Κρήτη (55%), Βόρειο Αιγαίο (55%) και Ιόνια Νησιά (54%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2018 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Στερεάς Ελλάδας (50%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%) και Θεσσαλίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (~54%), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018						
	2013			2018		
	Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	55%	38%	86%	53%	36%
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	51%	17%
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%
Κρήτη	83%	55%	6%	84%	55%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	49%	5%	86%	50%	5%
Πελοπόννησος	85%	52%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	57%	3%
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	51%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	53%	2%	85%	54%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	49%	2%	85%	55%	2%
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	52%	100%

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 56% το 2013 και 57% το 2018. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφανίζει υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο σύνολο των 13 Περιφερειών και για τα 2 έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2010 - 2016

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2010 – 2016 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε σημαντική πτώση κατά -22% (από € 226.031 εκατ. το 2010 σε € 176.488 εκατ. το 2016), απόρροια της οικονομικής κρίσης που χτύπησε την Ελλάδα από το 2009. Από το 2013 όμως, που αποτελεί και έτος έναρξης της αύξησης των βασικών μεγεθών του Ελληνικού τουρισμού η μείωση αυτή εμφανίζεται να είναι πιο ήπια (-2%, από € 180.654 εκατ. το 2013 σε € 176.488 εκατ. το 2016). Επιμέρους, οι Περιφέρειες οι οποίες κατέγραψαν τις μικρότερες μειώσεις στο ΑΕΠ τους ήταν της Θεσσαλίας (-15%), της Πελοποννήσου (-16%), του Νοτίου Αιγαίου (-17%) και της Στερεάς Ελλάδας (-17%). Την περίοδο 2013 – 2016, μόνο οι Περιφέρειες της Κρήτης (+2%), των Ιονίων Νήσων (+2%) και της Θεσσαλίας (+2%) κατέγραψαν αύξηση στο ΑΕΠ τους. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η τουριστική δραστηριότητα στις 3 αυτές Περιφέρειες είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Αναφορικά με την 4^η τουριστικά ανεπτυγμένη Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου, αυτή σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,04%.

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

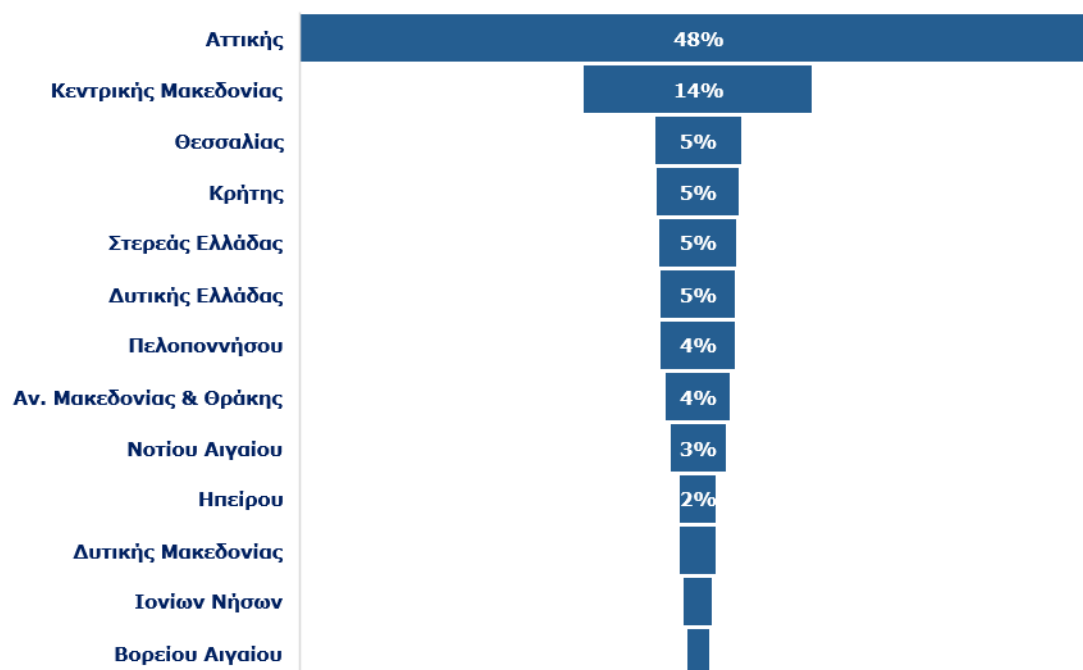
Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	110.462	100.972	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	-24%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	30.348	28.092	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	-20%	0%
Θεσσαλίας	10.835	9.953	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	-15%	2%
Κρήτης	10.860	9.716	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	-20%	2%
Στερεάς Ελλάδας	9.903	9.273	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	-17%	1%
Δυτικής Ελλάδας	10.671	9.611	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	-25%	-3%
Πελοποννήσου	9.430	8.806	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	-16%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	9.198	8.150	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	-25%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	7.236	6.603	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	-17%	0%
Ηπείρου	4.930	4.611	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	-20%	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.981	4.819	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	-21%	-11%
Ιονίων Νήσων	3.992	3.479	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	-22%	2%
Βορείου Αιγαίου	3.184	2.944	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	-23%	-5%
Ελλάδα	226.031	207.029	191.204	180.654	178.656	177.258	176.488	-22%	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2016, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 62% του ΑΕΠ της χώρας. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 3% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

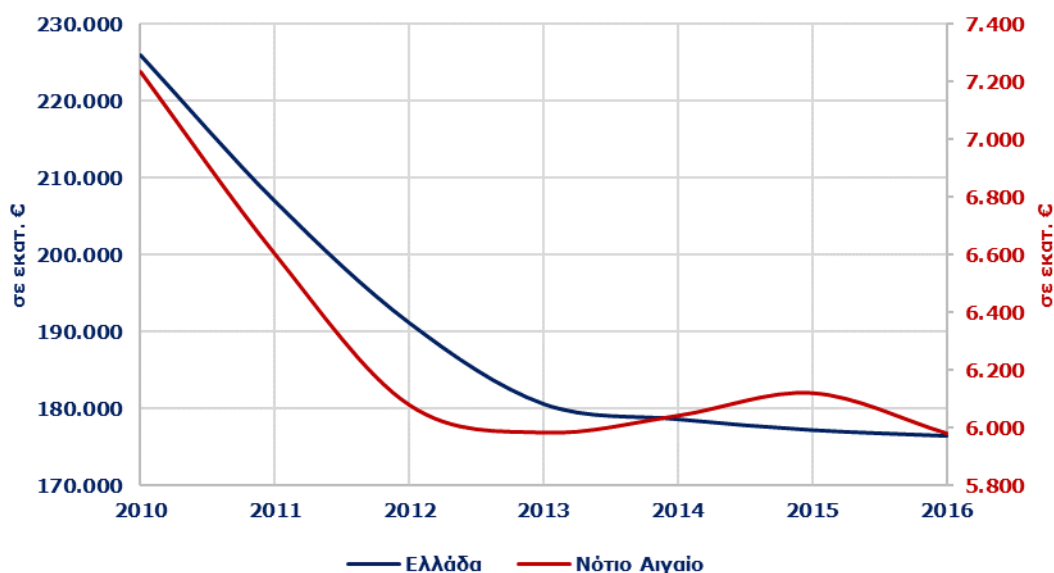
Διάγραμμα 6: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2016

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2010 – 2016 εμφανίζει πιο ήπια χαρακτηριστικά μείωσης από αυτά που καταγράφονται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -17% (από € 7,2 εκατ. το 2010 σε € 6,0 εκατ. το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 οριακή μείωση κατά -0,04% (από € 6,0 εκατ. το 2013 σε € 6,0 εκατ. το 2016). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2010 – 2016 εμφανίζει την 3^η χαμηλότερη μείωση μετά τις Περιφέρειες Θεσσαλίας και Πελοποννήσου.

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (σε εκατ. €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2010 – 2016, τα Δωδεκάνησα κατέγραψαν μείωση κατά -18% (από € 3,9 εκατ. το 2010 σε € 3,2 εκατ. το 2016) ενώ οι Κυκλάδες μείωση κατά -17% (από € 3,3 εκατ. το 2010 σε € 2,8 εκατ. το 2016). Παρόμοια εικόνα παρατηρείται και την περίοδο 2013 – 2016, με τα Δωδεκάνησα να καταγράφουν αύξηση κατά +1% (από € 3,2 εκατ. το 2013 σε € 3,2 εκατ. το 2016) και τις Κυκλάδες μείωση κατά -1% (από € 2,8 εκατ. το 2013 σε € 2,8 εκατ. το 2016).

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Δωδεκάνησα	3.920	3.618	3.471	3.213	3.309	3.360	3.230	-18%	1%
Κυκλάδες	3.316	2.985	2.608	2.770	2.733	2.760	2.751	-17%	-1%
Νότιο Αιγαίο	7.236	6.603	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	-17%	0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2010 – 2016 μειώθηκε κατά -19% (από € 20.324 το 2010 σε € 16.378 το 2016). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες παρουσίασαν παρόμοια εικόνα, με τις μικρότερες μειώσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες της Θεσσαλίας -13% (από € 14.499 το 2010 σε € 12.662 το 2016) και της Πελοποννήσου -15% (από € 16.009 το 2010 σε € 13.579 το 2016).

Την περίοδο 2013 – 2016, η μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας είναι οριακή -1%. Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων (+3%), της Θεσσαλίας (+3%), της Κρήτης (+2%), της Στερεάς Ελλάδας (+2%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%), της Πελοποννήσου (+1%) και της Ηπείρου (+1%) να σημειώνουν αύξηση ενώ οι υπόλοιπες μείωση.

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2010 – 2016 (σε €)

Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	27.630	25.380	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	-20%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	21.709	19.748	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	-18%	-1%
Ιονίων Νήσων	19.106	16.633	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	-21%	3%
Στερεάς Ελλάδας	17.663	16.510	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	-17%	2%
Δυτικής Μακεδονίας	17.405	16.908	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	-17%	-9%
Κρήτης	17.372	15.465	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	-20%	2%
Πελοποννήσου	16.009	14.942	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	-15%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	-18%	2%
Θεσσαλίας	14.499	13.328	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	-13%	3%
Βορείου Αιγαίου	15.882	14.669	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	-23%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	15.430	13.940	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	-22%	-1%
Ηπείρου	14.240	13.328	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	-17%	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15.057	13.320	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	-24%	-1%
Ελλάδα	20.324	18.643	17.311	16.475	16.402	16.381	16.378	-19%	-1%

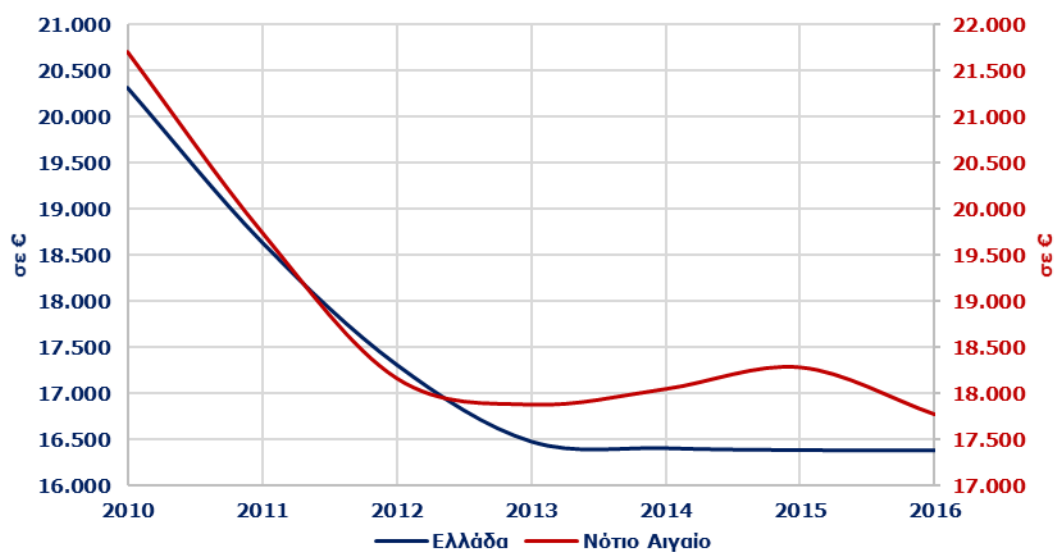
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εμφάνισε παρόμοια εικόνα με την μείωση που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε μείωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά -18% (από € 21.709 το 2010 σε € 17.769 το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 μείωση κατά -1% (από € 17.874 το 2013 σε € 17.769 το 2016).

Διάγραμμα 8: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2010 – 2016, οι Κυκλάδες σημείωσαν μείωση κατά -17% (από € 26.153 το 2010 σε € 21.660 το 2016) και τα Δωδεκάνησα κατά -19% (από € 18.981 το 2010 σε € 15.411 το 2016). Παρόμοια εικόνα με του συνόλου της Περιφέρειας παρατηρούμε την περίοδο 2013 – 2016, με τις Κυκλάδες να καταγράφουν οριακή μείωση κατά -0,4% (από € 21.756 το 2013 σε € 21.660 το 2016) και τα Δωδεκάνησα μείωση κατά -1% (από € 15.491 το 2013 σε € 15.411 το 2016).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2010 – 2016

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Κυκλάδες	26.153	23.442	20.481	21.756	21.470	21.713	21.660	-17%	0%
Δωδεκάνησα	18.981	17.476	16.739	15.491	15.945	16.178	15.411	-19%	-1%
Νότιο Αιγαίο	21.709	19.748	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	-18%	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

* Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2018 ήταν της τάξης του 11,7% ή € 21,6 δισ. Η μεγαλύτερη συνεισφορά του τουρισμού στο Περιφερειακό ΑΕΠ εντοπίζεται όπως είναι φυσικό στις νησιωτικές Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (97%), των Ιονίων Νήσων (71%) και της Κρήτης (47%), όπου η κύρια οικονομική δραστηριότητα είναι ο τουρισμός.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου από τον τουρισμό το 2018, αντιπροσώπευαν το 28% (€ 6,1 δισ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 97%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου το 2018 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 5.981 εκατ. το 2016 σε € 6.260 εκατ. το 2018).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2018	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2018 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφέρειας 2018* - σε € εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2018	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2016 - σε €
Ν. Αιγαίο	28%	6.080	6.260	97%	17.769
Κρήτη	20%	4.317	9.139	47%	13.811
Αττική	15%	3.139	87.782	4%	22.204
Κεντ. Μακεδονία	15%	3.134	25.367	12%	12.880
Ιόνια Νησιά	11%	2.329	3.270	71%	15.182
Πελοπόννησος	3%	572	8.245	7%	13.579
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	443	7.223	6%	11.432
Θεσσαλία	2%	373	9.643	4%	12.662
Ήπειρος	1%	306	4.145	7%	11.785
Δυτ. Ελλάδα	1%	292	8.406	3%	12.058
Στερεά Ελλάδα	1%	267	8.567	3%	14.727
Β. Αιγαίο	1%	226	2.570	9%	12.266
Δυτ. Μακεδονία	0%	83	4.098	2%	14.361
Σύνολο Χώρας	100%	21.562	184.714	12%	16.378

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2016

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ³ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, 2013 – 2018

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται η ετήσια εξέλιξη της απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης, ανά τύπο απασχόλησης (πλήρης – μερική), ηλικία και φύλο καθώς και η εξέλιξη της ανεργίας. Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2013 έως το 2018. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

³ Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <2.000 είναι μη αξιόπιστες γιατί εμπεριέχουν μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα.

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018 κατά +40% (από 259 χιλ. το 2013 σε 362 χιλ. το 2018). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+108%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+89%, από 9 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+72%, από 13 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+64%, από 9 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+49%, από 24 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+49%, από 6 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 5 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+13%, από 13 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018) και Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 42 χιλ. το 2013 σε 47 χιλ. το 2018).

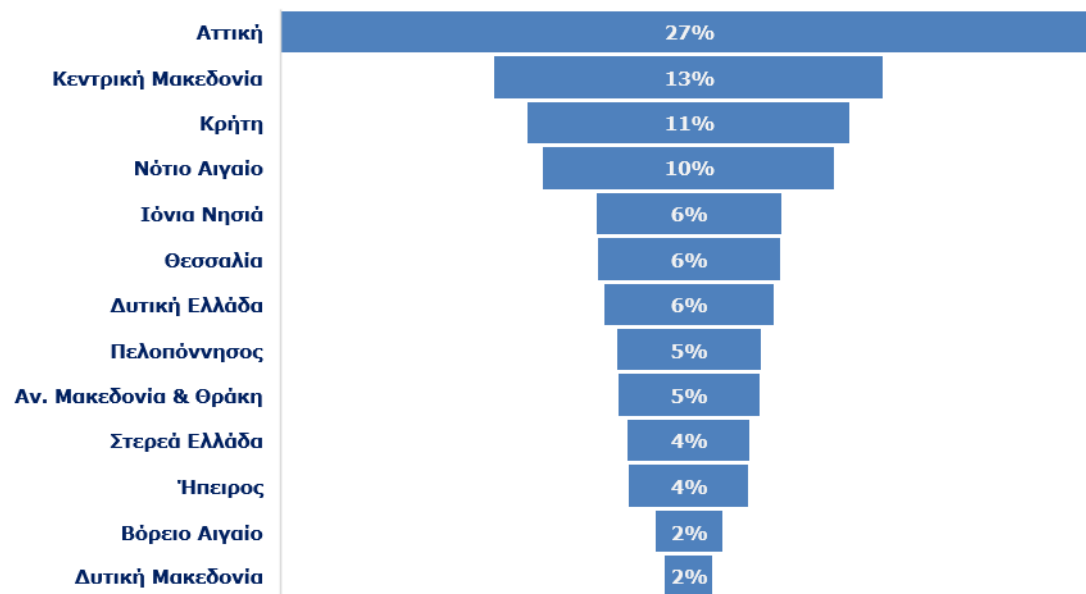
Πίνακας 9: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	71.811	85.759	90.092	97.547	91.664	98.146	37%
Κεντρική Μακεδονία	41.631	45.533	48.067	50.565	48.069	46.841	13%
Κρήτη	27.628	31.169	34.974	34.985	35.072	38.855	41%
Νότιο Αιγαίο	23.534	31.337	28.263	30.074	32.319	35.100	49%
Ιόνια Νησιά	10.760	12.054	14.697	17.435	19.380	22.373	108%
Θεσσαλία	12.820	13.062	19.958	23.071	26.668	22.002	72%
Δυτική Ελλάδα	14.877	15.882	19.829	16.785	18.331	20.441	37%
Πελοπόννησος	14.399	16.281	17.526	17.157	20.459	17.489	21%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9.040	12.291	16.728	16.441	14.919	17.128	89%
Στερεά Ελλάδα	13.116	11.916	14.099	15.214	17.744	14.800	13%
Ήπειρος	8.810	9.522	9.741	8.722	12.095	14.451	64%
Βόρειο Αιγαίο	5.548	6.054	5.763	7.784	8.221	8.270	49%
Δυτική Μακεδονία	5.233	6.263	5.800	5.398	5.752	5.830	11%
Ελλάδα	259.206	297.122	325.539	341.177	350.692	361.726	40%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (27%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (11%), Νοτίου Αιγαίου (10%), Ιονίων Νήσων (6%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοπόννησος (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 24 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στα καταλύματα σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 12 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι στην εστίαση αύξηση κατά +31% (από 12 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018).

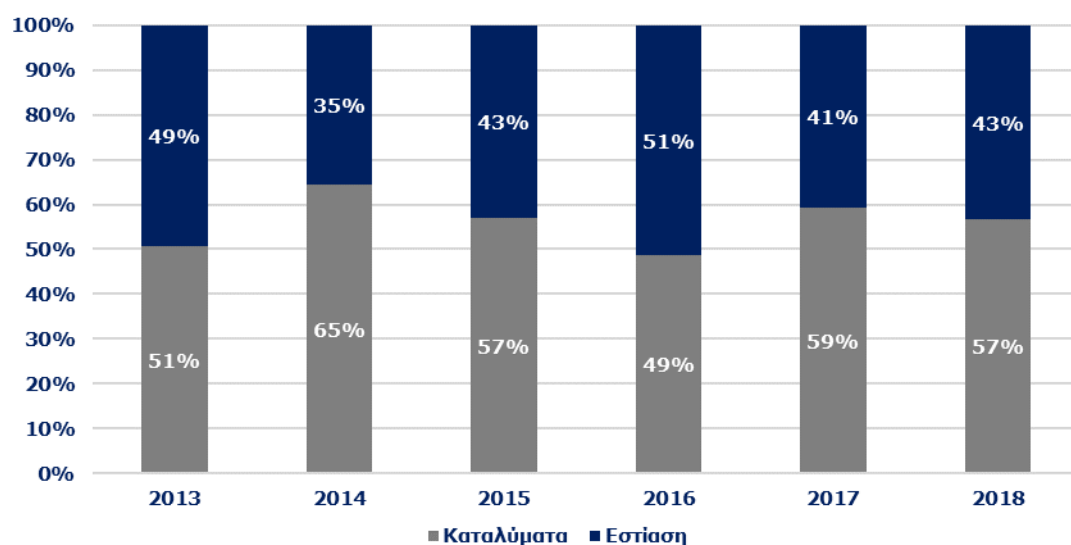
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Καταλύματα	11.941	20.221	16.133	14.620	19.121	19.861	66%
Εστίαση	11.593	11.116	12.130	15.454	13.198	15.239	31%
Νότιο Αιγαίο	23.534	31.337	28.263	30.074	32.319	35.100	49%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι στα καταλύματα σημειώνουν υψηλότερα και με αυξητική τάση μερίδια (από 51% το 2013 σε 57% το 2018) σε σύγκριση με τους απασχολούμενους στην εστίαση (από 49% το 2013 σε 43% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των απασχολούμενων στα εστίαση οφείλεται στον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των απασχολούμενων στα καταλύματα.

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 225 χιλ. το 2013 σε 303 χιλ. το 2018) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +75% (από 34 χιλ. το 2013 σε 59 χιλ. το 2018).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Πλήρης	56.942	64.839	68.226	73.372	68.050	76.613	35%
	Μερική	14.869	20.921	21.866	24.175	23.614	21.533	45%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	36.923	38.589	37.512	39.960	37.061	34.778	-6%
	Μερική	4.708	6.945	10.555	10.605	11.008	12.063	156%
Κρήτη	Πλήρης	25.507	28.254	30.828	31.549	32.589	35.309	38%
	Μερική	2.121	2.916	4.146	3.435	2.483	3.546	67%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	22.288	30.348	26.751	28.247	30.692	32.970	48%
	Μερική	1.246	989	1.512	1.827	1.627	2.131	71%
Ιόνια Νησιά	Πλήρης	10.615	11.660	14.534	16.368	18.468	21.639	104%
	Μερική	144	395	164	1.067	912	734	409%
Θεσσαλία	Πλήρης	10.825	11.262	15.366	17.451	20.211	17.734	64%
	Μερική	1.995	1.800	4.592	5.620	6.458	4.268	114%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	13.322	13.494	17.332	13.458	13.787	16.294	22%
	Μερική	1.555	2.389	2.497	3.327	4.544	4.147	167%
Πελοπόννησος	Πλήρης	13.080	14.069	15.002	14.898	18.390	15.822	21%
	Μερική	1.319	2.212	2.524	2.259	2.069	1.667	26%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	7.294	9.776	14.301	12.851	12.396	14.455	98%
	Μερική	1.746	2.515	2.427	3.590	2.523	2.673	53%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	11.500	10.762	12.646	12.511	13.215	11.583	1%
	Μερική	1.617	1.154	1.453	2.702	4.529	3.217	99%
Ήπειρος	Πλήρης	8.007	8.838	8.797	8.045	10.969	13.040	63%
	Μερική	803	683	944	677	1.126	1.411	76%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	4.931	5.519	5.516	7.457	7.540	7.773	58%
	Μερική	617	534	247	328	680	497	-20%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	4.235	5.481	5.194	4.043	4.488	4.808	14%
	Μερική	998	781	606	1.355	1.263	1.022	2%
Ελλάδα	Πλήρης	225.470	252.890	272.007	280.210	287.856	302.818	34%
	Μερική	33.737	44.232	53.532	60.967	62.835	58.908	75%

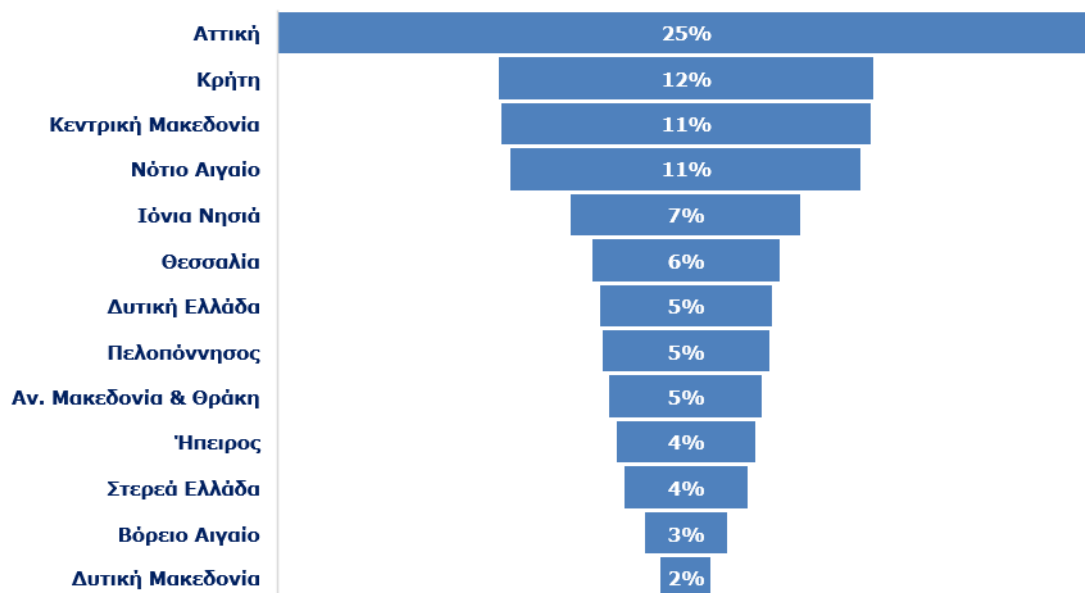
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους και μερικής απασχόλησης, με εξαίρεση την Κεντρική Μακεδονία για την πλήρη (-6%, από 37 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και το Βόρειο Αιγαίο για την μερική (-20%, από 617 απασχολούμενους το 2013 σε 497 απασχολούμενους το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην πλήρη απασχόληση καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+104%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (+98%, από 7 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+64%, από 11 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) ενώ στην μερική απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+409%, από 144 απασχολούμενους το 2013 σε 734 απασχολούμενους το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+156%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+114%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+99%, από 2 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κρήτης (12%), Κεντρικής Μακεδονίας (11%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

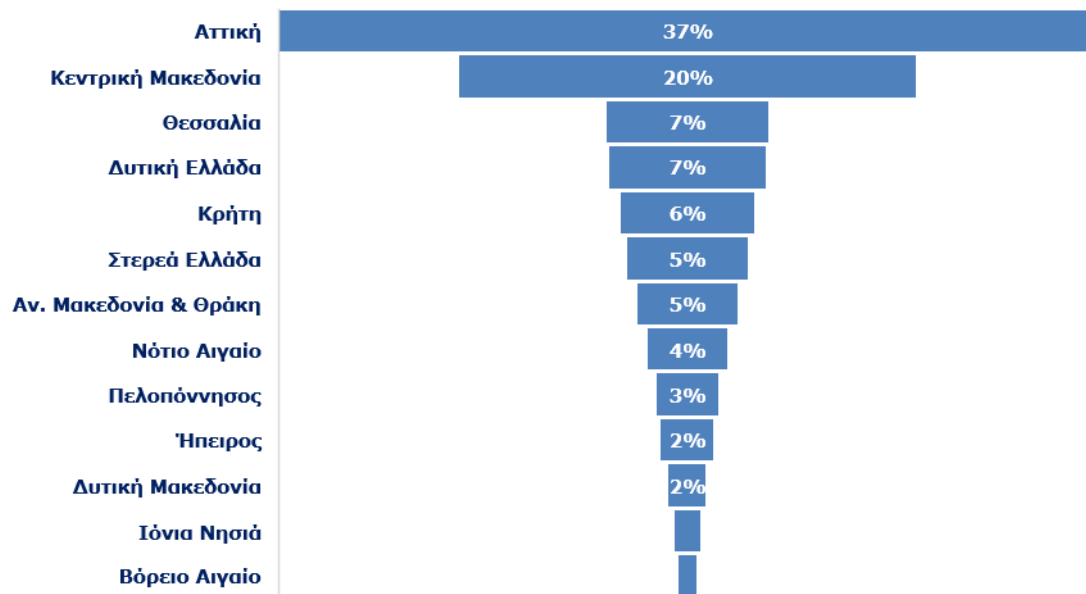
Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Πελοποννήσου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (1%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων μερικής απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +48% (από 22 χιλ. το 2013 σε 33 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +71% (από 1 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +27% (από 11 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +67% (από 12 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018) ενώ οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +86% (από 850 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +39% (από 396 απασχολούμενους το 2013 σε 549 απασχολούμενους το 2018).

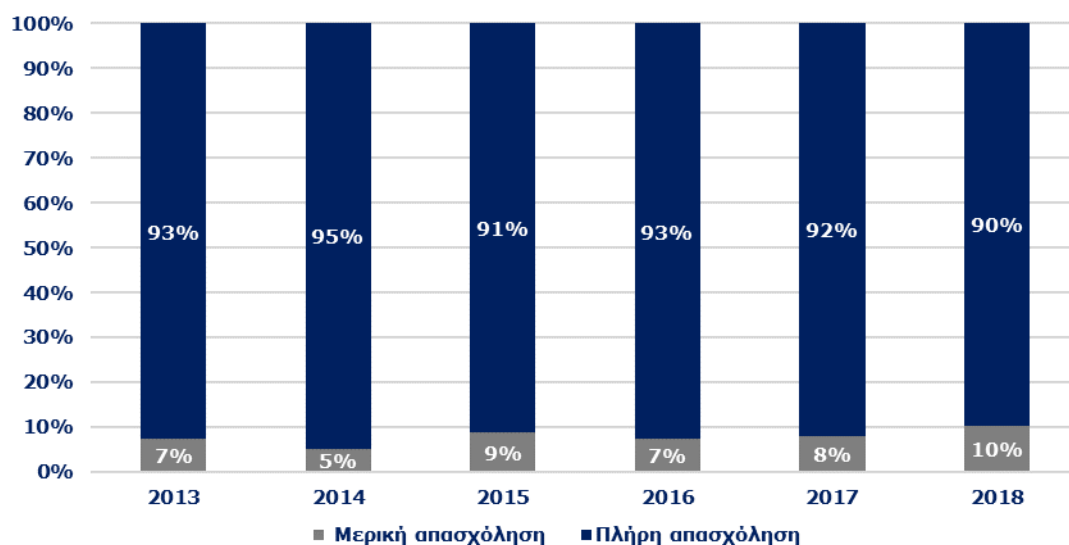
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Πλήρης	10.743	10.550	11.054	14.328	12.144	13.658	27%
	Μερική	850	566	1.076	1.126	1.055	1.581	86%
Καταλύματα	Πλήρης	11.545	19.798	15.697	13.919	18.548	19.312	67%
	Μερική	396	423	436	701	572	549	39%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	22.288	30.348	26.751	28.247	30.692	32.970	48%
	Μερική	1.246	989	1.512	1.827	1.627	2.131	71%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2013 - 2018, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην εστίαση (από 93% το 2013 σε 90% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια έναντι των μερικής απασχόλησης (από 7% το 2013 σε 10% 2018).

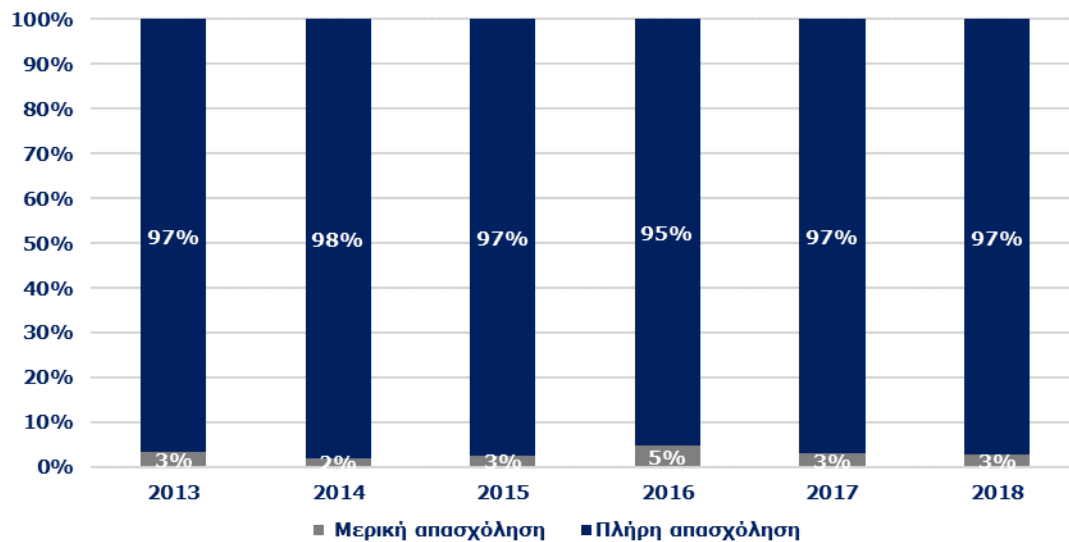
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στα καταλύματα, με τους απασχολούμενους πλήρους απασχόλησης (από 97% το 2013 σε 97% το 2018) να καταγράφουν υψηλότερα μερίδια έναντι των μερικής απασχόλησης (από 3% το 2013 σε 3% το 2018).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2013 - 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης για το σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +35% (από 144 χιλ. το 2013 σε 195 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +45% (από 115 χιλ. το 2013 σε 167 χιλ. το 2018).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Άνδρας	42.580	49.494	56.957	60.482	53.502	56.745	33%
	Γυναίκα	29.231	36.265	33.135	37.065	38.162	41.402	42%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρας	24.122	26.592	27.499	27.439	26.962	25.942	8%
	Γυναίκα	17.509	18.941	20.568	23.126	21.106	20.898	19%
Κρήτη	Άνδρας	12.879	14.009	16.456	16.236	17.151	18.273	42%
	Γυναίκα	14.750	17.160	18.519	18.748	17.921	20.582	40%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρας	12.698	14.825	15.247	15.782	14.946	15.885	25%
	Γυναίκα	10.836	16.512	13.016	14.292	17.373	19.216	77%
Ιόνια Νησιά	Άνδρας	5.664	6.578	7.709	7.493	9.369	10.743	90%
	Γυναίκα	5.096	5.476	6.988	9.941	10.011	11.630	128%
Θεσσαλία	Άνδρας	8.162	8.122	11.344	13.754	16.148	13.292	63%
	Γυναίκα	4.658	4.940	8.614	9.317	10.521	8.710	87%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρας	8.528	9.786	11.249	10.134	11.226	11.953	40%
	Γυναίκα	6.348	6.097	8.580	6.651	7.104	8.488	34%
Πελοπόννησος	Άνδρας	7.107	9.375	8.120	8.924	11.588	9.602	35%
	Γυναίκα	7.292	6.906	9.406	8.234	8.871	7.887	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρας	4.798	7.071	9.180	9.555	8.275	8.959	87%
	Γυναίκα	4.242	5.220	7.549	6.886	6.644	8.169	93%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρας	7.672	6.622	7.124	7.797	9.561	8.886	16%
	Γυναίκα	5.445	5.294	6.976	7.416	8.183	5.914	9%
Ήπειρος	Άνδρας	4.500	5.174	5.887	4.793	6.209	7.355	63%
	Γυναίκα	4.310	4.348	3.854	3.929	5.886	7.096	65%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρας	2.731	2.398	3.169	4.832	4.578	3.734	37%
	Γυναίκα	2.818	3.656	2.594	2.952	3.642	4.536	61%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρας	2.775	2.738	2.539	2.388	2.887	3.226	16%
	Γυναίκα	2.458	3.525	3.262	3.010	2.864	2.604	6%
Ελλάδα	Άνδρας	144.214	162.783	182.480	189.609	192.403	194.595	35%
	Γυναίκα	114.992	134.339	143.059	151.569	158.289	167.132	45%

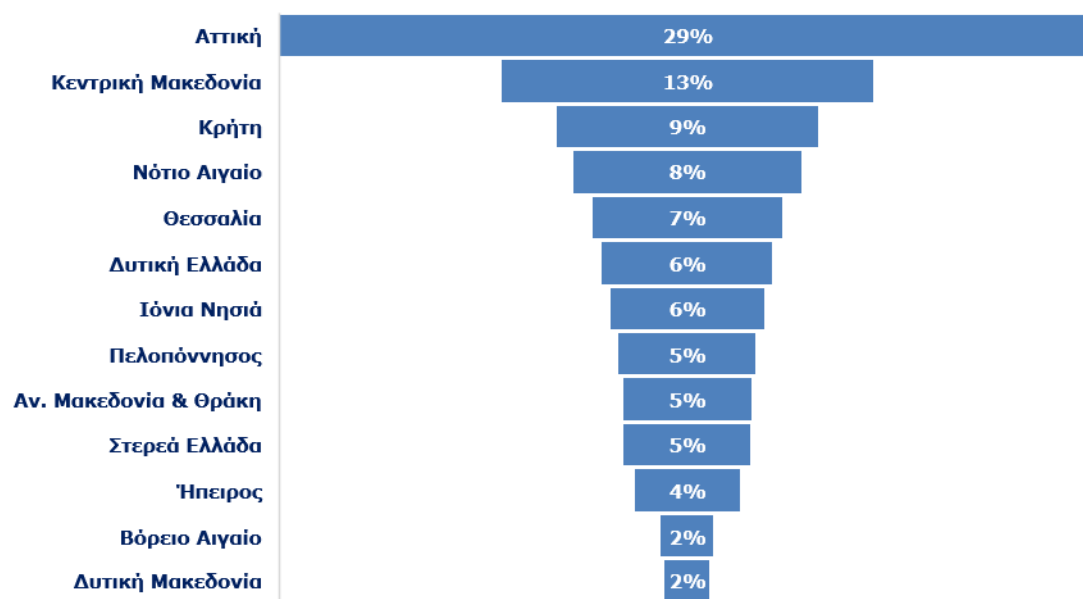
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+90%, από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 5 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες

Ιονίων Νήσων (+128%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+93%, από 4 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+77%, από 11 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

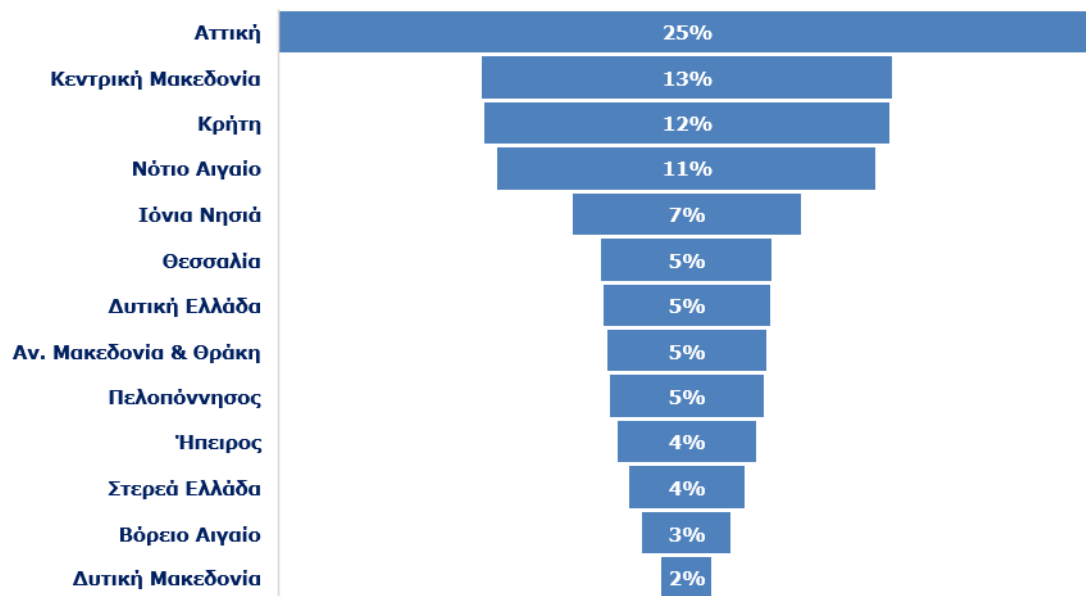
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (29%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (9%), Νοτίου Αιγαίου (8%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Ιονίων Νήσων (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Παρόμοια είναι η εικόνα που καταγράφεται και στην ποσοστιαία κατανομή των γυναικών, με το υψηλότερο ποσοστό να καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (12%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Οι άνδρες απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +25% (από 13 χιλ. το 2013 σε 16 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +77% (από 11 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στον κλάδο της εστίασης σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 8 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα αύξηση κατά +67% (από 5 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες απασχολούμενες σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +98% (από 4 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +66% (από 7 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018).

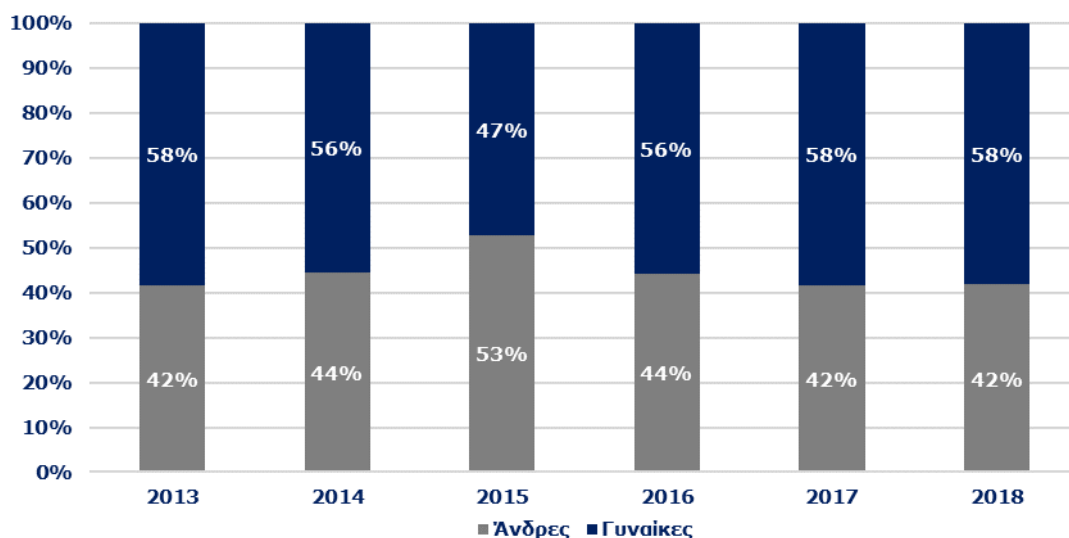
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Άνδρας	7.726	5.829	6.739	9.324	6.983	7.588	-2%
	Γυναίκα	3.867	5.287	5.391	6.130	6.215	7.651	98%
Καταλύματα	Άνδρας	4.972	8.997	8.508	6.457	7.963	8.297	67%
	Γυναίκα	6.969	11.225	7.625	8.162	11.157	11.564	66%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρας	12.698	14.825	15.247	15.782	14.946	15.885	25%
	Γυναίκα	10.836	16.512	13.016	14.292	17.373	19.216	77%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στην εστίαση την περίοδο 2013 – 2018, οι άνδρες (από 67% το 2013 σε 50% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια, αν και με πτωτική τάση, σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 33% το 2013 σε 50% το 2018). Εξαιρέση αποτέλεσε μόνο το 2018 όπου οι γυναίκες πλειοψηφούν οριακά (50,2% έναντι 49,8%).

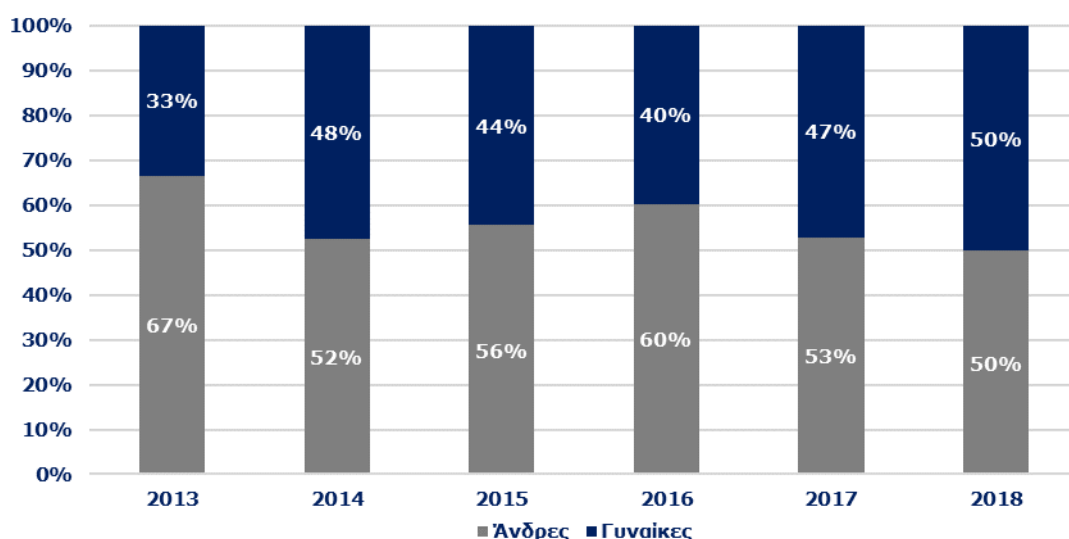
Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε αντίθεση με την εστίαση, οι άνδρες απασχολούμενοι στον κλάδο των καταλυμάτων εμφανίζουν μικρότερα μερίδια (από 42% το 2013 σε 42% το 2018) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 58% το 2013 σε 58% το 2018), εξαίρεση αποτέλεσε μόνο το 2015 (53% άνδρες και 47% γυναίκες).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018: 15-24 ετών (+57%, από 27 χιλ. το 2013 σε 43 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+35%, από 82 χιλ. το 2013 σε 111 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+17%, από 73 χιλ. το 2013 σε 86 χιλ. το 2018), 45-55 ετών (+56%, από 52 χιλ. το 2013 σε 81 χιλ. το 2018) και 55+ (+65%, από 25 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018).

Στις επιμέρους Περιφέρειες, όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-21% στις ηλικίες 55+), Ηπείρου (-17% στις ηλικίες 45-55 ετών), Βορείου Αιγαίου (-44% στις ηλικίες 35-44 ετών) και Δυτικής Μακεδονίας (-36% και -31% στις ηλικίες 35-44 ετών και 55+ αντίστοιχα).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου στις ηλικίες 55+ ετών (+271%, από 659 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων στις ηλικίες 55+ ετών (+209%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης στις ηλικίες 25-34 ετών (+196%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Ηπείρου στις ηλικίες 25-34 ετών (+191%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας στις ηλικίες 55+ ετών (+169%, από 818 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας στις ηλικίες 45-55 ετών (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018).

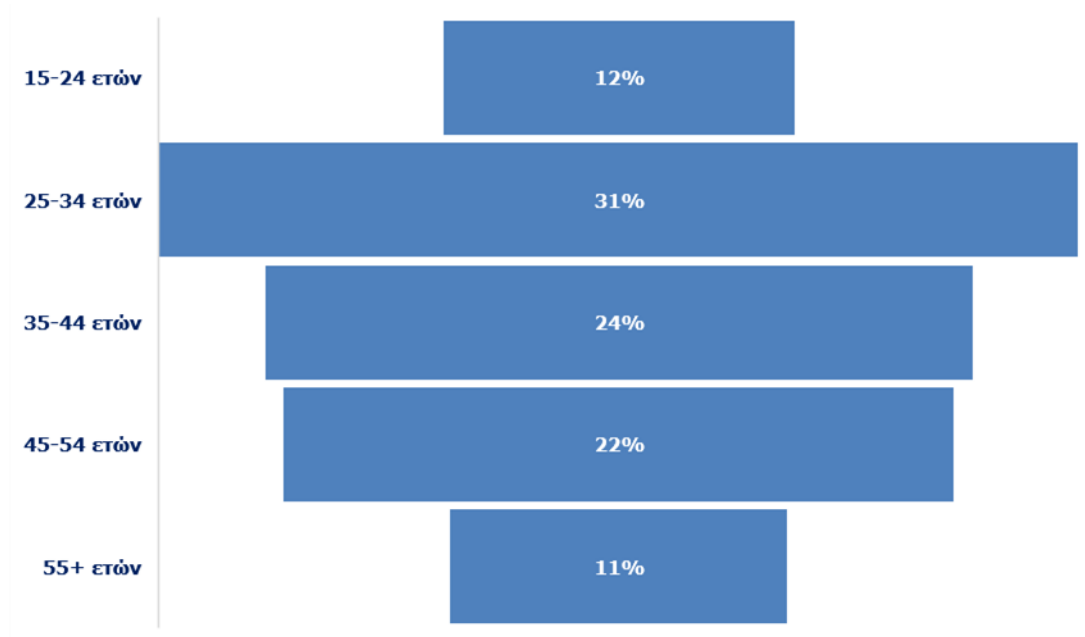
Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	15-24 ετών	8.222	14.209	11.959	12.179	12.573	13.536	65%
	25-34 ετών	28.869	29.776	33.079	35.726	29.256	38.129	32%
	35-44 ετών	20.673	22.718	22.315	24.678	24.989	22.193	7%
	45-54 ετών	10.249	12.425	16.280	17.161	16.900	17.824	74%
	55+ ετών	3.797	6.631	6.459	7.804	7.945	6.465	70%
Κεντρική Μακεδονία	15-24 ετών	4.766	4.558	5.304	4.943	5.399	5.440	14%
	25-34 ετών	12.931	14.649	15.829	16.460	15.437	13.744	6%
	35-44 ετών	10.164	11.364	10.099	12.531	12.200	10.362	2%
	45-54 ετών	10.095	9.537	9.687	9.817	10.214	12.333	22%
	55+ ετών	3.673	5.425	7.148	6.814	4.819	4.962	35%
Κρήτη	15-24 ετών	2.281	3.597	3.510	3.618	3.911	4.676	105%
	25-34 ετών	8.282	8.805	8.181	9.340	10.120	10.697	29%
	35-44 ετών	7.655	9.145	11.160	9.500	10.113	9.957	30%
	45-54 ετών	5.910	6.535	8.379	8.232	7.147	9.667	64%
	55+ ετών	3.500	3.088	3.745	4.294	3.780	3.858	10%
Νότιο Αιγαίο	15-24 ετών	2.641	3.579	3.239	3.497	3.562	3.548	34%
	25-34 ετών	8.035	10.260	9.631	8.181	8.202	8.173	2%
	35-44 ετών	4.741	7.004	8.058	8.116	7.600	7.490	58%
	45-54 ετών	5.159	7.154	4.635	6.316	8.989	10.261	99%
	55+ ετών	2.959	3.340	2.700	3.963	3.965	5.628	90%
Ιόνια Νησιά	15-24 ετών	1.094	1.188	1.290	1.765	1.779	1.889	73%
	25-34 ετών	1.815	3.157	3.077	3.853	3.605	3.668	102%
	35-44 ετών	3.706	3.144	3.270	4.268	5.192	6.260	69%
	45-54 ετών	2.583	2.657	3.369	4.233	5.353	5.728	122%
	55+ ετών	1.562	1.909	3.691	3.316	3.451	4.828	209%
Θεσσαλία	15-24 ετών	1.291	1.854	1.935	2.386	4.451	3.214	149%
	25-34 ετών	3.207	3.252	8.165	6.908	6.448	6.222	94%
	35-44 ετών	4.702	4.383	3.835	6.295	7.303	5.323	13%
	45-54 ετών	1.790	1.977	4.242	4.966	5.094	4.771	167%
	55+ ετών	1.829	1.596	1.781	2.515	3.372	2.472	35%
Δυτική Ελλάδα	15-24 ετών	1.724	2.211	3.541	2.638	2.126	2.151	25%
	25-34 ετών	4.888	5.589	7.158	5.465	6.326	8.044	65%
	35-44 ετών	4.355	3.754	4.544	3.775	4.008	4.551	5%
	45-54 ετών	3.092	3.356	2.644	2.966	4.031	3.495	13%
	55+ ετών	818	973	1.942	1.940	1.839	2.200	169%
Πελοπόννησος	15-24 ετών	865	1.589	1.553	1.321	1.702	1.051	21%
	25-34 ετών	4.357	5.450	5.320	4.433	5.925	4.473	3%
	35-44 ετών	4.944	4.104	5.058	4.905	5.982	5.954	20%
	45-54 ετών	2.701	3.444	3.532	4.300	4.198	3.813	41%
	55+ ετών	1.532	1.693	2.063	2.199	2.652	2.198	44%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24 ετών	1.118	1.025	1.367	2.031	2.061	2.548	128%
	25-34 ετών	1.793	2.844	4.406	4.489	3.557	5.310	196%
	35-44 ετών	3.060	3.483	4.579	4.022	3.716	3.425	12%
	45-54 ετών	2.234	2.701	3.439	3.741	3.772	3.951	77%
	55+ ετών	834	2.237	2.937	2.158	1.812	1.893	127%
Στερεά Ελλάδα	15-24 ετών	1.836	1.276	1.346	1.449	2.865	1.932	5%
	25-34 ετών	3.834	4.384	5.009	3.943	5.264	3.824	0%
	35-44 ετών	2.684	2.324	3.251	3.864	3.833	4.083	52%
	45-54 ετών	2.913	2.376	2.649	3.798	3.654	3.501	20%
	55+ ετών	1.849	1.555	1.844	2.160	2.128	1.459	-21%
Ήπειρος	15-24 ετών	767	667	344	761	816	1.556	103%
	25-34 ετών	1.628	2.888	3.262	2.161	2.563	4.733	191%
	35-44 ετών	2.521	2.558	2.880	2.606	3.528	3.793	50%
	45-54 ετών	2.676	2.469	1.954	2.090	2.628	2.232	-17%
	55+ ετών	1.218	940	1.302	1.104	2.561	2.137	75%
Βόρειο Αιγαίο	15-24 ετών	295	573	1.121	1.334	576	608	106%
	25-34 ετών	1.634	1.929	1.770	1.760	1.871	2.240	37%
	35-44 ετών	1.742	1.635	1.227	1.671	1.096	969	-44%
	45-54 ετών	1.217	1.113	873	1.821	2.418	2.009	65%
	55+ ετών	659	803	772	1.199	2.261	2.444	271%
Δυτική Μακεδονία	15-24 ετών	290	692	865	751	779	473	63%
	25-34 ετών	983	1.328	1.268	1.914	1.917	2.014	105%
	35-44 ετών	2.125	2.443	1.805	1.237	897	1.359	-36%
	45-54 ετών	1.301	994	1.011	1.364	1.523	1.614	24%
	55+ ετών	535	806	851	132	635	371	-31%
Ελλάδα	15-24 ετών	27.191	37.018	37.375	38.673	42.602	42.622	57%
	25-34 ετών	82.257	94.312	106.155	104.634	100.490	111.271	35%
	35-44 ετών	73.072	78.058	82.081	87.468	90.458	85.721	17%
	45-54 ετών	51.920	56.738	62.693	70.804	75.923	81.199	56%
	55+ ετών	24.765	30.996	37.235	39.599	41.219	40.914	65%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (31%) και ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (24%), 45-55 ετών (22%), 15-24 ετών (12%) και 55+ ετών (11%).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2018

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά κατηγορία απασχόλησης

Όλες οι ηλικιακές ομάδες των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσαν την περίοδο 2013 – 2018 αύξηση. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (+34%, από 3 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+2%, από 8 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+58%, από 5 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018), 45-54 ετών (+99%, από 5 χιλ. το 2013 σε 10 χιλ. το 2018) και 55+ ετών (+90%, από 3 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι ηλικιακές ομάδες στους κλάδους της εστίασης και των καταλυμάτων σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (-1%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) στην εστίαση.

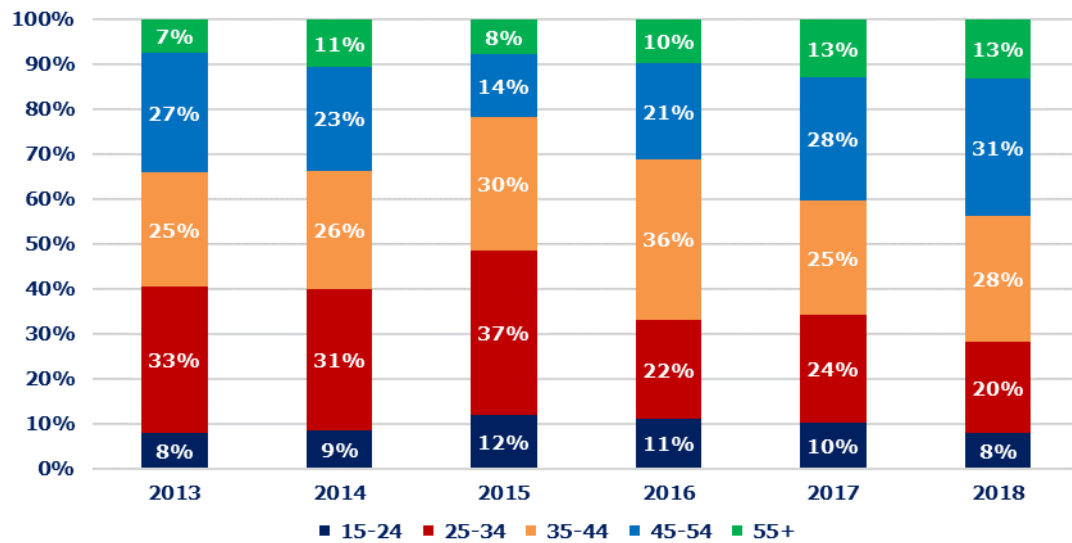
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	15-24 ετών	1.705	1.849	1.302	1.889	1.597	2.002	17%
	25-34 ετών	4.134	3.900	3.726	4.941	3.644	4.103	-1%
	35-44 ετών	1.705	1.678	3.276	2.899	2.738	1.964	15%
	45-54 ετών	1.979	2.484	2.392	3.186	3.725	4.173	111%
	55+ ετών	2.071	1.205	1.435	2.539	1.494	2.997	45%
Καταλύματα	15-24 ετών	936	1.730	1.937	1.608	1.965	1.546	65%
	25-34 ετών	3.902	6.361	5.906	3.241	4.558	4.070	4%
	35-44 ετών	3.035	5.325	4.782	5.217	4.862	5.526	82%
	45-54 ετών	3.180	4.670	2.242	3.130	5.264	6.088	91%
	55+ ετών	889	2.135	1.265	1.424	2.471	2.631	196%
Νότιο Αιγαίο	15-24 ετών	2.641	3.579	3.239	3.497	3.562	3.548	34%
	25-34 ετών	8.035	10.260	9.631	8.181	8.202	8.173	2%
	35-44 ετών	4.741	7.004	8.058	8.116	7.600	7.490	58%
	45-54 ετών	5.159	7.154	4.635	6.316	8.989	10.261	99%
	55+ ετών	2.959	3.340	2.700	3.963	3.965	5.628	90%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 36% το 2013 σε 27% το 2018) και 45-54 ετών (από 17% το 2013 σε 27% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 15% το 2013 σε 13% το 2018), 35-44 ετών (από 15% το 2013 σε 13% το 2018) και 55+ ετών (από 18% το 2013 σε 20% το 2018).

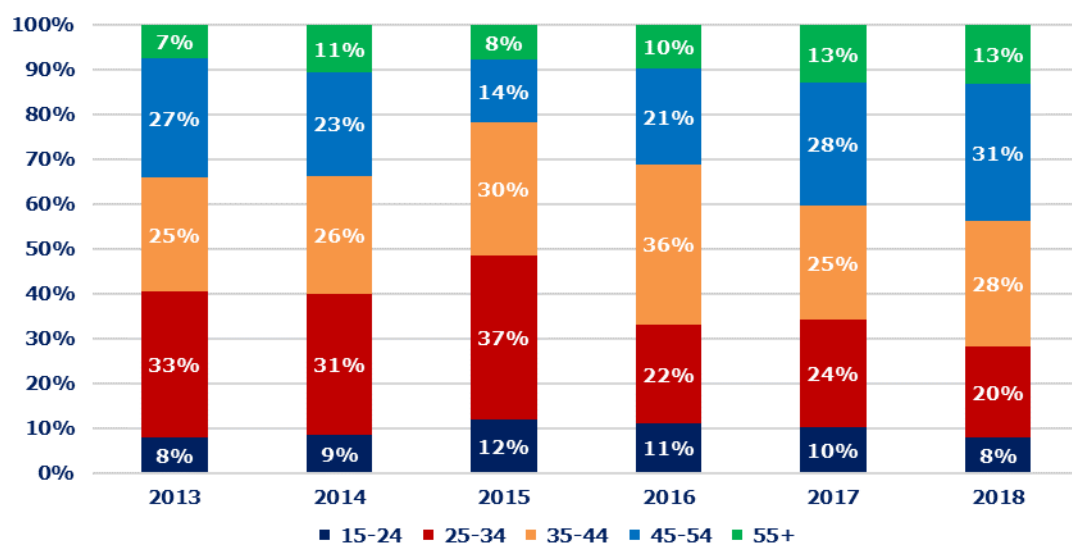
Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 33% το 2013 σε 20% το 2018), 35-44 ετών (από 25% το 2013 σε 28% το 2018) και 45-54 ετών (από 27% το 2013 σε 31% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 8% το 2013 σε 8% το 2018) και 55+ ετών (από 7% το 2013 σε 13% το 2018).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -31% (από 1.330 χιλ. το 2013 σε 915 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου που κατέγραψε αύξηση (+10%, από 19 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-46%, από 71 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-41%, από 68 χιλ. το 2013 σε 40 χιλ. το 2018), Αττικής (-35%, από 527 χιλ. το 2013 σε 342 χιλ. το 2018), Πελοποννήσου (-35%, από 54 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 67 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (-30%, από 239 χιλ. το 2013 σε 168 χιλ. το 2018), Ηπείρου (-30%, από 39 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας (-29%, από 80 χιλ. το 2013 σε 57 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 36 χιλ. το 2013 σε 32 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων (-11%, από 17 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 80 χιλ. το 2013 σε 69 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (-20%, από 33 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2018, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (13%) και Πελοποννήσου (14%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (27%) και Δυτικής Ελλάδας (24%).

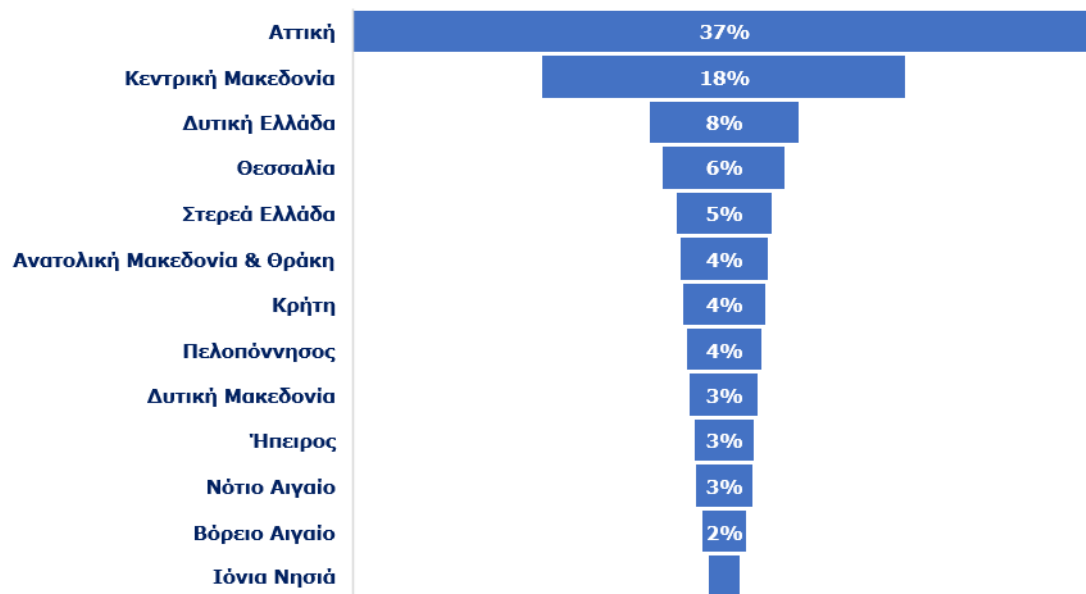
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013		2018		%Δ των ανέργων 2013 - 2018
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	
Αττική	527	29%	342	20%	-35%
Κεντρική Μακεδονία	239	30%	168	21%	-30%
Δυτική Ελλάδα	80	28%	69	24%	-14%
Θεσσαλία	80	25%	57	18%	-29%
Στερεά Ελλάδα	67	28%	45	19%	-34%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	68	27%	40	16%	-41%
Κρήτη	71	25%	38	13%	-46%
Πελοπόννησος	54	22%	35	14%	-35%
Δυτική Μακεδονία	36	32%	32	27%	-10%
Ήπειρος	39	27%	27	20%	-30%
Νότιο Αιγαίο	33	21%	27	17%	-20%
Βόρειο Αιγαίο	19	22%	20	22%	10%
Ιόνια Νησιά	17	18%	15	16%	-11%
Σύνολο	1.330	27%	915	19%	-31%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφει το 3% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013 – 2018 μείωση κατά -20% (από 33 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2018 και το 5^ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (17% έναντι 21% το 2013) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2018

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό⁴ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	175	406	560	1.005	288	2.434
	Δωμάτια	23.502	33.531	21.285	25.382	4.371	108.071
	Κλίνες	50.092	67.537	43.268	50.918	8.673	220.488
Κρήτη	Μονάδες	107	286	421	717	226	1.757
	Δωμάτια	18.685	26.701	16.713	19.882	5.246	87.227
	Κλίνες	40.033	54.775	35.375	43.548	11.112	184.843
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	31	141	246	559	90	1.067
	Δωμάτια	4.749	13.230	14.346	16.182	1.680	50.187
	Κλίνες	9.917	26.961	28.790	33.468	3.478	102.614
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	49	121	293	461	467	1.391
	Δωμάτια	8.385	8.661	10.636	10.856	8.942	47.480
	Κλίνες	18.222	17.554	21.836	21.761	18.478	97.851
Αττική	Μονάδες	34	118	146	295	128	721
	Δωμάτια	6.435	9.132	6.969	9.065	2.519	34.120
	Κλίνες	12.191	17.221	13.028	16.761	4.766	63.967
Πελοπόννησος	Μονάδες	22	135	242	313	93	805
	Δωμάτια	2.919	4.047	6.675	6.126	1.098	20.865
	Κλίνες	6.388	8.442	13.878	11.927	2.139	42.774
Θεσσαλία	Μονάδες	27	129	148	266	98	668
	Δωμάτια	1.200	3.192	3.884	5.351	1.636	15.263
	Κλίνες	2.587	6.610	7.804	10.791	3.277	31.069
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	12	46	154	319	96	627
	Δωμάτια	766	3.009	4.091	7.098	1.696	16.660
	Κλίνες	1.752	6.103	8.064	13.502	3.269	32.690
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	35	106	187	86	426
	Δωμάτια	1.049	1.929	3.211	3.918	1.492	11.599
	Κλίνες	2.134	3.967	6.572	7.791	2.827	23.291
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	6	40	136	188	59	429
	Δωμάτια	782	1.575	4.191	4.145	844	11.537
	Κλίνες	1.655	3.209	8.451	8.406	1.660	23.381
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	5	41	106	138	28	318
	Δωμάτια	2.070	2.498	2.989	2.920	313	10.790
	Κλίνες	4.606	4.875	5.932	5.562	607	21.582
Ήπειρος	Μονάδες	13	97	168	160	32	470
	Δωμάτια	1.042	1.720	2.983	2.730	520	8.995
	Κλίνες	2.191	3.894	6.198	5.416	1.007	18.706
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	17	67	38	8	133
	Δωμάτια	61	383	1.733	675	169	3.021
	Κλίνες	137	834	3.666	1.409	460	6.506
Σύνολο	Μονάδες	496	1.612	2.793	4.646	1.699	11.246
	Δωμάτια	71.645	109.608	99.706	114.330	30.526	425.815
	Κλίνες	151.905	221.982	202.862	231.260	61.753	869.762

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

⁴ Τα στοιχεία του ξενοδοχειακού δυναμικού προέρχονται από την βάση δεδομένων (βάσει ΑΦΜ) του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 11.246 ξενοδοχειακές μονάδες με 425.815 δωμάτια και 869.762 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (7.370 ξενοδοχειακές μονάδες).

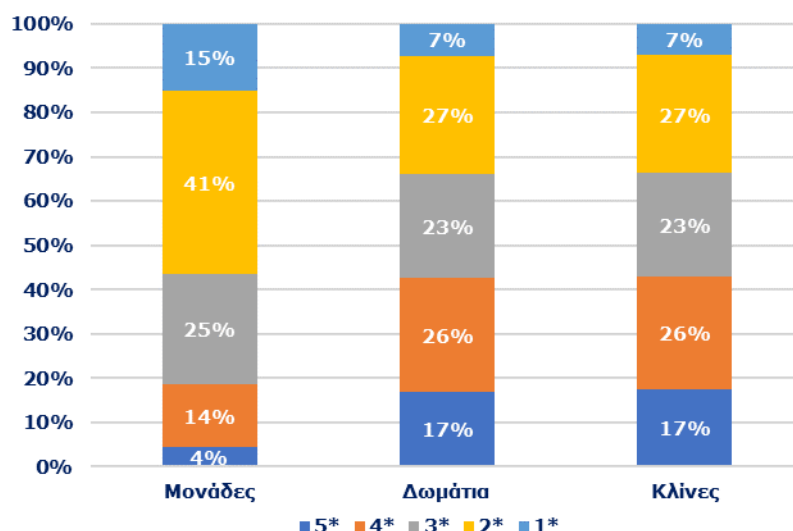
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (41%) και 3* (25%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (14%) και 1* (15%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη με τα 4* και τα 2* να αντιπροσωπεύουν το 26% και 27% αντίστοιχα, τα 3* το 23%, τα 5* το 17% και τα 1* μόλις το 7%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* 17%, 4* 26%, 3* 23%, 2* 27% και 1* 7%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 4% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 17% των δωματίων και το 17% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (35%) και της Κρήτης (22%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

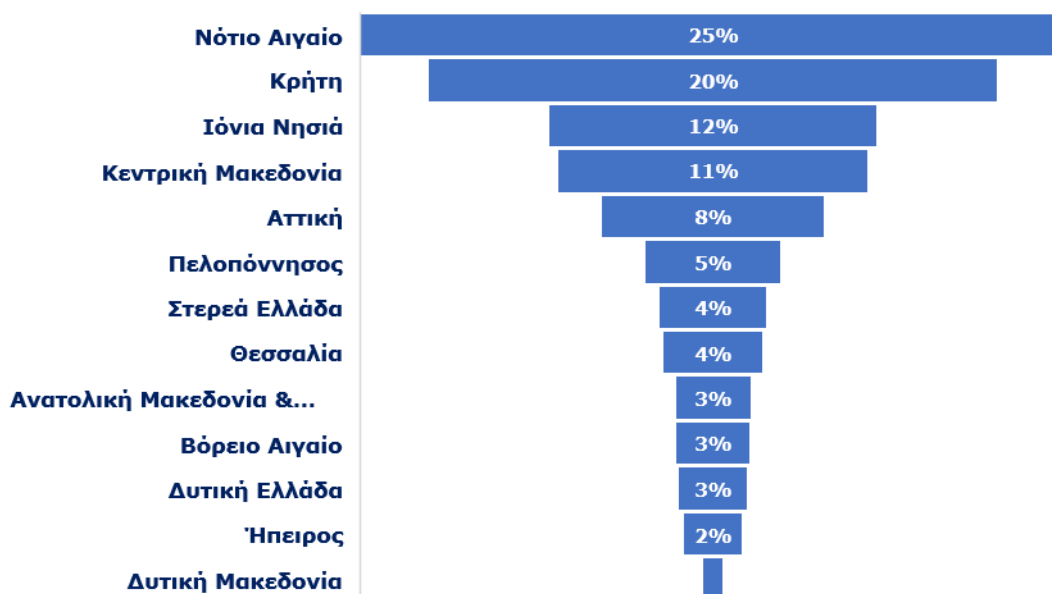
Διάγραμμα 22: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

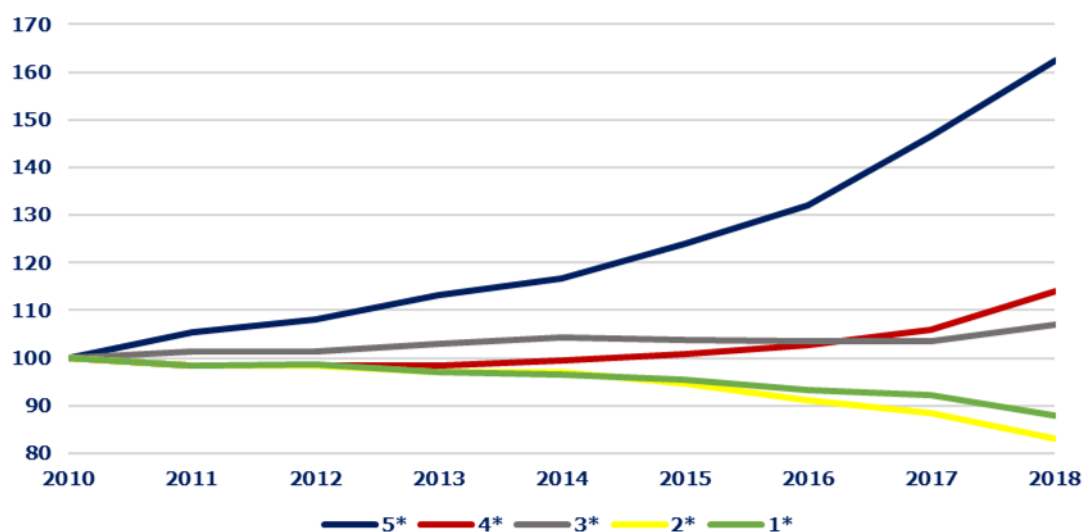
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2018 το 77% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+62%), 4* (+14%) και 3* (+7%) και μείωση στα 2* (-17%) και 1* (-12%).

Διάγραμμα 24: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 22% των μονάδων, το 25% των δωματίων και το 25% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 2.434 μονάδες με 108.071 δωμάτια και 220.488 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 12% των μονάδων, το 7% των δωματίων και το 7% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.313 μονάδες, 30.795 δωμάτια και 63.203 κλίνες.

Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

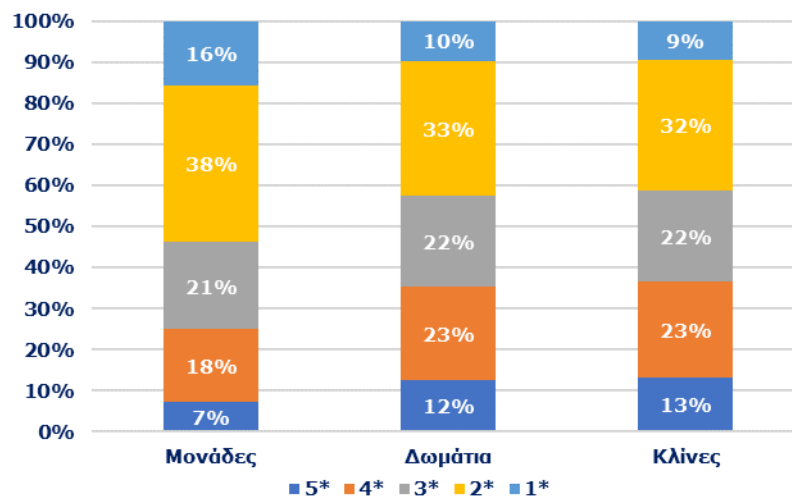
Κυκλάδες							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Θήρας	Μονάδες	39	114	106	126	68	453
	Δωμάτια	1.174	2.666	1.966	2.909	1.107	9.822
	Κλίνες	2.684	5.708	4.137	5.751	2.190	20.470
Μυκόνου	Μονάδες	44	59	37	35	40	215
	Δωμάτια	2.235	2.072	1.259	783	562	6.911
	Κλίνες	4.771	4.305	2.566	1.536	1.119	14.297
Νάξου	Μονάδες	4	16	33	114	36	203
	Δωμάτια	181	482	1.112	2.109	445	4.329
	Κλίνες	389	1.018	2.308	4.246	892	8.853
Πάρου	Μονάδες	3	22	34	98	29	186
	Δωμάτια	144	993	942	1.723	410	4.212
	Κλίνες	312	2.016	1.889	3.425	833	8.475
Μήλου	Μονάδες	1	3	20	58	15	97
	Δωμάτια	33	66	284	1.063	208	1.654
	Κλίνες	78	145	617	2.191	400	3.431
Σύρου	Μονάδες	4	10	16	27	4	61
	Δωμάτια	28	420	378	558	46	1.430
	Κλίνες	68	811	711	1.076	74	2.740
Τήνου	Μονάδες	0	4	15	23	6	48
	Δωμάτια	0	287	385	574	85	1.331
	Κλίνες	0	555	796	1.151	135	2.637
Άνδρου	Μονάδες	1	1	15	10	6	33
	Δωμάτια	16	9	453	186	83	747
	Κλίνες	39	21	935	409	177	1.581
Κέας - Κύθνου	Μονάδες	1	1	3	10	2	17
	Δωμάτια	38	16	62	221	22	359
	Κλίνες	74	38	128	434	45	719
Σύνολο	Μονάδες	97	230	279	501	206	1.313
	Δωμάτια	3.849	7.011	6.841	10.126	2.968	30.795
	Κλίνες	8.415	14.617	14.087	20.219	5.865	63.203

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (38%), 3* (21%), 4* (18%) και 1* (16%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανομημένη, 5* (12%), 4* (23%), 3* (22%), 2* (33%) και 1* (10%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (13%), 4* (23%), 3* (22%), 2* (32%) και 1* (9%).

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στις Κυκλάδες, 2018

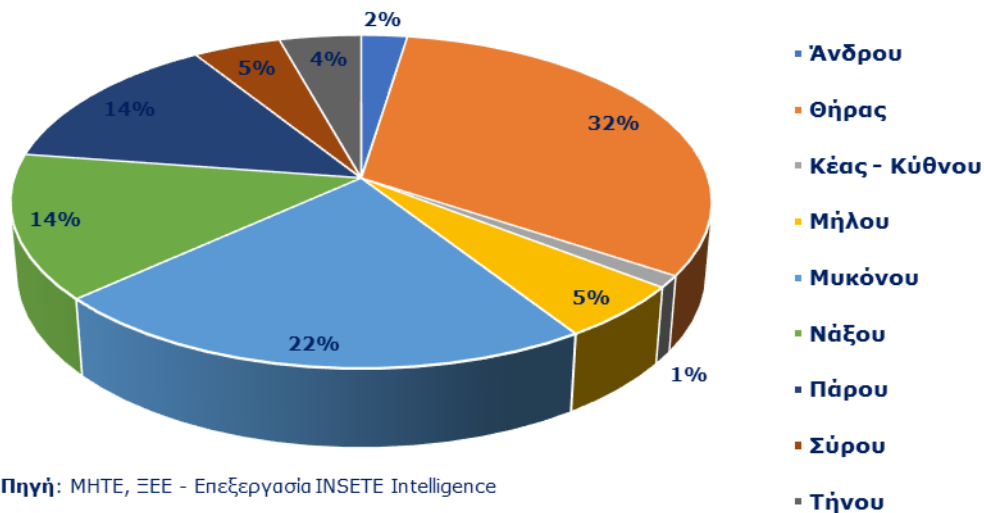
Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Θήρας αντιπροσωπεύει το 32% των δωματίων των Κυκλάδων με 453 μονάδες, 9.822 δωμάτια και 20.470 κλίνες,
- Η Ενότητα Μυκόνου διαθέτει το 22% του δυναμικού των Κυκλάδων με 215 μονάδες, 6.911 δωμάτια και 14.297 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου αντιπροσωπεύει το 14% του δυναμικού με 203 μονάδες, 4.329 δωμάτια και 8.853 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου διαθέτει το 14% του δυναμικού με 186 μονάδες, 4.212 δωμάτια και 8.475 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 5% του δυναμικού με 97 μονάδες, 1.654 δωμάτια και 3.431 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου διαθέτει το 5% του δυναμικού των Κυκλάδων με 61 μονάδες, 1.430 δωμάτια και 2.740 κλίνες,
- Η Ενότητα Τήνου αντιπροσωπεύει το 4% του δυναμικού με 48 μονάδες, 1.331 δωμάτια και 2.637 κλίνες,

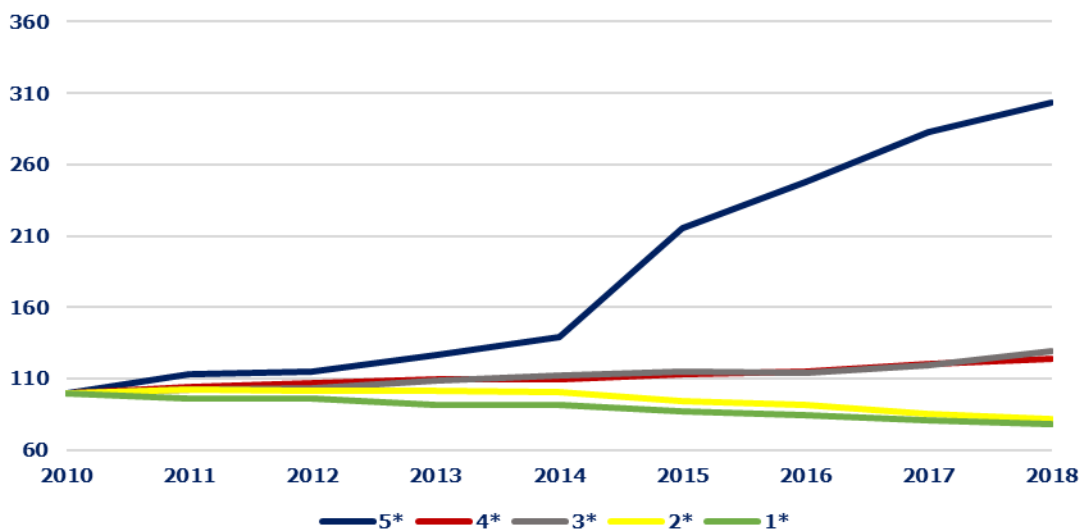
- Η Ενότητα Άνδρου αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού με 33 μονάδες, 747 δωμάτια και 1.581 κλίνες και
- Η Ενότητα Κέας - Κύθνου διαθέτει το 1% του δυναμικού με 17 μονάδες, 359 δωμάτια και 719 κλίνες.

Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+203%), 4* (+24%), 3* (+29%) και μείωση στα 2* (-19%) και 1* (-22%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες (2010=100), 2010 – 2018

2.1.3 Ξενοδοχειακό δυναμικό Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 22% των μονάδων, το 25% των δωματίων και το 25% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 2.434 μονάδες με 108.071 δωμάτια και 220.488 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 10% των μονάδων, το 18% των δωματίων και το 18% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.121 μονάδες, 77.276 δωμάτια και 157.285 κλίνες.

Πίνακας 20: Ξενοδοχειακό δυναμικό των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

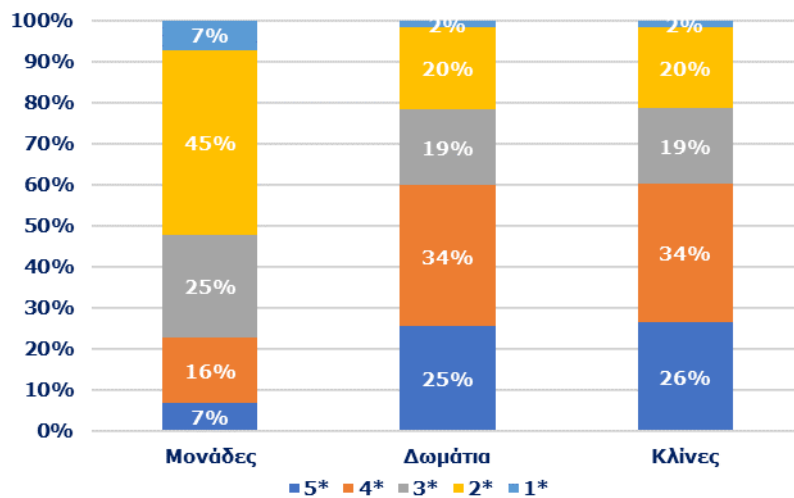
		Δωδεκάνησα					
		Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018					
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ρόδου	Μονάδες	46	119	163	186	55	569
	Δωμάτια	11.857	18.553	8.805	6.859	1.015	47.089
	Κλίνες	24.679	36.454	17.621	13.692	2.046	94.492
Κω	Μονάδες	29	40	64	150	8	291
	Δωμάτια	7.376	7.442	4.089	5.252	133	24.292
	Κλίνες	16.073	15.300	8.387	10.579	254	50.593
Καρπάθου	Μονάδες	2	11	32	73	6	124
	Δωμάτια	364	324	877	1.410	66	3.041
	Κλίνες	750	717	1.799	2.920	138	6.324
Καλύμνου	Μονάδες	1	6	22	95	13	137
	Δωμάτια	56	201	673	1.735	189	2.854
	Κλίνες	175	449	1.374	3.508	370	5.876
Σύνολο	Μονάδες	78	176	281	504	82	1.121
	Δωμάτια	19.653	26.520	14.444	15.256	1.403	77.276
	Κλίνες	41.677	52.920	29.181	30.699	2.808	157.285

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (45%), 3* (25%) και 4* (16%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (7%) και 1* (7%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανομημένη με εξαίρεση τα 1*, 5* (25%), 4* (34%), 3* (19%), 2* (20%) και 1* (2%).

Παρόμοια εικόνα με τα δωμάτια συναντάμε και στις κλίνες, 5* (26%), 4* (34%), 3* (19%), 2* (20%) και 1* (2%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στα Δωδεκάνησα, 2018

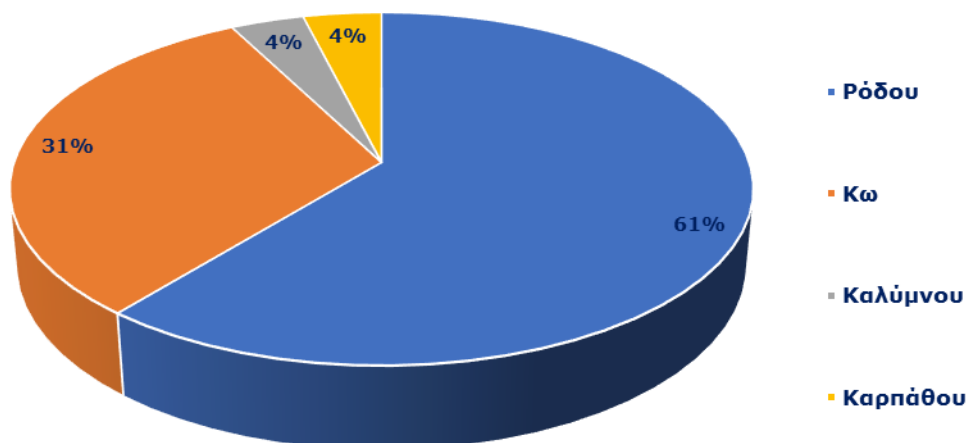

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 61% των δωματίων των Δωδεκανήσων με 569 μονάδες, 47.089 δωμάτια και 94.492 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 31% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 291 μονάδες, 24.292 δωμάτια και 50.593 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρπάθου αντιπροσωπεύει το 4% του δυναμικού με 124 μονάδες, 3.041 δωμάτια και 6.324 κλίνες,
- Η Ενότητα Καλύμνου διαθέτει το 4% του δυναμικού με 137 μονάδες, 2.854 δωμάτια και 5.876 κλίνες.

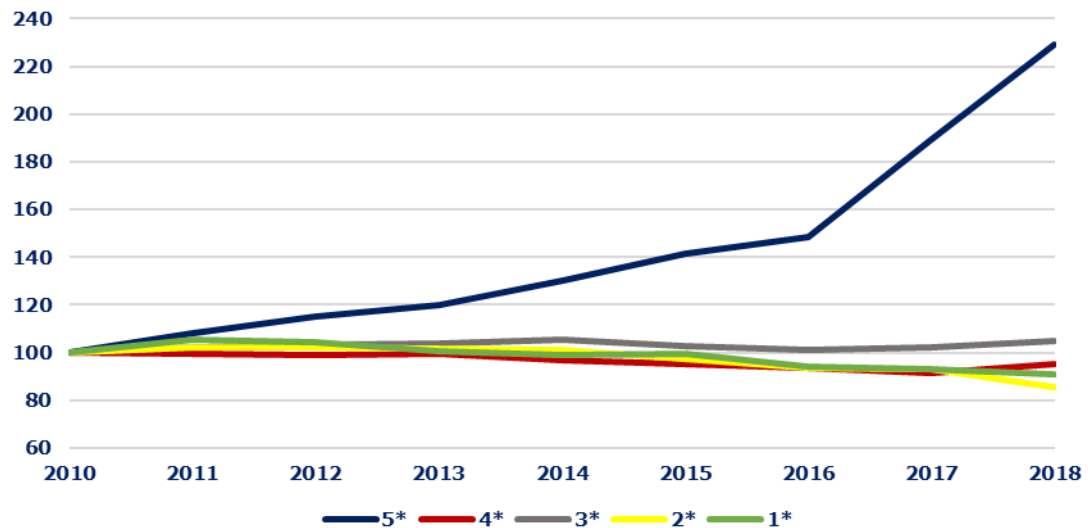
Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+129%), 3* (+5%) και μείωση στα 4* (-5%), 2* (-15%) και 1* (-9%).

Διάγραμμα 30: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	585	2.067	3.524	1.157	7.333
	Δωμάτια	4.591	15.959	23.649	6.847	51.046
	Κλίνες	11.132	37.025	53.270	15.121	116.548
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	978	1.859	1.128	4.068
	Δωμάτια	869	7.697	13.272	7.249	29.087
	Κλίνες	2.144	17.229	31.759	17.207	68.339
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	814	2.080	1.226	4.277
	Δωμάτια	1.320	5.781	12.506	6.347	25.954
	Κλίνες	3.296	14.439	29.626	15.103	62.464
Κρήτη	Μονάδες	144	1.208	1.532	525	3.409
	Δωμάτια	1.254	9.374	10.548	3.131	24.307
	Κλίνες	3.025	22.344	23.903	7.015	56.287
Θεσσαλία	Μονάδες	56	390	954	361	1.761
	Δωμάτια	465	2.364	6.320	2.257	11.406
	Κλίνες	1.253	5.836	14.433	4.971	26.493
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	450	535	241	1.275
	Δωμάτια	346	3.587	3.516	1.291	8.740
	Κλίνες	826	7.842	7.665	2.730	19.063
Ήπειρος	Μονάδες	133	480	523	193	1.329
	Δωμάτια	1.200	2.880	2.917	998	7.995
	Κλίνες	2.952	7.238	6.766	2.208	19.164
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	417	626	199	1.308
	Δωμάτια	508	2.850	3.586	953	7.897
	Κλίνες	1.336	6.962	8.683	2.313	19.294
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	212	678	242	1.157
	Δωμάτια	240	1.553	4.234	1.324	7.351
	Κλίνες	549	3.948	9.876	2.851	17.224
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	12	162	693	131	998
	Δωμάτια	70	1.219	4.655	735	6.679
	Κλίνες	199	2.962	10.364	1.559	15.084
Αττική	Μονάδες	124	133	339	183	779
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.445	1.029	5.918
	Κλίνες	2.863	2.786	5.369	2.280	13.298
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	106	45	274
	Δωμάτια	141	731	644	232	1.748
	Κλίνες	345	1.674	1.503	543	4.065
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	21	41	41	3	106
	Δωμάτια	138	295	278	14	725
	Κλίνες	292	647	641	33	1.613
Σύνολο	Μονάδες	1.496	7.454	13.490	5.634	28.074
	Δωμάτια	12.353	55.523	88.570	32.407	188.853
	Κλίνες	30.212	130.932	203.858	73.934	438.936

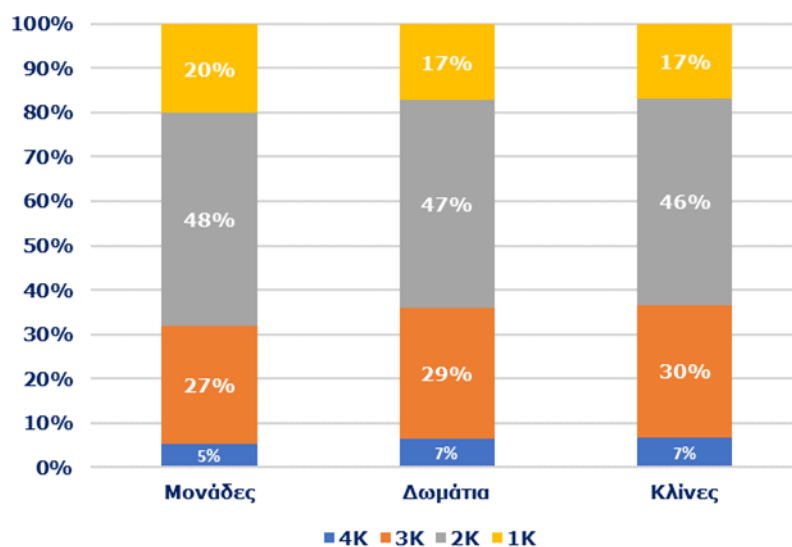
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 28.074 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 188.853 δωμάτια και 438.936 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2018 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.848 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2Κ (48%), 3Κ (27%) και 1Κ (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4Κ (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (7%), 3Κ (29%), 2Κ (47%) και 1Κ (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (7%), 3Κ (30%), 2Κ (46%) και 1Κ (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 5% των μονάδων κατέχουν το 18% των δωματίων και το 19% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4Κ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 31: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2018

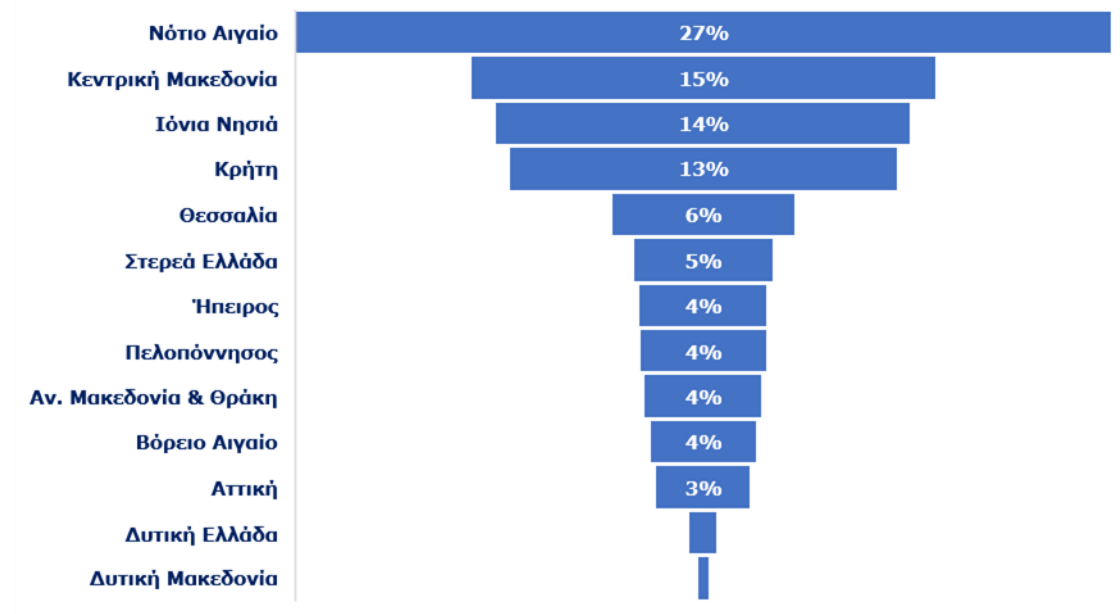

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (39%), Ιονίων Νήσων (10%), Κρήτης (10%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68%.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 26% των μονάδων, το 27% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 7.333 μονάδες με 51.046 δωμάτια και 116.548 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες αντιπροσωπεύουν το 2018 το 20% των μονάδων, το 21% των δωματίων και των 21% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτουν 5.736 μονάδες με 38.727 δωμάτια και 90.172 κλίνες.

Πίνακας 22: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

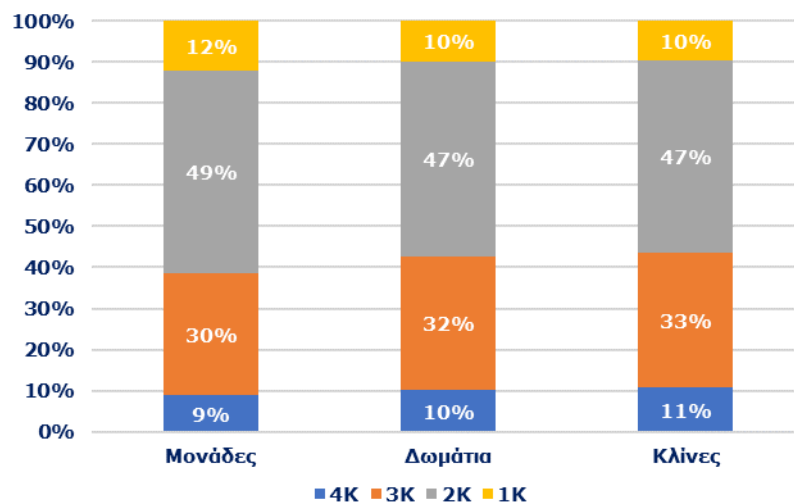
		Κυκλάδες Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2018				
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Θήρας	Μονάδες	211	507	589	138	1.445
	Δωμάτια	1.874	4.098	4.569	929	11.470
	Κλίνες	4.550	9.489	10.318	2.087	26.444
Νάξου	Μονάδες	48	279	459	114	900
	Δωμάτια	309	1.887	3.275	768	6.239
	Κλίνες	718	4.289	7.424	1.711	14.142
Πάρου	Μονάδες	84	192	517	117	910
	Δωμάτια	607	1.573	3.371	662	6.213
	Κλίνες	1.549	3.869	7.920	1.509	14.847
Μήλου	Μονάδες	36	214	477	134	861
	Δωμάτια	205	1.348	2.604	571	4.728
	Κλίνες	489	3.176	5.733	1.241	10.639
Μυκόνου	Μονάδες	73	177	220	61	531
	Δωμάτια	633	1.562	1.436	331	3.962
	Κλίνες	1.581	3.752	3.251	839	9.423
Σύρου	Μονάδες	7	96	210	50	363
	Δωμάτια	62	620	1.121	199	2.002
	Κλίνες	155	1.447	2.673	479	4.754
Άνδρου	Μονάδες	11	79	136	22	248
	Δωμάτια	79	538	846	101	1.564
	Κλίνες	195	1.315	1.935	246	3.691
Τήνου	Μονάδες	29	110	131	34	304
	Δωμάτια	134	647	642	128	1.551
	Κλίνες	326	1.567	1.541	292	3.726
Κέας - Κύθνου	Μονάδες	6	54	86	28	174
	Δωμάτια	31	312	508	147	998
	Κλίνες	86	812	1.262	346	2.506
Σύνολο	Μονάδες	505	1.708	2.825	698	5.736
	Δωμάτια	3.934	12.585	18.372	3.836	38.727
	Κλίνες	9.649	29.716	42.057	8.750	90.172

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2Κ (49%) και 3Κ (30%) και χαμηλή στις μονάδες με 1Κ (12%) και 4Κ (9%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4Κ (10%), 3Κ (32%), 2Κ (47%) και 1Κ (10%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4Κ (11%), 3Κ (33%), 2Κ (47%) και 1Κ (10%).

Διάγραμμα 33: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στις Κυκλάδες, 2018

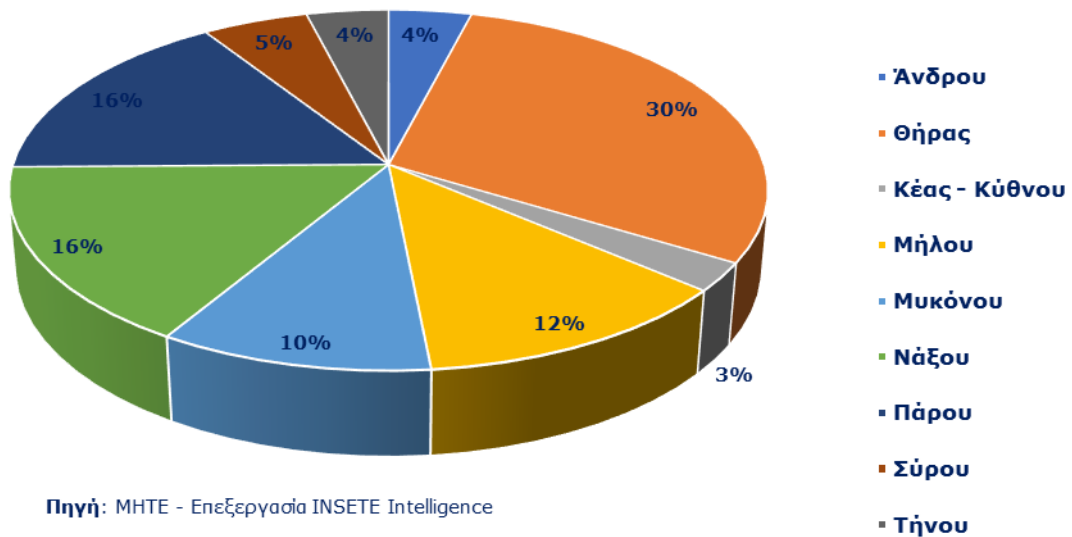
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Θήρας αντιπροσωπεύει το 30% του δυναμικού δωματίων των Κυκλάδων με 1.445 μονάδες, 11.470 δωμάτια και 26.444 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου διαθέτει το 16% του δυναμικού των Κυκλάδων με 900 μονάδες, 6.239 δωμάτια και 14.142 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσωπεύει το 16% του δυναμικού με 910 μονάδες, 6.213 δωμάτια και 14.847 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 12% του δυναμικού με 861 μονάδες, 4.728 δωμάτια και 10.639 κλίνες,
- Η Ενότητα Μυκόνου διαθέτει το 10% του δυναμικού με 531 μονάδες, 3.962 δωμάτια και 9.423 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού με 363 μονάδες, 2.002 δωμάτια και 4.754 κλίνες,
- Η Ενότητα Άνδρου διαθέτει το 4% του δυναμικού με 248 μονάδες, 1.564 δωμάτια και 3.961 κλίνες,

- Η Ενότητα Τήνου διαθέτει το 4% του δυναμικού με 304 μονάδες, 1.551 δωμάτια και 3.726 κλίνες και
- Η Ενότητα Κέας - Κύθνου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 174 μονάδες, 998 δωμάτια και 2.506 κλίνες.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

2.2.3 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 26% των μονάδων, το 27% των δωματίων και το 27% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 7.333 μονάδες με 51.046 δωμάτια και 116.548 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα αντιπροσωπεύουν το 2018 το 6% των μονάδων, το 7% των δωματίων και των 6% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτουν 1.597 μονάδες με 12.319 δωμάτια και 26.376 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

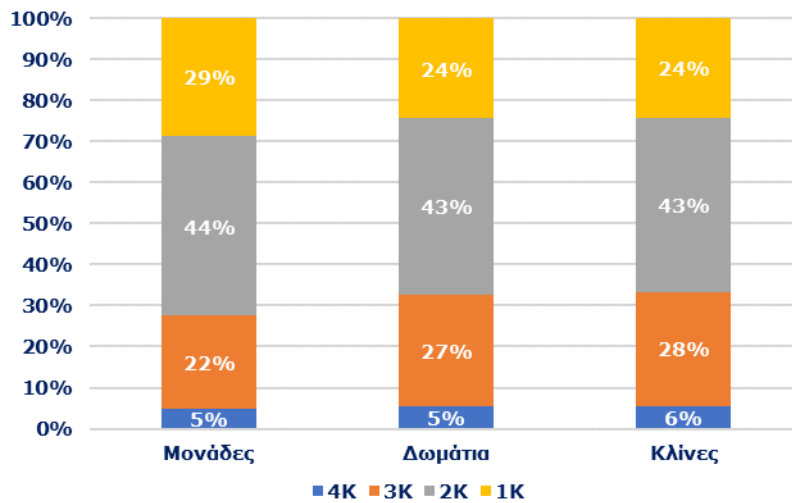
		Δωδεκάνησα				
		Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2018				
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Ρόδου	Μονάδες	66	206	368	237	877
	Δωμάτια	542	1.979	2.793	1.466	6.780
	Κλίνες	1.204	4.332	5.970	3.166	14.672
Κω	Μονάδες	8	54	93	115	270
	Δωμάτια	74	734	1.032	973	2.813
	Κλίνες	162	1.504	2.176	2.013	5.855
Καλύμνου	Μονάδες	6	77	192	79	354
	Δωμάτια	41	500	1.108	391	2.040
	Κλίνες	117	1.116	2.341	831	4.405
Καρπάθου	Μονάδες	0	22	46	28	96
	Δωμάτια	0	161	344	181	686
	Κλίνες	0	357	726	361	1.444
Σύνολο	Μονάδες	80	359	699	459	1.597
	Δωμάτια	657	3.374	5.277	3.011	12.319
	Κλίνες	1.483	7.309	11.213	6.371	26.376

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (44%), 1K (29%) και 3K (22%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (5%), 3K (27%), 2K (43%) και 1K (24%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (6%), 3K (28%), 2K (43%) και 1K (24%).

Διάγραμμα 35: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στα Δωδεκάνησα, 2018

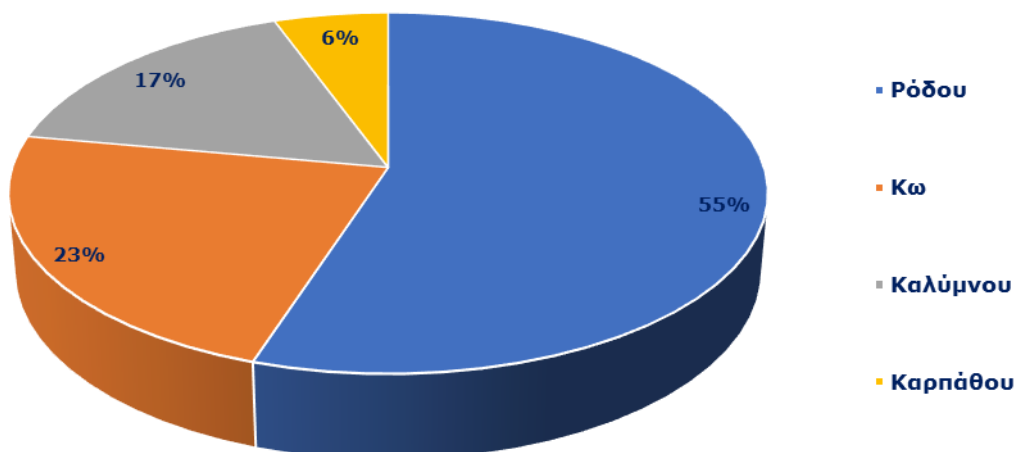

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 55% του δυναμικού δωματίων των Δωδεκανήσων με 877 μονάδες, 6.780 δωμάτια και 14.672 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 23% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 270 μονάδες, 2.813 δωμάτια και 5.855 κλίνες,
- Η Ενότητα Καλύμνου αντιπροσωπεύει το 17% του δυναμικού με 354 μονάδες, 2.040 δωμάτια και 4.405 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρπάθου διαθέτει το 6% του δυναμικού με 96 μονάδες, 686 δωμάτια και 1.444 κλίνες,

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

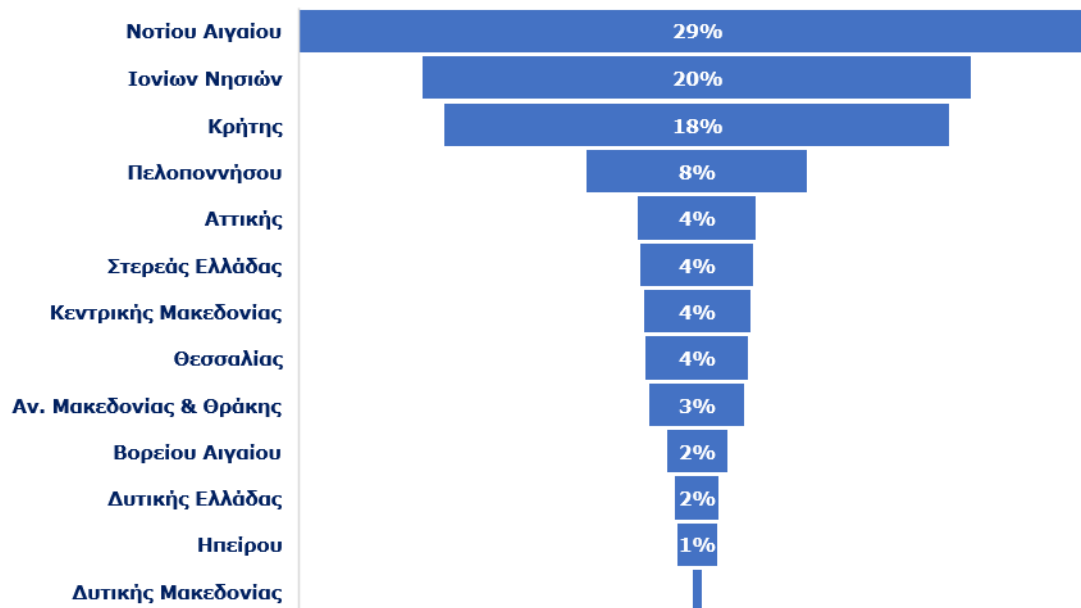
Πίνακας 24: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 37: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 34% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 29% των δωματίων και το 31% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.862 μονάδες με 4.972 δωμάτια και 28.326 κλίνες. Επιμέρους, οι Κυκλάδες το 2018 αντιπροσωπεύουν το 27% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 23% των δωματίων και το 26% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.035 μονάδες με 3.946 δωμάτια και 23.289 κλίνες.

Πίνακας 25: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στις Κυκλάδες ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Μυκόνου	795	973	6.996
Θήρας	649	915	4.012
Πάρου	567	706	4.648
Μήλου	239	296	1.502
Νάξου	224	296	1.570
Τήνου	163	257	1.332
Κέας - Κύθνου	204	244	1.582
Σύρου	118	150	989
Άνδρου	76	109	658
Σύνολο	3.035	3.946	23.289

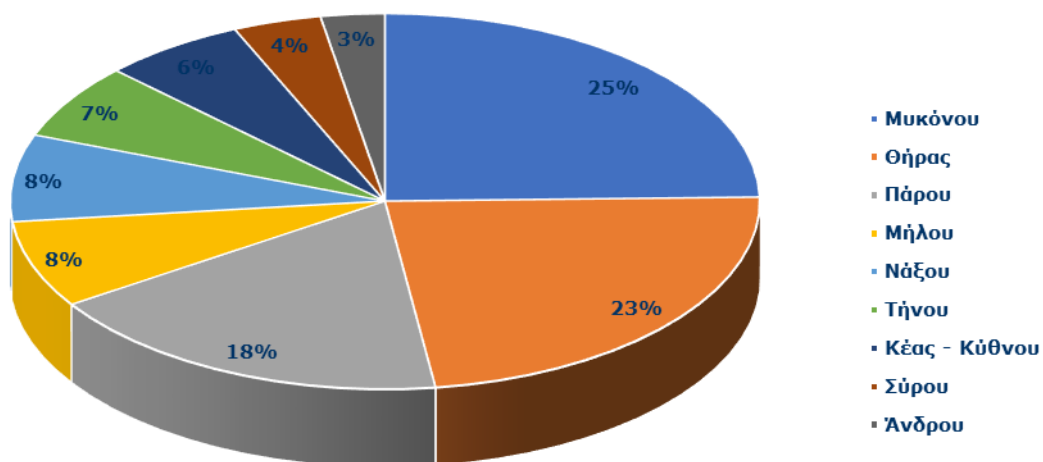
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μυκόνου αντιπροσώπευε το 25% του δυναμικού δωματίων των Κυκλάδων με 795 μονάδες, 973 δωμάτια και 6.996 κλίνες,
- Η Ενότητα Θήρας διέθετε το 23% του δυναμικού των Κυκλάδων με 649 μονάδες, 915 δωμάτια και 4.012 κλίνες,
- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσώπευε το 18% του δυναμικού με 567 μονάδες, 706 δωμάτια και 4.648 κλίνες,
- Η Ενότητα Μήλου διέθετε το 8% του δυναμικού με 239 μονάδες, 296 δωμάτια και 1.502 κλίνες,
- Η Ενότητα Νάξου αντιπροσώπευε το 8% του δυναμικού με 224 μονάδες, 296 δωμάτια και 1.570 κλίνες,
- Η Ενότητα Τήνου διέθετε το 7% του δυναμικού με 163 μονάδες, 257 δωμάτια και 1.332 κλίνες,

- Η Ενότητα Κέας - Κύθνου διέθετε το 6% του δυναμικού με 204 μονάδες, 244 δωμάτια και 1.582 κλίνες,
- Η Ενότητα Σύρου διέθετε το 4% του δυναμικού με 118 μονάδες, 150 δωμάτια και 989 κλίνες και
- Η Ενότητα Άνδρου αντιπροσώπευε το 3% του δυναμικού με 76 μονάδες, 109 δωμάτια και 658 κλίνες.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

2.3.3 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 34% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 29% των δωματίων και το 31% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 3.862 μονάδες με 4.972 δωμάτια και 28.326 κλίνες. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα το 2018 αντιπροσωπεύουν το 7% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 6% των δωματίων και το 6% των κλινών. Συνολικά διαθέτουν 827 μονάδες με 1.026 δωμάτια και 5.037 κλίνες.

Πίνακας 26: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

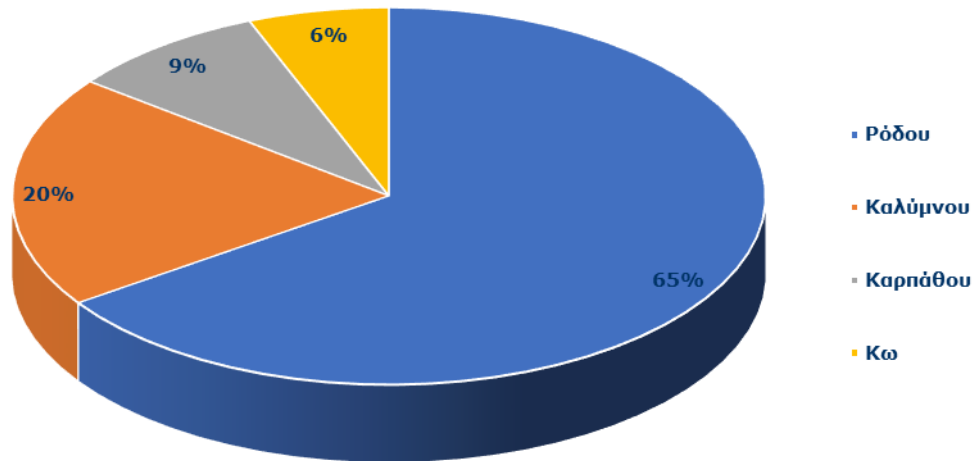
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στα Δωδεκάνησα ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Ρόδου	602	671	3.500
Καλύμνου	151	205	1.027
Καρπάθου	36	88	273
Κω	38	62	237
Σύνολο	827	1.026	5.037

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ρόδου αντιπροσώπευε το 65% του δυναμικού δωματίων των Δωδεκανήσων με 602 μονάδες, 671 δωμάτια και 3.500 κλίνες,
- Η Ενότητα Καλύμνου διέθετε το 20% του δυναμικού των Δωδεκανήσων με 151 μονάδες, 205 δωμάτια και 1.027 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρπάθου αντιπροσώπευε το 9% του δυναμικού με 36 μονάδες, 88 δωμάτια και 273 κλίνες,
- Η Ενότητα Κω διέθετε το 6% του δυναμικού με 38 μονάδες, 62 δωμάτια και 237 κλίνες.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001 - 2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +22% (από 188 χιλ. το 2001 σε 230 χιλ. το 2011), κατά +41% στις κενές κατοικίες (από 81 χιλ. το 2001 σε 113 χιλ. το 2011) και κατά +32% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 57 χιλ. το 2001 σε 75 χιλ. το 2011).

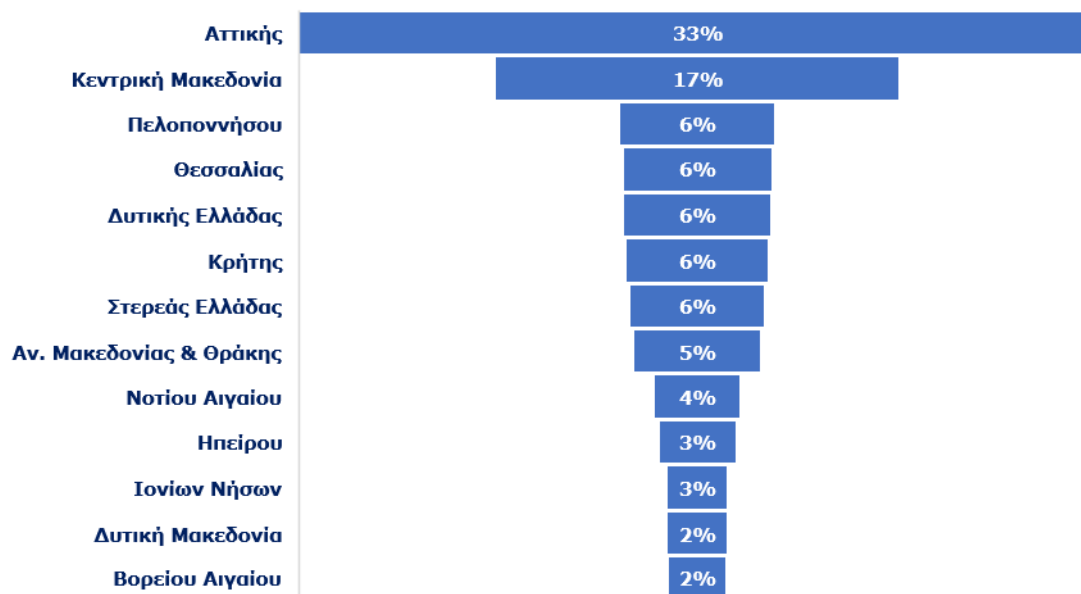
Πίνακας 27: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001 - 2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETΕ Intelligence

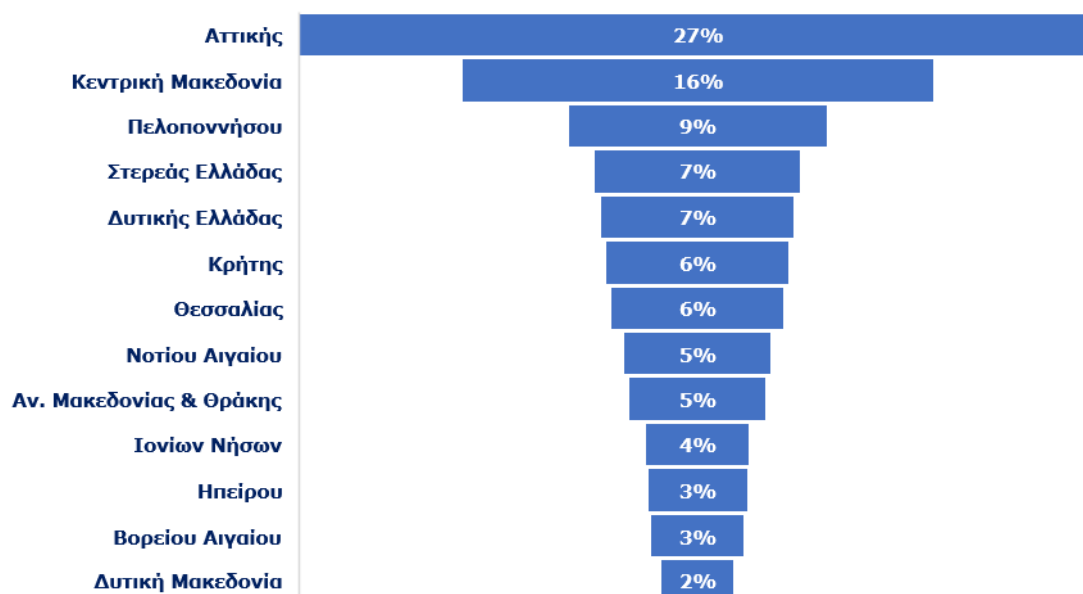
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

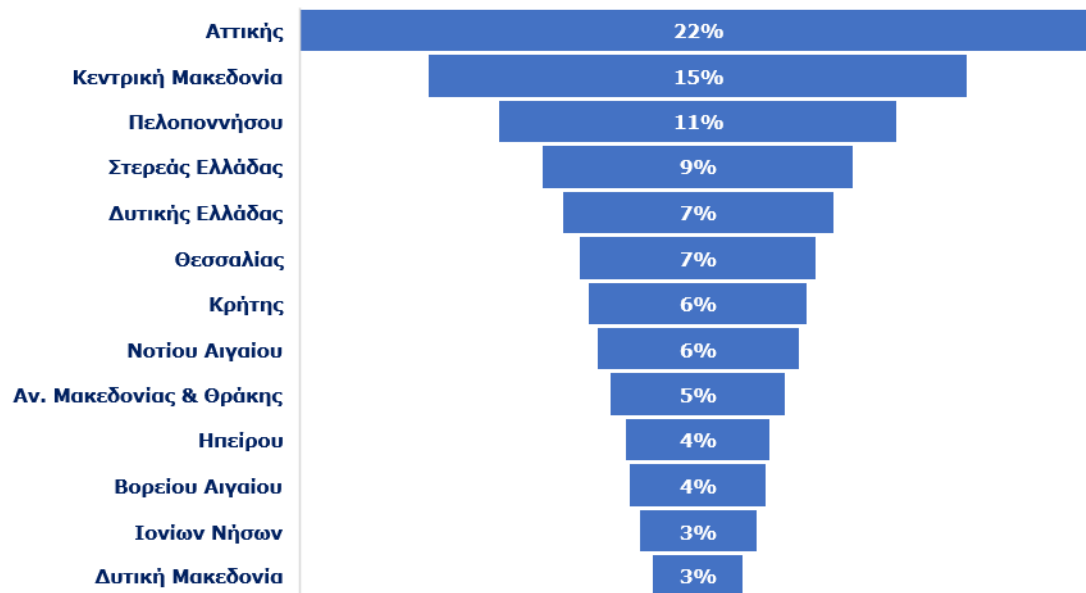
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2011 το 4% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 5% των κενών κατοικιών και το 6% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2018

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 28: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

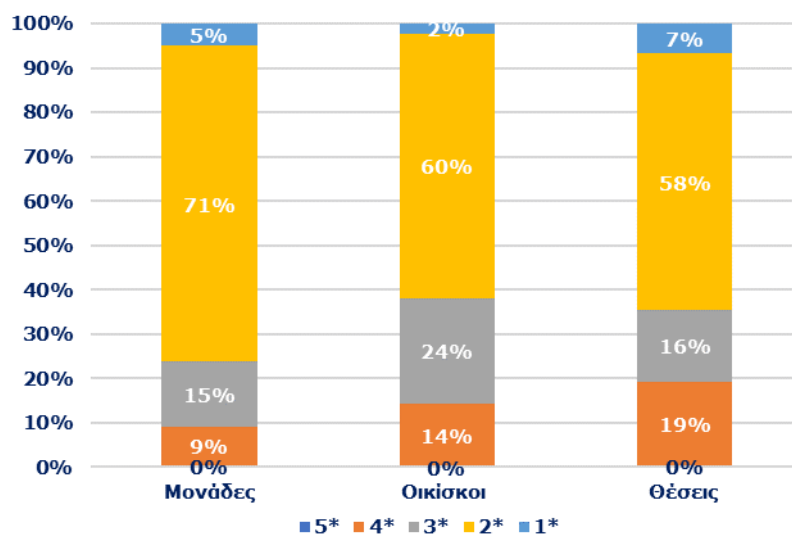
Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	13	9	45	3	70
	Οικίσκοι	0	38	90	193	26	347
	Θέσεις	0	2.751	875	2.546	169	6.341
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2	56
	Οικίσκοι	0	0	17	37	0	54
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131	4.131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	1	3	26	3	33
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	20	253	1.850	540	2.663
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3	16
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0	1
	Θέσεις	0	879	266	557	392	2.094
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0	24
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0	169
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0	1.866
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0	23
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0	68
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0	1.657
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1	22
	Οικίσκοι	0	50	35	14	0	99
	Θέσεις	0	360	463	703	30	1.556
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0	16
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	204	864	0	1.068
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	12	1	14
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0	9
	Θέσεις	75	0	0	700	196	971
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1	9
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	406	60	766
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	25	0	25
Σύνολο	Μονάδες	1	26	44	213	15	299
	Οικίσκοι	0	155	258	648	26	1.087
	Θέσεις	75	4.543	3.825	13.837	1.618	23.898

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 299 μονάδες κάμπινγκ με 1.087 οικίσκους και 23.898 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (15%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (60%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (19%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

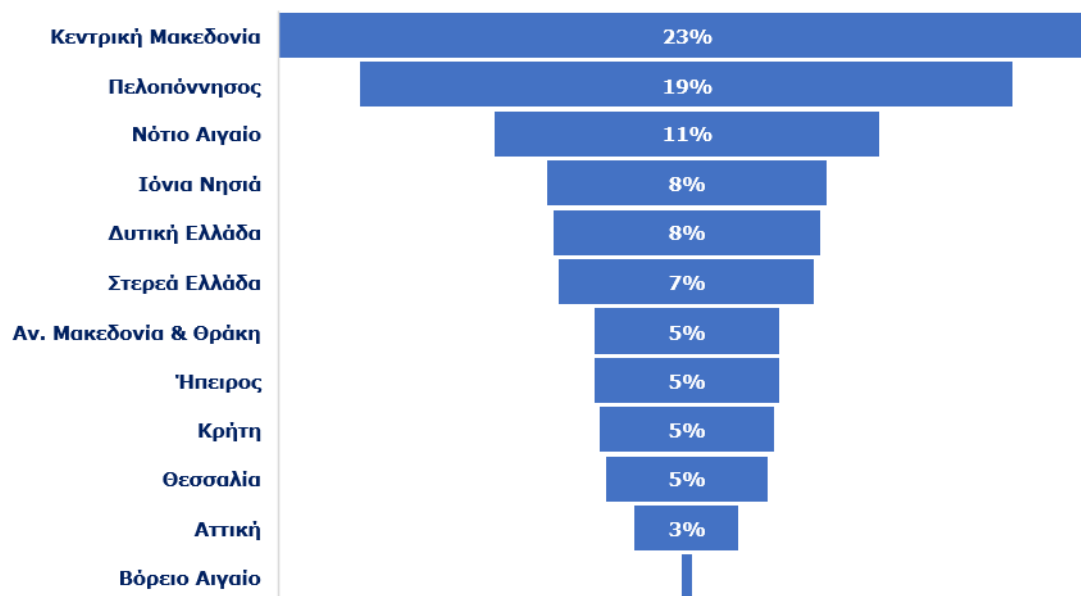
Διάγραμμα 43: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

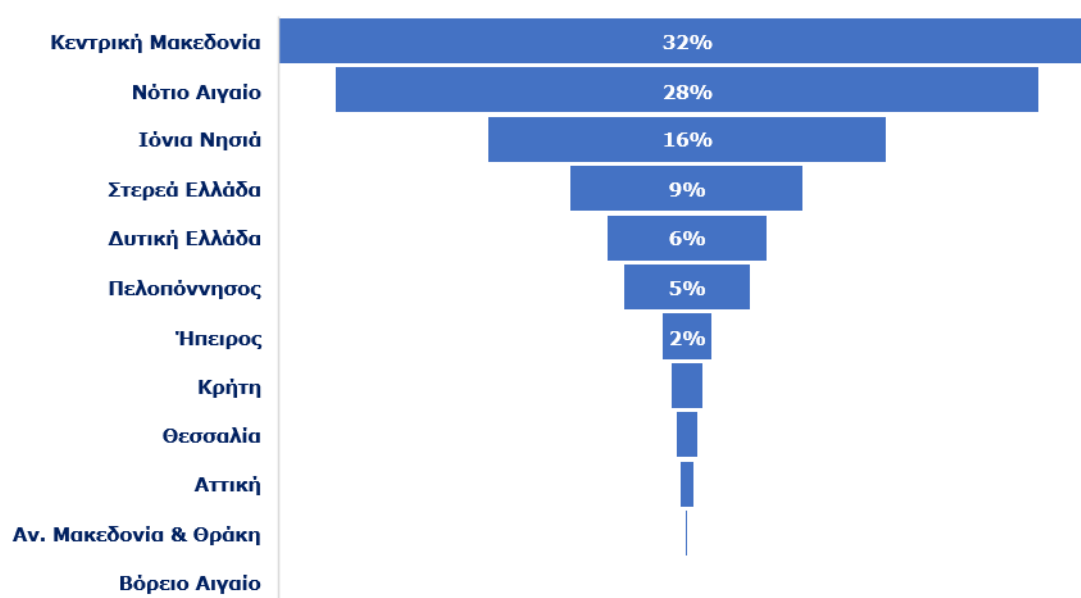
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ της Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

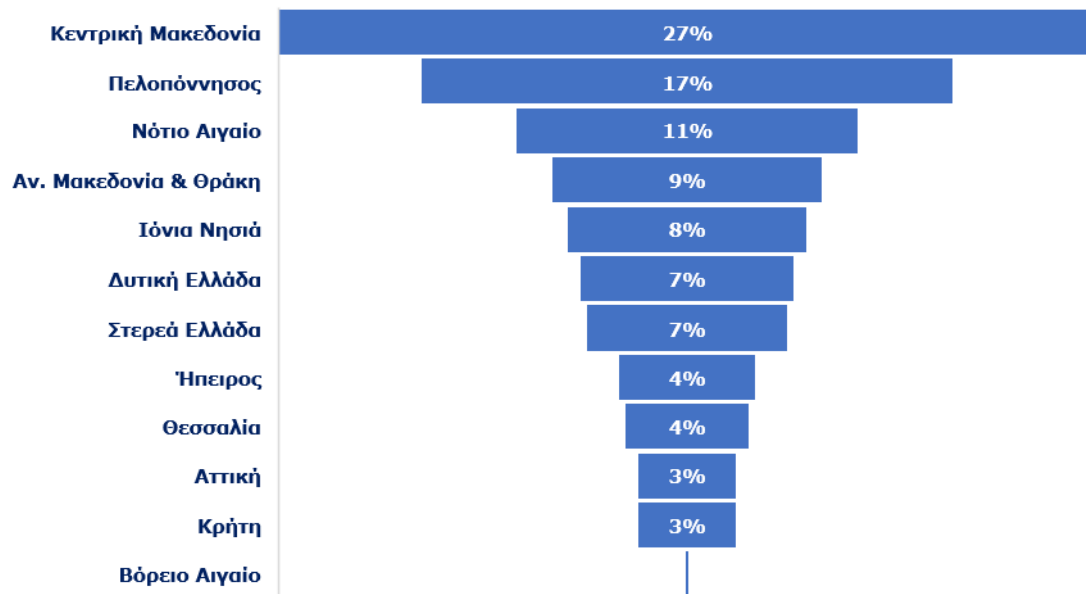
Όσον αφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 11% των μονάδων της χώρας, το 28% των οικίσκων και το 11% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 33 μονάδες με 299 οικίσκους και 2.663 θέσεις. Επιμέρους, οι Κυκλάδες καταγράφουν το 2018 το 10% των μονάδων της χώρας, το 28% των οικίσκων και το 11% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 29 μονάδες με 299 οικίσκους και 2.511 θέσεις.

Πίνακας 29: Δυναμικό κάμπινγκ στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

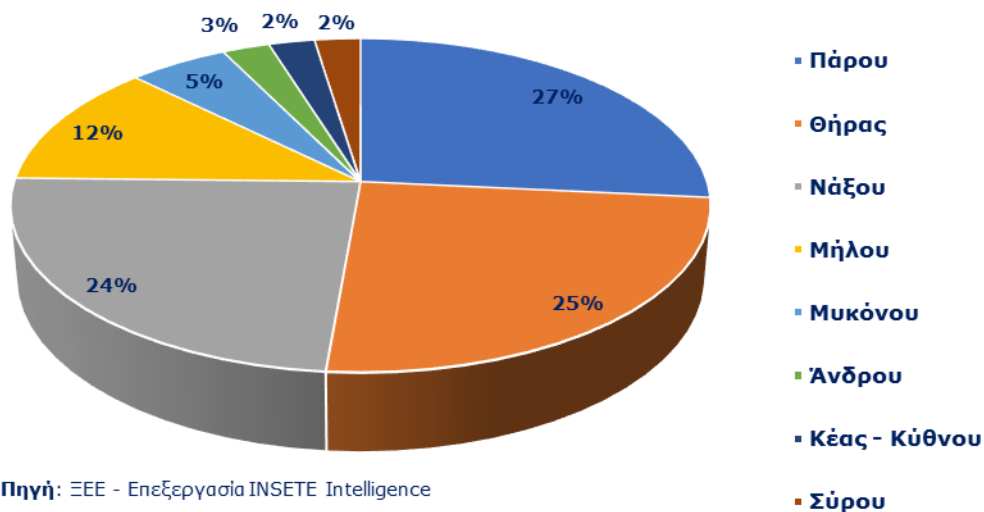
		Κυκλάδες				
		Δυναμικό Κάμπινγκ 2018				
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Πάρου	Μονάδες	0	1	7	0	8
	Οικίσκοι	0	60	0	0	60
	Θέσεις	0	125	541	0	666
Θήρας	Μονάδες	0	0	5	1	6
	Οικίσκοι	0	0	41	0	41
	Θέσεις	0	0	434	190	624
Νάξου	Μονάδες	0	0	5	1	6
	Οικίσκοι	0	0	30	0	30
	Θέσεις	0	0	352	250	602
Μήλου	Μονάδες	0	1	2	1	4
	Οικίσκοι	0	12	25	0	37
	Θέσεις	0	63	138	100	301
Μυκόνου	Μονάδες	0	1	1	0	2
	Οικίσκοι	0	29	93	0	122
	Θέσεις	0	65	68	0	133
Άνδρου	Μονάδες	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	63	0	63
Κέας - Κύθνου	Μονάδες	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	61	0	61
Σύρου	Μονάδες	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	9	0	9
	Θέσεις	0	0	61	0	61
Σύνολο	Μονάδες	0	3	23	3	29
	Οικίσκοι	0	101	198	0	299
	Θέσεις	0	253	1.718	540	2.511

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Πάρου αντιπροσωπεύει το 27% του δυναμικού των θέσεων των Κυκλάδων με 8 μονάδες, 60 οικίσκους και 666 θέσεις,
- Η Ενότητα Θήρας διαθέτει το 25% του δυναμικού των Κυκλάδων με 6 μονάδες, 41 οικίσκους και 624 θέσεις,
- Η Ενότητα Νάξου διαθέτει το 24% του δυναμικού των Κυκλάδων με 6 μονάδες, 30 οικίσκους και 602 θέσεις,
- Η Ενότητα Μήλου διαθέτει το 12% του δυναμικού με 4 μονάδες, 37 οικίσκους και 301 θέσεις,
- Η Ενότητα Μυκόνου αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού των Κυκλάδων με 2 μονάδες, 122 οικίσκους και 133 θέσεις,
- Η Ενότητα Άνδρου διαθέτει το 3% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 63 θέσεις,
- Η Ενότητα Κέας-Κύθνου διαθέτει το 2% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 61 θέσεις και
- Η Ενότητα Σύρου αντιπροσωπεύει το 2% του δυναμικού των Κυκλάδων με 1 μονάδα, 9 οικίσκους και 61 θέσεις.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

2.5.3 Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 2018 το 11% των μονάδων της χώρας, το 28% των οικίσκων και το 11% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 33 μονάδες με 299 οικίσκους και 2.663 θέσεις. Επιμέρους, τα Δωδεκάνησα καταγράφουν το 2018 το 1% των μονάδων της χώρας, το 0% των οικίσκων και το 1% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 4 μονάδες με 0 οικίσκους και 152 θέσεις.

Πίνακας 30: Δυναμικό κάμπινγκ στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

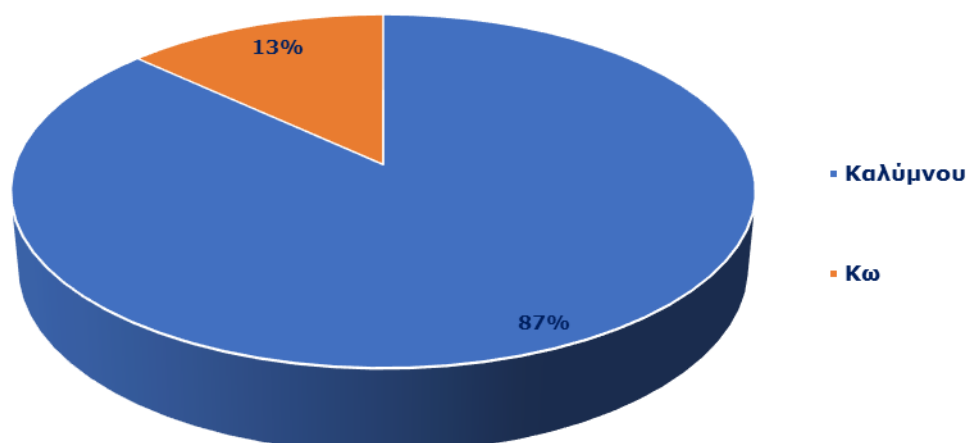
Δωδεκάνησα		Δυναμικό Κάμπινγκ 2018				
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Καλύμνου	Μονάδες	0	0	3	0	3
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	132	0	132
Κω	Μονάδες	1	0	0	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	20	0	0	0	20
Σύνολο	Μονάδες	1	0	3	0	4
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	20	0	132	0	152

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Καλύμνου αντιπροσωπεύει το 87% του δυναμικού των θέσεων των Δωδεκάνησων με 3 μονάδες, 0 οικίσκους και 132 θέσεις και
- Η Ενότητα Κω διαθέτει το 13% του δυναμικού με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 20 θέσεις.

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφονται 218 παραδοσιακοί οικισμοί εκ των οποίων οι 163 στις Κυκλάδες και οι 55 στα Δωδεκάνησα.

Πίνακας 31: Παραδοσιακοί Οικισμοί στις Κυκλάδες

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ												
ΑΝΔΡΟΥ	ΘΗΡΑΣ	ΚΕΑΣ - ΚΥΘΟΥ	ΜΗΛΟΥ	ΜΥΚΟΝΟΥ	ΝΑΞΟΥ	ΠΑΡΟΥ	ΣΥΡΟΥ	ΤΗΝΟΥ				
ΑΝΔΡΟΣ	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟΝ	ΒΟΘΩΝ	ΑΝΑΦΗ	ΚΕΑ	ΧΩΡΑ ΜΗΛΟΥ	ΑΝΩ ΜΕΡΑ	ΑΠΕΙΡΑΝΘΟΣ	ΜΕΣΗ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΑΓΚΑΙΡΙΑ	ΑΝΩ ΣΥΡΟΣ	ΑΓΑΠΗ	ΞΙΝΑΡΑ
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΕΜΠΟΡΕΙΟΝ	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ	ΒΟΥΡΚΑΡΙΟΝ (ΚΕΑΣ)	ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ (ΣΙΦΝΟΥ)	ΧΩΡΑ ΜΥΚΟΝΟΥ	ΑΓΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΝ	ΑΡΝΑΔΟΣ	ΚΑΜΠΟΣ
ΑΗΔΟΝΙΑ	ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟΝ	ΕΞΩ ΓΩΝΙΑ	ΙΟΣ	ΔΡΥΟΠΟΛΙΣ (ΚΥΘΝΟΥ)	ΑΡΤΕΜΩΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΑΝΩ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΑΙΓΙΑΛΗ	ΙΣΤΕΡΝΙΟΝ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ	ΒΕΡΝΑΔΑΤΟΣ	ΜΕΣΗ
ΑΛΑΜΑΝΝΙΑ	ΚΑΤΑΚΑΛΛΙΟΙ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΓΩΝΙΑΣ	ΚΑΜΠΟΥ (ΙΟΥ)	ΚΟΡΗΣΣΙΑ (ΚΕΑΣ)	ΒΑΘΥ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΑΝΩ ΣΑΓΚΡΙΟΝ	ΑΜΟΡΓΟΣ	ΚΩΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΟΠΗ	ΒΩΛΑΞ	ΜΟΥΝΤΑΔΟΣ
ΑΜΟΝΑΚΛΙΟΣ	ΜΕΣΑΡΙΑ	ΗΜΕΡΟΒΙΓΛΙΟ	ΚΑΡΑΒΟΣΤΑΣΗΣ (ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΥ)	ΚΥΘΝΟΣ	ΓΑΛΑΝΗ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΒΙΒΛΟΣ	ΘΟΛΑΡΙΑ	ΛΕΥΚΑΙ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑ	ΔΥΟ ΧΩΡΙΑ	ΜΠΕΡΔΕΜΙΑΡΟΣ
ΑΠΟΙΚΙΑ	ΜΟΥΣΙΩΝΑΣ	ΘΗΡΑ	ΟΡΜΟΥ ΓΕΡΜΑΝΩΛΗ (ΙΟΥ)	ΛΟΥΤΡΑ (ΚΥΘΝΟΥ)	ΚΑΣΤΡΟΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΓΑΛΑΝΑΔΟΝ	ΚΑΤΑΠΟΛΑ	ΜΑΡΑΘΙΟΝ	ΧΡΟΥΣΑ	ΙΣΤΕΡΝΙΑ	ΠΑΝΟΡΜΟΣ (ΠΥΡΓΟΣ)
ΒΟΥΡΚΩΤΗ	ΜΠΑΤΣΙΟΝ	ΘΗΡΑΣΙΑ	ΣΙΚΙΝΟΣ	ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ (ΚΕΑΣ)	ΚΑΤΩ ΠΕΤΑΛΙΟΝ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΓΛΙΝΑΡΔΟΝ	ΞΥΛΟΚΕΑΡΑΤΙΔΙΟΝ	ΜΑΡΜΑΡΑ		ΚΑΡΔΙΑΝΗ	ΠΛΑΤΙΑ
ΒΡΑΧΝΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΝ	ΘΟΛΟΣ	ΦΟΙΝΙΚΙΑ	ΠΛΑΓΙΑ (ΚΕΑΣ)	ΚΕΝΤΑΡΧΟΣ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΔΑΜΑΡΙΩΝΑΣ	ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤΡΟΥΜΠΟΥ	ΜΑΡΠΗΣΣΑ		ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΣΜΑ	ΠΟΤΑΜΙΑ
ΕΞΩ ΒΟΥΝΙΟΝ	ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΙΣ	ΚΑΡΤΕΡΑΔΟΣ	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ		ΚΙΜΩΛΟΣ		ΚΑΤΩ ΠΟΤΑΜΙΑ	ΡΑΧΙΔΙΟΝ	ΝΑΟΥΣΑ		ΚΕΧΡΟΣ	ΣΚΑΛΑΔΟΣ
ΚΟΡΘΙΟΝ	ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟ	ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΟΝ			ΚΛΗΜΑ		ΚΑΤΩ ΣΑΓΚΡΙΟΝ		ΠΑΡΟΙΚΙΑ		ΚΟΥΜΑΡΟΣ	ΣΜΑΡΔΑΚΙΟΝ
ΛΑΜΥΡΑ	ΡΟΓΟΝ	ΜΕΣΑΡΙΑ			ΠΑΝΑΓΙΑ (ΣΕΡΙΦΟΥ)		ΚΕΡΑΜΩΤΗ		ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ		ΚΡΟΚΟΣ	ΣΤΕΝΗ
ΛΙΒΑΔΙΑ	ΣΤΑΥΡΟΣ	ΟΙΑ			ΣΕΡΙΦΟΣ		ΚΙΝΙΔΑΡΟΣ				ΚΤΙΚΑΔΟΣ	ΤΑΡΑΜΠΑΔΟΣ
ΜΕΛΙΝΑ	ΣΤΕΝΙΑΙ	ΟΡΜΟΣ ΑΜΜΟΥΔΙΟΥ			ΤΡΥΠΗΤΗ		ΚΟΡΩΝΙΣ				ΚΩΜΑ	ΤΖΑΔΟΣ
ΜΕΝΗΤΕΣ	ΣΤΡΑΠΟΥΡΙΑΙ	ΟΡΜΟΣ ΑΡΜΕΝΗΣ			ΦΑΡΟΣ (ΣΙΦΝΟΥ)		ΚΟΡΩΝΟΣ				ΛΟΥΤΡΑ	ΤΡΙΑΝΤΑΔΟΣ
ΜΕΣΑ ΒΟΥΝΙΟΝ	ΥΨΗΛΑ	ΠΥΡΓΟΣ			ΦΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙ		ΚΟΥΡΟΥΝΟΧΩΡΙΟΝ				ΜΑΡΛΑΣ	ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ
ΜΕΣΑΘΟΥΡΙΟΝ	ΦΑΛΛΙΚΑ						ΜΟΝΗ				ΜΥΡΣΙΝΗ	ΦΑΛΑΤΑΔΟΣ
ΜΠΑΤΣΙ ΑΝΔΡΟΥ	ΧΩΝΑΙ						ΦΙΛΟΤΙΟΝ				ΠΕΡΑΣΤΡΑ	ΧΑΤΖΙΡΑΔΟΣ
ΠΙΣΩ ΜΕΡΙΑ							ΧΑΛΚΕΙΟΝ				ΚΑΛΛΟΝΗ	

Πίνακας 32: Παραδοσιακοί Οικισμοί στα Δωδεκάνησα

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ			
ΚΑΛΥΜΝΟΥ	ΚΑΡΠΑΘΟΥ	ΚΩ	ΡΟΔΟΥ
ΒΑΘΥΣ	ΛΕΥΚΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΝ ΠΥΛΙΟΝ	ΣΙΑΝΑ
ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ (ΛΕΡΟΥ)	ΑΥΛΩΝΑ	ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΛΙΜΙΑ (ΧΑΛΚΗΣ)
ΑΓΡΙΝΩΝΤΑ	ΜΕΣΟΧΩΡΙΟΝ	ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΝ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΡΝΙΘΑ
ΑΛΙΝΔΑ (ΛΕΡΟΥ)	ΟΛΥΜΠΟΣ	ΝΙΚΙΑ (ΝΙΣΥΡΟΥ)	ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ
ΑΡΓΟΣ	ΤΡΙΣΤΟΜΟΣ		ΒΑΓΙΕΣ
ΑΡΚΙΟΙ	ΦΟΙΝΙΚΙΟΝ		ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ (ΣΥΜΗΣ)
ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ			ΕΠΑΝΩ ΚΑΛΑΜΩΝ
ΒΟΘΥΝΟΙ			ΚΑΤΤΑΒΙΑ
ΕΜΠΟΡΕΙΟΣ			ΚΙΟΤΑΡΙΟΝ
ΚΑΛΥΜΝΟΣ			ΚΟΣΚΙΝΟΥ
ΚΑΜΑΡΙΟΝ			ΛΙΒΑΔΙΑ (ΤΗΛΟΥ)
ΛΑΚΚΙΟΝ (ΛΕΡΟΥ)			ΛΙΝΔΟΣ
ΛΙΒΑΔΙΟΝ (ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ)			ΜΕΓΑΛΟΝ ΧΩΡΙΟΝ (ΤΗΛΟΥ)
ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΟΝ (ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ)			ΜΕΓΙΣΤΗ
ΜΥΡΤΕΑΙ			ΜΕΣΑΝΑΓΡΟΣ
ΠΑΝΟΡΜΟΣ			ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ
ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ (ΛΕΡΟΥ)			ΠΕΔΙΟΝ
ΠΑΤΜΟΣ			ΠΕΥΚΟΙ
ΣΚΑΛΙΑ			ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ
ΤΕΛΕΝΔΟΣ			ΠΡΟΦΙΛΙΑ
ΨΕΡΙΜΟΣ			ΣΥΜΗ
			ΧΑΛΚΗ
			ΧΩΡΙΟΝ
			ΨΙΝΘΟΣ

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Ενότητα

Το Πολιτισμικό δυναμικό της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου συνθέτουν αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία εθνικής και διεθνούς εμβέλειας, οχυρωματικές κατασκευές (κάστρα κλπ.), θρησκευτικά μνημεία (ναοί, μοναστήρια, εξωκλήσια), αξιόλογα οικιστικά σύνολα κ.α.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν χαρακτηριστεί από την UNESCO 3 Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, η Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου η οποία χρονολογείται από την αρχαιότητα (408 π.χ.), το νησί της Δήλου το οποίο υπήρξε σημαντικό λατρευτικό, επειδή εκεί γεννήθηκε ο Απόλλωνας και η Άρτεμις, και εμπορικό κέντρο της αρχαιότητας και η Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο η οποία αποτελεί ίσως το σημαντικότερο μοναστηριακό συγκρότημα του Αιγαίου Πελάγους. Η Μονή είναι χτισμένη στην κορυφή του βουνού, προφανώς στην θέση του ναού της Αρτέμιδος και μιας Παλαιοχριστιανικής Βασιλικής.

Άλλοι αξιόλογοι αρχαιολογικοί πόροι της Περιφέρειας είναι ο αρχαιολογικός χώρος της Υψηλής στην Άνδρο, η προϊστορική πόλη της Αρχαίας Θήρας ένα από τα σημαντικότερα κέντρα του Αιγαίου στα προϊστορικά χρόνια, με τις προϊστορικές εγκαταστάσεις να χρονολογούνται από την Ύστερη Νεολιθική Εποχή. Η Ακρόπολη της Ρόδου η οποία αποτελούσε μια μνημειακή ζώνη με ιερά, μεγάλους ναούς, δημόσια κτίρια και υπόγειους χώρους λατρείας. Ο αρχαιολογικός χώρος της αγοράς και του λιμένος της Κω, η Ακρόπολη Ποσειδίου Καρπάθου, η αρχαία πόλη της Ιαλυσού και της Κάμειρου στην Ρόδο, ο γεωμετρικός οικισμός της Ζαγοράς Άνδρου, το ιερό του Ποσειδώνα και της Αμφιτρίτης στα Κιόνια Τήνου, η Φυλακωπή της Μήλου, ο αρχαιολογικός χώρος Σκάρκου Ίου, το Ιερό των Υρίων και η Πορτάρα στην Νάξο, ο αρχαιολογικός χώρος στη θέση Μάντρα Δεσποτικού, ο αρχαίος Οικισμός της Λίνδου, το Ασκληπιείο της Κω κ.α.

Επίσης, στην Περιφέρεια διασώζονται πλήθος οχυρωματικών κατασκευών όπως τα Κάστρα των Ιπποτών της Χάλκης, της Σίφνου, της Χώρας Καλύμνου, της Αντιμάχειας και του Περιπάτου στην Κω, του χωριού της Σύμης, του Παντελιού Λέρου, των Λειψών, Απολακκιάς κ.α.

Τέλος, στο Νότιο Αιγαίο απαντώνται αξιόλογοι πόροι εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος όπως οι Παλαιοχριστιανικές κατακόμβες της Μήλου, η Μονή Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό, η Παναγία η Εκατονταφυλιανή, ο Ναός της Παναγίας Κάστρου Ρόδου και η Ιερά Μονή Παναγίας Κυράς στην Κω.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 33: Αρχαιολογικοί χώροι στις Κυκλάδες

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στις Κυκλάδες								
Άνδρου	Θήρας	Κέας - Κύθνου	Μήλου	Μυκόνου	Νάξου	Πάρου	Σύρου	Τήνου
Οικισμός Υψηλής	Αρχαία Θήρα	Μεσολιθικός Οικισμός του Μαρουλά Κύθνος	Η Φυλακωπή της Μήλου	Νεολιθικός Οικισμός της Φτελιάς	Ακρόπολη Μαρκανής Αμοργού	Ιερό Ασκληπιού και Πυθίου Απόλλωνα	Καστρί	Κιόνια Τήνου
Αρχαιολογικός Χώρος Ζαγοράς	Οικισμός της Οίας	Νεολιθικός Οικισμός Κεφάλας Κέας	Το Αρχαίο Ρωμαϊκό Θέατρο	Μυκηναϊκός Τάφος	Αρχαία Ακρόπολη Αιγιάλης Αμοργού	Αρχαίο Νεκροταφείο Πάρου	Χαλανδριανή	
Αρχαιολογικός Χώρος Στρόφιλας	Εμπορειό	Προϊστορικός Οικισμός Αγίας Ειρήνης Κέας	Οι Παλαιοχριστιανικές Κατακόμβες	Ο Λόφος Παλαιόκαστρο	Αρχαιολογικός Χώρος Γύρουλα Νάξου	Δεσποτικό		
Οικισμός Ζαγοράς	Προϊστορική πόλη στο Ακρωτήριο	Η Καρθαία	Ακρόπολη Προφήτη Ηλία Σίφνου	Το Δήλιον	Ακρόπολη του Πανόρμου	Υποβρύχια σωστική ανασκαφή στο λιμάνι Παροιικιάς Πάρου		
Οικισμός Παλαιόπολης	Ο Ναός του Απόλλωνα Αιγλήτη		Ακρόπολη Αγίου Νικήτα Σίφνου		Αρχαίο Υδραγωγείο Νάξου	Παναγία η Εκατονταφυλιανή		
Αρχαιολογικός Χώρος Υψηλής Άνδρου	Το Καστέλι		Ακρόπολη Αγίου Ανδρέα Σίφνου		Τύμβος των Προγόνων			
	Αρχαίος Οικισμός Παλαιόκαστρο		Κάστρο Σίφνου		Ιερό των Υρίων			
	Ανοιχτό Θέατρο Οδυσσέα Ελύτη		Παραδοσιακός Οικισμός Σερίφου		Οι Κούροι			
	Αρχαιολογικός Χώρος Σκάρκου Ίου				Πύργος Χειμάρρου			
					Η Πορτάρα			
					Χώρα Αμοργού			
					Κατάπολα Αμοργού			
					Γκρόττα Νάξου			
					Μινώα Αμοργού			
					Μονή Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Πίνακας 34: Αρχαιολογικοί χώροι στα Δωδεκάνησα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στα Δωδεκάνησα			
Καλύμνου	Καρπάθου	Κω	Ρόδου
Μυκηναϊκοί Θολωτοί Τάφοι Αστυπάλαιας	Παλιόκαστρο Αρκάσας Καρπάθου	Αρχαίο Στάδιο Ξυστού Κως	Ακρόπολη Ιαλυσού
Βρεφικό Νεκροταφείο	Η Ιερή Βρουκούντα	Αλάσαρνα	Βρουλιά
Κάστρο των Λειψών	Ακρόπολη Ποσειδίου Καρπάθου	Ασκληπιείο Κω	Η Αρχαία Κάμειρος
Ναός Αρτέμιδος Λέρου		Λιμένας και Αρχαία Αγορά Κω	Πανορμίτης
Παλιόκαστρο Λέρου		Χαρμύλιο	Αρχαία Ακρόπολη Ρόδου
Κάστρο Παντελιού Λέρου		Παλιόκαστρο Μανδρακίου Νισύρου	Αρχαίος Οικισμός Λίνδου
Αρχοντικό Νικολαΐδη (Πάτμος)		Κάστρο Περιπάτου	Αρχαία Πόλη Ιαλυσού
Δάμος Καλύμνου		Κάστρο Αντιμάχειας	Λυκιακός Τάφος Καστελόριζου
Άγιοι Σαράντα Άλιντα		Ιαματικά Λουτρά Παντελίδη	Παλιόκαστρο Καστελόριζου
Κάστρο Χώρας Καλύμνου		Παναγιά η Κυρά	Αρχαία Ακρόπολη και Κάστρο Τήλου
Δημοτική Αγορά Λέρου			Κάστρο των Ιπποτών Χάλκης
Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο			Κάστρο Ψίνθου
			Κάστρο Χωριού Σύμης
			Κάστρο Σαλάκου
			Κάστρο Λαχανιάς
			Κάστρο Κοσκινού
			Κάστρο Κατταβιάς
			Κάστρο Απολλώνων
			Κάστρο Απολακκιάς
			Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου
			Μυκηναϊκό Νεκροταφείο Πυλών
			Ροδίνι
			Νεκρόπολη Περιοχής Αγίου Ιωάννη
			Νεκρόπολη Κορακόνερου
			Ναός Παναγίας Κάστρου Ρόδου

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας θα πρέπει να προστεθούν τα αρχαιολογικά, λαογραφικά, εκκλησιαστικά κ.α. μουσεία που καταγράφονται στην επικράτεια της.

Τα σημαντικότερα Μουσεία της Περιφέρειας είναι το αρχαιολογικό μουσείο Δήλου στο οποίο φιλοξενούνται ευρήματα από την αρχαία πόλη της Δήλου (επιτύμβια αγάλματα, ειδώλια, κοσμήματα, ψηφιδωτά κ.α.), το αρχαιολογικό μουσείο Θήρας το οποίο περιλαμβάνει συλλογές γλυπτών και επιγραφών από την αρχαϊκή μέχρι την ρωμαϊκή εποχή καθώς και κεραμικά και πήλινα ειδώλια από την γεωμετρική μέχρι την και την ελληνιστική εποχή, το Προϊστορικό μουσείο Θήρας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα από το Ακρωτήρι και διάφορες θέσεις της Θήρας, το αρχαιολογικό μουσείο Κω στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από τις ανασκαφές στον αρχαιολογικό χώρο της Αγοράς, τον Βωμό του Διονύσου, το Ωδείο και την Ρωμαϊκή Οικία, το αρχαιολογικό μουσείο Ίου, το αρχαιολογικό μουσείο Μυκόνου, το αρχαιολογικό μουσείο Μήλου, αρχαιολογικό μουσείο Σίφνου κ.α.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για το Αρχαιολογικό Μουσείο Ρόδου και το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου τα οποία δέχονται και τον υψηλότερο αριθμό επισκεπτών στην Περιφέρεια. Συγκεκριμένα, στο αρχαιολογικό μουσείο Ρόδου εκτίθενται ευρήματα ανασκαφών όπως μυκηναϊκά κοσμήματα, αγγεία και μικροαντικείμενα από ταφικά σύνολα της Ιαλυσίας και της Καμύρου από την Γεωμετρική ως την Κλασική περίοδο, γλυπτά Κλασικής και ελληνιστικής περιόδου και ροδιακά νομίσματα ελληνιστικών χρόνων. Το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου αποτελεί το σημαντικότερο ίσως μνημείο της Ιπποκρατίας. Εκτός από κατοικία του Μεγάλου Μαγίστρου ήταν διοικητικό κέντρο των Ιπποτών και έδρα της άρχουσας κοινωνικής και πνευματικής τάξης της Ρόδου.

Η Περιφέρεια διαθέτει κάποια αξιόλογα θεματικά μουσεία στην επικράτεια της όπως το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή στην Άνδρο, το Ηφαιστειολογικό Μουσείο Νισύρου, το Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Πύργου στην Τήνο, Μουσείο Ελιάς Κυκλάδων κ.α.

Επίσης, στην Περιφέρεια καταγράφονται πλήθος λαογραφικών μουσείων στα οποία εκτίθενται αντικείμενα όπως είδη κεραμικής, πλεκτά, κεντήματα, κιλίμια, χαλιά, ξυλόγλυπτα, παραδοσιακές φορεσιές, παραδοσιακά σκεύη, εργαλεία και έπιπλα. Τα σημαντικότερα Λαογραφικά Μουσεία της Περιφέρειας είναι το Λαογραφικό Μουσείο

Θήρας, Λαογραφικό Μουσείο Απολλωνίας Σίφνου, Λαογραφικό Μουσείο Καλύμνου κ.α.

Τέλος, τα κυριότερα μουσεία εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος στην Περιφέρεια είναι Εκκλησιαστικό Μουσείο Δρυοπίδας στην Κύθνο, το Μουσείο Εκκλησιαστικής τέχνης στην Σίφνο, η έκθεση κειμηλίων Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό, το Βυζαντινό Μουσείο Εκατονταφυλιανής και το Μουσείο Ευαγγελίστριας στην Τήνο.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 35: Μουσεία στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στις Κυκλάδες								
Άνδρου	Θήρας	Κέας - Κύθνου	Μήλου	Μυκόνου	Νάξου	Πάρου	Σύρου	Τήνου
Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή	Μουσείο Προϊστορικής Θήρας	Εκκλησιαστικό Μουσείο Δρυοπίδας	Αρχαιολογικό Μουσείο Κιμώλου	Ναυτικό Μουσείο Αιγαίου	Αρχαιολογική Συλλογή Αμοργού	Μουσείο Κυκλαδικής Λαογραφίας	Αρχαιολογικό Μουσείο Σύρου	Μουσείο Υστερνιωτών Καλλιτεχνών
Μουσείο Ελιάς Κυκλάδων	Αρχαιολογικό Μουσείο Θήρας	Λαογραφικό Μουσείο Δρυοπίδας	Λαογραφικό και Ναυτικό Μουσείο	Λαογραφικό Μουσείο	Έκθεση Κειμηλίων Χοζοβιώτισσας	Βυζαντινό Μουσείο Εκατονταφυλιανής	Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης	Μουσείο Μαρμαροτεχνίας Πύργου
Μουσείο Λαογραφίας και Χριστιανικής Τέχνης	Λαογραφικό Μουσείο	Αρχαιολογικό Μουσείο Κέας	Αρχαιολογικό Μουσείο Μήλου	Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκόνου	Μουσεία Απειράνθου Νάξου	Μουσείο Νάουσας	Ιστορικό Αρχείο Κυκλάδων	Μουσείο Τηνίων Καλλιτεχνών
Ναυτικό Μουσείο Άνδρου	Ναυτικό Μουσείο		Εκκλησιαστικό Μουσείο Αγίας Τριάδας	Αρχαιολογικό Μουσείο Δήλου	Αρχαιολογικό Μουσείο Νάξου	Αρχαιολογικό Μουσείο Πάρου		Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού
Αρχαιολογικό Μουσείο Παλαιόπολης	Μουσείο Οίνου		Λαογραφικό Μουσείο Μήλου			Μουσείο Γλυπτικής «Νίκος Περαντίνος»		Αρχαιολογικό Μουσείο Τήνου
Αρχαιολογικό Μουσείο Άνδρου	Μουσείο Ορυκτών και Απολιθωμάτων		Μεταλλευτικό Μουσείο Μήλου					Μουσεία Ευαγγελίστριας
Καίρειος Βιβλιοθήκη- "Οικία Μιχαήλ Ε. Κυδωνιέως"	Λαογραφικό Μουσείο Σικίνου		Ναυτικό Μουσείο Μήλου					
	Οικολογικό-Λαογραφικό Μουσείο Φολεγάνδρου		Λαογραφικό Μουσείο Σερίφου					
	Αρχαιολογικό Μουσείο Ίου		Αρχαιολογική Συλλογή Σερίφου					
	Αρχαιολογική Συλλογή Ανάφης		Λαογραφικό Μουσείο Απολλωνίας Σίφνου					
			Αρχαιολογικού Μουσείο Σίφνου					
			Μουσείο Εκκλησιαστικής Τέχνης Σίφνου					

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

Πίνακας 36: Μουσεία στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στα Δωδεκάνησα			
Ρόδου	Κω	Καλύμνου	Καρπάθου
Μουσείο Νεοελληνικής Τέχνης Ρόδου	Αρχαιολογικό Μουσείο Κω	Αρχαιολογικό Μουσείο Αστυπάλαιας	Αρχαιολογικό Μουσείο Καρπάθου
Κοσμητική Συλλογή Ρόδου	Αρχαιολογικό Μουσείο Νισύρου	Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου	Λαογραφικό Μουσείο Μενετών Καρπάθου
Εβραϊκό Μουσείο	Ηφαιστειολογικό Μουσείο Νισύρου	Λαογραφικό Μουσείο Καλύμνου	Λαογραφικό Μουσείο Κάσου
Αρχαιολογικό Μουσείο Ρόδου	Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Νισύρου	Ναυτικό Μουσείο Καλύμνου	Αρχαιολογική Συλλογή Κάσου
Αρχαιολογικό Μουσείο Καστελόριζου		Μουσείο Θαλάσσιων Ευρημάτων Βαλσαμίδα	
Ναυτικό Μουσείο Σύμης		Νικηφόρειο Εκκλησιαστικό και Λαϊκό Μουσείο Λειψών	
Αρχαιολογικό-Λαογραφικό Μουσείο Σύμης		Το Σκευοφυλάκιο Μουσείο Πάτμου	
Μουσείο του Πανορμίτη		Αρχοντικό Βουβάλη	
Λαογραφικό Καστελόριζου			
Παλάτι Μεγάλου Μαγίστρου Ιπποτών Ρόδου			
Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου			
Ενυδρείο Ρόδου			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2018

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου βραβεύτηκαν το 2018 79 παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Ρόδου (35): Αμμούδες Φαληράκι/Alila Resort, Αμμούδες Φαληράκι/Elysium Resort, Αμμούδες Φαληράκι/Rodos Palladium, Ανατολικά Ενυδρείου, Αφάντου 2/Irene Palace & Port Royal, Βαγιές/Λαδικό, Βληχά/Lindos Mare & Lindos Blu, Γαλούνι Κοκκινόγια/Mitsis Rodos Village, Γαλούνι Κοκκινόγια/Princess Adriana Resort, Καβουράκια/Aldemar Amilia Mare & Paradise Village, Καλλιθέα, Κιοτάρι 3/Rodos Princess Beach, Κολύμπια Α-Λιμανάκι/Atlantica Imperial, Κολύμπια/Mythos Beach, Κολύμπια/Μικρή Πόλη, Λάρδος 1/Lindos Princess Beach, Λάρδος 3/Lindian Village, Λαχανιά/Atrium Prestige, Λη/My Pefkos, Μαντώματα, Μεγάλος Γιαλός, Ρένη 1/Sunwing Kallithea Beach, Ρένη Καλάθου/Atrium Palace, Τραουνού, Τριάντα Β/Sun Beach Resort, Τριάντα/Electra Palace Resort, Φαληράκι 1/Eesperides, Φαληράκι 2/Amada Colossos, Φαληράκι 3/Esperos Palace, Φαληράκι 4/Καλυψώ, Φαληράκι 5/Blue Sea, Φαληράκι 5/Epsilon, Φαληράκι Α, Φαληράκι-Καθαρά, Φαληράκι-Καστράκι/Grecotel Rhodos Royal,
- Ενότητα Κω (8): Άκρο Χελώνας/Robinson Club Daidalos, Βουνό/Mitsis Hotels, Γουρνιάτης/Lakitira Resort & Village, Λάμπη/Blue Lagoon, Μαρμάρι/Caravia Beach, Μπαμιαλίκι/Astir Odysseus, Πευκοκεφαλή-Αγ. Φωκάς/Oceanis, Τρούλος/Neptune Hotels,
- Ενότητα Άνδρου (4): Αγ. Πέτρος, Δελαβόγια/Aneroussa Beach, Μπατσι, Χρυσή Άμμος,
- Ενότητα Τήνου (1): Αγ. Φωκάς/Μαραθιά,
- Ενότητα Μυκόνου (2): Καλαφάτης/Aphrodite Beach Resort, Resort,
- Ενότητα Σύρου (6): Αγκαθωπές, Αζόλιμνος, Βάρη, Γαλησσάς, Κίνι, Φοίνικας,
- Ενότητα Κέας – Κύθνου (3): Γιαλισκάρι, Κούνδουρος, Οτζιάς,
- Ενότητα Πάρου (5): Λιβάδια, Λογαράς, Μάρπησσα/Χρυσή Ακτή, Πούντα, Τσερδάκια,
- Ενότητα Νάξου (3): Αγία Άννα/Μάραγκας, Άγιος Γεώργιος, Άγιος Προκόπιος,
- Ενότητα Θήρας (9): Αγ. Γεώργιος, Βλυχάδα, Καμάρι 1, Καμάρι 2, Περίβολος, Περίσσα, Μαγγανάρι, Μυλοπόταμος, Όρμος και
- Ενότητα Μήλου (3): Προβατάς, Καμάρες, Πλατύς Γιαλός.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2018

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 24.371 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.233 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφονται πέντε μαρίνες με 1.512 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Ενότητα Ρόδου: Μανδράκι Ρόδου (175 θέσεις) και Σφαγεία Ρόδου (563 θέσεις),
- Ενότητα Μυκόνου: Τούρλος (270 θέσεις),
- Ενότητα Σύρου: Πηδάλι (254 θέσεις) και
- Ενότητα Κω: Κως (250 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν χωροθετηθεί και δέκα οχτώ Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 920 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, στις Κυκλάδες καταγράφονται 6 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (1 στην Ενότητα Θήρας, 2 στην Ενότητα Νάξου, 1 στην Ενότητα Μήλου, 1 στην Ενότητα Άνδρου και 1 στην Ενότητα Πάρου) με 308 θέσεις ελλιμενισμού και στα Δωδεκάνησα 12 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (7 στην Ενότητα Καλύμνου, 2 στην Ενότητα Κω, 2 στην Ενότητα Ρόδου και 1 στην Ενότητα Καρπάθου) με 612 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού έχει προβεί για το 2019 στην αναγνώριση 57 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχουν αναγνωρισθεί επτά Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό πηγής Αγίων Αναργύρων Κύθνου,
- Νερό πηγής Κακάβου Κύθνου,
- Νερό ιαματικών λουτρών Λάκκου Αδάμαντα Μήλου,
- Νερό από πηγάδι οικισμού Θερμών Καλύμνου,
- Νερό ιαματικής πηγής Καλλιθέας Ρόδου,
- Πηγή Μανδρακίου, Δήμου Νισύρου,
- Εμπρός Θέρμη – Αγ. Φωκά Κω.

3.6 ΓΚΟΛΦ

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και συγκεκριμένα στο νησί της Ρόδου στην περιοχή Αφάντου συναντάμε ένα γήπεδο γκολφ. Το γήπεδο είναι 18 οπών, par-73, σχεδιασμένο από τον διάσημο αρχιτέκτονα Donald Harradine. Η έκταση των εγκαταστάσεων ξεπερνά τα 500 στρέμματα και απέχει 22χλμ. από την πόλη της Ρόδου.

3.7 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου διαθέτει στην επικράτεια της 1 Καζίνο, το Καζίνο Σύρου στην Ερμούπολη. Το καζίνο στεγάζεται στο πρώην ξενοδοχείο «Ευρώπη» σε ένα παραδοσιακό κτίριο που χρονολογείται από το 1830, ενώ η λειτουργία του Καζίνου ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1997.

3.8 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σχεδιάζει την δημιουργία καταδυτικών πάρκων σε Νάξο, Πάρο, Κάλυμνο και Λέρο με σκοπό την προσέλκυση καταδυτικού τουρισμού. Το έργο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg V-A Ελλάδα – Κύπρος 2014 – 2020 και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ 85%) και από εθνικούς πόρους (15%). Το έργο έχει διάρκεια τρία χρόνια και συνολικό προϋπολογισμό € 3,27 εκατ.

Επίσης, στα περισσότερα νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου δραστηριοποιούνται εξειδικευμένες εταιρείες οι οποίες προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης στο Αιγαίο Πέλαγος.

3.9 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά νησί είναι:

Άνδρος

- Μπατσί – Άρνη,
- Γαύριο – Αγ. Ελεούσα,
- Γαύριο – Άγιος Πέτρος,
- Άνω Άγιος Πέτρος – Μπατσί,
- Χώρα Μένητες – Μονή Παναχράντου,
- Χώρα – Λιβιάδια – Μονή Παναχράντου,
- Χώρα – Αποίκια – Βουρκωτή,
- Χώρα – Συνετί – Όρμος Κορθίου,
- Βραχνού – Όρμος Κορθίου,
- Μεσαθούρι – Ευρούσες – Αποίκια,
- Βουρκωτή – Μονή Αγίου Νικολάου – Παραλία Άχλα,
- Μπατσί – Κατάκοιλος – Άρνη,
- Βουρκωτή – Άρνη,
- Λιβιάδια – Βακόνι,
- Σταυροπέδα – Μονή Παναχράντου.

Σαντορίνη

- Φηρά – Οία,
- Οία – Αμμούδι,
- Φοινικιά – Κουλούμπος,
- Ημεροβίγλι – Σκάρος,
- Πύργος – Αρχαία Θήρα,
- Πύργος – Αγιώργης – Επισκοπή,
- Εμπορείο – Πύργος,
- Μεγαλοχώρι – Πύργος,
- Πύργος – Βόθωνας,
- Παλού – Ακρωτήρι,
- Φάρος – Ακρωτήρι,
- Ακρωτήρι – Βλυχάδα,
- Καμάρι – Περίσσα,
- Μεγαλοχώρι – Λουτρά.

Ανάφη

- Αρχαία Ανάφη – Καλαμιώτισσα,
- Διάσχιση Χώρα – Δράπανο,
- Χώρα – Μονή Καλαμιώτισσας,
- Μ. Ζωοδόχου Πηγής – Άγ. Αντώνιος.

Ίος

- Χώρα – Άγιος Σπυρίδωνας – Περιβόλια – Άγιος Προκόπιος – Πελεκανιά,
- Πελεκανιά – Πατέλας Βιγλάρι – Μουσείο Γαΐτη – Θέατρο Οδυσσέα Ελύτη – Ανεμόμυλοι – Χώρα,
- Άγιος Προκόπιος – Περιβόλια – Επάνω Κάμπος – Ελληνικά – Γέφυρα Πρετέση – Σκάρκος – Χώρα,
- Χώρα – Παραλία Κολιτσάνοι,
- Λιμάνι – Παραλία Βαλμά.

Σίκινος

- Κάστρο – Αλοπρόνοια,
- Κάστρο – Επισκοπή – Άγιος Παντελεήμονας – Αλοπρόνοια,
- Κάστρο – Μάλτα.

Φολέγανδρος

- Αγκάλη – Παλιοθεμωνιές,
- Άνω Μεριά – Χώρα,
- Χώρα – Αγκάλη,
- Χώρα – Καραβοστάση,
- Παλιοθεμωνιές – Ταξιάρχη,
- Ταξιάρχης – Άνω Μεριά.

Αστυπάλαια

- Λιβάδι – Άγιο Βασίλειο – Τζανάκι – Αρκάβλι – Άγιο Κωνσταντίνο – Πάπου – Καμινάκια – Βάτσες,
- Μαλτεζάνα – Βρυσί – Βαϊ – Κατελλάνο – Παναγία Πουλαριανή – Έξω Βαθύ.

Κάλυμνος

- Κάλυμνος trail,
- Χώρα – Προφήτης Ηλίας,
- Καμάρι – Λαγκουνάρα,
- Λαγκουνάρα – Παναγία Γαλατιανή,
- Σταυρός – Πύργος Πατέλας – Εμποριός,
- Παλιόνησος – Παραλία Σικάτη,
- Εμποριός – Απιτύκοι,
- Τέλενδος – Άγιος Κωνσταντίνος,
- Χώρα – Μετόχι Βαθέως,
- Ο Ιταλικός δρόμος,
- Βλυχάδια – Πόθια,
- Άργος – Βλυχάδια,
- Καντούνι – Άγιος Φώτιος,
- Μετόχι – Κάστελλας,
- Διασταύρωση Σταυρί – Παναγιά κυρά Ψηλή,
- Μετόχι – Αργινώντας,
- Πόθια – Βλυχάδα.

Λειψοί

- Εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου – Ναός της Άνω Κοίμησης,
- Χώρα – Τουρκόμνημα – Μονοδέντρι.

Λέρος

- Πλάτανος – Κάστρο Παντελιού,
- Λακκί – Ξηρόκαμπος,
- Τούνελ Μερικιάς – Προφήτης Ηλίας,
- Παρθένι – Ναός Αρτέμιδος – Φακούδια,
- Παναγία Καβουράδενα – Διαπόρι.

Πάτμος

- Σκάλα – Χώρα,
- Απορθιανός δρόμος,
- Χώρα – Γροίκος – Διακόφτι,

- Χώρα – Κήποι – Ι.Μ. Ευαγγελισμού,
- Σταυρός – Πρασόβουνο – Ψιλή Άμμος,
- Χώρα – Προφήτης Ηλίας.

Κάρπαθος

- Αυλώνα – Τρίστομο,
- Αυλώνα – Βρουκούντα,
- Διαφάνι – Δίαυλος – Τρίστομο,
- Οροπέδιο Λάστου – Καλή Λίμνη,
- Παλάτια – Άργος – Άγ. Ζαχαρίας,
- Σπόα – Όλυμπος,
- Όλυμπος – Φορόκλι,
- Όλυμπος – Διαφάνι,
- Όλυμπος – κορυφή Προφήτη Ηλία,
- Διάσελο Αγ. Κωνσταντίνου – Διαφάνι,
- Διάσχιση νήσου Σαρίας.

Κάσος

- Φρυ – Μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου στις Χαδιές,
- Ανάβαση στον Πρίωνα.

Κέα

- Άγιος Συμεών – Άγιος Φίλιππος,
- Χαβουνά – Καλησκιά,
- Χαβουνά – Καρθαία,
- Ελληνικά – Παναγία Λουτριάνη,
- Ελληνικά – Ορκός,
- Ιουλίδα – Οτζιάς,
- Ιουλίδα – Ελληνικά,
- Ιουλίδα – Πήσες,
- Ιουλίδα – Σπαθί,
- Μονή Καστριανής – παραλία Καστριανή,
- Κάτω Μεριά – Καρθαία,
- Ποίσες – Κάτω Μεριά,
- Σταυρουδάκι – Καρθαία.

Κύθνος

- Χώρα – Λουτρά,
- Λουτρά – Κάστρο Ωριάς,
- Δρυοπίδα – Λεύκες,
- Δρυοπίδα – Κανάλα,
- Χώρα – Άγ. Ιωάννης,
- Άγ. Στέφανος – Άγ. Ιωάννης,
- Δρυοπίδα – Επισκοπή,
- Φλαμπούρια – Μέριχας,
- Χώρα – Απόκρουση,
- Κακόβολος – Κολώνα.

Κως

- Ασφενδιού – Μεγάλο Βουνό,
- Κυκλική Πορεία στο Παλιό Πυλί,
- Ζία – Χρίστος.

Νίσυρος

- Προφήτης Ηλίας – Νύφιος,
- Λακκί – Υδροθερμικοί κρατήρες,
- Ευαγγελίστρα – Εμπορείος – Λακκί,
- Άργος – Αγία Ειρήνη,
- Νικειά – Φυλάκιο,
- Νικειά – Κόκκινος Μύλος – Καϊλιά,
- Νικειά – Αυλάκι,
- Σταυρός – Πυριά,
- Νικειά – Λακκί,
- Καρδιά – Κάτερος,
- Χοχλάκοι – Κανόνι,
- Μύλος Παρθένη – Βαθιά.

Κίμωλος

- Χωριό – Ξαπλοβούνι – Άγ. Νικόλαος – Καρράς – Γούπα,
- Χωριό – Σκιάδι – Μαυροσπήλια,
- Χωριό – Παλαιόκαστρο – Αγιόκλημα,
- Χωριό – Μοναστήρια – Σούφι,

- Χωριό – Ελληνικά,
- Επάνω Μυρσίνη – Φάρος.

Μήλος

- Κατακόμβες – Ρωμαϊκό Θέατρο – Προφήτης Ηλίας – Αφροδίτη της Μήλου,
- Ζεφυρία – παραλία Αγίας Κυριακής,
- Φυλακωπή – Παπάφραγκας – Πάχαινα – Άγιος Κωνσταντίνος – Μύτακας – Σαρακίνικο – Μανδράκια,
- Ακρωτήριο Βάνι – Αγία Μαρίνα.

Σέριφος

- Παναγιά – Μέγα Λιβάδι,
- Χώρα – Καλλίτσος,
- Παναγιά – Συκαμιά,
- Άγιος Βλάσης – Κουταλάς.

Σίφνος

- Φυρόγεια – Μοναστήρι Προφήτη Ηλία,
- Καδέ – Μυκηναϊκή Ακρόπολη του Αγίου Ανδρέα,
- Πλατύς Γιακός – Αϊ Γιώργης της Φυκιάδας,
- Αρτεμώνια – Παναγιά Πουλάτη,
- Βαθύ – Πλατύ Γιαλό,
- Εξάμπελα – Αγία Φωτεινή.

Σύρος

- Ερμούπολη – Σα Μιχάλης,
- Γαλησάς – Άγιος στέφανος,
- Κάμπος – Γριά Σπηλιά – Γράμματα,
- Κάμπος – Μαρμάρι,
- Κίνι – Βαρβαρούσα,
- Ποσειδωνία – Φάρος Βιγλοστάσι,
- Σένερο – Δελφίνι – Κίνι,
- Μαύρη Ράχη – Σύριγγας – Σχιζομενές,
- Στάση Βαγγέλη – Φάρος Βιγλοστάσι.

Νάξος

- Φιλότι – Ζας,
- Τσικαλαριό – Άνω Σαγκρί,
- Άνω Σαγκρί – Καστράκι,
- Διάσχιση Ζα,
- Γαλανάδο – Μέση Ποταμιά,
- Κορωνίδα – Απόλλωνας,
- Κεραμωτή – Ταμιευτήρα Φανερωμένης,
- Απείρανθος – Μούτσουνα,
- Κινίδaros – Εγγαρές.

Αμοργός

- Κύκλος στην Αιγιάλη,
- Αιγιάλη – Σταυρός,
- Κατάπολα – Αρκεσίνη,
- Κατάπολα – Χώρα,
- Κατάπολα – Βαλσαμίτης,
- Κολοφάνα – Αρκεσίνη,
- Λαγκάδα – Μαχάς.

Πάρος

- Κυκλική πορεία στο Καμάρι,
- Λεύκες – Δρυός,
- Λεύκες – Πρόδρομος,
- Μοναστήρι – Αλμυρός,
- Μοναστήρι – Φάρος,
- Παροικιά – Μονή Θαψανών.

Ρόδος

- Χαλκί – Άνω Σαγκρί,
- Κύκλος Αρχάγγελου.

Σύμη

- Κότικα – Άγιος Αιμιλιανός,
- Νερά – Άγιος Νικόλαος,

- Νερά – Όρμος Νανούς,
- Πανορμίτης – Όρμος Φανερωμένης,
- Πεδί – Παραλία Αγίας Μαρίνας,
- Πεδί – Παραλία Αγίου Νικολάου,
- Σύμη – Φάρος Κούτσουμπας.

Τήνος

- Φαλατάδος – Μαγγανάρι – Πλατύ – Ακτή Λιβάδας,
- Ξινάρα – Ξώμπουργο – Κουμάρος – Σκαλάδος – Κρόκος – Λουτρά – Περάστρα – Σμαρδάκιτο – Ταραμπάδος – Κάμπος,
- Μονή Κεχροβουνίου – Μουντάδος – Σμπεράδος – Τριπόταμος – Ξώμπουργο,
- Φαλατάδος (Καθλικάδος) – Βωλάξ – Γρίζα – Σκλαβοχωριό – Αγάπη,
- Στενή – Ποταμιά – Μαρούλη – Λυχναφτιά,
- Μυρσίνη – Προφήτης Ηλίας – Κορυφή Τσικνιά,
- Δυο Χωριά – Μανταλού – Φανερωμένη – Κουναρές – Αγ. Βαρβάρα- Άγιος Σώστης,
- Καρδιανή – Όρμος Γιαννάκη – Ιστέρνια – Όρμος Ιστερνίων – Πλατιά – Πύργος – Πάνορμος – Μαρλάς – Μαμάδος,
- Καλλονή – Καρκάδος – Αετοφωλιά – Κόρης Πύργος – Σταυριά – Μονή Καταπολιανής – Πλατιά – Πύργος – Ρόχαρη.

3.10 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και συγκεκριμένα το νησί της Καλύμνου, έχει καθιερωθεί παγκοσμίως ως ένα τα σημαντικότερα αναρριχητικά πεδία. Η ποικιλομορφία των βράχων και το ιδιαίτερο στυλ αναρρίχησης που επιβάλλουν οι γεωμορφές, η εύκολη πρόσβαση στα αναρριχητικά πεδία, η εύκολη μετακίνηση από το ένα στο άλλο, η αίσθηση του να σκαρφαλώνεις σε αρνητικά με θέα την θάλασσα και η δυνατότητα, χάρις στο ήπιο κλίμα να σκαρφαλώνεις όλο το χρόνο, καθιστούν την Κάλυμνο ένα από τα πιο ελκυστικά αναρριχητικά πεδία στον κόσμο. Συνολικά στο νησί συναντάμε 60 αναρριχητικά πεδία με διαδρομές αθλητικής αναρρίχησης, δυσκολίας από 4 έως 9 βαθμών και εύκολα προσβάσιμες από μονοπάτια. Επίσης, οι φίλοι των πιο παρθένων τοπίων μπορούν να επισκεφθούν το νησάκι της Τελένδου, στο οποίο διανοίγονται όλο και περισσότερες διαδρομές, με έμφαση στις διαδρομές «πολλών σχοινιών» διαφορετικού ύψους.

Επιπροσθέτως, στο νησί διοργανώνονται δύο φεστιβάλ αναρρίχησης με διεθνή απήχηση, το Kalymnos Climbing Festival και το North Face Kalymnos Climbing Festival. Τέλος, από το 2010 λειτουργεί το 1^ο κλειστό κέντρο αναρρίχησης υπεύθυνο για την εκπαίδευση των Καλύμνιων ορειβατών, την συντήρηση των αναρριχητικών διαδρομών και την ανανέωση τους.

Άλλα αναρριχητικά πεδία που απαντώνται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά νησί είναι:

Λέρος

- Αναρριχητικό πεδίο Punta Bianca, το πεδίο διαθέτει 20 διαδρομές δυσκολίας από 5c – 7b+,
- Αναρριχητικό πεδίο Ξηρόκαμπος, το πεδίο διαθέτει 15 διαδρομές δυσκολίας από 5b – 8b+.

Τήνος

- Αναρριχητικό πεδίο Ξώμπουργο, το πεδίο βρίσκεται στην Τήνο κοντά στα χωριά Ξινάρα και Τριπόταμος λίγο έξω από την χώρα του νησιού. Πρόκειται για πολλά πεδία με ποικίλα ονόματα Τάμα, Θαύμα κλπ. και έχουν χαρακτήρα σπορ αναρρίχησης σε καλής ποιότητας γρανίτη. Υπάρχουν πάνω από 60 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 5a – 7b+,
- Αναρριχητικό πεδίο Βόλαξ, πρόκειται για πεδίο αναρρίχησης τύπου bouldering και είναι ένα από τα πολλά πεδία που υπάρχουν στο νησί.

Μήλος

- Αναρριχητικό πεδίο Τούρλα του Βανιού, το πεδίο βρίσκεται στο ακρωτήριο Βάνη και η αναρρίχηση γίνεται σε κωνικό βράχο,
- Αναρριχητικό πεδίο Γλαρονήσια, το πεδίο βρίσκεται στα Πολλώνια σε βράχους από βασάλτη σε σχήμα εξάπλευρων ράβδων.

Σαντορίνη

- Αναρριχητικό πεδίο Καμάρι, το πεδίο βρίσκεται 9 χλμ. από τα Φηρά και διαθέτει 77 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 4a – 7b,
- Αναρριχητικό πεδίο Περίσσα, το πεδίο βρίσκεται 13 χλμ. από τα Φηρά και διαθέτει 45 διαδρομές με βαθμό δυσκολίας από 5a – 7b+.

Σύμη

- Αναρριχητικό πεδίο στην παραλία Άη Γιώργη. Στην παραλία υπάρχουν 2 ορθοπλαγιές, η Νοτιοανατολική με 21 διαδρομές και βαθμό δυσκολίας 5c – 6c+ και η βορειοανατολική με 2 διαδρομές και βαθμό δυσκολίας 6a+ – 6c.

Ανάφη

- Το ανατολικό ακρωτήριο του νησιού ονομάζεται Κάλαμος (470μ.) και είναι ένας εντυπωσιακός μαρμάρινος βράχος. Θεωρείται ο δεύτερος μεγαλύτερος μονόλιθος της Μεσογείου μετά το Γιβραλτάρ. Η περιοχή διαθέτει μια διαδρομή παραδοσιακής αναρρίχησης.

Κάρπαθος

- Αναρριχητικό πεδίο Κυρά Παναγιά, το πεδίο διαθέτει 50 διαδρομές,
- Αναρριχητικό πεδίο Απέλλα, το πεδίο διαθέτει 30 διαδρομές,
- Αναρριχητικό πεδίο Άδεια, το πεδίο διαθέτει 20 διαδρομές.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2013 - 2018

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση κατά +62% (από 12,8 εκατ. το 2013 σε 20,8 εκατ. το 2018) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+119%, από 58 χιλ. το 2013 σε 127 χιλ. το 2018), Αττικής (+118%, από 2,6 εκατ. το 2013 σε 5,7 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+112%, από 76 χιλ. το 2013 σε 160 χιλ. το 2018) και Δυτικής Ελλάδας (+65%, από 224 χιλ. το 2013 σε 371 χιλ. το 2018). Σε απόλυτες διαφορές οι υψηλότερες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018 καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+3,1 εκατ.), Κρήτης (+1,2 εκατ.), Νοτίου Αιγαίου (+1,4 εκατ.), Ιονίων Νήσων (+1,0 εκατ.) και Κεντρικής Μακεδονίας (+814 χιλ.).

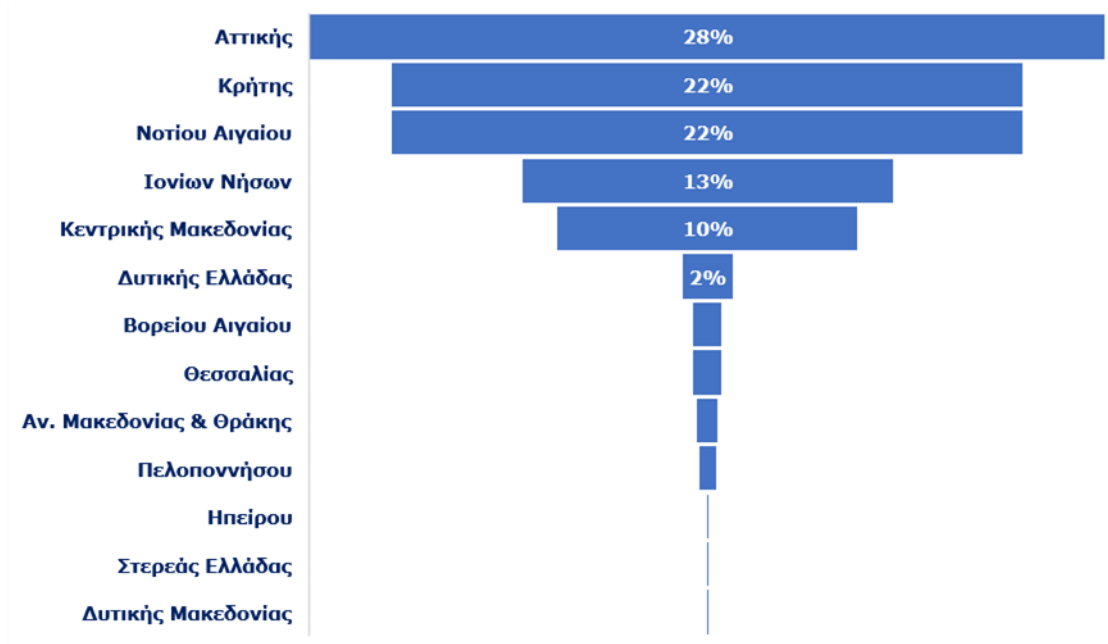
Πίνακας 37: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.622.609	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	118%
Κρήτης	3.323.978	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	37%
Νοτίου Αιγαίου	3.194.216	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.065.867	4.546.194	42%
Ιονίων Νήσων	1.630.111	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	64%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.351.378	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	60%
Δυτικής Ελλάδας	224.495	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	65%
Βορείου Αιγαίου	175.906	215.563	221.796	141.055	168.999	215.088	22%
Θεσσαλίας	154.056	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.814	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	112%
Πελοποννήσου	57.947	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	119%
Ηπείρου	0	0	0	0	3.232	9.845	
Στερεάς Ελλάδας	0	0	3.256	1.085	1.129	1.985	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	0	125	
Ελλάδα	12.810.510	14.749.257	15.519.239	16.756.876	18.362.622	20.763.968	62%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (28%), Κρήτης (22%), Νοτίου Αιγαίου (22%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2018 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +122% (από 423 χιλ. το 2013 σε 940 χιλ. το 2018). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Θήρας (+107%, από 244 χιλ. το 2013 σε 507 χιλ. το 2018) και Μυκόνου (+142%, από 178 χιλ. το 2013 σε 429 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και την Ενότητα Νάξου (-100%, από 751 αφίξεις το 2013 σε 0 το 2018) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Πάρου για 1^η φορά κατέγραψε διεθνείς αεροπορικές αφίξεις το 2017 (1,6 χιλ.) και η Ενότητα Σύρου μόνο το 2017 (876 αφίξεις).

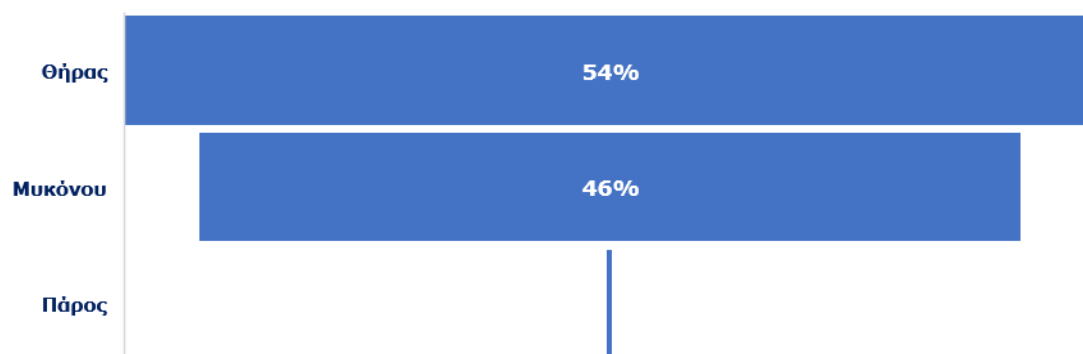
Πίνακας 38: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Θήρας	244.449	310.416	356.443	389.817	431.183	507.213	107%
Μυκόνου	177.540	247.126	275.812	301.842	346.057	429.497	142%
Πάρος	0	0	0	0	1.572	3.330	
Σύρου	0	0	0	0	876	0	
Νάξου	751	804	1.462	0	0	0	-100%
Κυκλάδες	422.740	558.346	633.717	691.659	779.688	940.040	122%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018 στις Κυκλάδες, παρατηρούμε ότι σχεδόν οι μισές αφίξεις καταγράφονται στην Ενότητα Σαντορίνης (54%) και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (46%) και Πάρου (0,4%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.1.3 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +30% (από 2,8 εκατ. το 2013 σε 3,6 εκατ. το 2018). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Ρόδος (+31%, από 1,8 εκατ. το 2013 σε 2,3 εκατ. το 2018), Κως (+27%, από 926 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018) και Κάρπαθος (+51%, από 60 χιλ. το 2013 σε 91 χιλ. το 2018). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Ενότητα Καλύμνου για 1^η φορά κατέγραψε διεθνείς αεροπορικές αφίξεις το 2018 (64 αφίξεις).

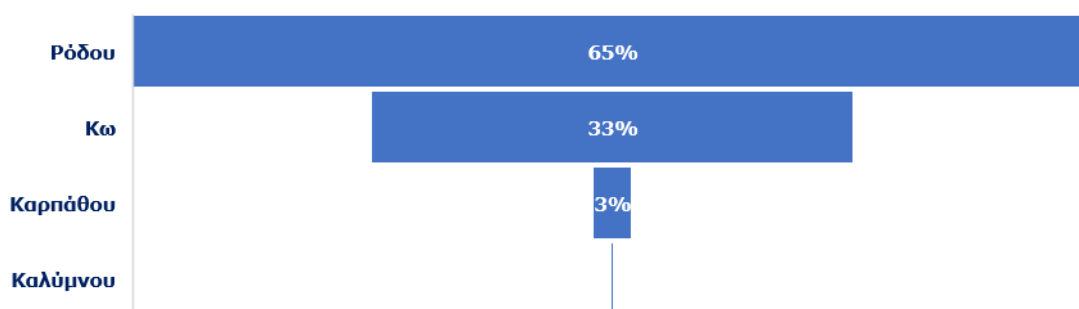
Πίνακας 39: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	1.785.305	1.926.675	1.888.181	2.045.555	2.178.973	2.337.683	31%
Κω	925.834	1.011.367	970.662	848.682	1.026.966	1.177.066	27%
Καρπάθου	60.337	71.986	78.866	81.322	81.812	91.341	51%
Καλύμνου	0	0	0	0	0	64	
Δωδεκάνησα	2.771.476	3.010.028	2.937.709	2.975.559	3.287.751	3.606.154	30%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018 στα Δωδεκάνησα, παρατηρούμε ότι σχεδόν τα 2/3 των αφίξεων καταγράφονται στην Ενότητα Ρόδου (65%) και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (33%), Καρπάθου (3%) και Καλύμνου (0,002%).

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +75% (από 4,9 εκατ. το 2013 σε 8,6 εκατ. το 2018). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 10 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+80% ή +1,8 εκατ. επισκέπτες), Νοτίου Αιγαίου (+99% ή +788 χιλ. επισκέπτες), Κεντρικής Μακεδονίας (+76% ή +497 χιλ. επισκέπτες), Κρήτης (+63% ή +384 χιλ. επισκέπτες) και Ιονίων Νήσων (+84% ή +115 χιλ. επισκέπτες). Η μικρότερη αύξηση καταγράφηκε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

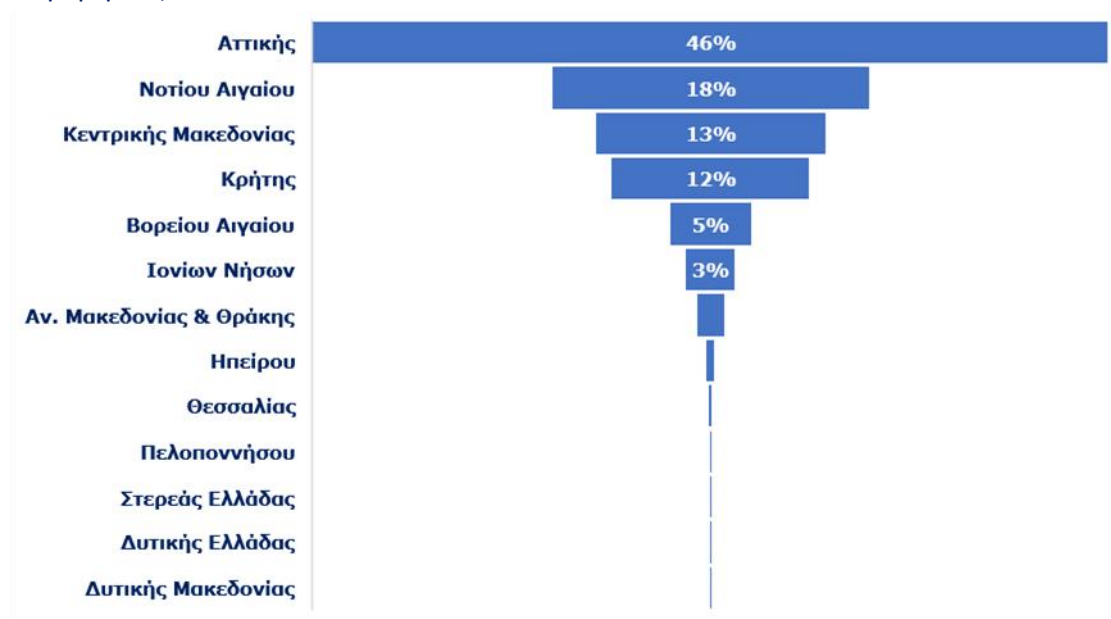
Πίνακας 40: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.215.379	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	80%
Νοτίου Αιγαίου	800.243	953.988	1.153.108	1.292.527	1.454.828	1.588.533	99%
Κεντρικής Μακεδονίας	655.359	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	76%
Κρήτης	611.513	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	63%
Βορείου Αιγαίου	331.776	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	24%
Ιονίων Νήσων	137.362	155.070	177.775	212.025	219.583	252.499	84%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	111.984	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	25%
Ηπείρου	31.866	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	40%
Θεσσαλίας	11.827	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	84%
Πελοποννήσου	9.535	7.977	6.821	6.712	15.851	11.168	17%
Στερεάς Ελλάδας	9.955	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	-34%
Δυτικής Ελλάδας	3.006	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	57%
Δυτικής Μακεδονίας	3.964	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	1%
Ελλάδα	4.933.769	5.947.659	7.183.602	7.808.259	8.241.648	8.609.584	75%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (18%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2018 το 90% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +184% (από 349 χιλ. το 2013 σε 989 χιλ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Ενότητες είναι θετική: Θήρας (+204%, από 185 χιλ. το 2013 σε 563 χιλ. το 2018), Μυκόνου (+123%, από 110 χιλ. το 2013 σε 247 χιλ. το 2018), Πάρου (+332%, από 21 χιλ. το 2013 σε 93 χιλ. το 2018), Νάξου (+316%, από 10 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018), Μήλου (+147%, από 15 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018) και Σύρου (+20%, από 6 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018).

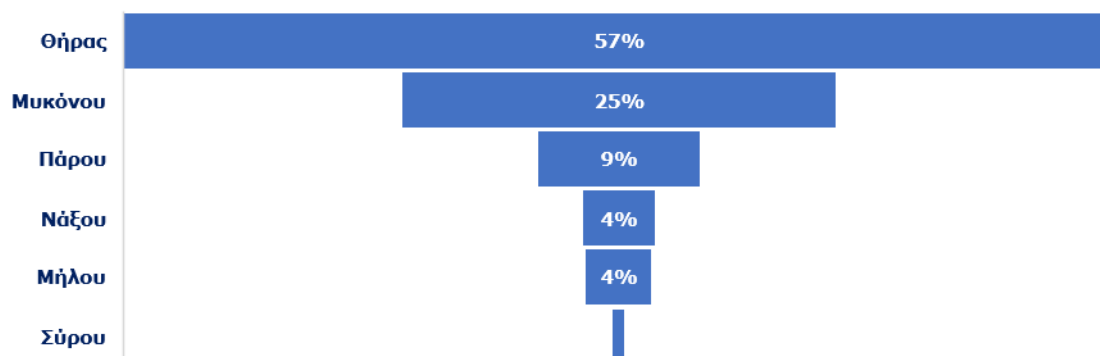
Πίνακας 41: Κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά αεροδρόμιο, 2013 - 2018

Αεροδρόμιο	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Θήρας	185.378	252.223	361.525	433.598	488.101	563.182	204%
Μυκόνου	110.430	138.529	153.963	189.963	231.250	246.676	123%
Πάρου	21.475	24.259	27.218	37.872	74.167	92.734	332%
Νάξου	10.066	14.305	19.474	16.537	26.671	41.862	316%
Μήλου	15.220	19.217	24.531	23.685	26.346	37.547	147%
Σύρου	5.954	6.654	5.996	7.689	8.886	7.120	20%
Κυκλάδες	348.523	455.187	592.707	709.344	855.421	989.121	184%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις Κυκλάδες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Ενότητα Θήρας (57%) και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (25%), Πάρου (9%), Νάξου (4%), Μήλου (4%) και Σύρου (1%).

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού των Κυκλάδων ανά αεροδρόμιο, 2018

4.2.3 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +33% (από 452 χιλ. το 2013 σε 599 χιλ. το 2018). Η εικόνα επιμέρους είναι μικτή, με τα αεροδρόμια της Ρόδου (+33%, από 310 χιλ. το 2013 σε 411 χιλ. το 2018), της Κω (+53%, από 86 χιλ. το 2013 σε 131 χιλ. το 2018), της Καρπάθου (+35%, από 23 χιλ. το 2013 σε 31 χιλ. το 2018) και της Αστυπάλαιας (+18%, από 6 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τα αεροδρόμια της Λέρου (-11%, από 12 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018), της Καλύμνου (-51%, από 9 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), του Καστελόριζου (-36%, από 4 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018) και της Κάσου (-9%, από 1 χιλ. το 2013 σε 1 χιλ. το 2018) μείωση.

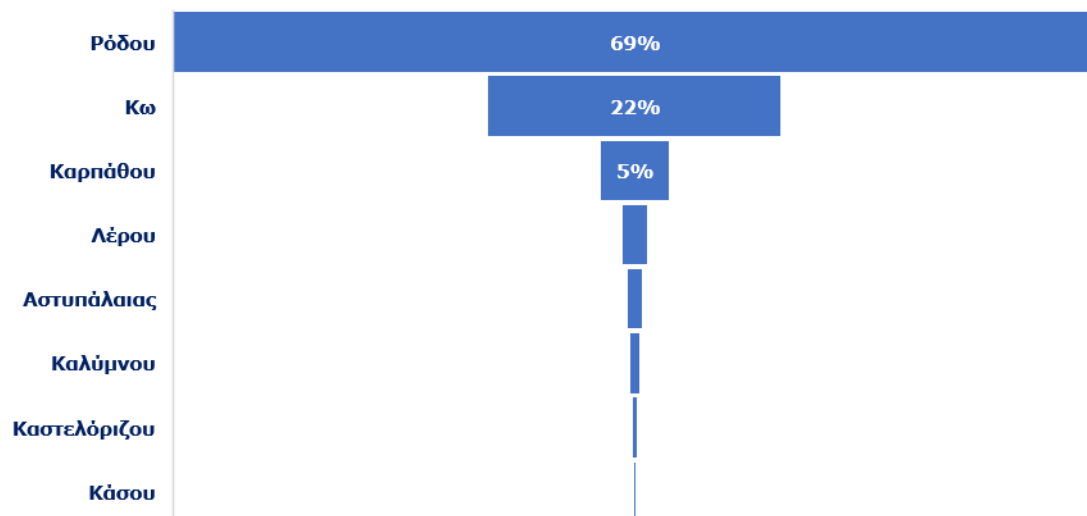
Πίνακας 42: Κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο, 2013 - 2018

Αεροδρόμιο	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	309.895	339.902	392.224	421.257	429.483	411.229	33%
Κω	85.723	91.265	97.411	101.025	111.408	130.764	53%
Καρπάθου	23.126	29.318	32.281	28.699	29.816	31.142	35%
Λέρου	12.423	14.449	14.159	12.535	13.088	11.089	-11%
Αστυπάλαιας	5.748	6.671	6.854	5.761	5.704	6.769	18%
Καλύμνου	9.458	11.377	11.557	8.748	5.770	4.597	-51%
Καστελόριζου	3.898	4.165	3.846	3.339	2.748	2.508	-36%
Κάσου	1.449	1.654	2.069	1.819	1.390	1.314	-9%
Δωδεκάνησα	451.720	498.801	560.401	583.183	599.407	599.412	33%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στα Δωδεκάνησα, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο αεροδρόμιο της Ρόδου (69%) και ακολουθούν τα αεροδρόμια της Κω (22%), της Καρπάθου (5%), της Λέρου (2%), της Αστυπάλαιας (1%), της Καλύμνου (1%), του Καστελόριζου (0,4%) και της Κάσου (0,2%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά αεροδρόμιο, 2018

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση) εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2013 – 2018, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 70,8 εκατ. το 2013 σε 70,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (-18%, από 36,4 εκατ. το 2013 σε 29,8 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-24%, από 5,8 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (-7%, από 2,4 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018).

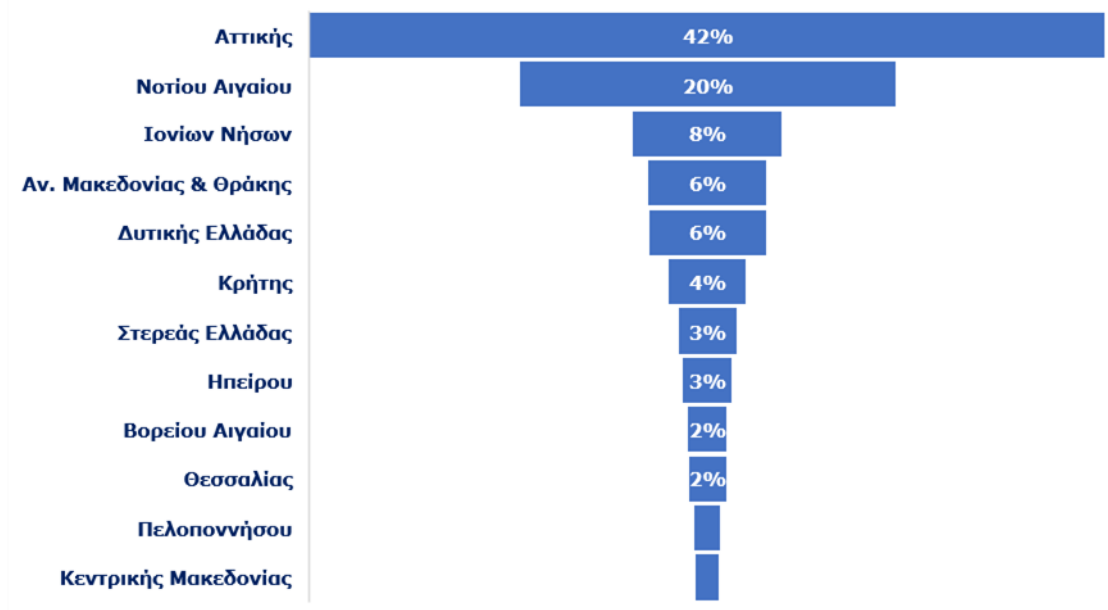
Πίνακας 43: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	36.353.806	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	-18%
Νοτίου Αιγαίου	9.972.232	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	42%
Ιονίων Νήσων	4.802.410	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	17%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.289.445	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	35%
Δυτικής Ελλάδας	5.789.761	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	-24%
Κρήτης	2.446.140	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	20%
Στερεάς Ελλάδας	2.350.808	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	-7%
Ηπείρου	1.599.345	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	18%
Θεσσαλίας	1.298.652	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	15%
Βορείου Αιγαίου	1.343.633	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	8%
Κεντρικής Μακεδονίας	806.891	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	23%
Πελοποννήσου	734.768	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	22%
Ελλάδα	70.787.891	66.262.507	65.229.665	63.372.358	67.883.800	70.191.332	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (42%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 62% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2018.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες των Κυκλάδων την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +51% (από 7,7 εκατ. το 2013 σε 11,6 εκατ. το 2018). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Πάρου (+48%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,5 εκατ. το 2018), Θήρας (+75%, από 1,4 εκατ. το 2013 σε 2,5 εκατ. το 2018), Μυκόνου (+73%, από 911 χιλ. το 2013 σε 1,6 εκατ. το 2018), Νάξου (+64%, από 885 χιλ. το 2013 σε 1,5 εκατ. το 2018), Τήνου (+29%, από 777 χιλ. το 2013 σε 1,0 εκατ. το 2018), Μήλου (+51%, από 582 χιλ. το 2013 σε 880 χιλ. το 2018), Σύρου (+33%, από 522 χιλ. το 2013 σε 696 χιλ. το 2018), Άνδρου (+11%, από 499 χιλ. το 2013 σε 551 χιλ. το 2018) και Κέας - Κύθνου (+14%, από 411 χιλ. το 2013 σε 468 χιλ. το 2018).

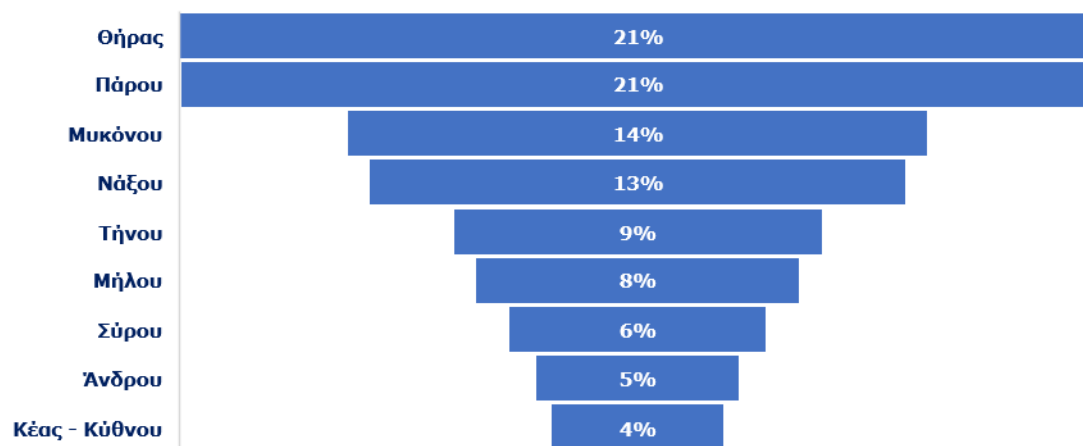
Πίνακας 44: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Πάρου	1.680.565	1.854.141	1.881.306	1.949.864	2.220.231	2.485.060	48%
Θήρας	1.420.418	1.895.757	1.826.121	1.780.277	2.228.793	2.481.324	75%
Μυκόνου	910.576	1.126.948	1.189.113	1.194.356	1.410.377	1.571.585	73%
Νάξου	885.309	1.083.708	1.043.539	1.136.126	1.321.981	1.456.004	64%
Τήνου	777.284	774.656	757.105	850.208	941.746	1.000.951	29%
Μήλου	581.958	641.994	640.581	691.114	796.751	879.982	51%
Σύρου	522.019	570.974	488.554	603.145	631.078	695.731	33%
Άνδρου	498.670	499.218	489.371	504.485	544.647	551.454	11%
Κέας - Κύθνου	410.961	396.815	382.513	408.940	445.480	468.315	14%
Κυκλάδες	7.687.760	8.844.211	8.698.203	9.118.515	10.541.084	11.590.406	51%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2018, παρατηρούμε ότι οι Ενότητες Πάρου και Θήρας αντιπροσωπεύουν από 21% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (14%), Νάξου (13%), Τήνου (9%), Μήλου (8%), Σύρου (6%), Άνδρου (5%) και Κέας - Κύθνου (4%).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.3.3 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Οι διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες των Δωδεκανήσων την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +11% (από 2,3 εκατ. το 2013 σε 2,5 εκατ. το 2018). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική με εξαίρεση την Ενότητα της Καρπάθου (-9%, από 58 χιλ. το 2013 σε 53 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Ρόδου (+11%, από 1,0 εκατ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Καλύμνου (+20%, από 608 χιλ. το 2013 σε 728 χιλ. το 2018) και Κω (+2%, από 611 χιλ. το 2013 σε 624 χιλ. το 2018).

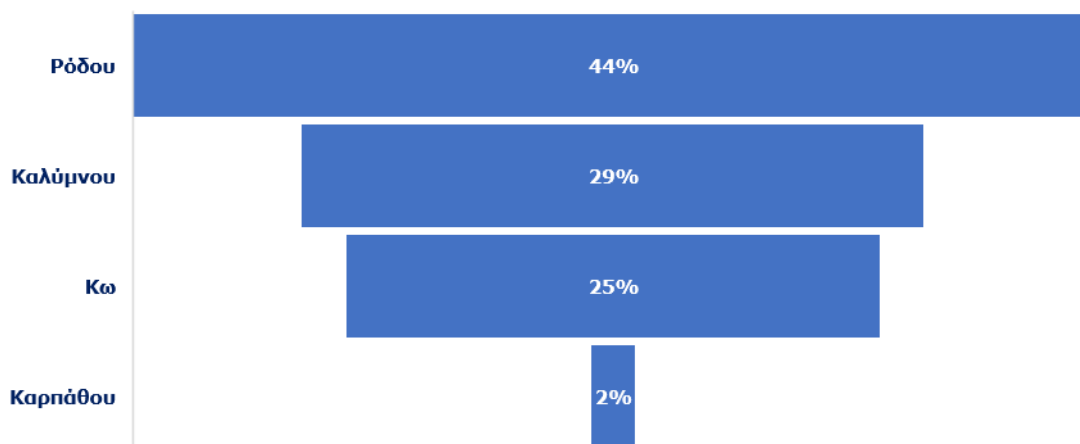
Πίνακας 45: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	1.007.806	993.799	1.037.201	1.049.053	1.120.293	1.121.954	11%
Καλύμνου	608.051	664.153	604.932	688.649	720.582	727.831	20%
Κω	610.720	626.218	662.629	606.053	579.650	624.366	2%
Καρπάθου	57.895	49.974	37.592	49.579	61.979	52.524	-9%
Δωδεκάνησα	2.284.472	2.334.144	2.342.354	2.393.334	2.482.504	2.526.675	11%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου αντιπροσωπεύει το 44% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν οι Ενότητες Καλύμνου (29%), Κω (25%) και Καρπάθου (2%).

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2013-2018 σημείωσαν αύξηση κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+22%, από 780 χιλ. το 2013 σε 955 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-12%, από 559 χιλ. το 2013 σε 490 χιλ. το 2018) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+230%, από 106 χιλ. το 2013 σε 350 χιλ. το 2018). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -74% (από 50 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

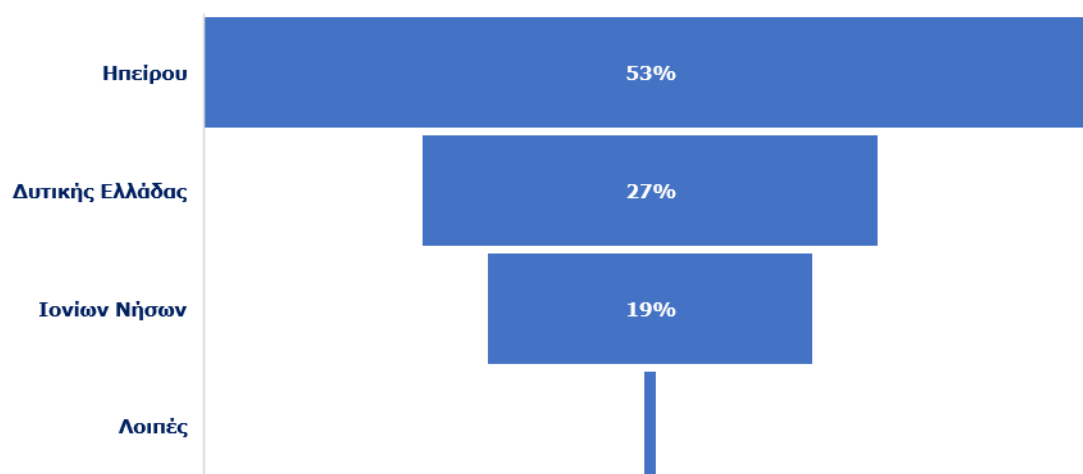
Πίνακας 46: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ηπείρου	780.142	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	22%
Δυτικής Ελλάδας	559.486	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	-12%
Ιονίων Νήσων	105.902	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	230%
Λοιπές	50.205	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	-74%
Ελλάδα	1.495.735	1.669.151	1.742.176	1.527.235	1.699.947	1.807.658	21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (1%).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2013 - 2018

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -20% (από 4.288 το 2013 σε 3.410 το 2018). Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως μετά το 2016, στην πολιτική αναταραχή (αποτυχημένο πραξικόπημα) και στους φόβους ασφαλείας (τρομοκρατία) στην γειτονική Τουρκία, αφού τα αξιοθέατα σε Ελλάδα και Τουρκία πλάσθονται από τις εταιρίες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα.

Πίνακας 47: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

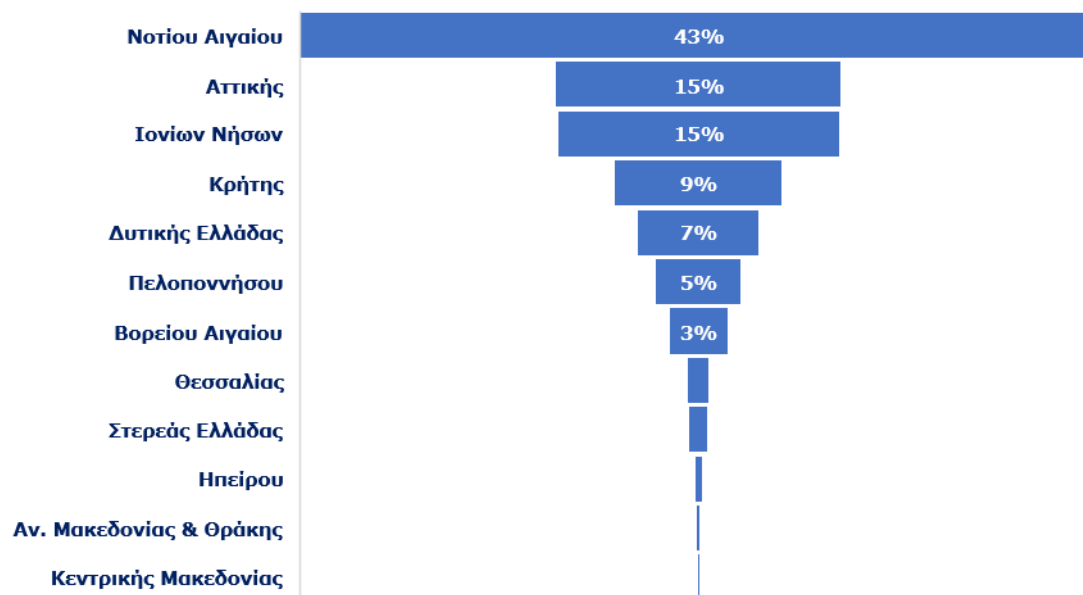
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.870	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	-22%
Αττικής	751	638	680	708	607	526	-30%
Ιονίων Νήσων	614	487	527	587	477	520	-15%
Κρήτης	282	286	293	303	279	308	9%
Δυτικής Ελλάδας	309	253	245	276	273	223	-28%
Πελοποννήσου	142	130	165	204	161	157	11%
Βορείου Αιγαίου	133	136	155	137	53	109	-18%
Θεσσαλίας	48	71	88	72	18	40	-17%
Στερεάς Ελλάδας	88	50	83	92	74	35	-60%
Ηπείρου	18	17	11	11	8	14	-22%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15	26	23	19	6	7	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	18	31	35	23	4	5	-72%
Ελλάδα	4.288	3.839	4.294	4.307	3.415	3.410	-20%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+11%, από 142 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 157 κρουαζιερόπλοια το 2018) και Κρήτης (+9%, από 282 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 308 κρουαζιερόπλοια το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (43%), η Αττική (15%), τα Ιόνια Νησιά (15%), η Κρήτη (9%) και η Δυτική Ελλάδα (7%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 89% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2018 το 43% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα καταγράφοντας μείωση κατά -22% (από 1.870 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 1.466 το 2018). Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -9% (από 1.218 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 1.105 κρουαζιερόπλοια το 2018). Αναφορικά με τα επιμέρους λιμάνια η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια της Σαντορίνης (-19%, από 582 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 474 κρουαζιερόπλοια το 2018), της Μυκόνου (-0,2%, από 485 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 484 κρουαζιερόπλοια το 2018), της Πάρου (-81%, από 88 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2018) και της Άνδρου (-100%, από 1 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 0 κρουαζιερόπλοια το 2018) να καταγράφουν μείωση και τα λιμάνια της Σύρου (+116%, από 37 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 80 κρουαζιερόπλοια το 2018), της Μήλου (+200%, από 9 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 27 κρουαζιερόπλοια το 2018) και της Νάξου (+38%, από 16 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 22 κρουαζιερόπλοια το 2018) αύξηση. Το λιμάνι της Ίου για 1^η φορά το 2014 καταγράφει κίνηση κρουαζιερόπλοιων, ενώ την περίοδο 2014 – 2018 η κίνηση στο λιμάνι της Ίου κατέγραψε μείωση κατά -92% (από 13 κρουαζιερόπλοια το 2014 σε 1 κρουαζιερόπλοιο το 2018).

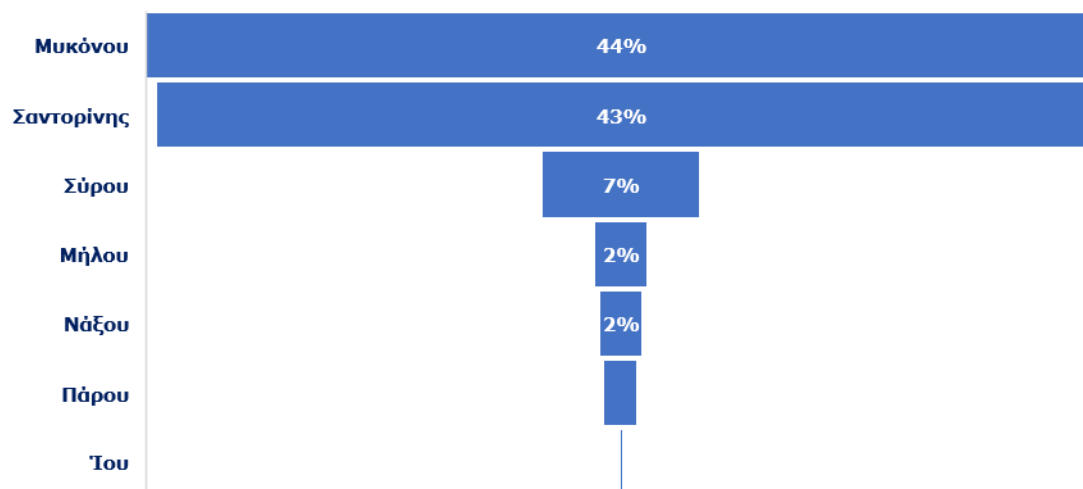
Πίνακας 48: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Μυκόνου	485	441	600	596	501	484	0%
Σαντορίνης	582	512	636	572	406	474	-19%
Σύρου	37	53	53	90	75	80	116%
Μήλου	9	17	28	32	23	27	200%
Νάξου	16	16	23	27	16	22	38%
Πάρου	88	65	25	23	16	17	-81%
Ίου		13	13	17	8	1	
Άνδρου	1	0	2	1	0	0	-100%
Κυκλάδες	1.218	1.117	1.380	1.358	1.045	1.105	-9%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Μυκόνου (44%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Σαντορίνης (43%), της Σύρου (7%), της Μήλου (2%), της Νάξου (2%), της Πάρου (2%) και της Ίου (0,1%).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2018

4.5.3 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2018 το 43% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα καταγράφοντας μείωση κατά -22% (από 1.870 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 1.466 το 2018). Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -45% (από 652 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 361 κρουαζιερόπλοια το 2018). Αναφορικά με τα επιμέρους λιμάνια η εικόνα είναι μικτή, με τα λιμάνια της Ρόδου (-44%, από 373 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 210 κρουαζιερόπλοια το 2018), της Πάτμου (-30%, από 177 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 124 κρουαζιερόπλοια το 2018) και της Κω (-88%, από 86 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 10 κρουαζιερόπλοια το 2018) να καταγράφουν μείωση και το λιμάνι της Σύμης (+6%, από 16 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2018) αύξηση.

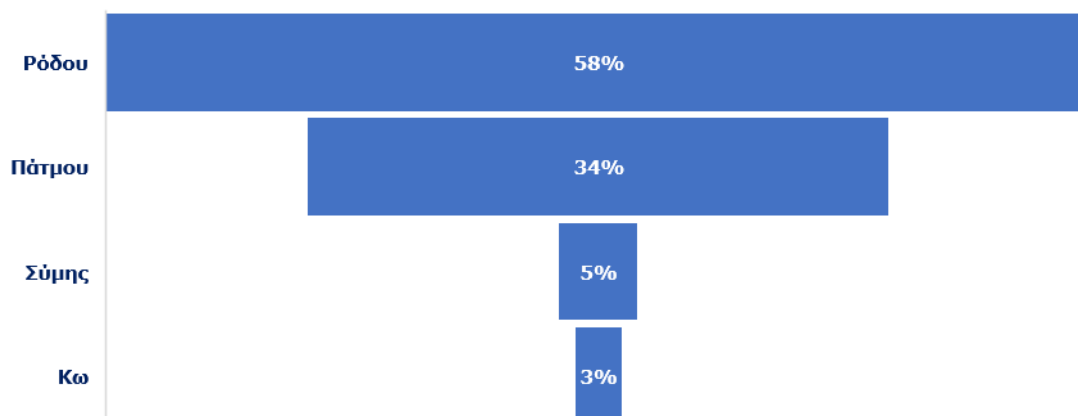
Πίνακας 49: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	373	314	340	299	248	210	-44%
Πάτμου	177	156	192	147	136	124	-30%
Κω	86	79	41	41	16	10	-88%
Σύμης	16	48	36	30	10	17	6%
Δωδεκάνησα	652	597	609	517	410	361	-45%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Ρόδου (58%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Πάτμου (34%), της Σύμης (5%) και της Κω (3%).

Διάγραμμα 61: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2018

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -15% (από 5,7 εκατ. το 2013 σε 4,8 εκατ. το 2018). Η αίσθηση ανασφάλειας στην Τουρκία, όπως προαναφέραμε άνωθεν, συνέβαλε στην μείωση της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων και κατ' επέκταση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας αφού τα δρομολόγια πολλών κρουαζιερόπλοιων συμπεριλάμβαναν προορισμούς και αξιοθέατα και της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Πίνακας 50: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

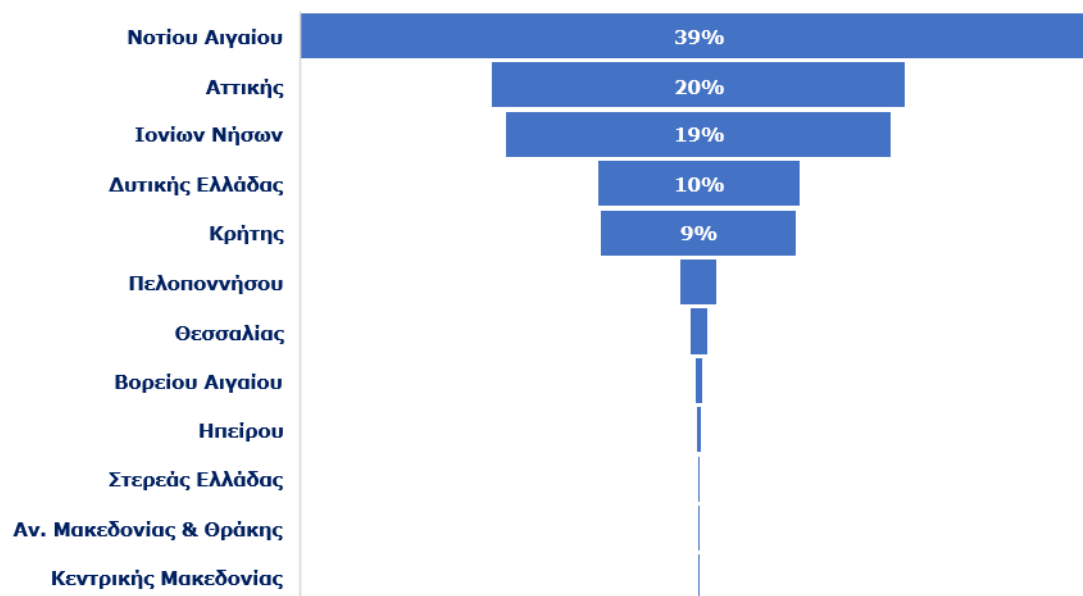
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.978.538	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	-7%
Αττικής	1.316.947	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	-27%
Ιονίων Νήσων	914.475	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	-2%
Δυτικής Ελλάδας	765.244	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	-39%
Κρήτης	440.288	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	3%
Πελοποννήσου	90.814	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	-6%
Θεσσαλίας	24.030	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	73%
Βορείου Αιγαίου	95.800	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	-82%
Ηπείρου	5.558	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	128%
Στερεάς Ελλάδας	8.141	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	-55%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.469	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	14.585	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	-90%
Ελλάδα	5.661.889	4.937.247	4.964.443	5.204.231	4.625.363	4.788.642	-15%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από 440 χιλ. το 2013 σε 454 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+73%, από 24 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+128%, από 6 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (39%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%), η Δυτική Ελλάδα (10%) και η Κρήτη (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 97% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 62: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.5 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά Λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2018 το 39% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα σημειώνοντας μείωση κατά -7% (από 2,0 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2013 – 2018 στις Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση κατά +8% (από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,5 εκατ. το 2018). Η εικόνα στα επιμέρους λιμάνια είναι μικτή, με τα λιμάνια της Σαντορίνης (-4%, από 778 χιλ. το 2013 σε 749 χιλ. το 2018), της Πάρου (-65%, από 7 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) και της Άνδρου (-100%, από 727 αφίξεις το 2013 σε 0 αφίξεις το 2018) να καταγράφουν μείωση και τα λιμάνια της Μυκόνου (+20%, από 588 χιλ. το 2013 σε 702 χιλ. το 2018), της Σύρου (+92%, από 9 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018), της Μήλου (+463%, από 3 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018) και της Νάξου (+238%, από 1 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018) αύξηση. Το λιμάνι της Ίου της περιόδου 2014 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -86% (από 5 χιλ. το 2013 σε 680 αφίξεις το 2018) στις αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας.

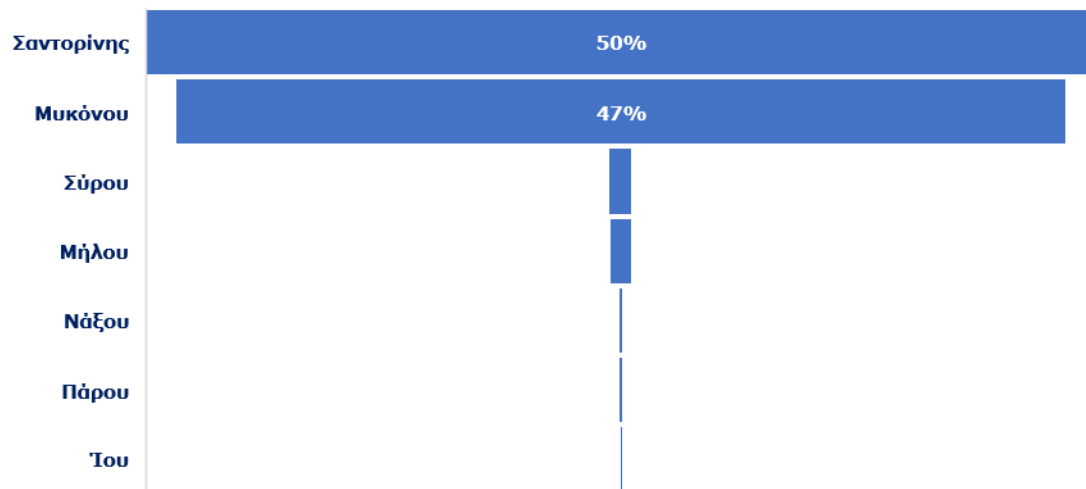
Πίνακας 51: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Σαντορίνης	778.057	742.553	791.927	783.893	620.570	749.286	-4%
Μυκόνου	587.501	610.207	649.914	722.517	699.304	702.256	20%
Σύρου	9.396	24.012	21.986	26.403	24.543	18.071	92%
Μήλου	2.962	10.362	15.394	14.735	9.222	16.667	463%
Νάξου	1.023	780	4.738	2.470	4.236	3.459	238%
Πάρου	7.071	7.048	3.679	3.127	3.916	2.476	-65%
Ίου		4.874	6.700	7.113	5.048	680	
Άνδρου	727	0	838	528	0	0	-100%
Κυκλάδες	1.386.737	1.399.836	1.495.176	1.560.786	1.366.839	1.492.895	8%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια των Κυκλάδων για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Σαντορίνης (50%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Μυκόνου (47%), της Σύρου (1%), της Μήλου (1%), της Νάξου (0,2%), της Πάρου (0,2%) και της Ίου (0,05%).

Διάγραμμα 63: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις Κυκλάδες ανά λιμάνι, 2018

4.5.6 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου υποδέχτηκε το 2018 το 39% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα σημειώνοντας μείωση κατά -7% (από 2,0 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2013 – 2018 στα Δωδεκάνησα σημείωσαν μείωση κατά -41% (από 592 χιλ. το 2013 σε 352 χιλ. το 2018). Η εικόνα στα επιμέρους λιμάνια είναι μικτή, με τα λιμάνια της Ρόδου (-42%, από 410 χιλ. το 2013 σε 238 χιλ. το 2018), της Πάτμου (-9%, από 113 χιλ. το 2013 σε 103 χιλ. το 2018) και της Κω (-94%, από 65 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) να καταγράφουν μείωση και το λιμάνι της Σύμης (+80%, από 4 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) αύξηση.

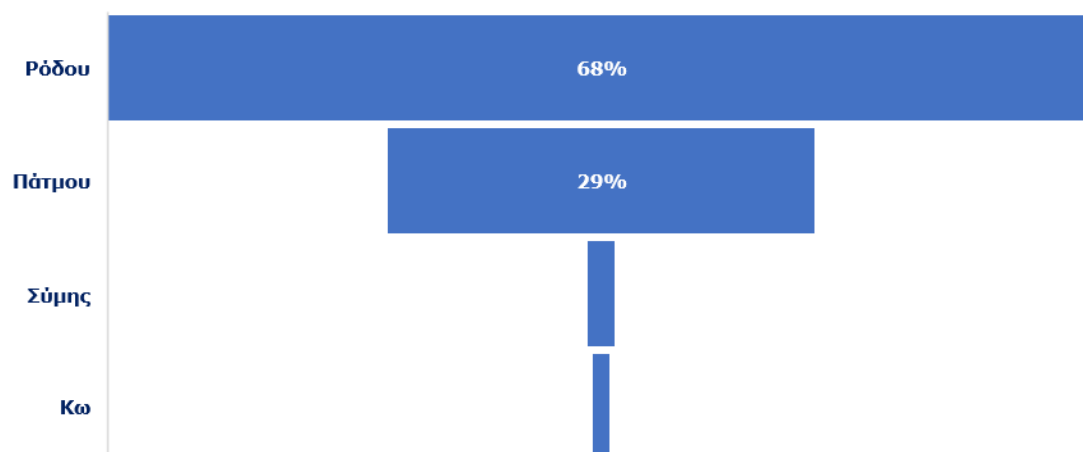
Πίνακας 52: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	409.991	311.182	342.063	314.689	274.903	237.808	-42%
Πάτμου	113.339	109.429	124.476	91.785	110.878	103.126	-9%
Σύμης	3.715	24.050	16.728	14.206	5.580	6.669	80%
Κω	64.756	42.040	18.277	19.222	6.451	4.153	-94%
Δωδεκάνησα	591.801	486.701	501.544	439.902	397.812	351.756	-41%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια των Δωδεκανήσων για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στο λιμάνι της Ρόδου (68%) και ακολουθούν τα λιμάνια της Πάτμου (29%), της Σύμης (2%) και της Κω (1%).

Διάγραμμα 64: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα Δωδεκάνησα ανά λιμάνι, 2018

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2013 - 2018

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +69% (από 3,4 εκατ. επισκέπτες το 2013 σε 5,7 εκατ. επισκέπτες το 2018), απόρροια της αύξησης κατά +68% (από 17.920 χιλ. το 2013 σε 30.123 χιλ. το 2018) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 53: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

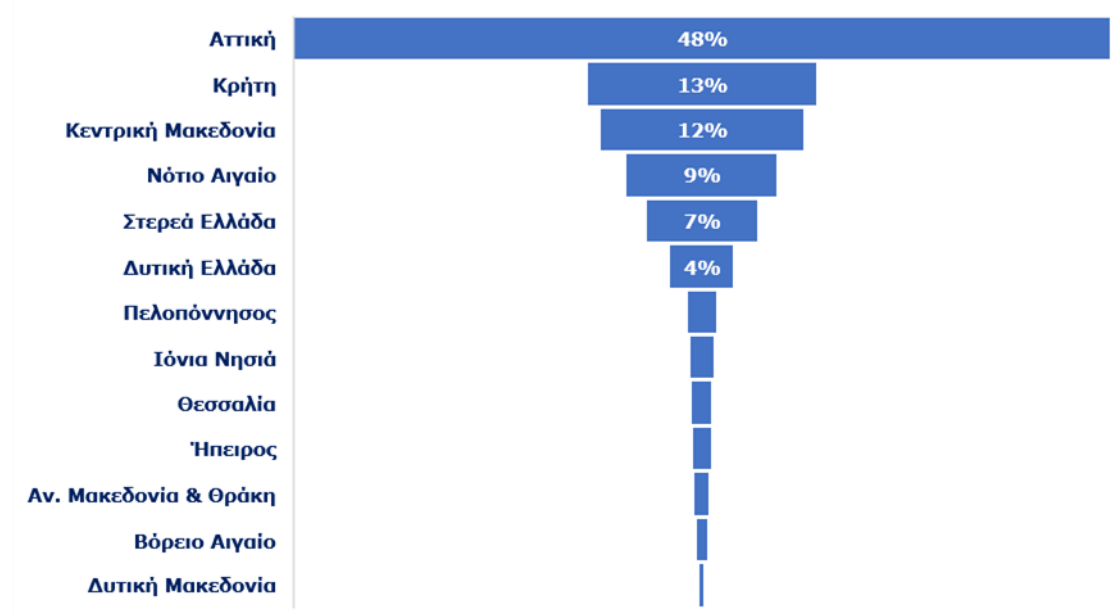
Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018							
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	1.743.523	2.162.221	2.295.545	2.155.754	2.518.113	2.733.790	57%
Κρήτη	229.940	297.569	312.274	461.751	590.311	767.262	234%
Κεντρική Μακεδονία	311.601	465.487	541.193	653.068	668.906	683.282	119%
Νότιο Αιγαίο	418.704	482.626	478.588	432.124	500.781	506.030	21%
Στερεά Ελλάδα	193.104	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	93%
Δυτική Ελλάδα	147.275	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	46%
Πελοπόννησος	74.274	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	35%
Ιόνια Νησιά	70.684	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	11%
Θεσσαλία	43.922	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	55%
Ήπειρος	46.591	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	40%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	32.369	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	58%
Βόρειο Αιγαίο	52.534	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	-21%
Δυτική Μακεδονία	12.250	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	42%
Ελλάδα	3.376.771	4.154.351	4.405.842	4.473.635	5.188.341	5.699.642	69%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-21%, από 53 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+57%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,7 εκατ. το 2018), Κρήτη (+234%, από 230 χιλ. το 2013 σε 767 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+119%, από 312 χιλ. το 2013 σε 683 χιλ. το 2018), Νότιο Αιγαίο (+21%, από 419 χιλ. το 2013 σε 506 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+93%, από 193 χιλ. το 2013 σε 372 χιλ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+46%, από 147 χιλ. το 2013 σε 215 χιλ. το 2018), Πελοπόννησος (+35%, από 74 χιλ. το 2013 σε 100 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+11%, από 71 χιλ. το 2013 σε 79 χιλ. το 2018), Θεσσαλία (+55%, από 44 χιλ. το 2013 σε 68 χιλ. το 2018), Ήπειρος (+40%, από 47 χιλ. το 2013 σε 65 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 32 χιλ. το 2013 σε 51 χιλ. το 2018) και Δυτική Μακεδονία (+42%, από 12 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2018 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (13%), η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 65: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2018 κατείχε το 9% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +21% (από 419 χιλ. το 2013 σε 506 χιλ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε Μουσεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +27% (από 122 χιλ. το 2013 σε 155 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Θήρας (-9%, από 70 χιλ. το 2013 σε 63 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Νάξου (+93%, από 15 χιλ. το 2013 σε 28 χιλ. το 2018), Μήλου (+28%, από 11 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018), Πάρου (+69%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018), Μυκόνου (+85%, από 6 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Άνδρου (+160%, από 3 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018), Σύρου (+110%, από 4 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018), Τήνου (+43%, από 3 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και Κέας - Κύθνου (+56%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

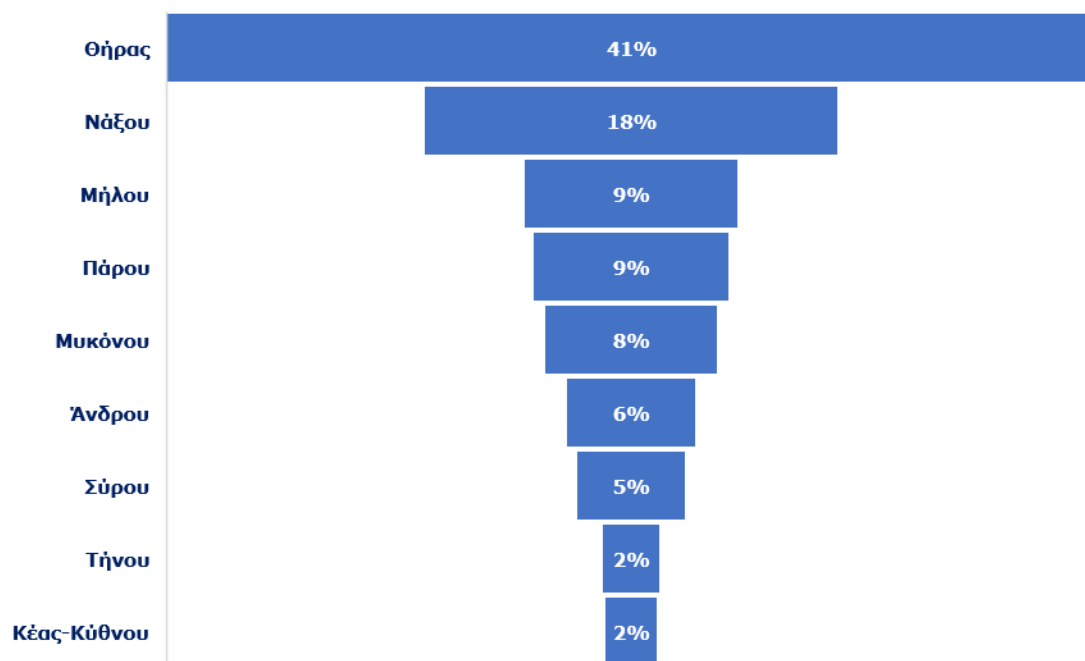
Πίνακας 54: Επισκέπτες σε μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Θήρας	69.600	73.781	72.348	54.507	59.833	63.453	-9%
Νάξου	14.576	17.013	17.414	17.831	29.583	28.202	93%
Μήλου	11.391	11.893	10.084	11.722	12.490	14.545	28%
Πάρου	7.992	9.882	10.217	9.843	12.392	13.472	69%
Μυκόνου	6.388	8.116	7.313	6.314	14.714	11.787	85%
Άνδρου	3.426	3.533	2.072	3.486	5.205	8.897	160%
Σύρου	3.569	5.120	6.354	6.577	5.639	7.498	110%
Τήνου	2.706	2.506	2.574	2.556	3.353	3.857	43%
Κέας-Κύθνου	2.356	2.965	2.857	1.502	4.413	3.675	56%
Κυκλάδες	122.004	134.809	131.233	114.338	147.622	155.386	27%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία των Κυκλάδων για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (41%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Νάξου (18%), Μήλου (9%), Πάρου (9%), Μυκόνου (8%), Άνδρου (6%), Σύρου (5%), Τήνου (2%) και Κέας - Κύθνου (2%).

Διάγραμμα 66: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.6.3 Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2018 κατείχε το 9% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +21% (από 419 χιλ. το 2013 σε 506 χιλ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε Μουσεία των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +18% (από 297 χιλ. το 2013 σε 351 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Ενότητα Καρπάθου (-18%, από 1 χιλ. το 2013 σε 1 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ρόδου (+12%, από 290 χιλ. το 2013 σε 323 χιλ. το 2018), Κω (+814%, από 2 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018) και Καλύμνου (+95%, από 4 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018).

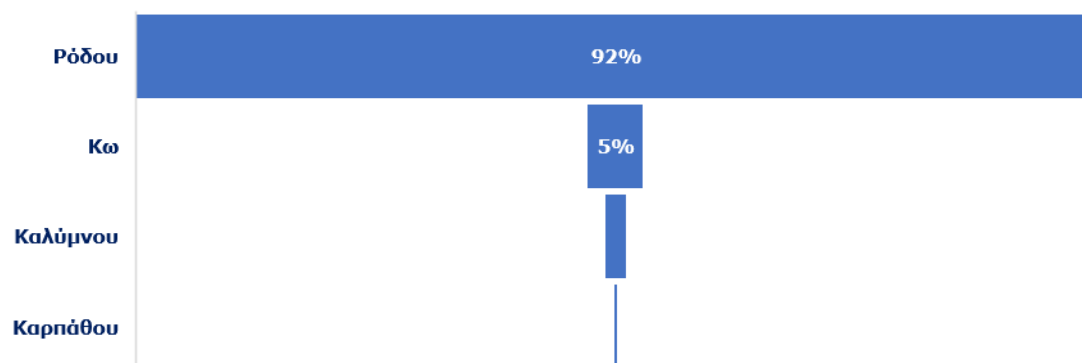
Πίνακας 55: Επισκέπτες σε μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	289.731	340.944	342.237	311.637	334.035	323.449	12%
Κω	2.081	2.301	1.790	1.309	14.184	19.016	814%
Καλύμνου	3.672	3.445	2.412	4.460	4.234	7.177	95%
Καρπάθου	1.216	1.127	916	380	706	1.002	-18%
Δωδεκάνησα	296.700	347.817	347.355	317.786	353.159	350.644	18%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία των Δωδεκανήσων για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου (92%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (5%), Καλύμνου (2%) και Καρπάθου (0,3%).

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2013 - 2018

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +58% (από 8,2 εκατ. το 2013 σε 12,9 εκατ. το 2018).

Πίνακας 56: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

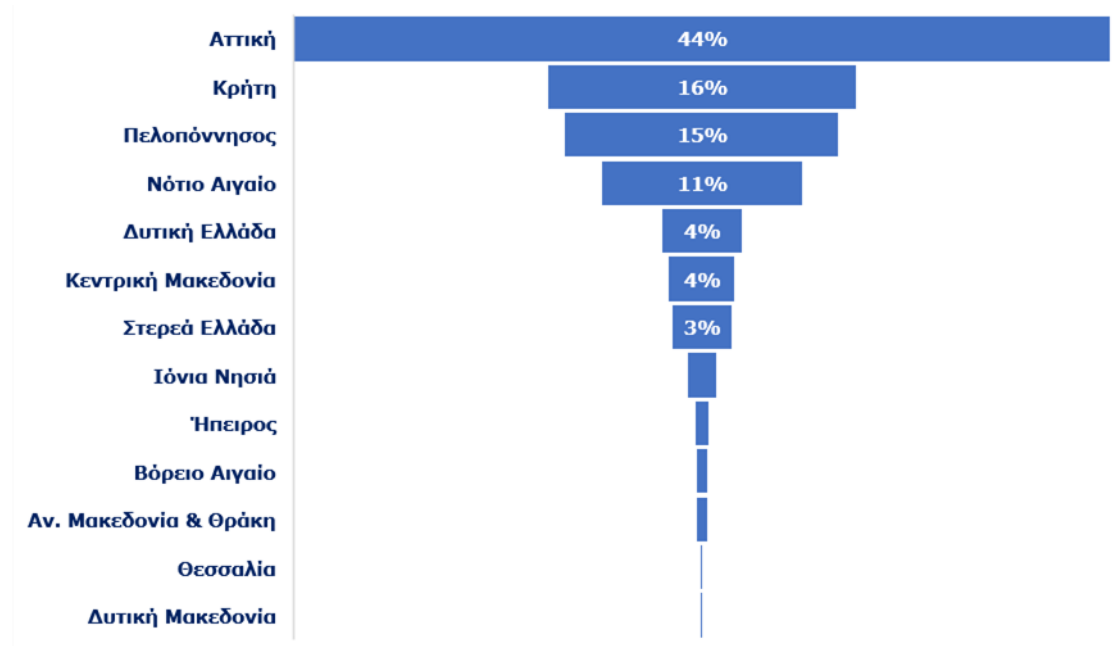
Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018							
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	2.772.044	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	102%
Κρήτη	1.549.062	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	37%
Πελοπόννησος	995.098	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.637.613	1.885.649	89%
Νότιο Αιγαίο	1.438.391	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	-4%
Δυτική Ελλάδα	504.597	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	10%
Κεντρική Μακεδονία	310.823	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	47%
Στερεά Ελλάδα	231.085	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	77%
Ιόνια Νησιά	173.198	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	19%
Ήπειρος	46.422	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	96%
Βόρειο Αιγαίο	74.285	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	14%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53.064	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	37%
Θεσσαλία	16.640	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	13%
Δυτική Μακεδονία	2.180	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	-8%
Ελλάδα	8.166.889	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.319.097	12.901.071	58%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-4%, από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018) και τη Δυτική Μακεδονία (-8%, από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+102%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 5,6 εκατ. το 2018), Κρήτη (+37%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 2,1 εκατ. το 2013), Πελοπόννησος (+89%, από 995 χιλ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+10%, από 505 χιλ. το 2013 σε 557 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+47%, από 311 χιλ. το 2013 σε 458 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+77%, από 231 χιλ. το 2013 σε 410 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+19%, από 173 χιλ. το 2013 σε 207 χιλ. το 2018), Ήπειρο (+96%, από 46 χιλ. το 2013 σε 91 χιλ. το 2018), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 74 χιλ. το 2013 σε 85 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+37%, από 53 χιλ. το 2013 σε 83 χιλ. το 2018) και Θεσσαλία (+13%, από 17 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/5 των επισκέψεων (44%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (15%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2018 αντιπροσώπευε το 11% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας μείωση κατά -4% (από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +47% (από 350 χιλ. το 2013 σε 515 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Θήρας (+38%, από 228 χιλ. το 2013 σε 314 χιλ. το 2018), Μυκόνου (+58%, από 96 χιλ. το 2013 σε 151 χιλ. το 2018), Μήλου (+68%, από 24 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018), Τήνου (+75%, από 1 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018), Άνδρου (+47%, από 195 επισκέπτες το 2013 σε 286 επισκέπτες το 2018) και Κέας - Κύθνου (+6%, από 167 επισκέπτες το 2013 σε 177 επισκέπτες το 2018). Η Ενότητα Νάξου για 1^η φορά το 2018 (7 χιλ.) κατέγραψε επισκεψιμότητα σε αρχαιολογικούς χώρους.

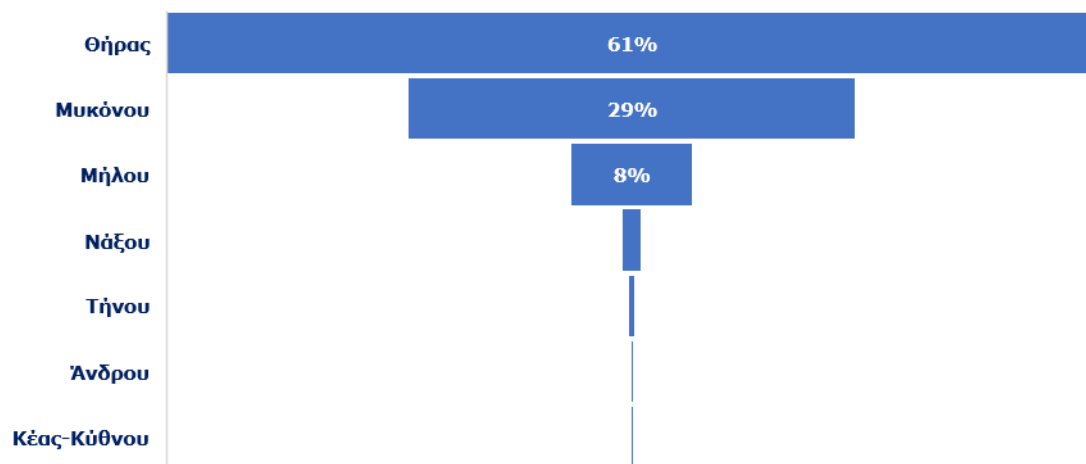
Πίνακας 57: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Θήρας	228.159	297.344	325.403	246.581	285.499	313.807	38%
Μυκόνου	95.883	119.525	134.401	113.416	135.392	151.046	58%
Μήλου	24.437	29.370	29.801	30.120	37.357	41.060	68%
Νάξου	0	0	0	0	0	6.507	
Τήνου	1.063	1.497	1.410	1.080	1.486	1.859	75%
Άνδρου	195	141	73	0	307	286	47%
Κέας-Κύθνου	167	0	73	0	315	177	6%
Κυκλάδες	349.904	447.877	491.161	391.197	460.356	514.742	47%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Θήρας (61%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Μυκόνου (29%), Μήλου (8%), Νάξου (1%), Τήνου (0,4%), Άνδρου (0,1%) και Κέας - Κύθνου (0,03%).

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.7.3 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2018 αντιπροσώπευε το 11% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας μείωση κατά -4% (από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων σημείωσαν μείωση κατά -21% (από 1,1 εκατ. το 2013 σε 864 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, η εικόνα είναι αρνητική: Ρόδου (-11%, από 785 χιλ. το 2013 σε 698 χιλ. το 2018) και Κω (-46%, από 304 χιλ. το 2013 σε 165 χιλ. το 2018). Οι Ενότητες Καλύμνου και Καρπάθου δεν καταγράφουν επισκεψιμότητα σε αρχαιολογικούς χώρους.

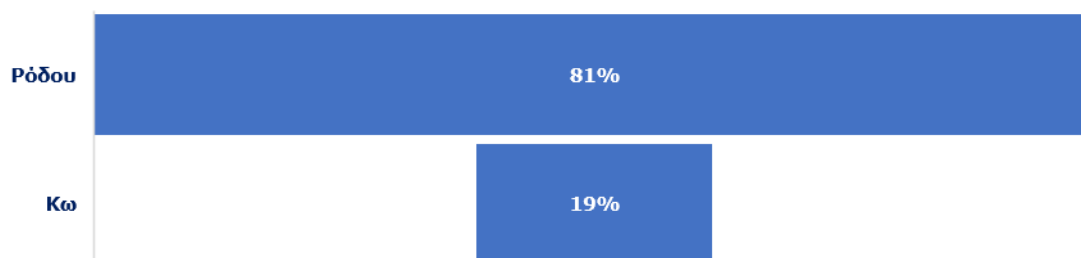
Πίνακας 58: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	784.757	969.773	874.333	623.846	664.397	698.228	-11%
Κω	303.730	358.479	272.671	183.271	187.119	165.365	-46%
Δωδεκάνησα	1.088.487	1.328.252	1.147.004	807.117	851.516	863.593	-21%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ρόδου καταγράφει το 61% και η Ενότητα Κω το 19%.

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων⁵, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών⁶. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από 28.376 χιλ. το 2016 σε 34.831 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-6%, από 714 χιλ. το 2016 σε 675 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (+22%, από 6,4 εκατ. το 2016 σε 7,8 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+27%, από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), Αττικής (+25%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,7 εκατ. το 2018), Κρήτης (+15%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,2 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+29%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+42%, από 1,4 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+5%, από 843 χιλ. το 2016 σε 886 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+15%, από 717 χιλ. το 2016 σε 823 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+36%, από 513 χιλ. το 2016 σε 699 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 409 χιλ. το 2016 σε 549 χιλ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+19%, από 328 χιλ. το 2016 σε 389 χιλ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 330 χιλ. το 2016 σε 349 χιλ. το 2018).

⁵ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

⁶ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

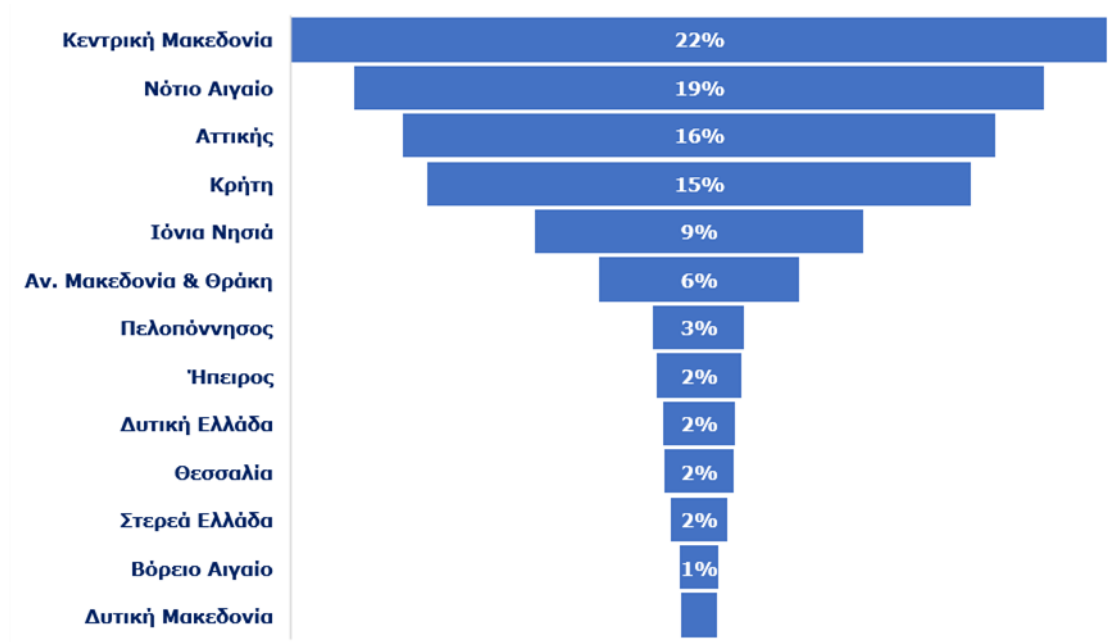
Πίνακας 59: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κεντρική Μακεδονία	6.395	7.262	7.830	22%
Νότιο Αιγαίο	5.227	5.841	6.629	27%
Αττικής	4.543	5.137	5.681	25%
Κρήτη	4.537	4.806	5.228	15%
Ιόνια Νησιά	2.457	2.966	3.162	29%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	1.349	1.930	42%
Πελοπόννησος	843	727	886	5%
Ήπειρος	717	713	823	15%
Δυτική Ελλάδα	513	563	699	36%
Θεσσαλία	714	694	675	-6%
Στερεά Ελλάδα	409	376	549	34%
Βόρειο Αιγαίο	328	364	389	19%
Δυτική Μακεδονία	330	222	349	6%
Ελλάδα	28.376	31.021	34.831	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Κεντρική Μακεδονία (22%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Αττική (16%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 82% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 71: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.2 Επισκέψεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 19% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +27% (από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-1%, από 672 χιλ. το 2016 σε 666 χιλ. το 2018) και της Γαλλίας (-12%, από 488 χιλ. το 2016 σε 432 χιλ. το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Γερμανίας (+38%, από 799 χιλ. το 2016 σε 1.106 χιλ. το 2018), των ΗΠΑ (+55%, από 357 χιλ. το 2016 σε 555 χιλ. το 2018), της Ιταλίας (+28%, από 422 χιλ. το 2016 σε 538 χιλ. το 2018), της Πολωνίας (+50%, από 213 χιλ. το 2016 σε 320 χιλ. το 2018), της Ολλανδίας (+44%, από 221 χιλ. το 2016 σε 318 χιλ. το 2018), της Ρωσίας (+7%, από 176 χιλ. το 2016 σε 189 χιλ. το 2018) και των Λοιπών (+33%, από 1,9 εκατ. το 2016 σε 2,5 εκατ. το 2018) αύξηση.

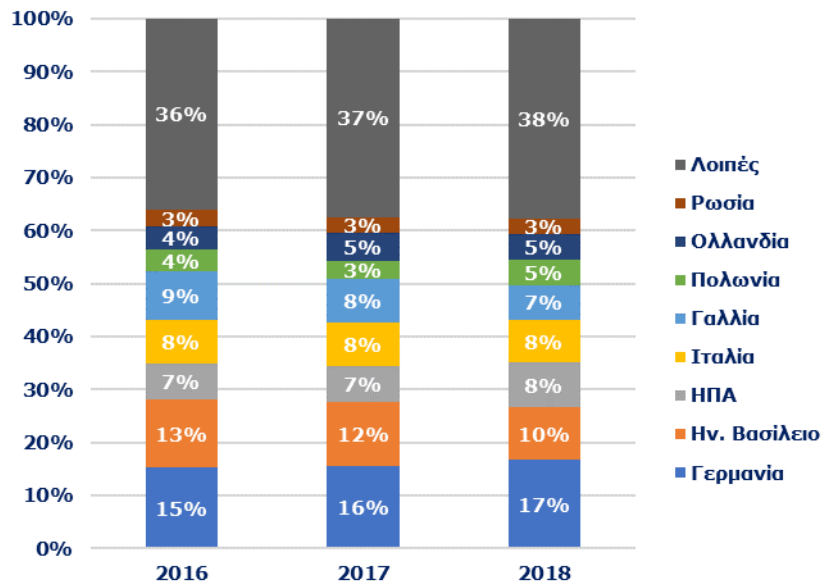
Πίνακας 60: Επισκέψεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	799	911	1.106	38%
Ην. Βασίλειο	672	706	666	-1%
ΗΠΑ	357	398	555	55%
Ιταλία	422	474	538	28%
Γαλλία	488	486	432	-12%
Πολωνία	213	195	320	50%
Ολλανδία	221	310	318	44%
Ρωσία	176	177	189	7%
Λοιπές	1.878	2.184	2.506	33%
Σύνολο	5.227	5.841	6.629	27%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 17% (15% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 10% (13% το 2016), από τις ΗΠΑ με 8% (7% το 2016), από την Ιταλία με 8% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Γαλλία με 7% (9% το 2016), από την Πολωνία με 5% (4% το 2016), από την Ολλανδία με 5% (4% το 2016), από την Ρωσία με 3% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016) και από τις Λοιπές με 38% (36% το 2016).

Διάγραμμα 72: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +19% (από 190.402 χιλ. το 2016 σε 227.012 χιλ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 40,0 εκατ. το 2016 σε 51,1 εκατ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+23%, από 36,3 εκατ. το 2016 σε 44,7 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+11%, από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,8 εκατ. το 2018), της Αττικής (+27%, από 24,8 εκατ. το 2016 σε 31,4 εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+15%, από 21,5 εκατ. το 2016 σε 24,8 εκατ. το 2018), της Πελοποννήσου (+15%, από 5,8 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+19%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 6,5 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 2,7 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+27%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,1 εκατ. το 2018) και της Στερεάς Ελλάδας (+63%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Θεσσαλίας (-18%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,2 εκατ. το 2018), της Ηπείρου (-7%, από 3,6 εκατ. το 2016 σε 3,4 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2018) μείωση.

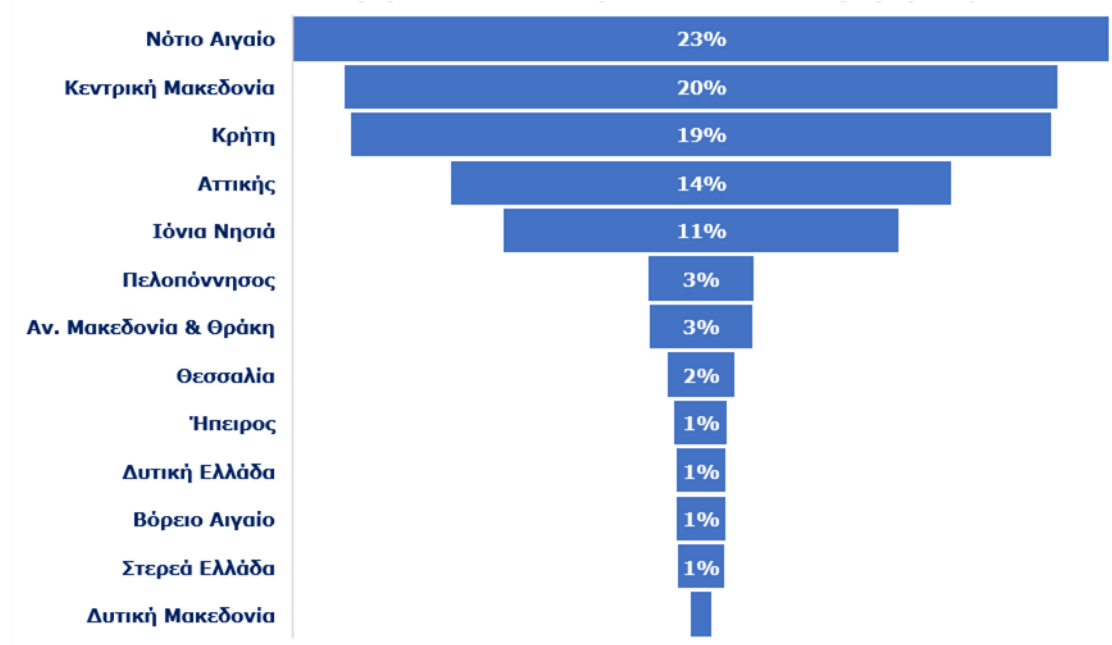
Πίνακας 61: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	39.996	46.210	51.084	28%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.782	44.690	23%
Κρήτη	39.378	40.271	43.819	11%
Αττικής	24.769	29.437	31.386	27%
Ιόνια Νησιά	21.493	24.944	24.762	15%
Πελοπόννησος	5.760	5.214	6.614	15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	5.421	6.467	19%
Θεσσαλία	5.121	5.027	4.217	-18%
Ήπειρος	3.622	3.643	3.362	-7%
Δυτική Ελλάδα	2.742	2.819	3.184	16%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	3.217	3.113	27%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.013	2.998	63%
Δυτική Μακεδονία	1.475	859	1.316	-11%
Ελλάδα	190.402	209.855	227.012	19%

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), στη Κεντρική Μακεδονία (20%), στη Κρήτη (19%), στην Αττική (14%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Άξιο αναφοράς, είναι ότι ενώ η Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται στην 1^η θέση επισκεψιμότητας στο σύνολο των 13 Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις βρίσκεται στην 2^η θέση.

Διάγραμμα 73: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.4 Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 23% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +28% (από 40,0 εκατ. το 2016 σε 51,1 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την αγορά του Ην. Βασιλείου (-0,03%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 5,4 εκατ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+46%, από 6,5 εκατ. το 2016 σε 9,5 εκατ. το 2018), Ιταλία (+10%, από 3,8 εκατ. το 2016 σε 4,2 εκατ. το 2018), Γαλλία (+6%, από 3,4 εκατ. το 2016 σε 3,6 εκατ. το 2018), ΗΠΑ (+45%, από 2,4 εκατ. το 2016 σε 3,4 εκατ. το 2018), Ολλανδία (+41%, από 1,9 εκατ. το 2016 σε 2,7 εκατ. το 2018), Πολωνία (+28%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 2,3 εκατ. το 2018), Ρωσία (+18%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,7 εκατ. το 2018) και Λοιπές (+36%, από 13,4 εκατ. το 2016 σε 18,3 εκατ. το 2018).

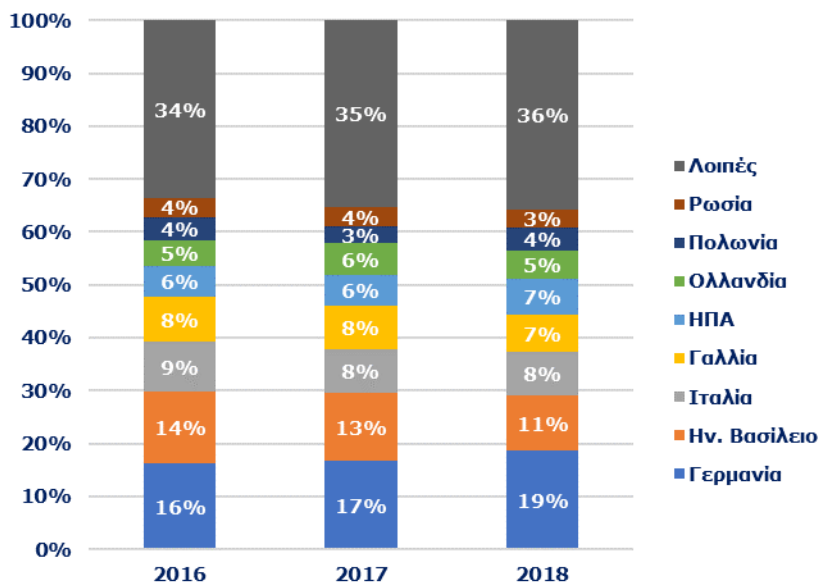
Πίνακας 62: Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	6.512	7.790	9.520	46%
Ην. Βασίλειο	5.411	5.879	5.409	0%
Ιταλία	3.796	3.779	4.178	10%
Γαλλία	3.356	3.878	3.564	6%
ΗΠΑ	2.358	2.682	3.423	45%
Ολλανδία	1.931	2.708	2.731	41%
Πολωνία	1.770	1.483	2.264	28%
Ρωσία	1.451	1.674	1.716	18%
Λοιπές	13.410	16.337	18.278	36%
Σύνολο	39.996	46.210	51.084	28%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 19% (16% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 11% (14% το 2016), από την Ιταλία με 8% (9% το 2016), από την Γαλλία με 7% (8% το 2016), από τις ΗΠΑ με 7% (6% το 2016), από την Ολλανδία με 5% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Πολωνία με 4% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Ρωσία με 3% (4% το 2016) και από τις Λοιπές με 36% (34% το 2016).

Διάγραμμα 74: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από € 12.749 εκατ. το 2016 σε € 15.653 εκατ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+41%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 4,4 δισ. το 2018), της Κρήτης (+1%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,1 δισ. το 2018), της Αττικής (+31%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+35%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+12%, από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,7 δισ. το 2018), της Πελοποννήσου (+28%, από € 324 εκατ. το 2016 σε € 415 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από € 288 εκατ. το 2016 σε € 322 εκατ. το 2018), της Ηπείρου (+2%, από € 218 εκατ. το 2016 σε € 222 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+46%, από € 146 εκατ. το 2016 σε € 212 εκατ. το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+65%, από € 117 εκατ. το 2016 σε 194 εκατ. το 2018) και του Βορείου Αιγαίου (+26%, από € 131 εκατ. το 2016 σε € 164 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα μείωση σημείωσαν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (-10%, από € 301 εκατ. το 2016 σε € 270 εκατ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από € 68 εκατ. το 2016 σε € 61 εκατ. το 2018).

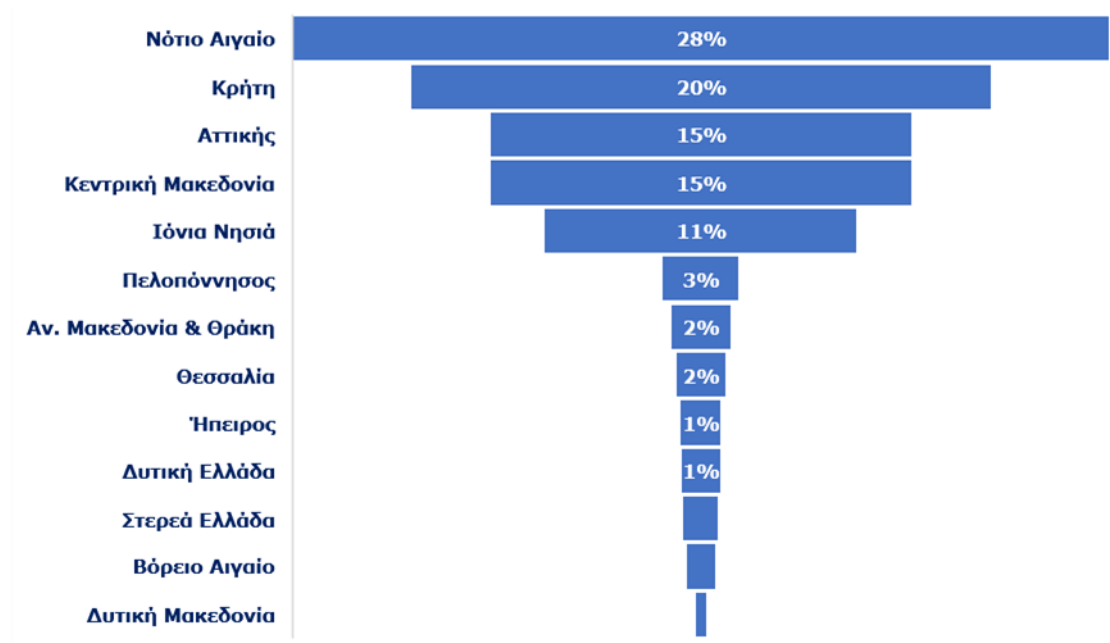
Πίνακας 63: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	3.136	3.653	4.414	41%
Κρήτη	3.095	3.260	3.134	1%
Αττικής	1.734	2.083	2.279	31%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	1.852	2.275	35%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.775	1.691	12%
Πελοπόννησος	324	307	415	28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	282	322	12%
Θεσσαλία	301	290	270	-10%
Ήπειρος	218	216	222	2%
Δυτική Ελλάδα	146	159	212	46%
Στερεά Ελλάδα	117	113	194	65%
Βόρειο Αιγαίο	131	167	164	26%
Δυτική Μακεδονία	68	45	61	-11%
Ελλάδα	12.749	14.202	15.653	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (28%), στη Κρήτη (20%), στην Αττική (15%), στη Κεντρική Μακεδονία (15%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και στα 3 βασικά μεγέθη (επισκέψεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις) το top-5 των Περιφερειών παραμένει ίδιο με διαφοροποιήσεις μόνο στις θέσεις.

Διάγραμμα 75: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.6 Εισπράξεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύει το 28% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2016 κατά +41% (από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 4,4 δισ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης όλες καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Γερμανία (+77%, από € 470 εκατ. το 2016 σε € 831 εκατ. το 2018), Ην. Βασίλειο (+17%, από € 425 εκατ. το 2016 σε € 498 εκατ. το 2018), ΗΠΑ (+44%, από € 267 εκατ. το 2016 σε € 383 εκατ. το 2018), Ιταλία (+36%, από € 250 εκατ. το 2016 σε € 339 εκατ. το 2018), Γαλλία (+7%, από € 270 εκατ. το 2016 σε € 289 εκατ. το 2018), Ολλανδία (+71%, από € 122 εκατ. το 2016 σε € 208 εκατ. το 2018), Πολωνία (+53%, από € 110 εκατ. το 2016 σε € 167 εκατ. το 2018), Ρωσία (+19%, από € 111 εκατ. το 2016 σε € 132 εκατ. το 2018) και Λοιπές (+41%, από € 1,1 δισ. το 2016 σε € 1,6 δισ. το 2018).

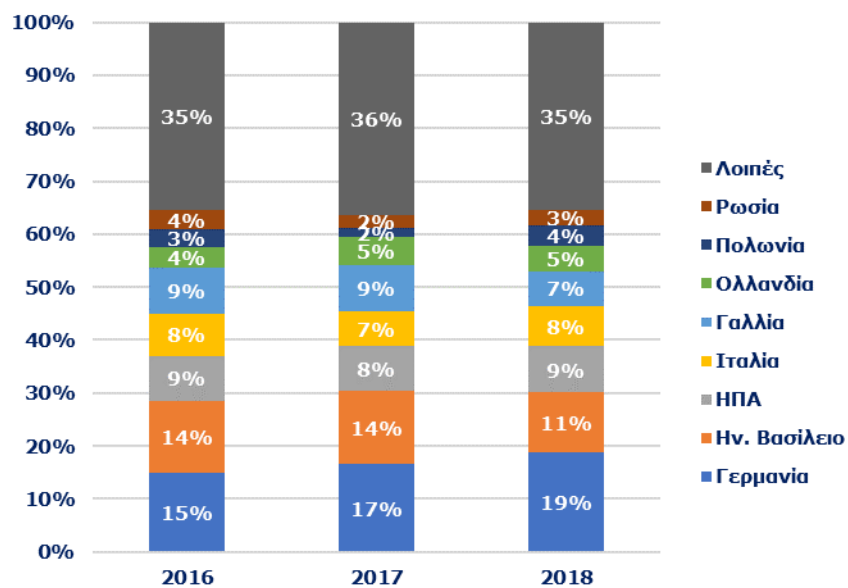
Πίνακας 64: Εισπράξεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά Ενότητα (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	470	606	831	77%
Ην. Βασίλειο	425	505	498	17%
ΗΠΑ	267	310	383	44%
Ιταλία	250	240	339	36%
Γαλλία	270	321	289	7%
Ολλανδία	122	194	208	71%
Πολωνία	110	58	167	53%
Ρωσία	111	88	132	19%
Λοιπές	1.112	1.332	1.565	41%
Σύνολο	3.136	3.653	4.414	41%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 19% (15% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 11% (14% το 2016), από τις ΗΠΑ με 9% (αμετάβλητο σε σύγκριση με το 2016), από την Ιταλία με 8% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Γαλλία με 7% (9% το 2016), από την Ολλανδία με 5% (4% το 2016), από την Πολωνία με 4% (3% το 2016), από την Ρωσία με 3% (4% το 2016) και από τις Λοιπές με 35% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016).

Διάγραμμα 76: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018**5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα**

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε οριακή αύξηση κατά +0,02% (από € 449 το 2016 σε € 449 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+11%, από € 600 το 2016 σε € 666 το 2018), της Πελοποννήσου (+22%, από € 384 το 2016 σε € 469 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+6%, από € 399 το 2016 σε € 422 το 2018), της Αττικής (+5%, από € 382 το 2016 σε € 401 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+23%, από € 287 το 2016 σε € 353 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 283 το 2016 σε € 303 το 2018) και της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 264 το 2016 σε € 291 το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κρήτης (-12%, από € 682 το 2016 σε € 599 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-13%, από € 612 το 2016 σε € 535 το 2018), της Θεσσαλίας (-5%, από € 422 το 2016 σε € 401 το 2018), της Ηπείρου (-11%, από € 304 το 2016 σε € 270 το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από € 205 το 2016 σε € 174 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-21%, από € 212 το 2016 σε € 167 το 2018) μείωση.

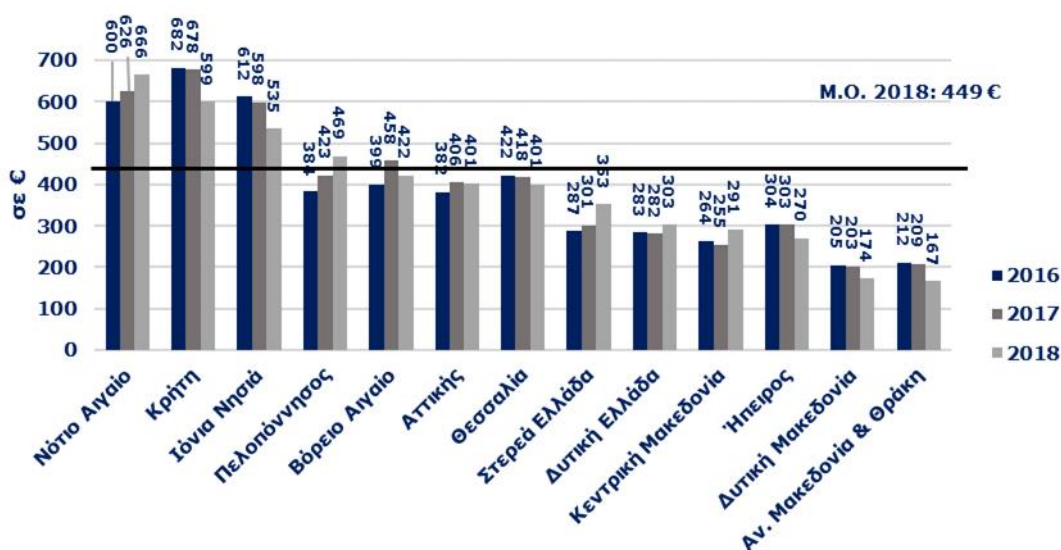
Πίνακας 65: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	600	626	666	11%
Κρήτη	682	678	599	-12%
Ιόνια Νησιά	612	598	535	-13%
Πελοπόννησος	384	423	469	22%
Βόρειο Αιγαίο	399	458	422	6%
Αττικής	382	406	401	5%
Θεσσαλία	422	418	401	-5%
Στερεά Ελλάδα	287	301	353	23%
Δυτική Ελλάδα	283	282	303	7%
Κεντρική Μακεδονία	264	255	291	10%
Ήπειρος	304	303	270	-11%
Δυτική Μακεδονία	205	203	174	-15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	209	167	-21%
Ελλάδα	449	458	449	0%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 626 το 2017 και € 666 το 2018), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 678 το 2017 και € 599 το 2018), Ιονίων Νήσων (€ 612 το 2016, € 598 το 2017 και € 535 το 2018), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 384 το 2016, € 423 το 2017 και € 469 το 2018) και Βορείου Αιγαίου (μόνο για το 2017, € 399 το 2016, € 458 το 2017 και € 422 το 2018).

Διάγραμμα 77: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση κατά +11% (από € 600 το 2016 σε € 666 το 2018). Επιμέρους όλες οι αγορές κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (-8%, από € 748 το 2016 σε € 691 το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+28%, από € 588 το 2016 σε € 751 το 2018), Ην. Βασίλειο (+18%, από € 633 το 2016 σε € 748 το 2018), Ρωσία (+11%, από € 632 το 2016 σε € 701 το 2018), Γαλλία (+5%, από € 640 το 2016 σε € 669 το 2018), Ολλανδία (+15%, από € 571 το 2016 σε € 655 το 2018), Ιταλία (+23%, από € 511 το 2016 σε € 630 το 2018), Πολωνία (+6%, από € 496 το 2016 σε € 524 το 2018) και Λοιπές (+6%, από € 592 το 2016 σε € 624 το 2018). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για τα έτη 2016, 2017 και 2018 έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 34%, 37% και 48% αντίστοιχα.

Πίνακας 66: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2016 - 2018

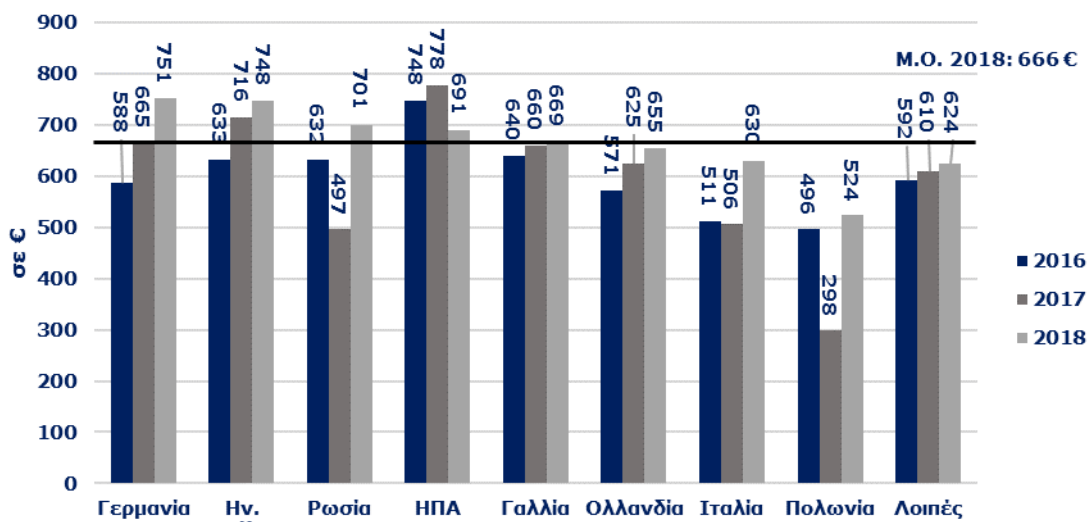
Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	588	665	751	28%
Ην. Βασίλειο	633	716	748	18%
Ρωσία	632	497	701	11%
ΗΠΑ	748	778	691	-8%
Γαλλία	640	660	669	5%
Ολλανδία	571	625	655	15%
Ιταλία	511	506	630	23%
Πολωνία	496	298	524	6%
Λοιπές	592	610	624	6%
Περιφέρεια	600	626	666	11%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Συγκριτικά με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 633 το 2016, € 716 το 2017 και € 748 το 2018), των ΗΠΑ (€ 748 το 2016, € 778 το 2017 και € 691 το 2018) και της Γαλλίας (€ 640 το 2016, € 660 το 2017 και € 669 το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη, της Γερμανίας (€ 588 το 2016, € 665 το 2017 και € 751 το 2018) μόνο τα έτη 2017 και 2018, της Ρωσίας (€ 632 το 2016, € 497 το 2017 και € 701 το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2018 ενώ αντίθετα οι επισκέπτες από την Ολλανδία (€ 571 το 2016, € 625 το 2017 και € 655 το 2018), την Ιταλία (€ 511 το 2016, € 506

το 2017 και € 630 το 2018), την Πολωνία (€ 496 το 2016, € 298 το 2017 και € 524 το 2018) και τις Λοιπές (€ 592 το 2016, € 610 το 2017 και € 624 το 2018) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα 3 έτη.

Διάγραμμα 78: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Αττικής (σε €), 2016 – 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

5.2.3 Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 67 το 2016 σε € 69 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+10%, από € 78 το 2016 σε € 86 το 2018), της Αττικής (+4%, από € 70 το 2016 σε € 73 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+25%, από € 53 το 2016 σε € 67 το 2018), της Ηπείρου (+10%, από € 60 το 2016 σε € 66 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+2%, από € 63 το 2016 σε € 65 το 2018), της Θεσσαλίας (+9%, από € 59 το 2016 σε € 64 το 2018), της Πελοποννήσου (+12%, από € 56 το 2016 σε € 63 το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 46 το 2016 σε € 51 το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (+0,2%, από € 46 το 2016 σε € 46 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-9%, από € 79 το 2016 σε € 72 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-2%, από € 70 το 2016 σε € 68 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 53 το 2016 σε € 53 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 53 το 2016 σε € 50 το 2018) μείωση.

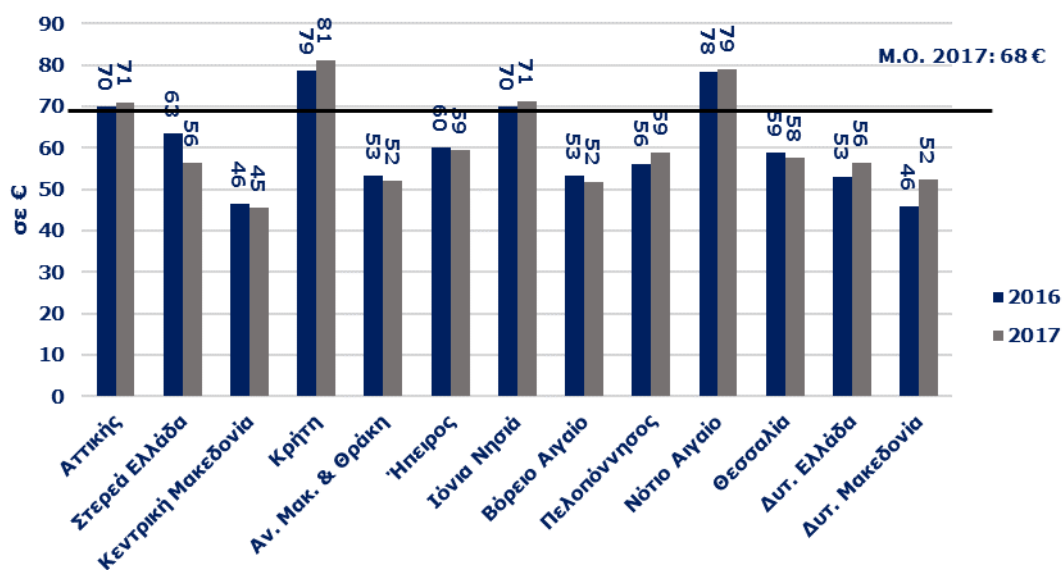
Πίνακας 67: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	78	79	86	10%
Αττικής	70	71	73	4%
Κρήτη	79	81	72	-9%
Ιόνια Νησιά	70	71	68	-2%
Δυτική Ελλάδα	53	56	67	25%
Ήπειρος	60	59	66	10%
Στερεά Ελλάδα	63	56	65	2%
Θεσσαλία	59	58	64	9%
Πελοπόννησος	56	59	63	12%
Βόρειο Αιγαίο	53	52	53	-1%
Κεντρική Μακεδονία	46	45	51	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	52	50	-7%
Δυτική Μακεδονία	46	52	46	0%
Ελλάδα	67	68	69	3%

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Ημερήσια Δαπάνη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 79 το 2017 και € 86 το 2018), Αττικής (€ 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 73 το 2018), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 81 το 2017 και € 72 το 2018) και Ιονίων Νήσων (μόνο για το 2016 και το 2017, € 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 68 το 2018).

Διάγραμμα 79: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.2.4 Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 – 2018 κατά +10% (από € 78 το 2016 σε € 86 το 2018). Επιμέρους όλες οι αγορές καταγράφουν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση την αγορά των ΗΠΑ (-1%, από € 113 το 2016 σε € 112 το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (+17%, από € 79 το 2016 σε € 92 το 2018), Γερμανία (+21%, από € 72 το 2016 σε € 87 το 2018), Ιταλία (+24, από € 66 το 2016 σε € 81 το 2018), Γαλλία (+1%, από € 80 το 2016 σε € 81 το 2018), Ρωσία (+0,3%, από € 77 το 2016 σε € 77 το 2018), Ολλανδία (+21%, από € 63 το 2016 σε € 76 το 2018), Πολωνία (+19%, από € 62 το 2016 σε € 74 το 2018) και Λοιπές (+3%, από € 83 το 2016 σε € 86 το 2018). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2016, 2017 και 2018 η Μέση Ημερήσια Δαπάνη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 17%, 17% και 25% αντίστοιχα.

Πίνακας 68: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2016 - 2018

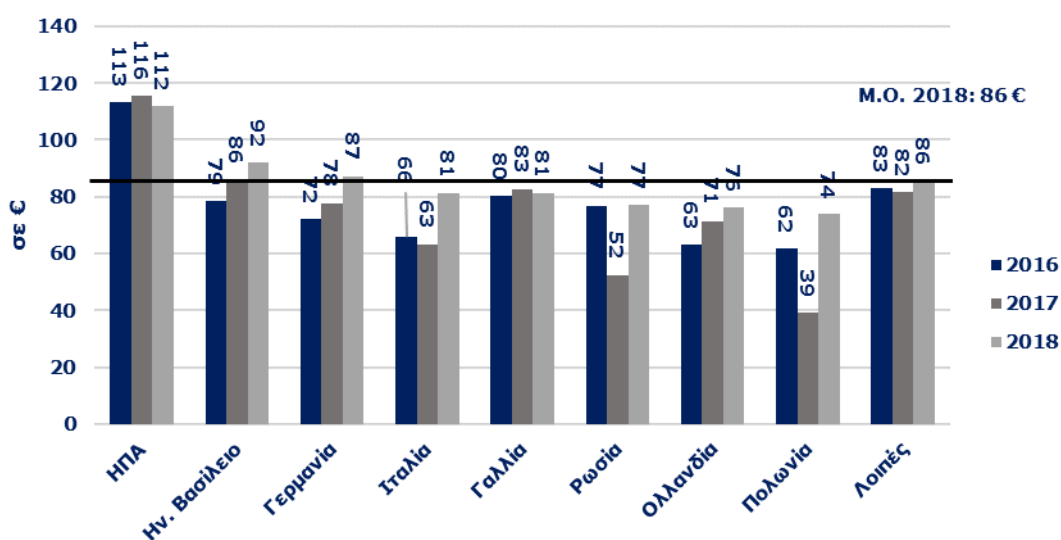
Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
ΗΠΑ	113	116	112	-1%
Ην. Βασίλειο	79	86	92	17%
Γερμανία	72	78	87	21%
Ιταλία	66	63	81	24%
Γαλλία	80	83	81	1%
Ρωσία	77	52	77	0%
Ολλανδία	63	71	76	21%
Πολωνία	62	39	74	19%
Λοιπές	83	82	86	3%
Περιφέρεια	78	79	86	10%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETTE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά των ΗΠΑ (€ 113 το 2016, € 116 το 2017 και € 112 το 2018) και του Ην. Βασιλείου (€ 79 το 2016, € 86 το 2017 και € 92 το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη και για τα 3 έτη, την Γαλλία (€ 80 το 2016, € 83 το 2017 και € 81 το 2018) και τις Λοιπές (€ 83 το 2016, € 82 το 2017 και € 86 το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2017, την Γερμανία (€ 72 το 2016, € 78 το 2017 και € 87 το 2018) μόνο το 2018 ενώ αντίθετα οι αγορές της Ιταλίας (€ 66 το 2016, € 63 το 2017 και € 81 το 2018), της

Ρωσίας (€ 77 το 2016, € 52 το 2017 και € 77 το 2018), της Ολλανδίας (€ 63 το 2016, € 71 το 2017 και € 76 το 2018) και της Πολωνίας (€ 62 το 2016, € 39 το 2018 και € 74 το 2018) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη από αυτής του συνόλου της Περιφέρειας και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 80: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε €), 2016 – 2018

Πηγή: Τρε - Επεξεργασία INSET Intelligence

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 6,7 ημέρες το 2016 σε 6,5 ημέρες το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+7%, από 7,5 ημέρες το 2016 σε 8,0 ημέρες το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+0,1%, από 7,7 ημέρες το 2016 σε 7,7 ημέρες το 2018), Πελοποννήσου (+10%, από 6,8 ημέρες το 2016 σε 7,5 ημέρες το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 5,7 ημέρες το 2016 σε 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (+0,5%, από 5,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-4%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 8,4 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018), της Θεσσαλίας (-13%, από 7,2 ημέρες το 2016 σε 6,2 ημέρες το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 5,3 ημέρες το 2016 σε 4,6 ημέρες το 2018), της Ηπείρου (-20%, από 5,1 ημέρες το 2016 σε 4,1 ημέρες το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 3,8 ημέρες το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-16%, από 4,0 ημέρες το 2016 σε 3,4 ημέρες το 2018) μείωση.

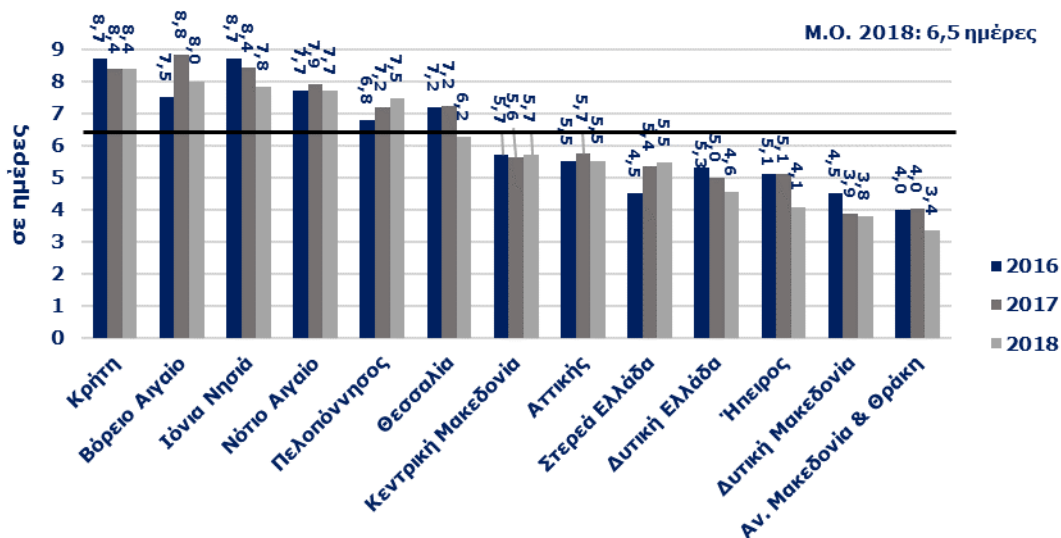
Πίνακας 69: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κρήτη	8,7	8,4	8,4	-4%
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,8	8,0	7%
Ιόνια Νησιά	8,7	8,4	7,8	-10%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,9	7,7	0%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	7,5	10%
Θεσσαλία	7,2	7,2	6,2	-13%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	5,6	5,7	0%
Αττικής	5,5	5,7	5,5	0%
Στερεά Ελλάδα	4,5	5,4	5,5	21%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,0	4,6	-14%
Ήπειρος	5,1	5,1	4,1	-20%
Δυτική Μακεδονία	4,5	3,9	3,8	-16%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	4,0	3,4	-16%
Ελλάδα	6,7	6,8	6,5	-3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 8,4 ημέρες το 2018), του Βορείου Αιγαίου (7,5 ημέρες το 2016, 8,8 ημέρες το 2017 και 8,0 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 ημέρες το 2016, 7,9 ημέρες το 2017 και 7,7 ημέρες το 2018) και της Πελοποννήσου (6,8 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 7,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 6,2 ημέρες το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 ημέρες το 2016, 5,6 ημέρες το 2017 και 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (5,5 ημέρες το 2016, 5,7 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Στερεάς Ελλάδας (4,5 ημέρες το 2016, 5,4 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Δυτικής Ελλάδας (5,3 ημέρες το 2016, 5,0 ημέρες το 2017 και 4,6 ημέρες το 2018), Ηπείρου (5,1 ημέρες το 2016, 5,1 ημέρες το 2017 και 4,1 ημέρες το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (4,5 ημέρες το 2016, 3,9 ημέρες το 2017 και 3,8 ημέρες το 2018) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 ημέρες το 2016, 4,0 ημέρες το 2017 και 3,4 ημέρες το 2018) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 81: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά χώρα προέλευσης

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κατέγραψε οριακή αύξηση κατά +0,1% (από 7,7 ημέρες το 2016 σε 7,7 ημέρες το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ολλανδίας (-5%, από 9,1 ημέρες το 2016 σε 8,6 ημέρες το 2018), της Ιταλίας (-0,2%, από 7,8 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018), της Πολωνίας (-12%, από 8,0 ημέρες το 2016 σε 7,1 ημέρες το 2018) και των ΗΠΑ (-7%, από 6,6 ημέρες το 2016 σε 6,2 ημέρες το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Ρωσίας (+11%, από 8,2 ημέρες το 2016 σε 9,1 ημέρες το 2018), της Γερμανίας (+6%, από 8,2 ημέρες το 2016 σε 8,6 ημέρες το 2018), της Γαλλίας (+4%, από 8,0 ημέρες το 2016 σε 8,3 ημέρες το 2018), του Ην. Βασιλείου (+1%, από 8,1 ημέρες το 2016 σε 8,1 ημέρες το 2018) και των Λοιπών (+2%, από 7,1 ημέρες το 2016 σε 7,3 ημέρες το 2018) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2016, 2017 και 2018 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 15%, 17% και 18% αντίστοιχα.

Πίνακας 70: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε ημέρες), 2016 - 2018

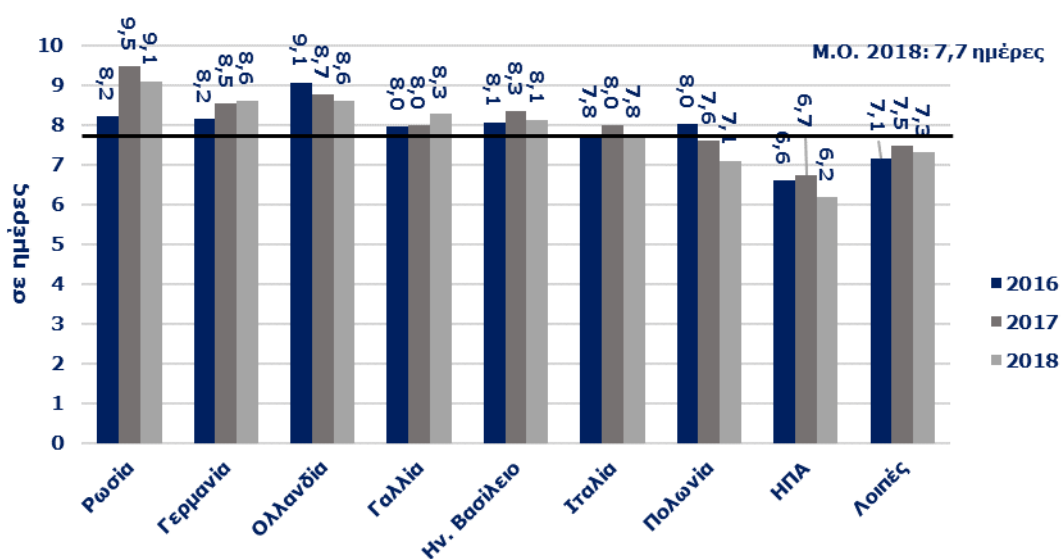
Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανά αγορά (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ρωσία	8,2	9,5	9,1	11%
Γερμανία	8,2	8,5	8,6	6%
Ολλανδία	9,1	8,7	8,6	-5%
Γαλλία	8,0	8,0	8,3	4%
Ην. Βασίλειο	8,1	8,3	8,1	1%
Ιταλία	7,8	8,0	7,8	0%
Πολωνία	8,0	7,6	7,1	-12%
ΗΠΑ	6,6	6,7	6,2	-7%
Λοιπές	7,1	7,5	7,3	2%
Περιφέρεια	7,7	7,9	7,7	0%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETΕ - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρωσίας (8,2 ημέρες το 2016, 9,5 ημέρες το 2017 και 9,1 ημέρες το 2018), της Γερμανίας (8,2 ημέρες το 2016, 8,5 ημέρες το 2017 και 8,6 ημέρες το 2018), της Ολλανδίας (9,1 ημέρες το 2016, 8,7 ημέρες το 2017 και 8,6 ημέρες το 2018), της Γαλλίας (8,0 ημέρες το 2016, 8,0 ημέρες το 2017 και 8,3 ημέρες το 2018), του Ην.

Βασιλείου (8,1 ημέρες το 2016, 8,3 ημέρες το 2017 και 8,1 ημέρες το 2018) και της Ιταλίας (7,8 ημέρες το 2016, 8,0 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη, την αγορά της Πολωνίας (8,0 ημέρες το 2016, 7,6 ημέρες το 2017 και 7,1 ημέρες το 2018) μόνο για το 2016 ενώ αντίθετα οι επισκέπτες από τις αγορές των ΗΠΑ (6,6 ημέρες το 2016, 6,7 ημέρες το 2017 και 6,2 ημέρες το 2018) και των Λοιπών (7,1 ημέρες το 2016, 7,5 ημέρες το 2017 και 7,3 ημέρες το 2018) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 82: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σημείωσε το 2018 την 2^η υψηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 6.629 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2018 την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +21% (από 911 χιλ. το 2017 σε 1.106 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η γερμανική οικονομία μετά από μια περίοδο τεχνικής ύφεσης στα μέσα του 2019, αναμένεται να αναπτυχθεί αν και με μικρούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εξωτερική ζήτηση φαίνεται τώρα να είναι ασθενέστερη απ' ότι αναμενόταν, ενώ και η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να υποχωρήσει λόγω των χαμηλών επενδύσεων. Η αγορά εργασίας, αντίθετα, θα υποστηρίξει την ιδιωτική κατανάλωση αν και με χαμηλότερο ρυθμό απ' ότι τα προηγούμενα έτη. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και η εγχώρια αποταμίευση παραμένουν σε υψηλά επίπεδα ενώ η δημοσιονομική κατεύθυνση αναμένεται να είναι ήπια επεκτατική κατά την περίοδο πρόβλεψης, καθώς τα πλεονάσματα του προϋπολογισμού μειώνονται.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2018 την 2^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -6% (από 706 χιλ. το 2017 σε 666 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει ανθεκτική, αν και με ευμετάβλητη και αναμένεται να αυξηθεί με σταθερό ρυθμό. Η ιδιωτική κατανάλωση θα βρει υποστήριξη από την αύξηση των μισθών, αλλά η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις του Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ είναι πιθανόν να επηρεάσουν τις επενδύσεις των επιχειρήσεων. Το εμπόριο αναμένεται να παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης όσο η εξωτερική ζήτηση παραμένει αδύναμη. Η αύξηση της απασχόλησης αναμένεται να επιβραδυνθεί, η ανεργία να παραμείνει σχεδόν στα ίδια επίπεδα ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί το 2019 και τα επόμενα χρόνια παρουσιάσει σταδιακή ανάπτυξη.

ΗΠΑ: η αμερικάνικη αγορά αποτελεί την 3^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας αύξηση κατά +39% (από 398 χιλ. το 2017 σε 555 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αμερικανική οικονομία αναμένεται να επιβραδυνθεί, καθώς εξακολουθούν να υφίστανται οι οικονομικές εντάσεις με την Κίνα και η αυξημένη πολιτική αβεβαιότητα, οι οποίες επηρεάζουν τις προοπτικές των ιδιωτικών επενδύσεων. Ταυτόχρονα, η πρόσφατη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής έχει ως στόχο να μετριάσει την οικονομική ύφεση, ενώ τα ουδέτερα αποτελέσματα από τα σημαντικά δημοσιονομικά κίνητρα που εφαρμόστηκαν πέρυσι αρχίζουν να φθίνουν.

Ιταλία: η ιταλική αγορά αποτελεί την 4^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση επισκέψεων κατά +14% (από 474 χιλ. το 2017 σε 538 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία της Ιταλίας παραμένει στάσιμη από τις αρχές του 2018 και εξακολουθεί να μην παρουσιάζει σημάδια ουσιαστικής ανάκαμψης. Το 2020, η ανάπτυξη αναμένεται να είναι ήπια, εξαιτίας της αύξησης της εξωτερικής ζήτησης και των δαπανών των νοικοκυριών, αν και οι τελευταίες θα περιοριστούν εν μέρει από μια εξασθενημένη αγορά εργασίας. Το έλλειμα και το χρέος αναμένονται να αυξηθούν τα επόμενα χρόνια, λόγω της ασθενούς οικονομικής ανάπτυξης και του αυξανόμενου κόστους των μέτρων που πάρθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί φέτος και να αυξηθεί μετριοπαθώς το 2020-2021.

Γαλλία: η γαλλική αγορά αποτελεί την 5^η μεγαλύτερη αγορά για την Περιφέρεια, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -11% (από 486 χιλ. το 2017 σε 432 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ της γαλλικής οικονομίας προβλέπεται να μειωθεί το 2019 και να παραμείνει στα ίδια επίπεδα το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση προβλέπεται να αυξηθεί, αντισταθμίζοντας εν μέρει την επιβράδυνση των επενδύσεων, ενώ η συνεισφορά των εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ προβλέπεται να είναι ουδέτερη τα προσεχή έτη. Το δημόσιο έλλειμα προβλέπεται προσωρινά να υπερβεί το 3% του ΑΕΠ το 2019, αλλά θα μειωθεί σε 2,2% το 2020 και το 2021.

Πολωνία: η πολωνική αγορά αποτελεί την 6^η μεγαλύτερη αγορά για το 2018 της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +64% (από 195 χιλ. το 2017 σε 320 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της

[Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ της Πολωνίας αναμένεται να διατηρηθεί το 2019 στο 4,1%. Το 2020, προβλέπεται σταδιακή επιβράδυνση, ακολουθούμενη από μια σταθεροποίηση το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης υποστηριζόμενη από τις ευνοϊκές τάσεις της αγοράς εργασίας και τα δημοσιονομικά κίνητρα. Η αύξηση των επενδύσεων αναμένεται να είναι ήπια, λόγω των ασθενέστερων προσδοκιών της ζήτησης στον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι δημόσιες επενδύσεις προβλέπονται να αυξηθούν, αν και σε βραδύτερο ρυθμό, σε μεγάλο βαθμό από τα κονδύλια της ΕΕ. Το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται να αυξηθεί το 2019.

Ολλανδία: η ολλανδική αγορά αποτελεί το 2018 την 7^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +3% (από 310 χιλ. το 2017 σε 318 χιλ. το 2018). Σε ότι τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η ολλανδική οικονομία εμφάνισε ανάπτυξη 2,6% το 2018, ενώ η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε ισχυρή και το πρώτο εξάμηνο του 2019, υποστηριζόμενη από την ισχυρή εγχώρια ζήτηση και τις εξαγωγές. Παρόλα αυτά η ανάπτυξη προβλέπεται να είναι ήπια τα επόμενα χρόνια. Η συνεισφορά από τις εξαγωγές αναμένεται να είναι αρνητική εξαιτίας του διεθνούς περιβάλλοντος, ενώ η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την αύξηση των μισθών και την ιδιωτική κατανάλωση. Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που εφαρμόζεται έχει ως στόχο να παράσχει μια περαιτέρω ώθηση στο διαθέσιμο εισόδημα και στην δημόσια κατανάλωση.

Ρωσία: η ρωσική αγορά αποτελεί το 2018 την 8^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας, σε όρους επισκέψεων, σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +7% (από 177 χιλ. το 2017 σε 189 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική δραστηριότητα στην Ρωσία αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2019, εξαιτίας της αύξησης των συντελεστών ΦΠΑ, της αβεβαιότητας και της μείωσης της παγκόσμιας ζήτησης. Οι δυνατότητες άσκησης μακροοικονομικής πολιτικής έχουν βελτιωθεί, καθώς έχουν αποκατασταθεί τα δημοσιονομικά αποθέματα και έχει ενισχυθεί το θεσμικό πλαίσιο. Επίσης, το ΑΕΠ αναμένεται να ανακάμψει ελαφρώς σε σχέση με την βαθμιαία βελτίωση της ανάπτυξης και την αύξηση των δημόσιων επενδύσεων.

5.3.2 Δυνητικές Αγορές

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αποτελεί έναν ώριμο τουριστικά προορισμό με πλούσιο πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα, ικανοποιητικές υποδομές και ποικιλία προσφερόμενων τουριστικών προϊόντων. Το κυρίαρχο προϊόν του Νοτίου Αιγαίου όπως είναι φυσικό είναι το Ήλιος & Θάλασσα, παρόλα αυτά η Περιφέρεια διαθέτει πλειάδα εναλλακτικών μορφών τουρισμού (καταδυτικός, περιηγητικός, φυσιολατρικός, αθλητικός, γαστρονομικός κ.α.) που μπορούν να το πλαισιώσουν υποστηρικτικά. Ενδεικτικά, αγορές οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει πελάτες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι:

Αυστρία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Αυστρία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +32% σε σύγκριση με το 2017 (από 396 χιλ. σε 521 χιλ.). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», η Αυστρία είναι μια αγορά με χαμηλό δείκτη ανεργίας και υψηλές αποδοχές, με αποτέλεσμα 3 στους 4 κατοίκους της να ταξιδεύουν στο εξωτερικό, με τις διακοπές να θεωρούνται απαραίτητο στοιχείο στην κλίμακα ιεράρχησης των αναγκών τους. Το προϊόν με την μεγαλύτερη ζήτηση την χειμερινή περίοδο είναι ο χιονοδρομικός τουρισμός και το καλοκαίρι ο Ήλιος & Θάλασσα. Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη της Αυστρίας προβλέπεται να μετριαστεί, αλλά να παραμείνει ισχυρή το 2019 και να σταθεροποιηθεί το 2020 και το 2021. Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να παραμείνει η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, με ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση υποστηριζόμενη από δημοσιονομικά μέτρα. Οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να γυρίσουν σε ελαφρώς θετικό πρόσημο το 2020 και το 2021. Το ισοζύγιο προβλέπεται να βελτιωθεί περαιτέρω το 2019 προτού μειωθεί το 2020 εξαιτίας των πρόσφατων υιοθετημένων δημοσιονομικών μέτρων και της λιγότερο ευνοϊκής μακροοικονομικής προοπτικής.

Σουηδία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Σουηδία εμφάνισε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +3% (από 493 χιλ. το 2017 σε 509 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι υψηλές θερμοκρασίες που επικράτησαν στην Σουηδία το 2018, επηρέασαν τις κρατήσεις και ενίσχυσαν την τάση συμπλήρωσης των διακοπών Ήλιος & Θάλασσας με την αναζήτηση νέων εμπειριών. Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία της Σουηδίας εμφανίζει επιβράδυνση. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αναμένεται να καταστούν η κύρια δύναμη της ανάπτυξης, καθώς η εγχώρια ζήτηση και οι επενδύσεις είναι ασθενείς. Το ποσοστό της ανεργίας εκτιμάται ότι θα

αυξηθεί πάνω από το 7% ενώ ο πληθωρισμός θα παραμείνει κάτω από το 2%. Το πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης προβλέπεται να μειωθεί εξαιτίας του προϋπολογισμού του 2020 και της βραδύτερης ανάπτυξης. Παρόλα αυτά το δημόσιο χρέος ως προς το ΑΕΠ θα συνεχίσει να μειώνεται.

Δανία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Δανία εμφάνισε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +38% (από 279 χιλ. το 2017 σε 385 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSET, «[Η Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», ο τουρίστας από την Δανία είναι ταξιδιώτης υψηλής έντασης. Ο σκληρός σκανδιναβικός καιρός, η ευνοϊκή οικονομική κατάσταση και νομοθεσία για διακοπές καθώς και το ενδιαφέρον των Δανών για διαφορετικούς πολιτισμούς προϋποθέτει ότι το ταξίδι αποτελεί τρόπο ζωής. Κατά την χειμερινή περίοδο καταγράφεται το 40% του συνόλου των ταξιδιών του έτους. Οι διακοπές Ήλιος & Θάλασσα εμφανίζουν την μεγαλύτερη ζήτηση και ακολουθούν το City Break με υψηλά ποσοστά ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια, ο αθλητικός τουρισμός και η επαφή με την φύση. Επίσης, η παραδοσιακή αγορά πακέτων (μέσω tour operators) εξακολουθεί να έχει σημαντική ζήτηση, κυρίως μεταξύ των ηλικιωμένων και των οικογενειών με παιδιά. Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη στην Δανία προβλέπεται να παραμείνει ισχυρή φέτος και να επιβραδυνθεί τα έτη 2020 και 2021. Η κατανάλωση και σε μικρότερο βαθμό, οι επενδύσεις αναμένεται να τονώσουν την ανάπτυξη, ενώ η συμβολή των εξαγωγών θα μετριαστεί. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός αναμένεται να εμφανίσει πλεόνασμα ρεκόρ φέτος ενώ τα επόμενα χρόνια προβλέπεται να είναι οριακά θετικός.

Ελβετία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ελβετία την περίοδο 2017-2018 σημείωσε αύξηση κατά +16% (από 449 χιλ. το 2017 σε 521 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSET, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι κύριες δραστηριότητες των ελβετών που ταξίδεψαν στο εξωτερικό ήταν η γαστρονομία (73%), η εξερεύνηση πόλεων και η αλληλεπίδραση με τους ντόπιους (68%), η εξερεύνηση της φύσης (68%), η χαλάρωση στην παραλία (59%), η επίσκεψη σε αγροτικές περιοχές (54%), οι αγορές (33%) και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες (30%). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις του [ΟΟΣΑ](#), η οικονομία της Ελβετίας μετά την επιβράδυνση κατά την διάρκεια του 2019 αναμένεται να αυξηθεί το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την χαμηλή ανεργία. Το δυσμενές παγκόσμιο περιβάλλον, θα επηρεάσει τις επενδύσεις και το εμπόριο, αλλά το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα παραμείνει υψηλό. Τα διεθνή αθλητικά γεγονότα θα ενισχύσουν τις

εξαγωγές υπηρεσιών και επομένως την ανάπτυξη το 2020. Ο πληθωρισμός αναμένεται να υποχωρήσει μετά την πρόσφατη ανατίμηση του νομίσματος, αλλά θα αυξηθεί το 2021. Η νομισματική πολιτική θα παραμείνει πολύ ευνοϊκή, με το επιτόκιο να παραμένει στο -0,75% τα επόμενα δύο χρόνια. Η δημοσιονομική πολιτική που θα εφαρμοστεί το 2020 θα είναι επεκτατική.

Βέλγιο: ο εισερχόμενος τουρισμός από το Βέλγιο κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +11% (από 527 χιλ. το 2017 σε 587 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την [GFK](#) 2018, οι Βέλγοι τουρίστες επιλέγουν για τις διακοπές τους την χαλάρωση και τον πολιτισμό. Συγκεκριμένα, 62% των Βέλγων τουριστών δήλωσαν ότι επισκέφθηκαν τουλάχιστον μια σημαντική πόλη ή ένα χωριό κατά την διάρκεια των διακοπών τους ενώ 77% προγραμματίζει μια πολιτιστική δραστηριότητα. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν τοποθεσίες ή μέρη (35%), μουσεία, θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις ή γκαλερί τέχνης (27%) ή συμμετοχή σε τοπικό πολιτιστικό γεγονός (18%). Επίσης, ο ήλιος και η χαλάρωση στην παραλία παραμένουν δημοφιλείς, με το 37% να σχεδιάζει στις διακοπές τους χρόνο στην παραλία ενώ το 33% να σχεδιάζει δραστηριότητες στα βουνά ή στην άκρη μιας λίμνης. Το 45% των Βέλγων τουριστών σχεδιάζει να παίξει αθλήματα ενώ το 44% σχεδιάζει μια περιπετειώδη αθλητική δραστηριότητα. Οι πιο δημοφιλείς δραστηριότητες αναψυχής των Βέλγων τουριστών είναι η κολύμβηση (32%) και η πεζοπορία (29%). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία του Βελγίου αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2019 ενώ προβλέπεται να σταθεροποιηθεί τα έτη 2020 και 2021. Η εγχώρια ζήτηση θα συνεχίσει να αποτελεί τον κύριο μοχλό ανάπτυξης όσο η αποδυνάμωση των επενδύσεων αντισταθμίζεται εν μέρει από την δυναμική της ιδιωτικής κατανάλωσης. Η συμβολή του εμπορίου στην ανάπτυξη αναμένεται να είναι ουδέτερη το 2019 και αρνητική το 2020 ενώ ο πληθωρισμός προβλέπεται ότι θα μειωθεί το 2019 και να αυξηθεί ελαφρώς στην συνέχεια. Το έλλειμα της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να επιδεινωθεί σημαντικά.

Καναδάς: ο εισερχόμενος τουρισμός από τον Καναδά κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +75% (από 198 χιλ. το 2017 σε 346 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι Καναδοί είναι εξοικειωμένοι με τα ταξίδια, μιας και η πλειοψηφία αυτών έχει επισκεφθεί έναν διεθνή προορισμό για ταξίδι αναψυχής τα τελευταία 2 χρόνια. Οι Καναδοί είναι πιο πιθανόν να ταξιδέψουν κατά τη διάρκεια του χειμώνα, για να ξεφύγουν από το κρύο, σε θερμότερους προορισμούς για διακοπές Ήλιος & Θάλασσα. Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις του [ΟΟΣΑ](#), η οικονομία του Καναδά προβλέπεται να αναπτυχθεί ήπια τα επόμενα χρόνια εξαιτίας της επιβράδυνσης του διεθνούς εμπορίου

και της παρατεταμένης παγκόσμιας αβεβαιότητας, οι οποίες έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις εξαγωγές και στις επενδύσεις. Η αγορά εργασίας θα παραμείνει ισχυρή, υποστηρίζοντας τα εισοδήματα, αλλά η αύξηση της απασχόλησης θα επιβραδυνθεί ενώ παράλληλα το ποσοστό ανεργίας θα σταματήσει να μειώνεται, παραμένοντας σε χαμηλά επίπεδα. Η Τράπεζα του Καναδά θα πρέπει τα προσεχή τρίμηνα να μειώσει τα επιτόκια ελαφρώς για να στηρίξει την ζήτηση κάτι που θα βοηθήσει να διατηρηθεί ο πληθωρισμός κοντά στον μέσο στόχο.

Αυστραλία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Αυστραλία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -0,5% (από 324 χιλ. το 2017 σε 323 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι κύριες δραστηριότητες των τουριστών από την Αυστραλία είναι η εξερεύνηση νέων προορισμών (68%), η ξεκούραση και η χαλάρωση (54%) και η απόλαυση αυθεντικών εμπειριών (40%) ενώ οι κυριότεροι λόγοι ταξιδιού των τουριστών από την Αυστραλία για το 2017 ήταν οι διακοπές (53%), η επίσκεψη σε φίλους/συγγενείς (28%), τα επαγγελματικά ταξίδια (9%) και τα λοιπά ταξίδια (10%). Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις του [ΟΟΣΑ](#), η οικονομία της Αυστραλίας αναμένεται να σταθεροποιηθεί περίπου στο 2% το 2020 και το 2021. Η ασθενέστερη ανάπτυξη των εμπορικών εταιρών και η κάμψη των εγχώριων επενδύσεων σε κατοικίες θα επιβαρύνουν τις οικονομικές συνθήκες ενώ οι πρόσφατες περικοπές φόρων στα νοικοκυριά και η χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής θα παρέχουν κάποια υποστήριξη στην οικονομική δραστηριότητα. Αναφορικά με την αγορά εργασίας, η υποτονική αύξηση της παραγωγής και η παρατεταμένη αβεβαιότητα θα αποδυναμώσουν τις πρόσφατες ευνοϊκές συνθήκες. Η νομισματική πολιτική είναι ευνοϊκή και η Κεντρική Τράπεζα αναμένεται να προβεί σε περαιτέρω περικοπή του επιτοκίου στην προσπάθεια της να επιτύχει τον στόχο του πληθωρισμού.

Νορβηγία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Νορβηγία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -3% (από 250 χιλ. το 2017 σε 244 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του INSETE, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», ο Νορβηγός τουρίστας είναι ένας πεπειραμένος ταξιδιώτης που θεωρεί τις διακοπές απαραίτητες και όχι ένα προϊόν πολυτελείας. Επίσης, στην νορβηγική αγορά παρατηρείται αλλαγή στις ταξιδιωτικές τάσεις, με μείωση της ζήτησης για πακέτα All inclusive και αύξηση του ενδιαφέροντος για εναλλακτικούς προορισμούς. Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές εκτιμήσεις του [ΟΟΣΑ](#), η ανάπτυξη του ΑΕΠ στην Ηπειρωτική χώρα ήταν ισχυρή, αλλά θα επιβραδυνθεί, κυρίως λόγω της μείωσης των επενδύσεων σε πετρέλαιο και της χαμηλότερης αύξησης των εξαγωγών και των δαπανών των νοικοκυριών. Η αύξηση

της απασχόλησης θα αρχίσει να μετριάζεται. Δεδομένης της επιβράδυνσης της οικονομίας, η Τράπεζα της Νορβηγίας θα διατηρήσει το επιτόκιο σταθερό μετά τις πρόσφατες αυξήσεις. Ωστόσο, οι αρχές θα πρέπει να παραμείνουν σε επαγρύπνηση όσον αφορά τους κινδύνους γύρω από τις τιμές του πετρελαίου, την εξασθένηση των παγκόσμιων προοπτικών και, εγχωρίως, στην στεγαστική αγορά και στην έκδοση στεγαστικών δανείων.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ⁷, 2013 - 2018

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +37% (από 16 εκατ. το 2013 σε 22 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 132 χιλ. το 2013 σε 123 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+42%, από 3,1 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 3,0 εκατ. το 2013 σε 4,3 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+44%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 4,0 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,6 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+54%, από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+36%, από 841 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+31%, από 741 χιλ. το 2013 σε 972 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 591 χιλ. το 2013 σε 651 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 524 χιλ. το 2013 σε 647 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+33%, από 457 χιλ. το 2013 σε 610 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+30%, από 370 χιλ. το 2013 σε 482 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+15%, από 300 χιλ. το 2013 σε 346 χιλ. το 2018).

Πίνακας 71: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

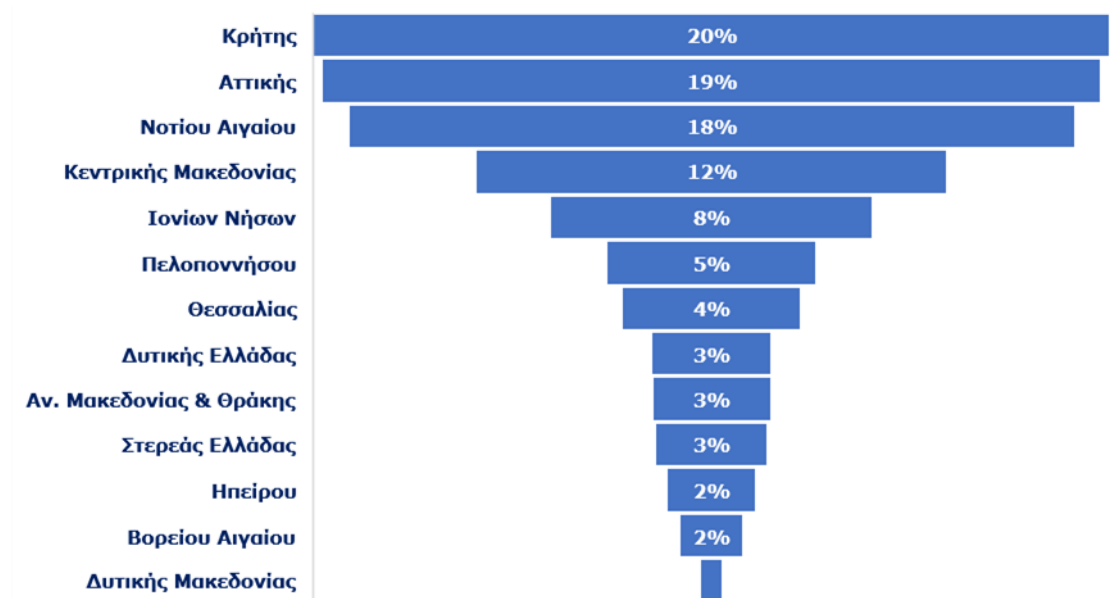
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	3.066.087	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	4.361.962	42%
Αττικής	3.032.793	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.267.891	41%
Νοτίου Αιγαίου	2.767.706	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	3.976.452	44%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.038.748	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	2.578.398	26%
Ιονίων Νήσων	1.147.073	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	1.763.942	54%
Πελοποννήσου	840.756	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.142.046	36%
Θεσσαλίας	741.114	783.215	814.656	813.763	923.834	972.442	31%
Δυτικής Ελλάδας	590.574	555.166	645.768	588.632	633.483	651.288	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	524.381	550.722	606.705	605.998	649.015	646.938	23%
Στερεάς Ελλάδας	457.482	481.002	513.600	541.231	598.656	609.729	33%
Ηπείρου	369.837	390.806	385.687	406.791	457.581	482.102	30%
Βορείου Αιγαίου	300.132	323.532	353.364	286.460	343.099	346.398	15%
Δυτικής Μακεδονίας	132.265	126.992	122.935	118.766	131.741	123.310	-7%
Ελλάδα	16.008.948	17.418.863	18.478.701	18.996.381	20.936.316	21.922.898	37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁷ Τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – δεν γίνεται εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων στο 100% των μονάδων αναφοράς λόγω έλλειψης της πληροφoρίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (20%), της Αττικής (19%), του Νοτίου Αιγαίου (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 77% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 83: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2018

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+53%, από 10,5 εκατ. το 2013 σε 16,0 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+7%, από 5,5 εκατ. το 2013 σε 5,9 εκατ. το 2018). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2013 – 2018 αυξάνεται (από 66% το 2013 σε 73% το 2018) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 34% το 2013 σε 27% το 2018).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2018 το 18% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +44% σε σύγκριση με το 2013 (από 2,8 εκατ. το 2013 σε 4,0 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στις Κυκλάδες σημείωσαν αύξηση κατά +78% (από 539 χιλ. το 2013 σε 961 χιλ. το 2018). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +103% (από 379 χιλ. το 2013 σε 768 χιλ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +21% (από 160 χιλ. το 2013 σε 193 χιλ. το 2018).

Πίνακας 72: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Μυκόνου	Αλλοδαποί	172.518	221.653	237.373	288.717	355.542	376.274	118%
	Ημεδαποί	32.048	31.768	26.794	33.208	31.768	29.468	-8%
Θήρας	Αλλοδαποί	131.161	171.736	198.416	174.774	196.739	241.872	84%
	Ημεδαποί	16.508	15.895	16.913	21.589	20.466	27.430	66%
Πάρου	Αλλοδαποί	42.244	53.542	59.845	53.128	67.412	81.082	92%
	Ημεδαποί	18.775	19.963	15.823	21.601	24.582	21.058	12%
Νάξου	Αλλοδαποί	13.681	20.614	34.551	21.838	30.061	32.829	140%
	Ημεδαποί	8.847	10.934	13.252	28.673	20.807	13.333	51%
Τήνου	Αλλοδαποί	3.039	3.539	2.088	2.889	4.202	5.456	80%
	Ημεδαποί	41.559	42.128	43.921	31.539	38.246	39.976	-4%
Σύρου	Αλλοδαποί	2.948	3.698	4.094	3.766	4.930	5.602	90%
	Ημεδαποί	17.538	18.239	25.543	27.314	26.465	28.186	61%
Άνδρου	Αλλοδαποί	3.671	4.343	4.887	4.365	6.477	8.127	121%
	Ημεδαποί	13.190	13.804	11.645	17.972	19.757	18.546	41%
Μήλου	Αλλοδαποί	9.842	13.211	10.630	12.194	12.821	16.485	67%
	Ημεδαποί	9.412	9.663	11.499	12.296	8.354	9.537	1%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	93	126	181	401	617	415	346%
	Ημεδαποί	1.976	2.230	2.435	5.157	6.916	5.369	172%
Σύνολο	Αλλοδαποί	379.197	492.462	552.065	562.072	678.801	768.142	103%
	Ημεδαποί	159.853	164.624	167.825	199.349	197.361	192.903	21%
Κυκλάδες		539.050	657.086	719.890	761.421	876.162	961.045	78%

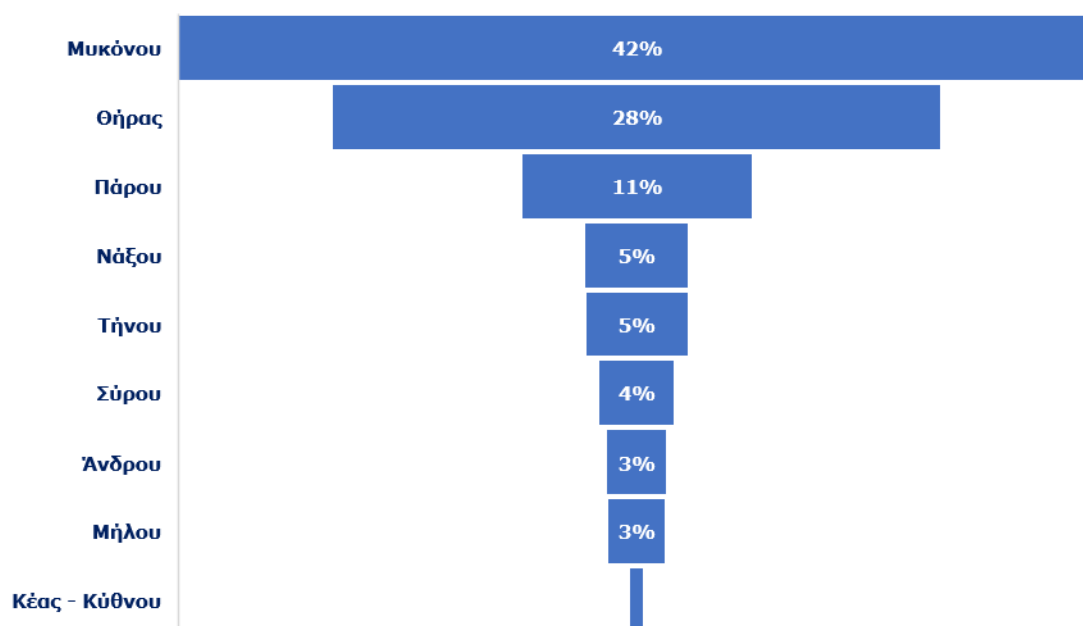
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, Μυκόνου (+98%, από 205 χιλ. το 2013 σε 406 χιλ. το 2018), Θήρας (+82%, από 148 χιλ. το 2013 σε 269 χιλ. το 2018), Πάρου (+67%, από 61 χιλ. το 2013 σε 102 χιλ. το 2018), Νάξου (+105%, από 23 χιλ. το 2013 σε 46 χιλ. το 2018), Τήνου (+2%, από 45 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018), Σύρου (+65%, από 20 χιλ. το 2013 σε 34 χιλ. το 2018), Άνδρου (+58%, από 17 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018), Μήλου (+35%, από 19 χιλ. το 2013 σε 26 χιλ. το 2018) και Κέας - Κύθνου (+180%, από 2 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ.

το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αλλοδαποί κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο στις Κυκλάδες με αυξητική τάση (από 70% το 2013 σε 80% το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Μυκόνου (42%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Θήρας (28%), Πάρου (11%), Νάξου (5%), Τήνου (5%), Σύρου (4%), Άνδρου (3%), Μήλου (3%) και Κέας - Κύθνου (1%).

Διάγραμμα 84: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.3 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2018 το 18% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +44% σε σύγκριση με το 2013 (από 2,8 εκατ. το 2013 σε 4,0 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στα Δωδεκάνησα σημείωσαν αύξηση κατά +35% (από 2,2 εκατ. το 2013 σε 3,0 εκατ. το 2018). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +37% (από 2,1 εκατ. το 2013 σε 2,8 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +14% (από 155 χιλ. το 2013 σε 178 χιλ. το 2018).

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (+33%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 2,0 εκατ. το 2018), Κω (+40%, από 691 χιλ. το 2013 σε 964 χιλ. το 2018), Καρπάθου (+33%, από 38 χιλ. το 2013 σε 50 χιλ. το 2018) και Καλύμνου (+47%, από 30 χιλ. το 2013 σε 44 χιλ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αλλοδαποί κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο στα Δωδεκάνησα (~94%).

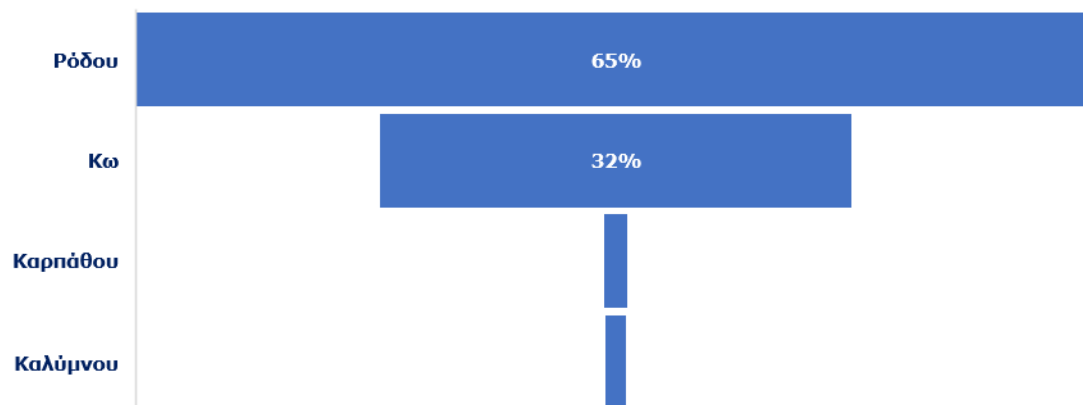
Πίνακας 73: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ρόδου	Αλλοδαποί	1.367.953	1.476.874	1.515.480	1.694.077	1.754.993	1.845.083	35%
	Ημεδαποί	102.236	100.965	94.265	107.901	114.716	112.208	10%
Κω	Αλλοδαποί	655.682	691.067	773.828	622.180	827.473	922.872	41%
	Ημεδαποί	35.217	33.540	37.901	36.548	39.489	41.092	17%
Καρπάθου	Αλλοδαποί	33.855	36.101	35.013	38.164	44.354	45.694	35%
	Ημεδαποί	3.669	3.629	4.029	4.290	3.978	4.386	20%
Καλύμνου	Αλλοδαποί	15.820	17.545	17.624	17.481	17.427	23.905	51%
	Ημεδαποί	14.224	13.113	13.222	19.218	20.099	20.167	42%
Σύνολο	Αλλοδαποί	2.073.310	2.221.587	2.341.945	2.371.902	2.644.247	2.837.554	37%
	Ημεδαποί	155.346	151.247	149.417	167.957	178.282	177.853	14%
Δωδεκάνησα		2.228.656	2.372.834	2.491.362	2.539.859	2.822.529	3.015.407	35%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Ρόδου (65%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (32%), Καρπάθου (2%) και Καλύμνου (1%).

Διάγραμμα 85: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +28% (από 70 εκατ. το 2013 σε 90 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 317 χιλ. το 2013 σε 293 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+25%, από 20,1 εκατ. το 2013 σε 25,1 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+30%, από 17,3 εκατ. το 2013 σε 22,4 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+32%, από 7,7 εκατ. το 2013 σε 10,2 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 6,4 εκατ. το 2013 σε 9,1 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από 7,5 εκατ. το 2013 σε 8,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+40%, από 2,2 εκατ. το 2013 σε 3,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+23%, από 1,8 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,0 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+27%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+23%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+46%, από 1,2 εκατ. το 2013 σε 1,7 εκατ. το 2018) και Ηπείρου (+37%, από 849 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018).

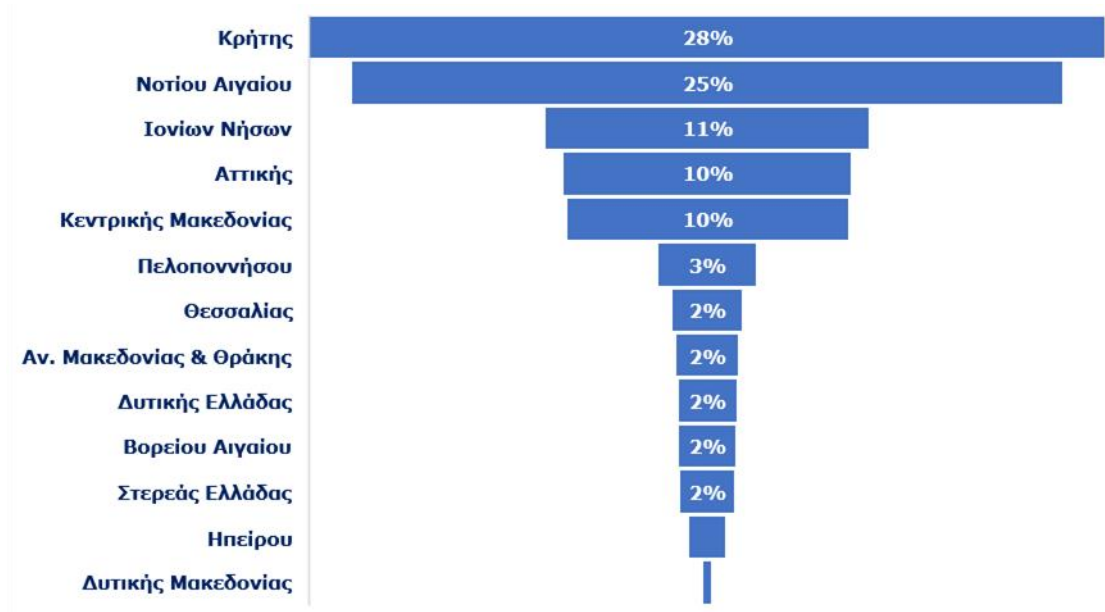
Πίνακας 74: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	20.101.304	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	25.083.261	25%
Νοτίου Αιγαίου	17.319.632	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	22.439.895	30%
Ιονίων Νήσων	7.723.344	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	10.231.098	32%
Αττικής	6.432.242	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	9.098.555	41%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.475.156	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	8.886.343	19%
Πελοποννήσου	2.213.720	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	3.106.093	40%
Θεσσαλίας	1.808.605	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.223.430	23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.695.632	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	1.953.831	15%
Δυτικής Ελλάδας	1.457.381	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.857.922	27%
Βορείου Αιγαίου	1.492.523	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	1.837.209	23%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.302	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	1.728.160	46%
Ηπείρου	848.809	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.166.169	37%
Δυτικής Μακεδονίας	316.904	302.976	288.976	269.903	294.448	293.251	-7%
Ελλάδα	70.065.554	73.952.202	76.772.113	79.885.024	87.628.373	89.905.217	28%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (28%), του Νοτίου Αιγαίου (25%), των Ιονίων Νήσων (11%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 84% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 86: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+29%, από 57,1 εκατ. το 2013 σε 76,5 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+9%, από 13,0 εκατ. το 2013 σε 13,4 εκατ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2013-2018 αυξάνεται (από 81% το 2013 σε 85% το 2018) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 19% το 2013 σε 15% το 2018).

5.4.5 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2018 το 25% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +30% σε σύγκριση με το 2013 (από 17,3 εκατ. το 2013 σε 22,4 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +56% (από 2,0 εκατ. το 2013 σε 3,1 εκατ. το 2018). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Κυκλάδων σημείωσαν αύξηση κατά +72% (από 1,5 εκατ. το 2013 σε 2,6 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +10% (από 499 χιλ. το 2013 σε 550 χιλ. το 2018).

Πίνακας 75: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Μυκόνου	Αλλοδαποί	636.305	767.863	777.195	925.809	1.168.160	1.200.081	89%
	Ημεδαποί	103.174	99.568	83.100	94.639	85.894	77.438	-25%
Θήρας	Αλλοδαποί	527.721	624.680	703.678	618.298	664.567	766.545	45%
	Ημεδαποί	57.319	55.833	54.971	66.676	58.322	78.372	37%
Πάρου	Αλλοδαποί	186.977	235.606	255.134	227.995	287.024	328.370	76%
	Ημεδαποί	80.805	97.645	59.340	81.383	81.840	76.828	-5%
Νάξου	Αλλοδαποί	62.694	97.092	129.346	99.110	126.143	140.060	123%
	Ημεδαποί	33.372	43.256	39.924	65.520	59.044	43.350	30%
Τήνου	Αλλοδαποί	9.181	10.455	7.886	10.505	14.115	19.012	107%
	Ημεδαποί	92.123	92.733	104.502	76.654	86.115	91.626	-1%
Σύρου	Αλλοδαποί	12.021	15.157	17.110	13.546	18.884	21.357	78%
	Ημεδαποί	60.826	63.325	74.876	85.717	88.315	88.370	45%
Άνδρου	Αλλοδαποί	13.882	18.415	21.425	17.247	26.024	32.713	136%
	Ημεδαποί	33.298	38.872	38.081	56.566	60.402	52.246	57%
Μήλου	Αλλοδαποί	37.395	46.014	43.339	49.638	45.895	46.732	25%
	Ημεδαποί	31.860	33.426	39.639	45.245	28.306	27.336	-14%
Κέας - Κύθνου	Αλλοδαποί	364	453	643	1.310	1.993	1.161	219%
	Ημεδαποί	5.875	6.310	6.589	12.627	13.191	14.091	140%
Σύνολο	Αλλοδαποί	1.486.540	1.815.735	1.955.756	1.963.458	2.352.805	2.556.031	72%
	Ημεδαποί	498.652	530.968	501.022	585.027	561.429	549.657	10%
Κυκλάδες		1.985.192	2.346.703	2.456.778	2.548.485	2.914.234	3.105.688	56%

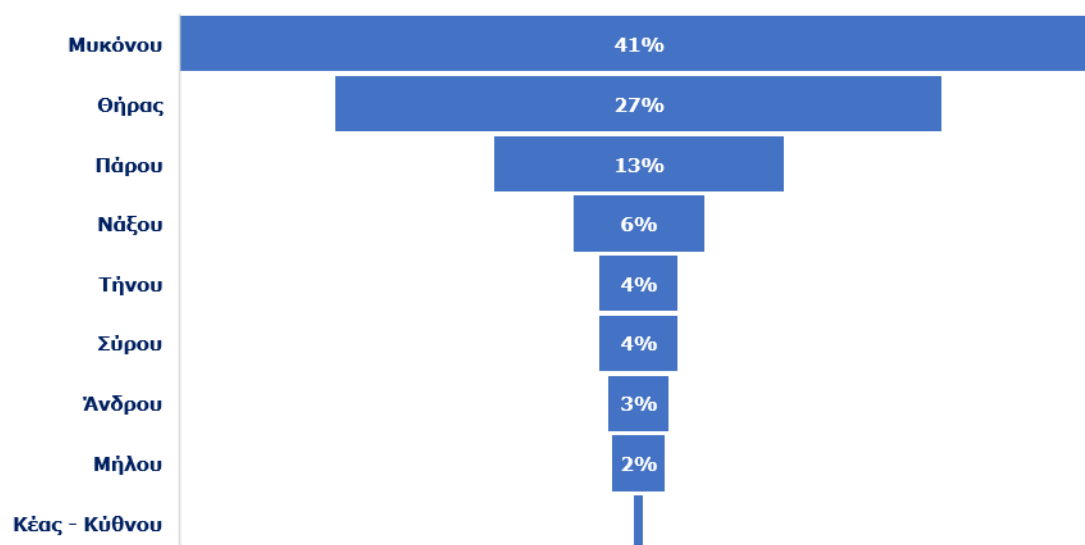
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεργειακή INSET Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, Μυκόνου (+73%, από 739 χιλ. το 2013 σε 1,3 εκατ. το 2018), Θήρας (+44%, από 585 χιλ. το 2013 σε 845 χιλ. το 2018), Πάρου (+51%, από 268 χιλ. το 2013 σε 405 χιλ. το 2018), Νάξου (+91%, από 96 χιλ. το 2013 σε 183 χιλ. το 2018), Τήνου (+9%, από 101 χιλ. το 2013 σε 111 χιλ. το 2018), Σύρου (+51%, από 73 χιλ. το 2013 σε 110 χιλ. το 2018), Άνδρου (+80%, από 47 χιλ. το 2013 σε 85 χιλ. το 2018), Μήλου (+7%, από 69 χιλ. το 2013 σε 74 χιλ. το 2018) και Κέας - Κύθνου (+144%, από 6 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα

στις Κυκλάδες την περίοδο 2013 – 2018 προέρχεται από τους αλλοδαπούς, με αυξητική τάση (από 75% το 2013 σε 82% το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Μυκόνου εμφάνισε το 2018 το υψηλότερο ποσοστό (41%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Θήρας (27%), Πάρου (13%), Νάξου (6%), Τήνου (4%), Σύρου (4%), Άνδρου (3%), Μήλου (2%) και Κέας – Κύθνου (0,5%).

Διάγραμμα 87: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Κυκλάδων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.6 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αντιπροσώπευε το 2018 το 25% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +30% σε σύγκριση με το 2013 (από 17,3 εκατ. το 2013 σε 22,4 εκατ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +26% (από 15,3 εκατ. το 2013 σε 19,3 εκατ. το 2018). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία των Δωδεκανήσων σημείωσαν αύξηση κατά +27% (από 14,7 εκατ. το 2013 σε 18,7 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +1% (από 629 χιλ. το 2013 σε 637 χιλ. το 2018).

Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ρόδου (+27%, από 9,6 εκατ. το 2013 σε 12,3 εκατ. το 2018), Κω (+24%, από 5,3 εκατ. το 2013 σε 6,5 εκατ. το 2018), Καρπάθου (+29%, από 272 χιλ. το 2013 σε 351 χιλ. το 2018) και Καλύμνου (+20%, από 146 χιλ. το 2013 σε 174 χιλ. το 2018). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων την περίοδο 2013 – 2018 προέρχεται από τους αλλοδαπούς (~96%).

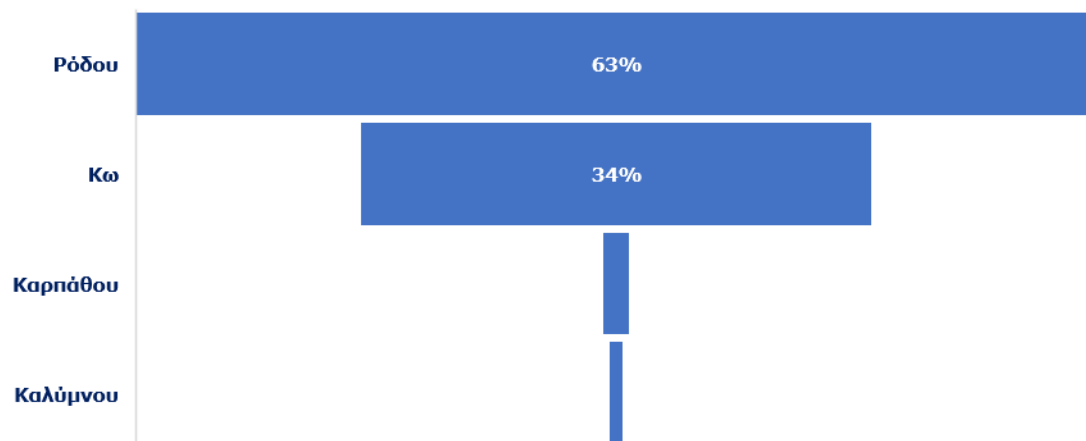
Πίνακας 76: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018	%Δ
Ρόδου	Αλλοδαποί	9.245.556	9.371.639	9.808.975	10.557.226	11.459.047	11.873.976		28%
	Ημεδαποί	394.253	371.698	325.471	376.062	427.483	393.215		0%
Κω	Αλλοδαποί	5.114.258	5.182.014	5.619.748	4.730.652	5.835.235	6.380.463		25%
	Ημεδαποί	162.486	158.795	176.561	169.418	176.915	161.660		-1%
Καρπάθου	Αλλοδαποί	253.253	258.512	270.542	284.902	325.275	329.871		30%
	Ημεδαποί	18.907	18.451	23.567	25.525	24.186	20.635		9%
Καλύμνου	Αλλοδαποί	92.382	95.416	80.572	82.338	82.120	112.852		22%
	Ημεδαποί	53.345	45.037	45.251	59.141	65.549	61.535		15%
Σύνολο	Αλλοδαποί	14.705.449	14.907.581	15.779.837	15.655.118	17.701.677	18.697.162		27%
	Ημεδαποί	628.991	593.981	570.850	630.146	694.133	637.045		1%
Δωδεκανήσ		15.334.440	15.501.562	16.350.687	16.285.264	18.395.810	19.334.207		26%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Ρόδου εμφάνισε το 2018 το υψηλότερο ποσοστό (63%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν οι Ενότητες Κω (34%), Καρπάθου (2%) και Καλύμνου (1%).

Διάγραμμα 88: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των Δωδεκανήσων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε βελτίωση (από 45% το 2013 σε 53% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (από 19% το 2013 σε 18% το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (από 61% το 2013 σε 65% το 2018), Ιονίων Νήσων (από 58% το 2013 σε 63% το 2018), Νοτίου Αιγαίου (από 54% το 2013 σε 62% το 2018), Αττικής (από 37% το 2013 σε 51% το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (από 43% το 2013 σε 47% το 2018), Βορείου Αιγαίου (από 33% το 2013 σε 38% το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 28% το 2013 σε 36% το 2018), Δυτικής Ελλάδας (από 29% το 2013 σε 36% το 2018), Πελοποννήσου (από 25% το 2013 σε 34% το 2018), Θεσσαλίας (από 29% το 2013 σε 32% το 2018), Ηπείρου (από 26% το 2013 σε 32% το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (από 21% το 2013 σε 30% το 2018).

Πίνακας 77: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κρήτης	61%	62%	62%	65%	67%	65%
Ιονίων Νήσων	58%	54%	60%	62%	64%	63%
Νοτίου Αιγαίου	54%	55%	59%	58%	62%	62%
Αττικής	37%	45%	47%	47%	51%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	43%	44%	46%	46%	49%	47%
Βορείου Αιγαίου	33%	36%	39%	33%	37%	38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	28%	34%	36%	36%	37%	36%
Δυτικής Ελλάδας	29%	32%	34%	35%	36%	36%
Πελοποννήσου	25%	27%	27%	31%	32%	34%
Θεσσαλίας	29%	30%	30%	30%	32%	32%
Ηπείρου	26%	27%	26%	28%	31%	32%
Στερεάς Ελλάδας	21%	22%	23%	26%	28%	30%
Δυτικής Μακεδονίας	19%	18%	17%	16%	17%	18%
Ελλάδα	45%	47%	49%	50%	53%	53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.4.8 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2013 – 2018 εμφάνισε βελτίωση (από 54% το 2013 σε 62% το 2018). Συγκεκριμένα, στις Κυκλάδες όλες οι Ενότητες κατέγραψαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση τις Ενότητες Τήνου (από 30% το 2013 σε 29% το 2018) και Μήλου (από 24% το 2013 σε 23% το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Μυκόνου (από 51% το 2013 σε 60% το 2018), Θήρας (από 46% το 2013 σε 51% το 2018), Νάξου (από 32% το 2013 σε 38% το 2018), Πάρου (από 30% το 2013 σε 40% το 2018), Σύρου (από 25% το 2013 σε 35% το 2018), Άνδρου (από 17% το 2013 σε 25% το 2018) και Κέας - Κύθνου (από 12% το 2013 σε 23% το 2018).

Πίνακας 78: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στις Κυκλάδες ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Μυκόνου	51%	58%	53%	54%	61%	60%
Θήρας	46%	52%	54%	47%	48%	51%
Νάξου	32%	38%	39%	38%	39%	38%
Πάρου	30%	37%	34%	33%	38%	40%
Σύρου	25%	28%	32%	33%	35%	35%
Τήνου	30%	31%	32%	25%	29%	29%
Άνδρου	17%	20%	20%	23%	27%	25%
Κέας - Κύθνου	12%	13%	14%	22%	24%	23%
Μήλου	24%	26%	26%	29%	22%	23%
Νότιο Αιγαίο	54%	55%	59%	58%	62%	62%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.9 Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2013 – 2018 εμφάνισε βελτίωση (από 54% το 2013 σε 62% το 2018). Συγκεκριμένα, όλες οι Ενότητες των Δωδεκανήσων σημείωσαν βελτίωση των πληροτήτων τους, Ρόδου (από 54% το 2013 σε 66% το 2018), Κω (από 68% το 2013 σε 70% το 2018), Καρπάθου (από 39% το 2013 σε 45% το 2018) και Καλύμνου (από 23% το 2013 σε 24% το 2018).

Πίνακας 79: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στα Δωδεκάνησα ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ρόδου	54%	55%	63%	64%	68%	66%
Κω	68%	68%	67%	60%	67%	70%
Καρπάθου	39%	40%	41%	42%	45%	45%
Καλύμνου	23%	22%	20%	21%	22%	24%
Νότιο Αιγαίο	54%	55%	59%	58%	62%	62%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETÉ Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014 - 2018

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +66% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +93% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 4,6 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2018).

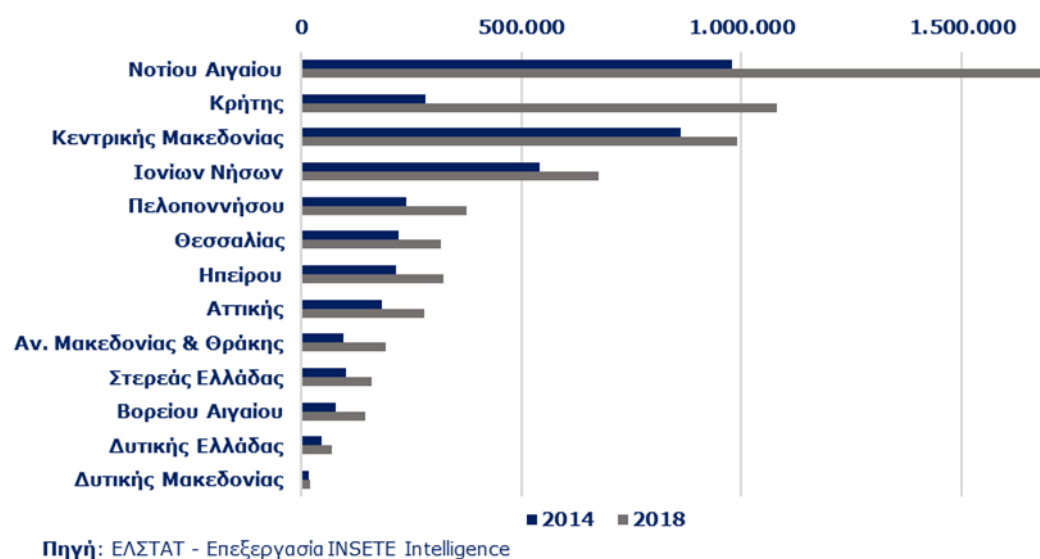
Πίνακας 80: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	140%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	23%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	299%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	153%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	28%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	-33%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	-37%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	91%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	36%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	60%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	91%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	10%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	83%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	39%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	143%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	26%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	1656%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	25%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	29%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	815%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	90%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	37%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	53%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	20%
	Αλλοδαποί	2.405.474	3.034.733	3.715.891	4.003.038	4.639.951	93%
	Ημεδαποί	1.459.447	1.659.619	1.941.818	1.903.335	1.770.408	21%
Σύνολο Χώρας		3.864.921	4.694.352	5.657.709	5.906.373	6.410.359	66%

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+282% ή +798 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.080 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+81% ή +795 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.775 χιλ. το 2018). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+15% ή +126 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 989 χιλ. το 2018) και των Ιονίων Νήσων (+25% ή +135 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 675 χιλ. το 2018) αντιπροσώπευαν για το 2018 το 70% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014 – 2018 (από 62% το 2014 σε 72%) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 28% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 89: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +81% ή +795 χιλ. (από 980 χιλ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +140% (από 490 χιλ. το 2014 σε 1,2 εκατ. το 2018) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +23% (από 490 χιλ. το 2014 σε 600 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2018 αντιπροσώπευε το 28% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +57% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 31,5 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +73% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 25,2 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +14% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018).

Πίνακας 81: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704	171%
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071	28%
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633	254%
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889	192%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306	-4%
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847	-46%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807	45%
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842	-40%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258	50%
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998	34%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878	90%
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054	12%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422	45%
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362	-2%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817	173%
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310	63%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470	11%
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301	617%
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224	37%
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845	25%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890	3346%
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097	51%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199	40%
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135	-25%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297	37%
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085	24%
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	14.536.887	17.684.462	21.185.079	22.689.151	25.153.905	73%
	Ημεδαποί	5.564.737	6.613.860	7.331.626	7.034.641	6.363.836	14%
		20.101.624	24.298.322	28.516.705	29.723.792	31.517.741	57%

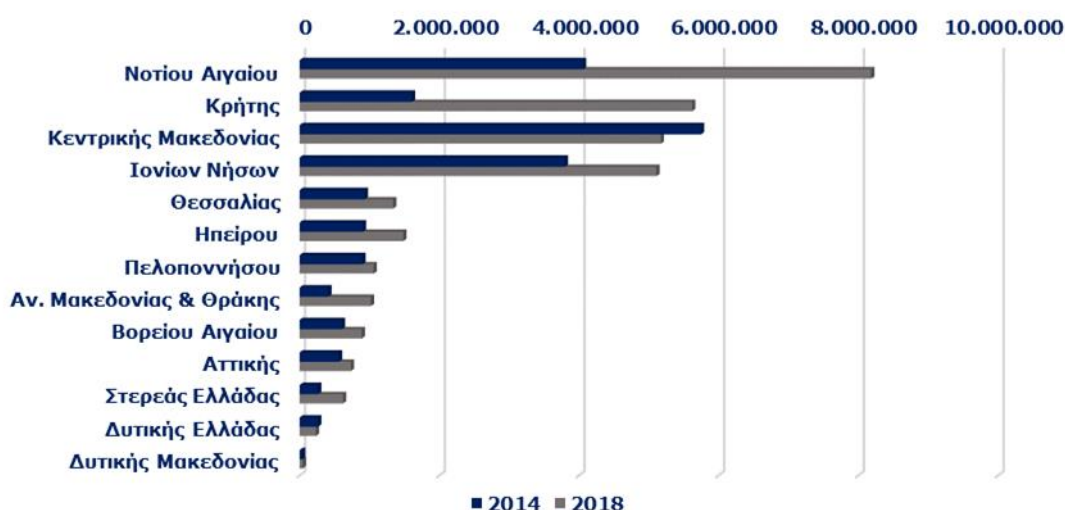
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (-10%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,2 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Ελλάδας (-12%, από 266 χιλ. το 2014 σε 233 χιλ. το 2018). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+102% ή 4,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,2 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+249% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6 εκατ. το 2018), των

Ιονίων Νήσων (+35% ή +1,3 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,1 εκατ. το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+148% ή 609 χιλ., από 413 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2018). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014 – 2018 (από 72% το 2014 σε 80% το 2018) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 20% το 2018).

Διάγραμμα 90: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +102% ή +4,1 εκατ. (από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση +171% ή +3,6 εκατ. (από 2,1 εκατ. το 2014 σε 5,7 εκατ. το 2018) και από ημεδαπούς αύξηση κατά +28% ή +546 χιλ. (από 2,0 εκατ. το 2014 σε 2,5 εκατ. το 2018). Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 2018 αντιπροσώπευε το 26% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.6 ΤΙΜΕΣ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2017 - 2018

Σε αυτή την Ενότητα, αποτυπώνονται οι τιμές των ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού και ανά Περιφέρεια. Τα στοιχεία προέρχονται από την trivago και ως εκ τούτου αφορούν μάλλον στην αγορά μεμονωμένων ταξιδιωτών. Παρ' όλα αυτά δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την τάση στους επιμέρους προορισμούς. Για την καλύτερη ερμηνεία των στοιχείων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι προκύπτουν από διοικητικά στοιχεία από το αρχείο της trivago, χωρίς στατιστική επεξεργασία για αναγωγή στο σύνολο. Συνεπώς υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

- Οι τιμές των ξενοδοχείων βασίζεται σε clickouts⁸,
- Ο μήνας αφορά στον μήνα άφιξης στο ξενοδοχείο και όχι στον μήνα κράτησης.
- Οι τιμές των ξενοδοχείων αποτελούν σταθμισμένους μέσους όρους των τιμών. Η στάθμιση γίνεται με βάση τον αριθμό clickouts.

5.6.1 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2017 – 2018 στις Κυκλάδες σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο (μήνες αιχμής της τουριστικής κίνησης). Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι μήνες σημειώνουν θετικό πρόσημο με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (-27%, από € 260 το 2017 σε € 191 το 2018), Φεβρουάριο (-11%, από € 219 το 2017 σε € 194 το 2018), Σεπτέμβριο (-8%, από € 553 το 2017 σε € 507 το 2018) και Οκτώβριο (-2%, από € 319 το 2017 σε € 313 το 2018). Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Δεκέμβριο (+98%, από € 223 το 2017 σε € 441 το 2018) και Νοέμβριο (+50%, από € 219 το 2017 σε € 327 το 2018).

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (-7%, από € 176 το 2017 σε € 164 το 2018), Ιούλιο (-1%, από € 365 το 2017 σε € 363 το 2018), Αύγουστο (-4%, από € 386 το 2017 σε € 370 το 2018) και Σεπτέμβριο (-1%, από € 311 το 2017 σε € 309 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Μάρτιο (+26%, από € 144 το 2017 σε € 181 το 2018), και Δεκέμβριο (+24%, από € 180 το 2017 σε € 224 το 2018).

⁸ Το clickout γίνεται όταν ο επισκέπτης μεταβεί από το site της trivago κάνοντας «κλικ» σε ένα συνεργαζόμενο online travel agent.

Παρόμοια η εικόνα και στα 3* δωμάτια, με όλους τους μήνες να σημειώνουν αύξηση με εξαίρεση τον Νοέμβριο (-3%, από € 87 το 2017 σε € 84 το 2018) και τον Δεκέμβριο (-6%, από € 117 το 2017 σε € 110 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν τους μήνες Μάρτιο (+38%, από € 68 το 2017 σε € 94 το 2018), Ιανουάριο (+15%, από € 96 το 2017 σε € 110 το 2018) και Ιούνιο (+15%, από € 117 το 2017 σε € 134 το 2018).

Τέλος, τα δωμάτια 1*-2* σημειώνουν θετική ποσοστιαία μεταβολή όλους τους μήνες, με εξαίρεση τον Ιανουάριο (-34%, από € 91 το 2017 σε € 60 το 2018), τον Φεβρουάριο (-25%, από € 79 το 2017 σε € 59 το 2018), τον Νοέμβριο (-4%, από € 66 το 2017 σε € 63 το 2018) και τον Δεκέμβριο (-12%, από € 65 το 2017 σε € 57 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν τους μήνες Μάιο (+28%, από € 61 το 2017 σε € 78 το 2018), Απρίλιο (+26%, από € 56 το 2017 σε € 71 το 2018) και Ιούνιο (+26%, από € 77 το 2017 σε € 97 το 2018).

Πίνακας 82: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στις Κυκλάδες, 2017 - 2018

Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2017 - 2018												
Μήνας	5*			4*			3*			1*-2*		
	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ
Ιανουάριος	260	191	-27%	176	164	-7%	96	110	15%	91	60	-34%
Φεβρουάριος	219	194	-11%	145	153	5%	86	93	8%	79	59	-25%
Μάρτιος	202	224	11%	144	181	26%	68	94	38%	52	57	9%
Απρίλιος	244	273	12%	167	178	6%	82	91	11%	56	71	26%
Μάιος	336	385	15%	202	226	12%	91	102	12%	61	78	28%
Ιούνιος	495	535	8%	275	302	10%	117	134	15%	77	97	26%
Ιούλιος	578	600	4%	365	363	-1%	159	171	8%	115	129	12%
Αύγουστος	594	598	1%	386	370	-4%	182	198	9%	129	138	7%
Σεπτέμβριος	553	507	-8%	311	309	-1%	127	143	12%	81	95	17%
Οκτώβριος	319	313	-2%	186	190	2%	88	91	4%	60	69	14%
Νοέμβριος	219	327	50%	170	185	9%	87	84	-3%	66	63	-4%
Δεκέμβριος	223	441	98%	180	224	24%	117	110	-6%	65	57	-12%

Πηγή: Trivago - Ενεργειακή INSET Intelligence

5.6.2 Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα

Οι τιμές των δωματίων ανά κατηγορία αστεριού τα έτη 2017 – 2018 στα Δωδεκάνησα σημειώνουν διακυμάνσεις ανά μήνα, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο (μήνες αιχμής της τουριστικής κίνησης). Συγκεκριμένα στα 5* δωμάτια, όλοι οι μήνες σημειώνουν θετικό πρόσημο με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (-2%, από € 145 το 2017 σε € 143 το 2018) και Νοέμβριο (-23%, από € 162 το 2017 σε € 125 το 2018). Οι μεγαλύτερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Μάιο (+21%, από € 129 το 2017 σε € 156 το 2018), Ιούνιο (+19%, από € 197 το 2017 σε € 234 το 2018), Φεβρουάριο (+15%, από € 129 το 2017 σε € 148 το 2018), Αύγουστο (+15%, από € 281 το 2017 σε € 323 το 2018) και Δεκέμβριο (+15%, από € 177 το 2017 σε € 203 το 2018).

Αναφορικά με τα 4* δωμάτια η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τους μήνες Ιανουάριο (-8%, από € 80 το 2017 σε € 73 το 2018), Απρίλιο (-13%, από € 86 το 2017 σε € 75 το 2018) και Μάιο (-1%, από € 90 το 2017 σε € 89 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις καταγράφηκαν τους μήνες Δεκέμβριο (+19%, από € 84 το 2017 σε € 99 το 2018), Ιούλιο (+14%, από € 158 το 2017 σε € 181 το 2018) και Μάρτιο (+13%, από € 72 το 2017 σε € 81 το 2018).

Παρόμοια η εικόνα και στα 3* δωμάτια, με όλους τους μήνες να σημειώνουν αύξηση με εξαίρεση τον Ιανουάριο (-11%, από € 40 το 2017 σε € 35 το 2018) και τον Νοέμβριο (-6%, από € 39 το 2017 σε € 37 το 2018). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν τους μήνες Δεκέμβριο (+20%, από € 39 το 2017 σε € 47 το 2018), Ιούλιο (+17%, από € 90 το 2017 σε € 105 το 2018) και Ιούνιο (+14%, από € 60 το 2017 σε € 69 το 2018).

Τέλος, τα δωμάτια 1*-2* σημειώνουν μικτή εικόνα, με τους μήνες Μάρτιο (+4%, από € 32 το 2017 σε € 33 το 2018), Μάιο (+2%, από € 37 το 2017 σε € 37 το 2018), Ιούνιο (+1%, από € 48 το 2017 σε € 48 το 2018), Ιούλιο (+9%, από € 66 το 2017 σε € 72 το 2018), Αύγουστο (+3%, από € 74 το 2017 σε € 77 το 2018), Οκτώβριο (+6%, από € 36 το 2017 σε € 38 το 2018) και Δεκέμβριο (+56%, από € 38 το 2017 σε € 59 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τους μήνες Ιανουάριο (-7%, από € 34 το 2017 σε € 32 το 2018), Φεβρουάριο (-6%, από € 33 το 2017 σε € 31 το 2018), Απρίλιο (-7%, από € 37 το 2017 σε € 35 το 2018), Σεπτέμβριο (-4%, από € 53 το 2017 σε € 51 το 2018) και Νοέμβριο (-10%, από € 37 το 2017 σε € 34 το 2018) μείωση.

Πίνακας 83: Τιμές ξενοδοχειακών δωματίων ανά κατηγορία αστεριού στα Δωδεκάνησα, 2017 - 2018

Τιμές Ξενοδοχειακών δωματίων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού (σε €), 2017 - 2018												
Μήνας	5*			4*			3*			1*-2*		
	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ	2017	2018	%Δ
Ιανουάριος	145	143	-2%	80	73	-8%	40	35	-11%	34	32	-7%
Φεβρουάριος	129	148	15%	75	80	6%	36	36	0%	33	31	-6%
Μάρτιος	114	120	5%	72	81	13%	35	38	10%	32	33	4%
Απρίλιος	101	115	14%	86	75	-13%	42	46	10%	37	35	-7%
Μάιος	129	156	21%	90	89	-1%	45	47	6%	37	37	2%
Ιούνιος	197	234	19%	124	129	4%	60	69	14%	48	48	1%
Ιούλιος	274	305	11%	158	181	14%	90	105	17%	66	72	9%
Αύγουστος	281	323	15%	168	183	9%	100	112	13%	74	77	3%
Σεπτέμβριος	196	222	13%	127	127	0%	69	72	4%	53	51	-4%
Οκτώβριος	124	141	14%	83	84	1%	44	47	7%	36	38	6%
Νοέμβριος	162	125	-23%	82	90	10%	39	37	-6%	37	34	-10%
Δεκέμβριος	177	203	15%	84	99	19%	39	47	20%	38	59	56%

Πηγή: Trivago - Επεξεργασία INSETE Intelligence

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 964 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.037 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 76.694 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό⁹.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 24% των μονάδων και το 31% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 19% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 13% των μονάδων και το 18% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 5% των μονάδων και το 7% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 5* που ευρίσκονται σε αυτές. Ομοίως δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για τα Δωδεκάνησα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 3*. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ¹⁰, ΚΠΦ¹¹, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιαστικά την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

Τέλος, για την κατηγορία 2*, επαρκές δείγμα υπήρξε μόνο στις Περιφέρειες Αττικής, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Κρήτης και Πελοποννήσου και για τον λόγο αυτό δεν παρουσιάζεται η συνολική εικόνα τους αλλά δίδονται στοιχεία για τα ξενοδοχεία 2* μόνο στις αντίστοιχες Περιφέρειες.

⁹ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

¹⁰ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

¹¹ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 84: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	71.793	108.637	98.669
Κύκλος Εργασιών	2.685.099.440	2.042.949.980	985.003.718
ΚΠΦΤΑ	834.173.437	487.852.434	179.523.835
ως % του Κύκλου Εργασιών	31%	24%	18%
ΚΠΦ	391.508.971	169.432.932	46.501.118
ως % του Κύκλου Εργασιών	15%	8%	5%
Καθαρά Πάγια	1.861.049.568	946.985.697	361.035.520
Ίδια Κεφάλαια	5.383.932.426	3.486.976.034	2.006.049.481
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.778.164.516	1.870.809.134	670.855.988
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,5	0,3
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,7	3,8	3,7

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 5,7 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 10,8 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 7,3 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερους δείκτες κερδοφορίας τόσο σε επίπεδο ΚΠΦΤΑ όσο και σε επίπεδο ΚΠΦ. Συγκεκριμένα, οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί, των 4* ως ικανοποιητικοί ενώ των 3* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 85: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	37.401	18.805	9.983
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	25.922	8.717	3.659
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	74.992	32.097	20.331
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	66.555	17.221	6.799

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 84, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι διπλάσιος αυτού των 3*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 83.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στις Κυκλάδες

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στις Κυκλάδες βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 85 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 94 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 4.343 δωμάτια στις κατηγορίες 5*, 4* και 3*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 32% των μονάδων και το 45% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 15% των μονάδων και το 23% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων και το 13% των μονάδων και το 19% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων.

Πίνακας 86: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στις Κυκλάδες, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στις Κυκλάδες, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	3.555	6.503	6.611
Κύκλος Εργασιών	244.796.559	202.667.689	86.045.871
ΚΠΦΤΑ	77.066.147	58.202.160	23.008.054
ως % του Κύκλου Εργασιών	31%	29%	27%
ΚΠΦ	47.679.050	30.279.860	4.023.455
ως % του Κύκλου Εργασιών	19%	15%	5%
Καθαρά Πάγια	67.304.858	78.685.968	28.071.230
Ίδια Κεφάλαια	274.743.658	267.776.069	192.244.768
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	92.939.598	115.643.810	75.405.799
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,3	0,4	0,4
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	1,2	2,0	3,3

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 530 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 730 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 280 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 170 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 5* έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) και Ίδια Κεφάλαια ενώ τα 4* ξενοδοχεία υψηλότερα Καθαρά Πάγια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 4* και 3* ως ικανοποιητικός. Παράλληλα, ο δείκτης ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των

ξενοδοχείων 5* και 4* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 3* ως χαμηλός.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων.

Πίνακας 87: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στις Κυκλάδες, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στις Κυκλάδες, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	68.860	31.165	13.016
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	18.932	12.100	4.246
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	77.284	41.177	29.080
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	26.143	17.783	11.406

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 86, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 84), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα στις Κυκλάδες για τα ξενοδοχεία 4* και 3*. Σε ότι αφορά τα 5*, τα ξενοδοχεία των Κυκλάδων εμφανίζουν υψηλότερο Κύκλο Εργασιών ανά Δωμάτιο και Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και χαμηλότερα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας.

6.1.3 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στα Δωδεκάνησα βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 36 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 40 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 10.253 δωμάτια στις κατηγορίες 5* και 4*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 18% των μονάδων και το 24% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων και το 15% των μονάδων και το 21% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων.

Πίνακας 88: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα, 2017

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	19.129	26.807	14.187
Κύκλος Εργασιών	628.225.580	512.784.099	137.134.419
ΚΠΦΤΑ	237.610.486	158.986.579	-
ως % του Κύκλου Εργασιών	38%	31%	-
ΚΠΦ	92.842.397	85.730.572	-
ως % του Κύκλου Εργασιών	15%	17%	-
Καθαρά Πάγια	197.975.581	183.532.929	-
Ίδια Κεφάλαια	1.298.444.784	797.460.562	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	792.412.115	443.209.590	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,6	0,6	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	3,3	2,8	-

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSET Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 1,3 δισ. περίπου ενώ για τις κατηγορίες 5* και 4* τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 2 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 1,2 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 380 εκατ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων σε σύγκριση με τα 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια.
- Οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) των 5* και 4* ξενοδοχείων ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί.

- Τέλος, οι δείκτες Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ κρίνονται ως υγιείς και για τις δύο κατηγορίες ξενοδοχείων για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία.

Πίνακας 89: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στα Δωδεκάνησα, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στα Δωδεκάνησα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	32.842	19.129	9.666
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	10.349	6.846	-
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	67.878	29.748	-
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	41.425	16.533	-

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETI Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 88, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας (βλ. Πίνακα 84), παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο, τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα και στις δύο κατηγορίες ξενοδοχείων. Εξαιρέση αποτελεί ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο των 4* ξενοδοχείων όπου είναι υψηλότερος σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017-2018

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2018 βασίζονται σε 435 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 90: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017-18		
	2017	2018
Κυκλάδες	89,8%	90,0%
Ήπειρος	90,1%	89,9%
Θεσσαλία	86,3%	86,2%
Βόρειο Αιγαίο	85,3%	86,2%
Κρήτη	85,9%	86,2%
Κεν. Μακεδονία	85,6%	86,0%
Δωδεκάνησα	85,4%	85,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	84,4%	85,6%
Στερεά Ελλάδα	85,2%	85,1%
Ιόνια Νησιά	84,3%	85,0%
Πελοπόννησος	85,8%	84,9%
Αττική	84,1%	84,6%
GRI	86,0%	86,3%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 89 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες (βλ.

άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 86,0% το 2017 σε 86,3% το 2018). Επιμέρους, οι Κυκλάδες (από 89,8% το 2017 σε 90,0% το 2018), το Βόρειο Αιγαίο (από 85,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κρήτη (από 85,9% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κεντρική Μακεδονία (από 85,6% το 2017 σε 86,0% το 2018), τα Δωδεκάνησα (από 85,4% το 2017 σε 85,8% το 2018), η Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 84,4% το 2017 σε 85,6% το 2018), τα Ιόνια Νησιά (από 84,3% το 2017 σε 85,0% το 2018) και η Αττική (από 84,1% το 2017 σε 84,6% το 2018) σημειώνουν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων ενώ αντίθετα η Ήπειρος (από 90,1% το 2017 σε 89,9% το 2018), η Θεσσαλία (από 86,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Στερεά Ελλάδα (από 85,2% το 2017 σε 85,1% το 2018) και η Πελοπόννησος (από 85,8% το 2017 σε 84,9% το 2018) κατέγραψαν επιδείνωση της ικανοποίησης των πελατών τους. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλάδες (89,8% το 2017 και 90,0% το 2018) και η Περιφέρεια Ηπείρου (90,1% το 2017 και 89,9% το 2018) εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική (84,1% το 2017 και 84,6% το 2018) τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 91: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στις Κυκλάδες ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18		
	2017	2018
5*	92,7%	92,0%
4*	-	89,9%
3*	89,5%	89,4%
1* - 2*	89,1%	90,1%
GRI	89,8%	90,0%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στις Κυκλάδες σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 89,8% το 2017 σε 90,0% το 2018). Αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλάδες κατέχουν το υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2017-2018 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στις Κυκλάδες το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε βελτίωση στα 1*-2* (από 89,1% το 2017 σε 90,1% το 2018) ενώ αντίθετα επιδείνωση σημειώθηκε στα 5* (από 92,7% το 2017 σε 92,0% το 2018) και τα 3* (από 89,5% το 2017 σε 89,4% το 2018). Για τα 4* ξενοδοχεία δεν υπάρχει διαθέσιμη τιμή για το 2017. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι Κυκλάδες σημειώνουν την καλύτερη επίδοση ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων στα 5* και 4* και την 2^η καλύτερη στα 3* και 1*-2*.

6.2.3 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 92: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18		
	2017	2018
5*	91,0%	90,9%
4*	84,4%	84,9%
3*	82,8%	83,6%
1* - 2*	83,8%	84,1%
GRI	85,4%	85,8%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στα Δωδεκάνησα σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 85,4% το 2017 σε 85,8% το 2018). Επιπροσθέτως, τα Δωδεκάνησα σημείωσαν το 7^ο υψηλότερο επίπεδο ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2017-2018 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στα Δωδεκάνησα το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε βελτίωση στα 4* (από 84,4% το 2017 σε 84,9% το 2018), 3* (από 82,8% το 2017 σε 83,6% το 2018) και 1*-2* (από 83,8% το 2017 σε 84,1%) ενώ αντίθετα κατέγραψε επιδείνωση στα 5* (από 91,0% το 2017 σε 90,9% το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τα Δωδεκάνησα το 2018 σημείωσαν την 2^η καλύτερη επίδοση ικανοποίησης πελατών στα 5*.

INSETE

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑνΕΚ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης